
3 1761 07459340 1

Henrik Wergelands

Samlede Skrifter.

Efter det norske Studentersamfunds Foranstaltning

udgivne

af

Hartvig Lassen.

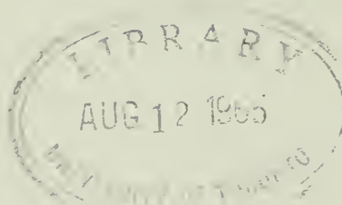
Fjerde Bind.

Christiania.

Chr. Tönsbergs Forlag.

Trykt af H. J. Sörum.

1854.

LIBRARY
AUG 12 1965

Digte.

Fjerde Deel.

Indhold.

Trykfejl.

Digte 3die Bind S. 547, L. 13 f. o. hvid læs: v d

Sinclars Død,

et Sörgespil i tre Acter.

1828.

Fribaarne Sön
af Norge! om Tiden dig vinker i Striden
for Norges Fryd,
Frihed, Frihed — saa lyd!
Din Mö som Ufri ej meer er skjön . .
O skamröd er Kinden!
Hun klager for Vinden.

Banneret, naar
det blodige Vinger rundt Norrige svinger
for Norges Pryd,
Carl og Oscar — saa lyd!
„Levvel min Stella, min favre Vaar!
Se Bannen er vaagen
i Midnattetaagen!“

Til

Carl Johan,

Norges og Sverriges Konge.

En Vaarkvel, Drot! — jeg vidste ikke, om
Vormens Susen eller Orrenes
slog min Sjel, saa Tanker rejste sig,
liig her en Blaaklokke, her et
hvidskjægget Ax over Engen —

En Vaarkvel, Drot! jeg sad ved Vormen, der
gjerne fraader, siden Kringen den
saa, og Kringens Daad udbruser nær
Frihedens Bethlem — den Friheds,
Carl, hvis Cherub du vil være.

Da saa jeg Elven, liig et blaavinget
Sværd i Flugten, skyde sig gjennem den
kjære Bred, hvor tidt mit Tungsind sig
vugged paa Vandliljen, liig en
skummel Obaddon paa Stjernen.

Her vajed Hyben frit og Kløver, saa
hvide Minde jeg paa blodrøde
Val blev liig; men hist paa Bredden der
blaaned Violer, og Vormen
ligned ved Gjenskinnet Regnbuen.

Jeg tænkte — *Carl*, da svang, som Stjerneskud,
(o, dens blanke Vinger sang under
Skyen) snehvid Svane højt sig fra
Bølgen — o favreste Søblomst!
favreste Vaarskyens Datter! —

Hvor Kløvren højrød vajed, Norge jeg
tænkte: hist bag Elvens Klinge, hvor
blaaned tusind smaa Violhjelme,
Gothernes Land, og et snehvidt
Fredsflag var svævende Svane.

Men Hvad i Vormen, hvorfra Svanen, som
Liljeknop mod Skyen blomstrede?
O Hvem saa jeg da i Elven, hvor
Bredderne spejlede deres
Skjønhed, og hilsed hverandre?

Mit Hjems i søde Tanker svømmende
Hjerte er Vormen: *Carl* er Scandiens,
Nors og Sveas, lig to Elsktes, der
føle tilsammen, om sortned
tusinde Bølger imellem.

Dit Hjerte *Carl* er (o Panscandion,
liig Helleners hist Panjonion!)
Altret for mit Nors og Gothernes
Ømhed: ved indhugne Ed — en
Drothelts — Forsoningens Bauta.

Det ofres Harpens første Frugt, som min
Deel, mit Suk i Norges Kjærlighed
— *Carl*, din Skat! — Ha Norges Frihed vil
fremgløde lynlige Kvad; men
var jeg en Træl, jeg taug i min Skjændsel.

Sinclars Død,

Sörgespil i tre Acter.

Personer:

Ragnhild Guldbrandsdatter Sejglestad,
George Sinclar, Anförer for et skotsk Lejecorps,
Sinclars Söster,
Guldbrand Sejglestad, Gudbrandsdöl,
Ranald, en ung Skotte,
En alderstegen og en ung Gudbrandsdöl,
En svensk Herold,
Robin og Anne, to Börn,
En norsk Mand og Kone.
Gudbrandsdöler og skotske Tropper.

Anmærkning.

Ragnhilds Andeel i Katastrofen er grundet paa et Sagn.

Förste Act.

(Skotland. Sal i Sinclars Borg. Sinclar. Lady Sinclar med en Harpe.)

Lady Sinclar. Hvad Sang, min Broder? Disse Ossians Kvad
fremyngle taageøjet Mismod af
den muntre Harpe.

Sinclar. O en Vuggesang,
at jeg kan sove. Frem med Visseluller,
den bløde Lænestols Zephyrer,
at jeg kan sove.

(sætter sig i en Lænestol i en sovende Stilling.)

Lady Sinclar. Solen, gode George,
nu midt i Løbet, som en Helt paa Valen,
imellem Norge og det høje Skotland,
der møder den i Luften, naar den trættes,
og har fordøjet Morgenduggen, som
den drak af Norges Blomster, leer
af disse Ord, „at jeg kan sove."
Thi — nægt det ikke — Solen er jo Sjelen
i hele Jordens Liv, saa alle Væsner
(undtagen Maanens Ugle og de Øgler,
som slæbe sig kun under Nattens Stjerne)
er Legemet, som viser Hjernens og
de ædle Livsorganers Virken, i
den hele Menn'skeklasses Dagværk; og,
i Dyreverdnens Sværmen, Blodets og
de mindre ædle Safters Løb.

Sinclar. Ret! Ja
mit Dagværk er fuldtfærdigt.

Lady Sinclar. Naar da først,
i Samklang, Sjel og Legeme har fuldt,
til fælles Væxt, en Dag fordøjet: synker
den Første mat i Drømmeverdnen hen,
hvor Alt er omvendt, saa den svæver der
blandt Træer med Guldfrugt, rosenrøde Bark
og ravnesorte Mennesker — liig Solen,
naar Skotlands isgraalokkede Fjelde, som
paa Atlasnakke, har den løftet bag sig,
saa gaar den søvnig, farvet mat som Kjortlen,
af Kampen levnet paa en Valplads og
af mangen Pladskregn bleget, drømmende
først mellem brune Eskimoer, over
Amerikas Heder, saa blandt Indianer,
saa sorte selv mod Natten som en Taage,
der driver over Morgnens lyse Ansigt
som Vredestræk. Da er det Tid at sove:
da kan det store Legem, Dyreverdnen,
sig sammenrulle, da paa bedre Kræfter
de ædle Dele — hvide Mennesker —
i Slummer ubevidste sanke, medens
de Nerver, som, ved Lidenskabers Tryk
og kaad Indbildnings Aande, skjælve — hine
natsorte, abelige Indianer —
end vaage, vakte ved det svage Lys,
som Sjelen i sin Slummer spreder, lige
den Sværm af Drømme, hvormed Sjelen leger
jo hver Nat hos hvert Menneske, naar ej
den Kraft har til paa Dagens sande Ting
at virke længer. Og, hvis end en Ulv
paa nordisk Hede kløver Mulmet med
et hylledsaget Spring; hvis Hunden vækker
en bange Fugl fra Grenen, og med Gjøen
den vide Nat opfylder, er det kun
— thi Dyrene er kun det store Legems
Blodkar og Sener — som en Muskeltrækning

isøvne. Seer du nu, min George,
en enkelt Nerve og — i Solens Legem,
de tusind Væsners Verden, er du denne —
kan ikke sove ene.

Sinclar. Jeg — det er din Mening —
kan ikke sove nu, fordi du synger
og dandser over Gulvet med din Harpe,
fordi nu Tudsen sover, og paa Gaden
— j. vel i halve Verdens Gader —
i Aberdeen, i dette Øjeblik,
Alt tumler sig imellem Stank og Skrigen.
Kort sagt: det er ej Tid . . Ha du min Gud!
det er ej Tid? O lad mig sove nu
omkaps med mine Fædre og det Sværd,
som sover der paa Væggen.

Lady Sinclar. Solen leer
— Det har jeg sagt, om Borgemestren af
vort Edinburg sin tykke Mave lukker
til Søvn i Lænestolen, højlys Middag.
Men, naar den seer en Yngling Rosenkinden,
mens denne fejrer en Skjærsommermorgen,
bag doven, skjønt med Muskler snoet, Albu
begrave, maa den spotte.

Sinclar. Du er da
dens Straale, naar den spotter.

Lady Sinclar. Bliv ej vred,
men vaagen; thi jeg ynkes ad dit Mismod,
men leer ad Søvnen, som du tænker parre
med hiint forgjæves, som om Maanen
du vilde, med vidtaabne Øjne, byde
ej svulme saa af traurig Spot tætuden
dit Sovekammer.

Sinclar. Sandt! Jeg hver Nat har
til iskold Sengefælle Maanen, og
ved Øvelse jeg kjender hver dens Pletter;
thi Lediggang maa Dagens Søvn betale
med vaagen Nat. Dog Lediggang er fri.

Med Paddehatten, som, af Regnen ynglet,
tor, blandt de kaade Blomster, dose under
et gavmildt Solskin, deler den den Dyd.
Den sover, naar den vil, og leger med
hver Arbejdstid, og ødsler i sin Armod
med Viisdoms største Skat. Nu vil den sove!

Lady Sinclar. Nej, sover I, da vaager Lediggang,
og vegeterer, Æren og hver Kraft
i Sjel og Legem sover.

Sinclar. Jeg blir feed?
Ej sandt min *Kitty?* Og, hvis Æren banked
med Sværd og Bannerstang paa Døren, vilde
min tykke, salig Faders Læderkøllert
jeg finde altfor trang. Nu — der var Tid
— et lækkert, thi det var det sidste, Bid
for Lediggangen, som paa Tiden æder,
og æder Drøv — at hvile endnu lidt,
til Skrædderen fik flikket ind paa Siden
et Stykke Nyt.

Lady Sinclar. O der blev mere Tid
til rolig Afsked med det vante Huusliv;
thi siden Broad-Albaines sultne Clan
her gjæsted sidst med tomme Skræpper, men
med lange Øxenegle, Borgen, og
Notariussen dernæst traadte mellem
vor Faders Liig og vore Taarer, og
med lange Negleøxer hugged løst,
Hvad endnu hang tilbage, findes ej
saa stor en Lap herhjemme, som behøves
— ifald nu Dorskhed skal fremyngle Fedme,
som Solskinsvejr og Stille fugtigt Græs —
til Sidestykke, men i Byen maa
Forfædrene forskaffe os Kredit.

Sinclar. Ja Armod hører ogsaa til, min Kitty!
Min stakkels Kitty! den er en af dine
Vaarblomster, eller kun det magre Græs,
som dine Dyder blomstre i, og væve

med tusind søde Farver gjennem, og
den Vellugt, disse aande, er dit Lune.
Nu — lev du! Denne tomme Tid, som een
uendlig Slange, sammensat af tusind
eensbrede, askefarv'de Led, er just
den rette Sommertid for Kvindelivet.
Nu kan du dyrke Krogens tause Harpe;
thi Tid jo ikke mangler, Evner ikke;
men hiin opægger disse til en Kamp,
hvori den dør, men disse vende hjem
som sejrende Serapher fra en Kamp
med Mørkets Engel, spoliedækte med
Triumphsmiil. *Kitty*, dyrk nu du din Harpe,
som Foraarsvind Sværdliljens gule Eng,
og opfyld saa med sorgfuld Lystighed
den øde Hal! Saa kan dog Ensomheden
den bedste Harpespillerske for Skotland
opdrage i sin Enkefavn; og Rygtet
vil løgnfuldt, ej bagtalersk, sige: Sinclar,
George Sinclar, denne unge Adelløve,
født eneste i gylden Palmelund,
sin Muskelklo og Højmod glemmer i
en Vellystsnorken, mens han lytter til
sin Søsters Harpeslag.

Lady Sinclar. O aldrig var
et Rygte saa sandfærdigt; thi I lytter
til Eders Mismods Klageharpe. Ha,
vaagn op min Løve! Mind din Fader, hvem
— husk — Broad-Albaines hundrede Lochabre
istemmed Sangen over, sover i
et blodigt Lagen!

Sinclar. Giv mig da et Sværd
for hver min Negl! Og, var selv Hellebarder
hvert Broad-Albaines Haar, jeg klipped af
til isgraa Skalle. Det var Blomster paa
vor Faders Grav og kjærest Mos.

Lady Sinclar. Et Sværd

korshvinende, ej Armene ikors
til slige Ord!

Sinclar. Brodeer, min Søster! I Eensformigheden
afpræg din Sjels Mangfoldighed paa Silken.
Saa *du* kan leve; thi ej dine Fingre,
men mine Arme trykker Tiden. O,
foruden Daad, om smerteriig, er Livet
kun Død! Se, jeg er død, endskjønt jeg aander.
En Alen Silke er din Verden, hvor
du sejrer; og de aftenrøde Skyer
befolker du med søde Tanker, som
er de Figurers Sjele, som du gjemmer,
som balsamerte, i din Ramme, liig
en Gud, som skaber nye Former, for
enhver Idee, hans Viisdom fødte. Men
for mig er Heden min Baldyrstol; og
Forfædres Valplads, hvor der Laurer voxed,
hvis Lyngen ikke arved Odelsret
af Skotlands Klima, Mønstret, som er virket
i Bardens Sange ind med Løvværk.

Lady Sinclar. Ak,
de synge dem herudenfor ved Porten,
hvor Græs sig kaadt har fæstet fast i Hængslen.
Forbyd Landstrygere sligt Indfald, som,
foruden Spotten, styrrer Herrens Ro
i Borgen.

Sinclar. Spot er ogsaa med i Følget,
som fast belejrer mig i Borgen.
Først Fattigdom, saa Ørkesløshed, saa
den bitre Spot. O dette er et Liv,
som Hercles vildeført det uden Arme!.
Et Liv, hvis hele Arbejd er at pudse
de arvede Geværer . . Se, hvor blanke!
Og nu, da altsaa Dagens Værk er færdigt,
skjønt Solens neppe er begyndt, jeg kan,
med samme Ret som Trællen, der til Lejet
af første Stjerne vises fra sit Dagværk,

min Træthed mætte. Dette er et Dagværk,
som daglig fremstaar i det samme Tække,
at pudse denne Rad af Vaaben.

Lady Sinclar. George,
de tie ikke, skjønt de strække sig
saa mageligt paa Væggen.

Sinclar. Hvis de tale,
saa raabe de om Arme, Andet ikke;
men det er Alt, og, uden dette Alt
— min Faders Clan, hvem Lyngen synger over —
er kun tilbage disse Armes Intet:
Ja godtsom Intet!

Lady Sinclar. Meer end dette Alt!
Jeg tror, at meer end tusind visne Piber
af Laar og Been er tvende senetunge,
paa begge Sider af et modfuldt Hjerte
fastbundne Arme, liig et Vingepar
paa glødende Cherub. Jeg tror sligt Hjerte,
ligt gyldent Bæger fuldt af Offerblod,
der ofrer nogle dyre Draaber til
vor Faders Aske, saa den blomstrer,
meer værd end tusind tomme Hjerneskaller,
hvor Faarekylling piber. Se min Broder!
en saadan Dynge er din Faders Clan;
men din er ej afblomstret: rundtomkring
den voxer om din Borg, og Lueøjne
tidt seer jeg mellem Neldehoben, hvor
din Faders Park før vajed.

Sinclar. Ah du mener
den skidne Hob, som løber, endnu pyntet
med hvide Drengehaar, i daglig Leg
hernede paa min Landsbys øde Tomter,
hvor endnu, ved en sjunken Skorsteenspibe,
en Flok af Mødre græde sammen, trætte
af Trætten? O, før laa der her en Rad
af Egetræer og Huse, som mod Himlen

at sende Rogen højest kappedes,
og lyserøde Tage sluttede
om Slottet som en Rosenkrands. Nu er
det Slot en Hytte, Hytten Muldvarpskud.
For hver af disse runkne Kvinder, hvide
som deres Lin, som Herrens Banner røde
en muskelsnoet Stridsmand ejed, som,
naar han kom hjem bag sejrfuldt Banner, dækked
sin Arm og Barmens Saar med favre Børn.
Der hang de, liig Vedbendeknopper, som
paa Egegrenen lude. Og det Alt
var da igjen min Faders.

Lady Sinclar. Ja jeg veed,
de snublede i Kampen, hvor de stode
saa tidt tilforn, og Broad-Albaine traadte
dem haardt paa Nakken, dybt ned under Mosen;
og hjemme mugned disse Mødres Ynder
og Armod lærte disse Børn kun Leg
og Dovenskab, ej Flid og Arbejd. Men
den Række Vedbendknoppe, Perlesnoren,
som pynted Hine Heltes Arme (nu
faar Snog det gjøre) er nu bleven
— du burde lignet dem med Hybenknoppe —
til Rad af Torne. Se, der har vi Tom
og Fergus, med det røde Haar, og David
og Jamie, ham vi høre tidt at puffe
med Nøglebøsse, Jonathan og Jess
og Ranald, som i Mørket seer saa godt,
og lange Ralph og William, som i Bugler
sin Moders Kjedel trommer, Enkens Sønner
fra Binachrow. De er nu næsten Tyve,
og modnes stærkt til Fædres Daad og Styrke.
En Flok paa Femten, Sexten fylder fuldt
i disses Fodspor, Alle buevante,
halsstarrige og tapre, æglesyge,
da Modersmelken — som, skjønt Faderblodet
bag Nederlaget standsed, ikke standsed —
med grønne Galde blandet blev og maled

i Hines Hjerter uforgjæng'ligt Billed
af hine — nu nedhugne — grønne Ege,
de leged under fordum; og om Stubben har
de svoret, som paa Elsktes Liigsteen, Hevn.
Se her, med disse, blir min Broder til
den hundredarmede Gigant.

Sinclar. En Bisværm,
som neppe dækker Broad-Albaines Skjold.
O mine Fædres Skjold — var Lejlighed,
saa hang du blankt.

Lady Sinclar. Ukaldet kommer ikke
— som Echo ikke uraabt — hvad du kalder
en Lejlighed. Men hver Dag paa det Skjold,
som Sinclarnavnet bar med al dets Hæder
— godt Ryggen var af Staal — fremvoxer Rusten.

Sinclar. Dets Glands er ej fordunklet mere nu
end Morgnen efter Natten — o hiin Nat,
da Broad-Albaines Banner Maanen var.
Men Modet fuldt er voxet: som en Sol
bag Nattebølgen, hvor den dvæler frodig,
det venter kun paa Tiden ørkesløst,
paa Tiden, som fremruller Kraften.

Lady Sinclar. *Den* hænger moden højt paa Venners
Arme,
som vente midt i Musklers hvide Blomstpragt,
med Vilje stærk som ildrød Ørkenvind,
lidt dyb're, hist og her, i vore Dale.

Sinclar. Hør Kitty! favre Søster, i vor Armod
din Skjønhed synes mig som Rosen, der
i Mos sin Ynde klæder. Vær da glad
til jeg dit Dække løfter; thi jeg er
din Sol, for kold endnu, mens Morgnen, taus
om Dagen klarner eller ikke, aander.
Ej stedse denne sjunkne Borg skal være
dit Foraars Himmel.

Lady Sinclar. Saa Magistren*), som
i Holyrood studerer, hvis han vil
fra Bogen see, maa engang lære, at
den Retfærd, som han glemmer med sit Scepter
uddele selv, kan Adelsmanden, ved
sin Arm, fra Himlen tage ned.

Sinclar. Nu jag
ej meer min Ro, som modner mine Planer,
som stille lummert Vejr, om ikke Solskin,
Melonens Guld. De fraade ikke end
som Fossens Kraft, men stille orme de
sig frem mod Klippen, som en sivklædt Kilde.

Lady Sinclar (seer ud). Nu tror jeg — ja ved Gud der glimte Sværd
midt i den sorte Hob, som Lyn i Skyen!
Jeg tror din Ro er endt. Hør en Trompet!

(Stöj og Trompetskrald höres udenfor.)

Det tordner nu i Lynets Fodspor. Hør,
og se hvor Kiangen ryster Banret ud!

Sinclar (rejser sig og seer ud.) Et fremmed Banner, mægtigt nok, ifald
de trende Kroner, som paa Staalbund flamme,
betyde, at dets Ejer bærer dem
paa Hov'det, ej i Lommen.

(Ranald kommer bevæbnet.)

Ranald. Jeg kan ikke tale, ædle Herre! min Tunge er altfor meget ladt med gode Efterretninger. Det var nu det Første.

Sinclar. Nu lyver du Ranald. Din Tunge knytter sig selv i sit Løb. Et godt Budskab skal dryppe fra Tungen som Honningdraaber, sagte og sejgt, saa at man kan tælle og smage hvert enkelt Gode ved det hele gode Budskab.

Ranald. Sandt! Men det er første Gang i mit Liv jeg har været valgt til Glædesbudskab, som min Moder kan be-

---

*) Jacob 6te Stuart.

vidne, der nu sidder hjemme og græder med det ene Øje — det som skotter ned til det Bryst, jeg især betjente mig af som Pog — af Sorg over at Ranald skal væk, skjønt hun gav mig til Fanden igaar, fordi jeg stak Hovedet igjennem Papiirruden; og med det andet Øje — det som vender imod Rokken, naar hun sidder i Gangen; thi der staar hun nu med ti andre Kjellinger — af Glæde fordi jeg har faaet nye Klæder.

(Trompetskrald.)

Hørte Eders Naade? Det talte bedre end min Tunge, skjønt med færre Stavelser. Og denne nye blaa Tartan og denne nye blaa og guulrandede Hue og dette udøbte Sværd, som skal døbes, og denne blanke Musket, som jeg skal sværte, og som jeg vil prøve, naar jeg kommer ud fra Eders Naade — Alle disse kunne tale, dersom min Tunge forivrer sig, først og fremst: at idag er ikke igaar, men alle Gaarsdages Konge, ligesom I nu er Ralphs og Ranalds og Davids — og, det har jeg glemt, William har faaet Tromme — og alle Eders øvrige velmunderede Clansmænds og sexhundrede andre Karles myndige Oberst. Dette var nu det Andet. Og det Tredie, om det ikke skulde behage Eder, at jeg, som Eders ældste og bedste Clansmand — jeg regner ikke, naar jeg siger: dygtige Folk, den gamle Indsidder Willie Wilkins, som brak Benet, da han bar Eders Fader over Digerne ved Inneravin — om det ikke behager Eders Naade, at jeg, som Eders bedste Clansmand, men med nogle andre Venners Hjælp, da Portvagten er uduelig, aabner Eders Herligheds Slotsport, som vel kan blive bedre med Tiden. Dette var nu det Tredie. Ha, jeg skal befale Ralph at pudse Eders Vaaben.

Sinclar. Gaa Ranald, thi jeg seer det er Herold
fra fremmed Rige. Men lad Sværmen blive
paa Engen udenfor.

Ranald. O det er Venner hver Een Eders Naade! at sige naar jeg siger Venner, da slige Venner, hvis Venskab ikke rummer i Hjertet alene, men ogsaa tager ind begge Armene og er færdigt at springe af Fingertoppene — voxne Folk, saa at de, for alle Tilfældes Skyld, næsten kunde og burde hede

Ranald Tobias Mac Dunkeld Mac Sinclar, Allesammen. Jeg vil da, efter min Herres Befaling, søge at aabne Porten, og sige, at jeg hører egentlig til Slottets Besætning, hvoraf de fleste nu have Permission, kan jeg sige. Saa kan Herolden forklare sig, at han saa mig ledig paa Stranden igaar i en lidet sømmelig Dragt, hvilken dog bar Eder Naades Vaabenfarve. (gaar.)

Sinclar. Se Lady Sinclar! se min Lediggang
hvor lidet søvnig, da den flygter, som
et Aandepust til evig Død, for tvivlsom
Trompetklang! (iförer sig Vaaben.)
End trang er ej min Kollert.

Lady Sinclar. Nu søger Æren dig, men spring ej over din Faders Gravhøj for at gribe den.

(Trompetklang.)

Sinclar. Vist, hvis jeg kan; men denne Klang er tvivlsom.
Dog altid er den som et Suk, der leder
paa Vej til Æren, hvor den sig har skjult.

(Herolden og Ranald komme med Fölge.)

Herolden. I er den unge George Sinclar, Ridder
og dette Slots højbaarne Herre?

Ranald. Ja
med Guds Hjælp og min Bøsses.
Sinclar. Ranald, tys!
Saa er det Herre.
Herolden. Hilsen da, Herr Ridder,
højædle Sinclar, fra de Gothers Konge,
De Venders og de Gothers, Sverrigs Drot,
tredobbeltkron'de *Carl!*

(Trompetklang.)

Min Konge, tredie Vasaløve, mens
med Kongen Christian af Danmark, som
sit lave Land med Norges Fjeldskjold dækker,
og under dette trodsende beskyder
med Ild og Piil det høje Elfsborg, Han
sig tumler fremmest for sit hele Folk

— som ildbemanet Løvehoved foran
en Løvekrop med Svands som vrede Nordlys —
for Folkets Vel, for alle Folks Beundring,
som hæve sig med Skrig om Skranken, i
en Kongeleg paa Gøthaelvens Strand,
saa Elven blodigstribet synes liig
et Jaspis- eller purpuraaret Fjeld
af Marmor styrtende i Havet:
Han, for at vriste dette Skjold, som giver
til Fienden Kraft, idet det dækker Angsten,
— hiint høje Norges Kraft — af Christians Haand
— det Skjold, som fanger Løvens hvasse Bid,
skjønt faldende saa tæt som Stjerneskud,
ufølsomt op — tilbyder Skotlands Mænd
og Krigerfolk, som sidder ledigt nu
og smager væmmelige Fred, en Laure.
Den hænger højt bag Hav, Nordstjernen nær,
men desto nærmere og Ærens Himmel.
Han, Carl, min Konge, Niende, som blomstrer
paa Morasteen i Upsal, Carl, som har
en Fortids Kongeriger for hver Nagle
af Guld i Skjoldet, byder Skotlands Mænd
og Dig, min ædle Ridder — thi saasnart
jeg med mit høje Hverv, paa Skotlands Strand,
med slaget Banner stod, kom Rygtet med
den første Landvind, og George Sinclar nævned
som Helt for Daaden, som Kong Carl har æslet
det gjæve Skotland — vriste Norges Skjold
af Dannerkongens Haand. Saa Carl min Konge
— hvis Mod er *Sverr'ges* Skjold, *hans* bedste Sværd
(et Cherubsværd saa han med Tvende fægter) —
Dankongens Bryst vil søge, det han dække,
som Carl kan med sit Sværd. Se Ridder! se,
den Bane, I maa følge, Carl, min Konge,
med Guld vil strø; men Sejer udsaar Gud,
og Hæder Eders Arme høste. Vejen
gaar over Havet: Kongens Skibe vippe
ved Stranden lystigt for at bære Eder

saa let derover, som paa Falkerygge.
Saa gjennem Norrig: Landet ligger aabent,
som drotløs Throne; thi det hele Folk
sig over i en Fæstning at belejre
og udi Taalmod under Elfsborg (ha
det er, som den hebraiske Bibel i
en Skole, der blir aldrig udlæst) og
den mosgraa, blodbestænkte Skolemester
med Ildriis, svungne over Gothaelven,
Dag ud Dag ind det Samme prenter. Nu
rødmos'de Piger, Ødelande hver
med Alnaturens allerbedste Skatte,
og kjødrigt Kvæg er Norges eneste
og smukke Prydelse. Saa ned til Elfsborg,
som nu er Esse stor nok til at gløde
titusind Sværd. Og saa tilbage hjem
til kjære Skotland, rigere paa Alt.
Ved denne Hædersvej, saa guldbestrøet
og sejertækt som Vandring i et Tempel
— ved dens Begyndelse har alt sit Banner,
paa fjortenhundred Glavind frugtbart, fæstet
en ædel Skotte, Oberst Munkhaven,
som alt i Morgen træder let paa Bølgen,
for tungt paa Norges Hjerte, Throndelagen,
at træde, og med faste Trin at kløve
sig Vej til Elfsborg. Nu, I ædle Ridder,
hvad siger I? En anden Vej staar aaben
igjennem Norges Ribbeen, Filefjeld,
og Lungen, som de stærke Sønner puster
mod Sverrig ud i hvert et Felttog,
liig Ætnas Hule luende Cycloper,
Gudbrandsdal. Nu grib I, ædle Sinclar,
min Konges Haand, den høje Carls, i denne!
(rækker Haanden frem. Sinclar nöler.)

Ranald. Der er ingen Tvivl om, at min Herre griber et Sværd naar Heftet rækkes ham. Denne Tale, som Herolden holdt, har forgyldt Heftet noksom.

Sinclar. (rækker Herolden Haanden.)
Skjønt jeg i dette . . .

Lady Sinclar. (heftig.) Ha, hvad gjør I Sinclar?

Ranald. Eders rolige Ungdom, gode Herre — som et Banner, der bestandig har hængt sammenfoldet, og nær var bleven et Mølrede, men nu slaaes ud i en frisk Morgenvind — er det nu forbi med. Eders jomfruelige Ingentingbestillehed voldtages nu, og bliver frugtbar paa herlige Dage medeet af en vældig Konge, hvem vi ville ønske: leve! tregange leve!

(svinger sin Hue.)

Sinclar. Gaa, Ranald, i min Vaabensal, og tag
til Brug hvert brugbart Stykke; dog undtagen
de gamle Buer, Skinner, Armbrøst, som
vil hænge os i Norges Enerbuske
midt i vor Klavren. (Ranald gaar.)

(Til Herolden),

Skjønt tildøde jeg
— i Dødssøvn idetmindste — Planer klemmer
i dette Haandtag, som mit Hjerte laa
vel nærmere end Gothekongens Sejr:
saa, da de endnu ligne Knopper meer
end Frugt; og, da jeg mættet er paa Fred,
der smager ækelt, som I siger, sværger
jeg nu din Konge, Carl, de Gothers og
de Venders, Huld- og Troskab. Og min Haand
mod Himlen peger, som er Vidnet, at
min Huldskab og min Troskab for din Carl
— nu og min Konge — bor i dette Hjerte
og denne Arm!

(Trompetklang).

Lady Sinclar. Og inden denne Ed
Beslutning ligger, at jer Søster — som
I siger er saa smuk, at, hvis hun traadte
i Kongens Rigssal, rejste Majestæten
sig op fra Thronen, rakte Hende Sceptret,
hvis ingen Rose var ham da forhaanden —
at Eders Søster, som I tidt har sagt,

I elsked meer end Eders Faders Minde,
ja jevnhøjt med jer egen Ære, skal
henvisne ensom paa sin Faders Grav,
blandt Valmublomsterne, som pynte den
med døsig Nikken, for at dysse ham,
der ligger der uhevnet, drømmende
uroligt om sit Nederlag, i Glemsel
om dette, og om, at han har en Søn,
som eget Hjerte glemmer. Vil du glemme,
Du arved af hans Liv et Mod, og af
hans Død en Hevn? Ak, ødsle disse bort
i fremmed Land, mens . . .

Sinclar. Om Krigens Lykke — Kitty
o mød ej disse glade Ord med Taarer —
vil sætte sig paa dette Sværd, imedens
det gjennemflyver Norge, og jeg mægter
til Kongens svare Kamp ved Elfsborg den
paa Odden bringe, som behændig Dreng
til kjærest Pige, Sæbeboblen, fuld
af skjønne Luftsyn paa sin Rørspids: tro da
jeg gjør mig elsket af den, saa den følger
godvillig mig og min opvoxne Clan
igjen tilbage; og med stærken Finger
(den døde Arthur Sinclars Ætlings Klinge)
oprykker Ønsket, som vor Barndom saaed
i begge vore Hjerter, og det Forsæt,
som snoed stærkt sig af vor Ungdom, naar
det Frugt har baaret, saa det duer ej længer.
Og den, du veed, er Stammens Hæder og
den Rigdom, som den gridske Broad-Albaine
udvristed af vor Faders Haand, gjenvunden.

Lady Sinclar. Ja dette Løfte, som du lagde fast,
imens jeg bad og sang derover, til
en Steen paa Graven, som der skulde ligge
til dine Kræfter kunde løfte den
mod Skyen som et Heltemonument,
og rykke lave Mose op og strø den

med Arvefiendens Haar: det lægger du
bag tusind Bølger, hvoraf hver En efter
hvert Liv, som svæver over, graadig snapper,
og hver kan sluge tusind Liv: det gjemmes
bag Land og Riger, og tilsidst — Ha Sinclar!
erindr, en Søn kun fødtes for at dække
sin Faders Grav med Hæder — bag den Høj,
som fremmed Land dig skjænker.

Sinclar. Disse Ord
uskjønne Blomster er fra Kvindehjertet.

Lady Sinclar. Nej skjønne i en Datters. O jeg veed,
min Fader lugter dem og glædes. Ja
vel mangen Skotte ønskte bedre Sværd,
for dem at meje til en evig Krands
om Graven, som nu skjuler sig bag Heden,
end dit, skjønt Pligten hviler tyngst paa dette,
og burde — ej et fjerntfra aandet Løfte,
men det som aander nær i dette Hjerte
og fra hver Vind, som blæser over Graven,
og ryster om vor Faders dyre Aske —
Magneten være som det drejed mod
den Pol, hvor trende Hædersstjerner sidde,
først Hevn, saa Odelsejendommen, saa
den Rang, som skulde dig og mig indfatte
til Smykker i vort Skotlands Kongehal.

Sinclar. Ha lad os ikke skilles ad med Hjerter
end koldere og hvassere end Sværdet.

(raaber ud af Vinduet.)

Hør, Clanens Fane op! Ej se Harnisket
af Drenge skaber Kjæmper! Saml Jer rundt!
Der staar mit Vaaben. Sku ned, Herr Herold,
paa disse Venner, disse Sværdfisktænder,
thi som en Narhval eller Sværdfisk kløver
jeg Havet hen mod Carl; og, naar jeg kommer
til Stranden, rejser jeg som sølverpandsret
Søløve mig til Gothalejons Hjælp.
Prøv disse Tænder!

Herolden (seer ud af Vinduet).

Mindre Krigervant
blev ræd som Barn, der skuer fra en Spids
af Klippen, Havet i en svimmel Dybde,
de tusind Bølger, sine sorte Børn,
til Død mod Klippen jage . . . Eja, nej!
til højest Top med skumhvid Straale naa
og saa, som mættet Brudgom, atter
det frie Ocean at søge, eller
til Bundens Perleleje dukke, for
bag korte Slummer, atter vækkes op
af Havets sortbeving'de Hane, Stormen,
med lynrød Kam, til ny Omfavnelse
med blomsterkrandste Strande.

Sinclar. Kitty, nu
Farvel! Farvel saalænge til jeg planter
dig paa den Plads, din Bedstemoders Vaar
bestraaled yndigt, som din Skjønhed har
slig Odel paa, og din Ærgjerrighed
bestandig drømmer saa uskyldigt om,
i Hoffets Have. O din Skjønhed, hvis
jeg ligner den med Blomsten (skjønt forslidt)
saa burde denne Blomst om Sceptret sno sig.
Levvel! Den gamle Willie Wilkins bo
hos Dig herhjemme, som en Drage ved
min bedste Skat. Men, har Du bedre Lyst,
saa er vor Tantes Dør i Aberdeen
vidaaben, naar du banker, sikkert lukt,
naar Du er inde.

Lady Sinclar. Du tilmaaler
et Dronningliv saa frit og ubehersket.

(griber i en begejstret Stemning Accorder paa Harpen.)

Kommer du til Norrig, jeg siger dig forsand,
ret aldrig du kommer tilbage!

Sinclar. Hvi spaar du mig Ulykker? O borthex
Ej Sinclars Mod. (En Sækkepibe höres.)

Ejhollah! Sækkepiben
til Bannerets Suk i Vinden svarer med
et halvdeels lystigt, halvdeels sorgfuldt Skrig.
Hvormange er der i min Klinges Kjølvand?

Herolden. Med Eders Clan sex hundred Negle til
i Norges Indvold rode.

Sinclar. Nu, jeg fører
sex hundred ikke hjem; men hvo der kommer
har stærkere Arme, mere hærdet Mod,
og Minder, som kan foresynge Modet
ret mangen Daad. Og hvem, som ikke kommer,
han blir en tvungen Gjæst i Fiendeland,
som maa ham laane Bolstre til hans Drøm,
den lange, om hans Daad, som Helten ej
i Graven glemmer, liig den Digter, der
ved Nattelampen skriver Vers, og følges,
af Tanker, fødte frem af Digtet, langt
i Søvnen. Thi hiin Helt indslumred jo,
imens han skrev i Fiendebryst og Pande,
med Purpurskrift, sin egen Epopé.

(Sinclar og Herolden med Fölget gaa.)

Lady Sinclar. (heftig bevæget, slænger Harpen bort.)
Gaa! glem din Faders Aske! Spot din Ære,
idet du jager efter fremmed Konges
Æres Skygge! Glem din Søster, som
sin Vaar og Rang med Suk kan fejre under
sin Faderbanes Saale, mens sin Skulder
han dækker med min ran'de Odel! Ha
din Meened, George, gjør din Søster, som
erindrer den Naturens Ed, som blander
sig i ulykkelige Børns de første Raab,
indfletter sig i Drømmen, smelter sig
i Andagtsbønnens Glød, den: hvile ej
før Odelsgods, de Enge, Fædre pløjed,
de Skove, Fædres Jagtlyd fyldte, rives
af Røvrens Klo — din Meened gjør din Søster

— o Sinclar, George — til din onde Engel.
Klart Anelserne sukke: sidste Sinclar
ifra den Grav, som fylder med sit Muld
hans Faders Banesaar, mens Mordren ruger
med Sværd i Skeden, næsten glemmende,
at det har drukket Blod af Sinclars Hjerte . . .
saa rolig ruger paa hans Ejendom,
for aldrig hjem at komme mere, iler.
Og: sidste Sinclar flygter fra sit Løfte
— at hæve, naar hans Kraft i Hjemmet voxed,
sig Selv som Stammens sidste Kvist, og mig
som Stammens sidste Knop saa højt mod Himlen
som for hans Fædres stærke Grene vajed —
for aldrig hjem at komme mere!
Ha! tregang Ve — o Rædsler slaa min Barm —
det Hjerte, som vil sælge saa sin Arm!
Ha — seer jeg ret? — det Tog et Liigtog er.
Han flyr for aldrig hjem at komme meer!

Mellemspil.

(Skotland. Strand. I Fjernet öjnes Sinclars Skibe. Robin og Anne.)

Robin (svinger grædefærdig sin Hue.)

Farvel Ralph! Farvel Ralph!

Anne.

Tror Du, han kan se din Hat!
Sæt den paa, og lad os gaa
hjem at sige hvad vi saa
at de sejled alle bort,
gav os Hilsen med. Nu fort!
Ellers henter os paa Vejen
ind den lede, sorte Nat.
Maanen skræmmer os paa Hejen.

Robin.

Anne, lad os bie her!
Der er ikke koldt i Sandet;
og jeg gjerne vil dig varme,
om du frøs, med disse Arme;
rede dig en Seng i Lyngen,
drive Natten hen med Syngen
til, med lyserøde Fjer,
Morgnen, pyntet, gaar fra Landet:
da vi ville se, om hist
Sejlet sees. Jeg tror det vist.
Farvel Ralph! Farvel Ralph!

Anne.

Fy, du lange Dreng at græde!
og jeg ej det mindste græd
dengang Ranald drog afsted.

Hele Toget var jo Glæde:
først Musik og mange Flag,
saa Matrosernes Hurra,
saa Kartovens Sang og Vimplen,
der slikked Havet, pidsked Himlen.
Var det ej en morsom Dag?
Som St. Hans saa morsom?

Robin.

Ja!
Men jeg græder — skjønt blot Vinden
egentlig mig svider Kinden —
blot for Sinclar — stolte Herre,
nægted mig der med at være;
og han sagde, jeg var liden,
og fik bie smukt til siden.
Er det ikke Skam? hu! hu!
(hulker).

Anne.

Er du stor da, synes du?

Robin.

Hvor langt tror du de er nu?
Se igjennem Fingersprække
om du øjner Ralphes Snekke!
Tror du de er mange Mile?
Og jeg hører ikke Tom
paa sin Pibe længer spille.
Gid en Storm dem drev herom!
Ak! jeg kan dem ikke skille
Meer fra hvide Maager.

Anne.

Dumme
Dreng, kan hvide Maager rumme
Sinclar og sexhundred Mænd?

Robin (kaster en Steen).

Mon de hørte eller saa

Stenens Pladsk i Bølgen blaa?
Var jeg med, jeg skulde bære
— bort og gjerne hjem igjen —
stolten Sinclars Hjelm med Fjere,
naar han svedig foran gik;
gjerne Toms's Trommestik,
Ralph's Randsel — gjerne Mere.
Sig, hvorlangt du tror de ere?

Anne.

Kom nu! Aftensgrøden bier.
Den blir kold, men hed blir Mor.
Hun i Nøkkens Vold os tror.
Husker Du, at Riset svier?

(Lady Sinclar i Sorg kommer.)

Ah se Lady! buk dig Robin!

Lady Sinclar. Ej, bløde Dreng! saa fisker du, med Graad
i Øjet, Krabber?

Robin (törrer Öjnene.)

Jeg?

Anne.

O le I Lady!

Lady Sinclar. (afsides.)

En Sinclar lee? Ha alle onde Aander
i hine Sejl maa blæse!

Anne.

Gode Lady, Robin græd
(nu Rob da! se mig ej saa vred,
fordi jeg Ladyen beretter
den Sorg, som Perlekrandsen fletter
om Øjet) ej for Vinden sved,
men for Ridder Sinclar nægted
denne Dreng, som gjerne fægted,
om han kunde, med at følge,
til sin Grav bag Bjerg og Bølge.

Lady Sinclar (afsides). Hvor Sandhed vaagner lys paa Barnets Tunge,
hvis spæde Aande dog er stærk nok til
at løfte Tidens Teppe, bag om hvilket
den strenge Skjebne træder med Cothurnen
en Grav, hvori de synke Alle! Ak
min Sorg er vis, endnu ej født til Verden,
men svulmer alt i Moders Liv.
(til Börnene.)
Min Dreng,
du blir en dygtig Mand. Bor ej din Moder
ved Enden af det Vildnis, som er adlet
med Navn af Sinclars-Park!

Robin.

Jo; og Ralph, som drog afsted
i jer Broders Tog, min Bror.
Jeg fik ikke følge med,
skjønt jeg dyrt Herr Sinclar svor,
med min lille Buesnor
mange Sinclars Fiender, høje,
muskeldække, voxne, bøje
ned til deres Fædres Jord.

Lady Sinclar.

Det er tungest Kamp for Kjæmpe
sligt et Mod med Taalmod dæmpe.
Hør nu Robin: skal jeg vise,
hvor du salig dig maa prise,
at du var en Puppe liden
dengang Sinclar drog i Striden,
at Herr Sinclar var saa streng,
at han jog dig stakkels Dreng,
da du vilde hvæsse Modet,
brune Kinden, kjøle Blodet
i hans Bannerskygge sval.
Thi i hver en Norges Dal
vugger Kløvren paa en Val;
under hvert et Hyttetag

sukker Øxen efter Slag;
Pigens Barm er Morderhule,
hver af hendes Fingre skjule
lysten Dolk bag Rosenblad;
Oldings krumme Ryggerad
som en Armbrøst kraftigt springer
(som den gjorde i hans Vaar)
ligeud, naar Ljaa han svinger,
dryppende paa hvide Haar,
naar i Norge Uven staar.

Anne (stiger op paa en Steen.)

Lille Robin, Røslynggrene,
med de hvide Hjelmefjere,
plant imellem disse Stene!
De din tapre Clan skal være,
Du maa være Sinclar selv,
Søen her en iilsom Elv,
løbende langs Norges Bjerge,
som et krummet, staalblaat Værge.
Denne Steen, hvorpaa jeg staar,
Norges Fjeld, som Stjernen naar.
Thi Stene maa nu være Bjerge,
da Kjæmperne er ikkun Dverge.
Jeg en Norges Pige er
— Kald mig Ragnhild eller hvad
nordisk Navn i Mindet sad —
Dette Sand en Blomstereng,
hvor hun reder Fienden Seng.
Kom nu Sinclar med dit Spær!
Jeg vil bryde det som Kviste,
Sværdet fra din Muskel vriste
ha — med denne blotte Haand!
var det end som Luen hvæsset,
Hjelmen, trods dens Laas og Baand,
vil jeg kaste henad Græsset.
Maaskee ligger Hov'det i,
afbrudt som en Rosenknop.

Destobedre! raabe vi
— Sinclar, rejs din stolte Trop!
(Robin sætter Lyngkviste irad bag sig.)

Lady Sinclar.

Lille Sinclar, rejs din Clan,
som maa hjælpe med dit Sværd
vise du er Navnet værd!
Store Sinclar, grib nu an!

Anne (synger.)

Kom min Elsker, saa brun om Kind,
med Munden saa rød som det Purpurspind
om Sommerfugls Skjærsommerkaabe!
Kom Sinclar! Sinclar!

Robin (til Lyngkvistene.)

Stands, min Hær! Staa i Geledet!
Hvil Geværet! Herren ved det,
hvorfor I ej stille staa.
Ah, I Vinden skylde paa.

(afsides.)

Mon gammelt Kjendskab Anne lærte,
engang at tale reent fra Hjerte?
Jeg vil dog nær til hende gaa,
at jeg kan se hvad Smiil hun knytter
om sine Ord, og, om hun bytter,
i Hjertet Sinclar om med Robin.
(gaar Anne nærmere.)

Anne (synger.)

Ak min Elsker, jeg tror forvist,
et bloddugget Sværd er din Rosenkvist
en Krigerflok Brudgommens Følge.
Kom Sinclar! Sinclar!

Robin (afsides.)

Jo hendes Smiil er ganske reent;
og det er klart, at jeg er meent,

om hun mig anderledes nævner
for Løjers Skyld —

(nærmer sig Anne.)

Anne (synger.)

Se min Elsker, min Arm saa blød
er Sværdet, mit Haar er min Guldhjelms Glød,
et Slør mit eneste Pantser!
Kom Sinclar, Sinclar!

Robin (afsides.)

Nu er det Robin — det er klart.
Nu vil jeg fange i en Fart
den Anne, som dog blir den sande,
om Navne hun vil tusindblande!

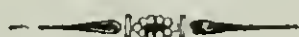
(springer op paa Stenen og omfavner Anne.)

Anne (synger.)

Se min Elsker, min Arm saa blød
vil grave dig Graven i Fjeldets Skjød,
og strø den rundt med dit Følge!
Kom Ravne, Ravne!

(stöder Robin ned af Stenen, saa de falde begge omkuld i Sandet. En Vind blæser Lyngkvistene overende.)

Lady Sinclar. O dette var et Sørgespil, som kunde
i Nøddeskallen ligge; men for mig
en chaosopfyldt Verden, hvor dog blot
til Helveder er Emner, er det blevet
at tænke paa. Et Sorgspil, udtænkt af
en Dæmon vist, men af uskyldigt Barn
fremsagt og spillet. Kom nu Smaa!
— ha ligge I og lee derovenpaa
i Græsset? — Aftenvinden blæser. (De gaa.)

Anden Act.

Første Scene.

(Norge. Et Fjeldpas imellem Romsdalen og Gudbrandsdalen. Bjergskotter i hvilende Grupper. Sinclar i Forgrunden.)

Sinclar. Nu, endnu ikke? Solen er dog først
paa Fjeldets Flade oppe, som Pokalen
af Guld, der rager op imellem tusind
smaa Blomsterfade, honningfyldte, hvormed
den gode Himmel dækker Aasen til
et Gjæstebud for Ragnhilds Lam. Hej, Ranald!

(Ranald kommer fra en af Grupperne med en Tiur i Haanden.)

Ranald. Her, ædle Oberst! Kjender I den Fugl? Hvis dette er en Normand — saa have vi dog ikke gjort dette Tog for Intet, for seer I, Hjernen er ude. Maa jeg rette den an for Eder til Middag, hvis det ikke er Eders bedre Vilje, at vi skulle bryde op?

Sinclar. Vel! Vel! Hør — Du har hvasse Øren,
hvori den mindste Vift i Luften til
en Mølles Brusen males — lyt, om ej
en Luurklang . . . (En Luurtone höres.)
Ha, nu godt! Hvor er min Lieutenant?

Ranald. Et hundred Skridt herfra fordriver han Tiden med at fiske Aborrer i det Kjern, vi gik forbi for fire Dage siden.

Sinclar (adspredt.) Vel, lad ham blive. Skyndsomst! Eller bring
ham Ordre, at han Mandstugt styrer og
det hele Regiments Kommando, til

mod Solnedgang jeg kommer, at langs Stien
han vexler Poster, naar Solskyggen vexler
fra hiin til denne Side Fjeldet.

(Luurtonen höres)

Ah!

mit søde Suk, jeg kommer! (iler afsted.)

Ranald. Dette hæse Gedebræg oppe i Fjeldene skulde standse os paa dette sejerrige Tog, om det blev noksaa godt udtrukket? Os? ved min Faders Been, det skal jeg engang kvæle! Og Obersten befaler, at vi skulle sætte Poster ud, som om vi ikke kunne vogte os selv i et Land, hvor der ikke er andre Karle end saadanne som denne Rødkam? (ryster Tiuren.) Og dog gaar han alene i disse mørke Dybder, hvor, om der ikke lurede Andet, et Echo dog springer op af hvert Fodtrin, stærkt nok til at tordne en heel Armee ned?

(nærmer sig en Gruppe)

Nej, han sagde Intet om, at vi skulde lette paa os, til mig, skjønt jeg er Oberstens bedste Clansmand, hvilket han ogsaa holder mig for. Vi ville blive her saalænge til vi blive Grantræer. Og hvad mig angaar, saa begynder Hjernen at træes først, da den næsten ikke orker at tænke paa Andet end paa Søvnen og en Solvæg og alskens Blødt at ligge paa. Hvad staar? (kaster Tiuren frem.) Spil om denne Normand?

En Skotte. Træffe vi saadan En, træffe vi stærkere Vinger og hvassere Neb. Der maa være store Folk, naar vi først kunne finde dem, i et Land, der har slige Skovduer. Dick vandt.

(Nogle Skotter komme med en bunden Normand og bans Kone.)

En Skotte. Her er en Normand, Ranald. Ved Skotland, rød i Kammen! Ha dit Blod!

Ranald. Er du en Normand?

Normanden. Ja af Guds Naade.

Ranald. Stolt svaret, ved Gud.

Nogle Skotter. Ja stolt nok, for stolt.

Ranald. Tal ydmygt, for naar Obersten er borte, er

Hvermand Oberst, saalænge — I veed det nok — Lieutenanten er paa Post ved Flasken. Djævelen kan løse ham af, hvis han torster som han burde i Heden.

En Skotte. Ja tal derfor ydmygt.

Konen. Siger du det buxeløse Fant?

Skotten. Ja dit Land skal klæde os. Vær ydmyg og tag Huen af.

(River hende Huen af, saa Haaret falder vildt ud).

Konen. (giver Skotten et dröjt Örefigen.) Tvi Skjørtehelt!

Skotten (drager sin Daggert.) Ned! Helvede! Ned!

Ranald. Stille Gil! Var hun ung skulde hun ned. Nu skal hun op; thi vi ville i al Hast domme hende som Spion, og Spioner have Ret til Ophøjelse. Hun har udspioneret Gils Mandighed. Hæng dem i al Stilhed, thi Retfærdigheden skal ikke prale. Mand, følg din Kvinde i Godt og Ondt!

Skotten. Naar jeg kommer igjen, skal vi spille om Kjellingens Hue — nu skal Mosen blive varm Hue nok — skjønt den alt var min Moders, da jeg saa den.

(Nogle Skotter gaa med Parret.)

En anden Skotte. Dersom jeg vidste, naar det behagede Obersten at sige: Videre! vilde jeg se, om der var Tid til at gaa lidt tilbage, hvor vi har luget, for, paa egen Haand, at lede efter Noget nede i Dalen.

Ranald. Jamie, du vilde før se tvertigjennem dette graa Filefjeld end igjennem Oberstens Hjerte, naar han ikke lader Mig engang lugte, naar han tror os pirrede nok af det skarpe Solskin om Dagen og denne bidende Nordenvind om Aftenen og denne tærende Dugkulde om Natten til med ret Appetit at kunne æde i den fede Dal, som ligger her tillaaset af disse Fjelde, imod hvilke Buchanans og Atholes blaa Taarne ere som Lærkereder. Men, naar han giver Tegnet — hvis han kommer tilbage fra denne daglige Jagt paa Fjeldet — skal vi vise, at han har regnet rigtigt, at vor Mave er bleven huul og vore Fingre lange af Hunger og fulde af Kloe af Ørkesløshed.

En Skotte. Det skal vi. Jeg har Kloe.

En anden Skotte. Naar vi faa Tegnet, ville vi storme opad denne Sti, som Rotter opad en Madbodtrappe.

En Skotte. Det skal vi. Jeg har Kløe i Tæer og Tænder.

Ranald. Ja, og siden er Intet igjen, for Landet er bredt siden, og vi kunne løbe fra det ene til det andet Aflukke. Og jeg har svoret at stoppe den Fløjte til, som blæser al vor Fornøjelse af dette Tog og hvert Skridt vi gjøre tilbage, og puster Oberstens Hjerte enten op i Panden eller ned i Maven, og bøjer vore Lochabre tilbage som rustne Rugax — Ja jeg har svoret at stoppe den fast nok til, hvortil en saadan Klump vil være stor nok. (Lader en Kugle löbe i sit Gevær.) Naar det er gjort, som jeg haaber, vel, vil baade Obersten og I takke mig for at al Opsættelse er lige saa hurtigen blæst bort som den kom. (En Pibe höres.) Nu er Lieutenanten kommen fra Fisketouren, hvormed han mader sin Kjedsomhed, uagtet den er led af slig daglig Opkog. (Skotterne bryde op.)

Anden Scene.

(Eng foran en Sæterhytte höjere paa Fjeldet imellem Romsdalen og Gudbrandsdalen. Ragnhild med en Luur.)

Ragnhild. O bøj dig Klev lidt nedad! Bær ham
et Stykke, rappe Høg! (blæser i Luren.)
Ah, letted Aanden,
idet den drages indad gjennem Luren,
min smukke Elsker gjennem Luften,
og ned i Hjertet gjennem Læben, som
en Sejrer, gjennem en rubinkrandst Port,
der aabnes ham til Ære, iler til
sin Throne! Ak i Hjertet! Vist i Hjertet,
som voxet er i trende Dage meer
end før i nitten Somre — stort som Eden:
et Eden han med sine Cherubojne,
som med en Tordensky, bevander, — vist

han rummes der, hvor heelt hans Billede,
ja som et Gudelegem stort, kan rummes.
O bær ham Ørn!

(Sinclar kommer).

Sinclar. Min Ragnhild! mit himmelske Liv!

(omfavner hende.)

Ragnhild. O et endnu, to til og tre igjen
af slige Kys, saa dybe, at de drage
din søde Aande op fra Hjertet gjennem
din Munds Sneeklokkekrands af Tænder! Eja! ha!
Er du et Menneske?

Sinclar. Var jeg en Gud,
saa viede Ragnhilds Kys mig fast til Støvet;
thi, skjønt de tvende Sommerdage, siden
den Kvel jeg, ført af Lurens Klang, som af
en Engels døende Sølvvingeslag,
fandt Ragnhilds skovbeskygg'de Ynde,
vandt Ragnhilds smiilbeskygg'de Hjerte,
har ikke Timer havt: er dog hvert Kys,
hvert Vink ifra din Elskov, saadant Vink,
at det bortvinket har al min Erindring,
om at jeg levde forhen tyve Aar.
Men hvert et Kys er mig et Liv; og, samlet
med Øjekast og Smiil og Trykket af
din Arm og Pulsens Slag og Synet af
din Barm, som bæver under Følelser,
liig Skyen fuld af syngende Serapher,
et mangesidet, fuldtafvexlet Liv.
Hver Afsked er en Død, men salig ved
et Kys, hvor Læben al sin Rosenolje
med Glæde øder. Salig er den Død:
thi — som Guds Stemme over Sottelejet
til Dyden: træd i Himlens Verdner ind! —
du hvisker, klemmende mig Nakken,
som om en Svane lagde Halsen rundt
til Perlebaand: „kom snart igjen, igjen,
naar Luren sukker sit: igjen, igjen!“

Ragnhild. Hvor smukt du taler — ja! og sandt, saa
troer jeg —
og Ord vellugtende som dine Lokker,
som Læben, hvorfra de fremblomstred, søde,
som Hjertet gode, der dem gav sin Varme,
og kjære som det Øje, der dem laante
sin Sandhed og sin Styrke. Evig Sorg,
som jeg beklager, skjønt jeg, naar jeg seer dig,
maa pynte selv min Sorg med Brudesmiil,
at Ragnhilds Læbe just nu er den Seng,
hvorfra et syg'ligt Budskab rejser sig.

Sinclar. Hvad Ragnhild? Kys mig, og mit Kys skal blæse
sligt Budskab bort, som graadig Larve fra
et Rosenblad.

Ragnhild. (omfavner ham.)
O siig, hvad Navn, foruden Navnet „Elskte"
der har for mig, som Navnet „Gud" paa Gud,
Betydning nok, jeg skal dig pryde med?
Jeg vil dig aldrig kalde Andet end
det Navn „min Elskte" som dit første Syn,
— dengang du løfted Fløjelshatten, og
mig gav den gyldne Skuepenge, og
med hvert et Blik, En til, En til for Spillet
paa Luren, som dig lokkede herop —
mig lærte fuldtvel. Men hvad skal jeg sige
min Fa'r? O han vil tro, det var en Trold,
som laante af en Falk sit brune Øje,
og Lyngens Blomst sin Farve for at muntre
en Sætergjente Tiden — og til alle
de Dalens Gjenter, som vil spørge, naar
de møde mig i Kirken, pyntet med
min Skuepenge, hvad han heder, som
troloved Ragnhild, mens hun laa paa Fjeldet,
og Himlens tause Engle kun var Vidner?
For disse — ikke for en Eneste,
maa du det Navn, du bærer kun for mig,
„min Elskte" hede. O hvad heder du?

Sinclar. (omfavner hende.)
Nu jeg dig kyssed. — Ragnhild! løs dit Haar,
at dine søde Træk, som knopfuld Lilje,
kan i dets Solskin svømme! — glemte du
dit syge Budskab vel? Saa Tusind til,
at det, bedækt af tusind Purpurtepner,
ej rejser sig. Min Ragnhild, hvad jeg heder?
Ah vist . . din „Elskte“ er mit Navn, og det
ej blot for denne Hedes tause Aander,
men for den vide Verden og for hver
nysgjerrig Mine og hvert Spørgsmaal i
den vide Verden. Vel! Du veed, jeg er
paa Rejser nu, at hjemme i mit Land,
som ligger ikke hundred Mile borte,
og ligner dit med Dal og Fjelde, lige,
en Rad af blomsterkrandste Helte, staar
en Jarleborg, og venter paa min Hjemkomst
med øde Suk. Ah, naar jeg kommer hjem,
den lysner op af Sang og Brudefakler
og af min favre Dronnings Smiil til en
udhvælvet Demant.

Ragnhild. Ja jeg veed, at Elskte
er Jarl, men Elsktes Elskte høj're er:
— af Kongebyrd, skjønt Adelen af Ælde
udvortes visnet er, og kun indvortes
beholdt sin Glands. Nu, naar jeg blir din Huustro
— thi Jarleblod og Kongehjerte (vist
af Moderen faar Sønnen Hjerte?) vil
om sine Sønnesønner Fa'rmin sige,
gi'r Kongemod — saa laaner du mig hvad
af Glands hos mig er rustnet.

Sinclar. O ja vist!
Og du mig laaner Livet.

Ragnhild. Hør nu Elskte!
Endnu idag — hør nu det Budskab, som
du vilde kvæle under Kys! — idag
kom Bud ifra min Faders Gaard, som meldte,
med Øjne ledende i Krog og Vraa

og kjæmpende med Aanden, som i Løbet
sig havde sanket, saa den rummed ej
i Lungen mere, men udstrømmede
i Støn og Hoste gjennem Mund og Næse,
at jeg de vrede Bauner burde lystret,
at jeg med Hjorden — hvis jeg leved endnu,
før Sol gaar ned, derhjemme maatte være.
Thi — saa bejamred han, vor Huusmandsdreng —
en mægtig Fiende, som af Mordbegjær
alt Bytte lader bag sig, til han kan
opsamle Alt, som paa en Valplads, slynger
sig gjennem Landet, som en Drage, under
hvis giftopsvulne Bug hvert Græsstraa visner,
saa altfortærende for hvert et Liv,
for Huus og Alt, som faar sit Tilvær ved
et Menn'skeliv . . . Du blegner?
Jeg frygter ej, thi Fienden tror jeg ej
saa nær som Rygtet, der forfærdede
min Elskovsdal; men jeg ulydig være
imod min Fader frygter. Kjære Du
maa kjæmpe for det Land, som gav dig Ragnhild.
Jeg skal dit Fædreland vel engang rejse
en kraftfuld Søn for hvert et Sværdhug, som
din Arm — ha hver en Muskel, som

(blotter hans Arm).

et hvælvet Skjold, og Aarer som et Bundt
af Buetarme, og det Hele værd
at vies af et Kys for saadan Sag! —

(kysser hans Arm.)

vil ødsle paa den fejge Røverhob.

Sinclar. (afsides)

Ha dette Øjeblik! Jeg kjøbte det
bort for min Bryllupsstund.

Ragnhild. Hvad siger du? Ja, ja, min Elskte, vil
du ikke kjæmpe, er det ikke Frygt
for Sværdet, men at dø fra Ragnhild tidligt,
o altfor tidligt for saa smukt et Liv.

Og vel du veed, den Ædle fægter kun
for eget Fædreland.

Sinclar. Og Æren . .
(afsides.) Forsyn
vend ikke Ragnhilds Øje ned i min
Samvittighed!

Ragnhild. Tænk saa! Strid ikke! Norrige har Mænd,
som vogte, at vi ikke dø for tidligt
ifra hverandre. Og den høje Gud
vil engang sige: „lever for hinanden
et Liv paa Jorden, før i blomstre frem
i Himlen til en Engel, som har gjemt
to Hjerter inden samme Vingepar,
og blander vore Træk i samme Aasyn.
Ej sandt? O sandt!

Sinclar. (griber hendes Haand.)
Ja sandt!
Min Ragnhild, er din Ømhed stærk?

Ragnhild. Saa stærk — ak hvorfor taler du,
saa bleg, saa himmelkjært et Spørgsmaal? —
at, som jeg siger, som to Liljerødder,
der knytte sig i Støvet, før de række
mod Himlen deres Kalke, at den deri
kan ofre Maanens Dugsølv, Solens Guld:
saa vil vi leve her paa Jorden sammen,
ej længselfulde efter alt det Mere
og Skjønnere vi vide, at vi blive
hist bag dit Fædrenelands Skyer.
Men kalder Gud os, eller En af os,
saa rejse vi os begge Arm i Arm.

Sinclar. Ja begge, Arm i Arm, sødmundede
Prophet, som om en Rose kunde spaa.

Ragnhild. Saa følg mig hjem, at ej een Dag skal visne
før den har viist, idet den viser dig,
at den var ikke blomstløs. Følg mig hjem;
thi Røverhoben, med dens Luetand,
som gnistrer foran, Sinclar — saa ham nævned,
med blodig Finger, Rygtet — maa nu standse

din tause og forunderlige Vandring,
paa hvilken du jo, som du siger, dvæler
snart hist, snart her (blot du ej Fleer end Ragnhild
— o dumt! tilgiv, jeg vil ej tale —
tilgiv mig!) — hvor Guds Almagt og den Skjønhed,
som former hvert af dennes Spor, har stemplet
sig tydeligst i Norge. Thi just der,
hvor Mennesker i Himlens Godheds Spor,
med Bygninger og Agre slæbende
som Findgods bag sig, mylre, vil Fordærvelsen,
som Fossen gjennem aabnet Dalstrøg, styrte
og møde dig og sluge dig — thi Sinclar
ved Fakler seer kun, peger kun med Glavind,
og Døden kvæler Sukket hvor han traadte —
naar i en Dal Du standser lyttende
forgjæves efter Ragnhilds Luur. O fly
bag mine Landsmænds Arme, nu og dine.

Sinclar. Min Ragnhild, er din Ømhed? frygt — jeg frygter . .

(afsides.)

Forbandet Rygtet, som min Aabenhjertighed,
der dvælede forlænge, overrasked!
Ha saa den ej, i Elskovsdampen, som
i hede Valmuers Glemselstaage, hyllet,
at hvis den ikke tidlig taler, stivner
den hen i hykkelsk Falskhed?

Ragnhild. Ven, dit Øje
er ikke muntert meer. Bag Øjenhaaret
det ligner neppe meer bag Silkenettet
en nylig fangen Falk. Og Mine, hvis
jeg ikke vidste, jeg dig kunde muntre
— det veed jeg — vilde Sorgen svømme i.

Sinclar. (afsides.)

Og dette Øjeblik er Lynet mod min Løgn,
som løj alt Andet end min Elskov. Ha,
det hviner gjennem al min Salighed,
adsplitter den i Støv til begge Sider,
mod Lyset pidsker frem Tilstaaelsen.

der krob paa dybest Bund paa Bugen,
min Skam belyser, eller al min Ære
som Skam fremviser. O jeg plantede
— ak, ak! i hendes høje Hjerte Løgn.
Snart veed hun, Løgnen er der, som i Eden
Forføreren, da ned han steg af Træet,
og løb med al dets Uskyld sikkert gjemt
indunder Vingens sorte Axelhul,
mens Cherubs Sværd — han lo — paa tomme Ryg
nedgled og cirkled den med Lynglimts Glorie.

Ragnhild. Tal ikke hvad jeg ej maa vide, skjønt
jeg burde vide Alt saa snart og sandt
som du fik vide Ragnhilds ene Tanke,
saa stor og hastig voxet frem som Regnbuen:
at du den Ene var, hvis Skjønhed syntes
med Ragnhilds af den legende Natur
fuldkommen og for evig parret.

Sinclar. Vel!
Min Ragnhild, vel! bered din Tanke paa
en Prøve gjennem Ilden. Kast den ned,
som sande Demant ned i Hekla! Gid
den ej bli' Dunst! Frygt ej, men kast den
i Helved, er den ægte.

Ragnhild. O din Blegnen
til disse Ord, saa blussende? Ak tal!

Sinclar. (afsides).
Seen Red'lighed er reen Ured'lighed.
At smitte saadant Øre med Bedrag!
Har jeg ej kysset det og Lokken, som
beskygger denne Indgang ned til Sjelen?

Ragnhild. Din Sorg er sød. Nu veed jeg, at du græmmer
Dig over vi skal skilles. Du er Mand.

Sinclar. (afsides).
Uredelig? O hist jeg tænkte ikke,
det avindsyge Rygte vilde stige
saa hurtig frem og mørkne som en Sky.
Min Dumhed, liig en blind Cyclope, smedded
en Lænke trindt om min Samvittighed,

som raabte: „prøv den første Elskov ved
et Glimt af Fiendesværdet!“ — O forgjæves
Sandfærdighed! Nu maa den bryde Lænken,
og flyve op, og see den sidste Elskov
ved Glimt af Fiendesværdet.

(til Ragnhild).

Siig du elsker mig,
som Jorden Himlen, Jordens Aanderum,
foruden hvilken Jorden blev forstenet
til kulsort Gravsteen over Livet. Ak,
er dette Meget?

Ragnhild. Ingen Ed
bekræfter saadan Sandhed. Du er syg.

Sinclar. . . . Som Krebsens Stjerneklo og Bukkens Horn,
af Sol i Sol isnoet, der presser ud
Velsignelsen af Jorden?

Ragnhild. Mon Ragnhild kyssed uden som til Pant,
at den hun ene kyssed, salved hun
til Kys for hele Livet, eller svor
sit Livs Fyrste Hyldest?

Sinclar. Klem min Haand,
og siig: jeg er dit Kjæreste og Mere
end Faer og Moer og Fædreland!

(afsides).

Een Tanke, skjønt saa let og useet, uhørt,
saa den har endnu ingen skræmmet, om
dens sidste Flig er dyppet kun i Angst og
i klæbrig Anelse, er sort nok til
et Liv, som rører sig omkring os,
som lysfuld Verden sandt, at sværte.

(til Ragnhild).

Er jeg dig kjærere end Faer og Moer
og Landet, som bar disses Vugge og
hvis Luft dit Liv gav første Næring?

(afsides).

Saa god En burde ikke see og høre
hvad for en Lastfuld, om hun elsked varmt,
var Iisdryp gjennem hedest Brynde.

Ragnhild. Du, tal ej ene du! Jeg næsten frygter
du, i din Fabel-Skjønhed og din Eventyrs-
Nærværelse, beslægtet er med Bjergets
chrystalblaa Huldrer, som du taler med,
for mig usynlige, men for dit Klarsyn
nær staaende, maaskee ved denne Birk.
— Ah det er Spøg; thi slig en Skabning, vævet
af raske Ungdomsdage — liig et Marmor,
af Jordens første Sol af Leret skabt —
saa fast, vil ikke i et Øjeblik
et Luftpust kunne smelte pluds'lig hen,
om saa du ej af disse — sandelig
et Jordbarns Arme bandtes fast.
Sinclar. Mit Liv,
Er jeg dig kjærere end Faer og Moer
og Landet, som, imellem sine Blomster,
din Faers og Moers og dine Fædres Liv
opklækkede, og gav dem Styrke og
sin Rigdom og et Rum til Tumleplads,
for de med en behag'lig Træthed lagde
sig i den mosebløde Gravseng, som
det gjæstevenligt reder paa den Plads,
den samme Plads, hvor det de unge Liv
først fandt og ammed? Er jeg kjærere
— saa svar oprigtigt, og min Sandhed skal,
om seen, fuldkommen være — end det Land,
hvis Luft belived Dig, hvis Himmel gav
dig dine Øjne, og hvis Sne dig laante
din Skjønheds ene Farve, mens den anden
af samme gaverige Haand i Vuggen
du fik: dens Alperosers Farve?
Ragnhild. Mand!
Du er mit Fædreland! Om Vinden blotted
din Arm blandt Pjalter, skjøn den var og kjær
som Marmorfjeldet purpurindbaldyret,
naar blomsterfulde Vedbend og Linbændler
i Luften vugge, visende den Skjønhed,
de let beskygge. Var du arm — o vel

jeg elsker dig som Finnen, der jo døer
for magre Fjelde, som om Mos var Roser.
Din Skjønhed — thi dit Legem er kun Skjønhed —
jeg elsker som en Normand elsker Norge,
med alle Landets Elves mørkblaa Aarer,
som nu det sidder med dets gyldne Slør
af Agre, ludende udover Havet, og
med Marmorhjelmens Grankvist vugget vildt
af Himlens høj'ste Skyer. Men din Sjel,
jeg elsker, som en Normand elsker Frihed,
og Friheds Livvagts — hele Folkets — Høvding,
den Konge (o jeg synger gamle Sagn)
som drager, liig en Løve, gjennem Landet
for hver en Hyttes Dør, den hulde Frihed,
der har sit Gudeansigt præget i
— saa siger Faer — i hver en Normands Hjerte;
og hvis En glemmer daarligt, at det staar der,
saa er det stemplet dybt i gamle Runer.
O tror du ej, saa viid, jeg elsker mig,
og altsaa Landet, som mig laaner Liv!
Thi før jeg sov, og drømmed neppe: før
jeg saa vel Kvæget, sagde det var Kvæg
og intet Mere; nu er det og Græsset,
et Liv fuldtsyngende omkring mig.
Jeg gaar ej mindste Skridt foruden at
jeg seer dig, skjønt den Samme, tusinddoblet.
Ja jeg maa hoppe, og mig synes, at
jeg svæver gjennem Luften for ej træde
de skjønne Billeder isønder, som
af hvert et Græsstraa sig udvikle, blot
jeg dvæler der et enkelt Øjeblik.

Sinclar. Jeg tror. Jeg bytted, favre Kvinde,
ej dig for Guds den bedste Engel bort.

Ragnhild. Min Mand! Du er mit ene Fædreland,
det Land, som jeg befolke skal med Kjæmper,
lig' Jordens Førstefødte Thor og Balder.

Sinclar. Det Fædreland, Du sagde Ragnhilds er,
vil synke ned, naar Ragnhild dør, som Jorden,

der tryktes skrumpen i sin Afgrund, som i
en Grav, hvorover Stjernerne som Hyldens
Smaablomster nikke, ned, da Guderne,
dens første Folk, sig svang mod Himlen med
et kraftfuldt Spænd.

Ragnhild. Ja sandt, du dør med mig,
og strør med ivrig Haand paa Ragnhilds Høj
din Høsts Dage!

Sinclar. Tro! Men ej du synker,
om jeg er død, som Jorden da den sank
og svimled ned, da Guderne forlod den,
og tog dens Morgendragt, de uskyldsrøde
Vaarmorgenskyer, med sig; thi jeg hæver
dig op med mig, som Herren Christus fordum
opfanged' svimle Jord og vugged den,
der stivned, af sin Ungdoms Vildhed træt,
til Liv igjen i sine Arme, og
i Hjertets Blodkalk dypped Vingespidsen, og
paany dens blege Himmel malte med
dens Foraarspurpur, liig et Fyrstebarns
rubinbesprængte Slør.

Ragnhild. (eftertænksom.)
Du er mit Fædreland, som staar og dør
med mig, som Jord med Menn'skeslægten! Men
naar vi er blevne lavere end Græsset,
da blir du dog mit Land som Himlen Aanders:
da følger jeg din Sjel som trofast Tjener
landflygtig Konge. O . . .
Min Husbond og min Herre — thi det er I
fra den Tid Maanen ikke kunde skinne
imellem vore Hjerter — tror I? tror I?
Men Norge er min Faders Fædreland,
min Moders Mødreland, og Disse leve
saalænge kun som Norrige er Deres;
og Norge lever kun saalænge det
af slige Mænd og Kvinder prydes, som
en Engel kun er Engelen saalænge,
han gjemmer Dyden, Gud ham pynted med.

Og disse Tvende, Faer og Moer, som gav mig
Liv, for at dø i Eders Elskov, Elskte!
er' Meer for mig end jeg. Og jeg, som Barn,
maa dyrke Deres Gud; den Dyd, De elske,
jeg elsker; Landet, som de ære, ærer.
Thi Landet gav mig Dem, som gav dig Ragnhild;
og uden Norge var jeg ikke Ragnhild,
som kun dit Fædreland, og intet andet,
selv Perleindien ej, dig kunde skabe.
— Jeg svarer paa dit synderlige Spørgsmaal
oprigtigt: da jeg holder Faer og Moer
meer kjær end mig, saa maa jeg elske Hvad
de holde kjærest — Gud undtagen —: Norge,
det Gud dem gav af Naade, som en Kurv
i Fødselsgave, fuld af allehaande
Velgjerninger . . . o mere, meer end Hvad
jeg holder kjærest. Og mit Kjæreste
er du mit Fædreland. O var du død:
jeg taalte ej min Landsforviisning.
Saa spørg ej mere om min Ømheds Styrke;
men maal den med din egen Ømhed, som
en Sol, der finder vel sit lange Skin
for kort for Verden, og som derfor drager
de gyldne Maalestænger ind om Aftnen,
og blegner ved at see et frugtløst Dagværk.

Sinclar. (griber Ragnhilds Haand.)

Mit gode Hjerte, gjem ej Blik af Mistro!

(afsides.)

Enhver Forhaling vælter frem i Lyset
fra Løgnens Mørke Sandhed:

(til Ragnhild.)

Gjem ej Mistro,
om jeg har gjemt min Aabenhjertighed
om Navnet, som din Elskte bær' i Verden.
Thi Norge, skjønt den bedste Deel af Verden,
maa hade det; mit Navn din Kjærlighed
maa skræmme, skjønt saa ærligt som det Øje,
din Sjel neddykker i, og som jeg kalder

min Elskovs Lykkestjerne. Favre, vid,
for ej med Sorg vor Elskovs Fødselstime
at farve, for at prøve om du elsked
mig som jeg er, ej endsende om Skjebnen
mig skygged eller lysned, taug jeg med
mit uheldsvangre Hverv. Ej Rejselyst,
ej Lune — skjønt en gunstig Engels Smiil —
mig viste disse Dale. Men et Følge,
med Avindskjold imod din Konge strakt,
i mine Fodtrin sortner. Hør min Ragnhild!
jeg er dit Kjæreste, Du er mit Liv;
men jeg er Sinclar . . .

Ragnhild (river sig lös.)
Du? . . Ej Graad! O Du?

Sinclar. Naar jeg min Ed har Gothekongen bragt,
og aabnet Elfsborg Aanderum med Hæren,
som laaner blot til Gjennemtog dit Land,
saa . . .

Ragnhild (skjælvende.) Du Sinclar? Du? O hvis du ikke
løj,
du drog dit Sværd mod mig. Jeg hader Sinclar.
Mit Had — mit eneste — det heder Sinclar.
Og hvis — hvis Du er ham, laan mig dit Sværd,
saa vil jeg under søde Kys dig dræbe
og vie dig til mig, naar du uskad'lig
for Norge er. Jeg hader Sinclar
med al min Galde, og jeg vil kun leve
for ham at dræbe; men jeg elsker Den som
staar her, med hver en Draabe Blod; og Den
jeg døde for, at han maa leve. O
hvis du var Sinclar, holdt du dig ej fra
et Mord, saa sikkert, og saa rigt som Dalens
fornemste Herres Barns.

Sinclar. Tro, Tid omvælter Alt,
og dækker hvad den nylig viste friskt,
med moset Glemsel. Du vil engang glemme,
naar vi vort Liv, som Junos Par af Svaner

Gudindens rosenrøde Karm, fremdrage,
at Skjebnen, legende, et Øjeblik
et Sværd imellem vore Læber hvined.

Ragnhild (med Graad.) Ha er det sandt? Du blodig af mit Blod?
Og jeg — jeg glemme, at du var min Fiende?!
— Ha ja, jeg tror det! Er jeg ej for svag,
som lover Sligt, idet jeg træder paa
min Faders Vuggejord, som du bemaler
med Enkegraad og Neppefødtes Blod,
end varmt af Moderhjertets? Smit ej Luften,
forræderiske Ord, den Luft, hvis Klarhed
er Gjenskin af de Sværde, som mit Folk
mod Himlens Retfærd strækker, og af Baunen
som svider ud den sidste Rust af Fejghed!
Ve, min Gud!
hvis Ragnhild føder Barn, da bliver det
en vis Forræder. Ha, gaa Skotte! gaa,
at det ej lærer Sligt af Moderhjertet,
der klæber, som ved Trolddom, ved din Hæl,
om du den synked i min Moders Barm
og traadte i min Faders Haar! O ve!
hvis Ragnhild føder Barn, da bliver det
en vis Forræder, som sin Fader dræber,
men elsker Modren, som slig Daad det lærte!
O fly, fly!
at ej jeg siger: kjære Fiende! kjære
min Faders Morder!

Sinclar. Din Smerte og din Graad, min Ragnhild, som
du blues ved at vise, er mig søde
og stærke Talsmænd, at din Elskov jeg
ilive finder, naar jeg let, og med
en sværdtom Hofte, hid gjenvender, for
din Faders Ord med Fred at vinde; thi
han veed: af ærlig Fiende, ærlig Ven!
Du er det eneste Klenod, jeg røver

i rige Norge, og et Jomfrumord,
som Himlen signer selv, mit ene Mord.

(vil kysse hende.)

Ragnhild. Nej bort! Jeg vil ej vie dig til Død
med Kys! men, naar jeg næstegang Dig kysser,
da til tredobbelt Liv! Ja Ridder Sinclar,
naar I har splintret Sværdet, som I rækker
imod mit Hjem, saa kom igjen! Saalænge
I bærer det — Ha vogt Jer — vil jeg med
hver anden Norges Svend og Datter søge
at slide det ifra jer Side, om
saa Hjertet fulgte med. Saa gaa med Gud!
Gud være med Jer! Gud forlade!
Jeg beder ikke for Jer; men jeg maa
med Landet synge med Forbandelsen,
hvormed de hvæsse Hevnens Øxe.

Sinclar. Tro,
jeg vendte om, hvis Æren skreg ej: fremad!
hvis ej en Ed, hvis ene Ende er
i Sverrigs Kongehjerte lænket, drog
mig fremad, fremad!

Ragnhild. Saa Farvel!
Hvorhelst I møder mig er Haanden Fiende.
Men Hjertet kjender I. Det kan ej lyve.

Sinclar. Om trende Maaneder, min Ragnhild,
som statlig Riddersmand paa snehvid Hest,
med Blomster vajende fra Hjelmen, og
med Sværdet naglet fast i Skeden, hvilken
en Page, pyntet rundt med fredsælt Smiil,
hvori Amorer hænge, og med Sløjfer
af dine Øjnes Farve, himmelblaa,
paa bløde Drengearme bærer — da
min Ragnhild, glem, jeg var dit Norges Fiende!

Ragnhild. Ja da — endnu engang, min Elskte,
men ikke meer forinden — naar, som Duen,
blot i jer egen vaabenløse Skjønhed,

som jeg besejrer, I vil komme: da
I træffer mig blandt milde Piger, flux
bered at flette mig for evig ind
i Eders Side. Siig da: Kom min Huustro,
og knæk med dine Fingres Rosenkvist
mit haarde Sværd. Men tro mig, indtil da
har dette Skjebnens vilde Fingergreb
mit Hjerte klemmet til en Staalklump, og
jeg gjemmer mig blandt mine Landsmænds Arme,
og muntrer dem til Slag mod Eders Hoved.
Ak Sinclar! Ragnhild maatte juble, om
en tapper Nordmands Sværd det Hoved, som
jeg har velsignet, blæste, med
en Nordstorms Hviin, for mine Fødder. Derfor . . .
jeg ønsker det forrædersk, men jeg vil,
i fredsælt Huuslivs fro Omfavnelser
Jer mere ære, og mig glæde inden
saa tapre Arme ved at trykkes til
saa kjækt et Hjerte — Derfor vær I tapper!
Skaan ikke Ragnhild, om I møder hende
paa Eders Fiendetog med Fiendeblik
og Hjertet bortvendt fra sin Kjærlighed
mod Pligten, som har rejst sig som et Fjeld,
en Jutul rejser i en Nattetime
misund'lig lige over Templet, hvor
de første, christne, fromme Klokker sang.
Skaan ej jer værste Fiende — thi det er jeg —
om Lykken eller Eders Tapperhed
faar løfte Pladen af min Barm og vriste
det golde Sværd af disse Fingre.
Jeg tvister ikke med jer Ære, Sinclar;
jeg beder ej, at I, for min Skyld, nu
skal vende om, og Eders tomme Fodspor
Beskjæmmelsen, at den kan fylde dem
med Spot og Haan, skal levne. Men, min Elskte,
tro, Ragnhilds Liv er netop langt som dit!
Min Fiende tro, at Ragnhild, naar hun saa
dig bide Græsset paa din frække Bane,

da jubled hun, og ændsed ikke, at
Du var saa ung og faver; og hun græd
ej, skjont hun saa sin egen friske Vaar,
saa nys begyndt, saa tidlig endt. Thi tro,
jeg vilde ikke med en sorgfuld Ungdom
en Sommerstid din Gravhøj pynte, som
de andre Kvinder deres døde Elskers,
der bøje sig med Hyl og Graad paa Gravens
den ene Side nogle Uger, mens
dem Letsind venter paa den Anden, at
den Sorg forbi maa være. Men i Flugten,
før Du har naaet Skyen, møder Du
en Aand, som blege Roser farvet, som
vil hviske: „Sinclar! kjender Du mig Sinclar?"
— Nej ikke: „Sinclar!" Dette Navn er Elskovs
Forbandelse! men „Elskte! kjender du mig Elskte?"

(gaar.)

Sinclar. Farvel min Stolthed! Skjønne Stolthed, med
sødtlydende Forbandelser, du som,
idet du, klædt i ydmyg Kvindeform,
mod Himlen hæver Dig, i Støvet træder
en Mands Stolthed! Bi . . Farvel min Kvinde!
Tag Sværdet — det er sløvt og bider ej
et Straa i Norge af! Ha, gaar Du? Gaa!
og slæb, du Du har Sjelen undertvunget,
mit Legeme som en Tropæ i dine
Zenobia-Trin! Og elsker Du det, naar
det, vaabenløst og fejgt som Trællen, males
af en Erindring blodrødt — vel, saa læg det
til skamfuld Slaves Hostdaad ved dit stolte
og liljeknopomvæv'de Hjerte! Eller
— o endnu bedre! — en blodgjerrig Flok
af dine Landsmænd lad du spigre mig
som Høgen, til Advarsel, over Porten!
Thi gribes jeg af dine Gribbe, gribes
i aaben Fejde jeg, og det saa blodig
— Du sagde: at Du skammes ved den Fejge —
som Fejden er imellem Ulv og Bjørn.

Med djærve Ryk, som en Comet paa Himlen,
der kløver alle Grændser med sit Blus
i vildt, ubundet Løb, mit Banner flytter
jeg gjennem Landet, som dit Mod, men ej
din Arm kan værge: Sinclars Krigerære
skal sidde, som et blodigt Vidne, ved
vor Bryllupshøjtid, forestille Skjebnen,
naar Bruden forestiller Himlens Dyder,
Brudgommen Jordens Lidenskaber, samled
til et Forsoningsmaaltid. Saa Levvel!

(raaber.)

Levvel! O hørte Du det? Echo bring
Levvel til Ragnhild!

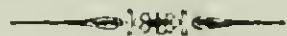
(gaar en modsat Vej af Ragnhilds.)

Ragnhild (kommer tilbage.) Han raabte. Skal jeg sende ham „Levvel!"
igjennem Luren? Sinclar hører Du
saa er det godt. (raaber i Luren sagte)

Levvel! Levvel!

Dog ønsker jeg, at Du ej hørte.
O, hørte Du, saa regn det højt; thi det
er sidste Suk, mit unge Liv tør sende.
Mind nu, mit Liv sig vaander i
en Alvorspligts iiskolde Arme
— o for alvorlig til at stille sig
blandt alle Pligter tidligst frem ved Vuggen!
Mind Sinclar, ikkun vore Pligter stride
— Min Sinclar mind det — som to barske Fædre,
ærværdige begge To, med iisgraat Haar,
der skifte arvet Had! Mind dig vor Elskov
— liig disse Fædres Smaaborn, der med Graad
ved Foden sidde under Fædres Lyn,
og kvæle Lysten maa til Leg og Venskab,
skjønt de fra første Aar har leget sammen —
Mind, blodbekrandste Elsker, at vor Elskov
maa blegne kun saalænge vore Pligter
i deres mørke Farver blusse. Sinclar!
O hørte Du! Min Sinclar! Sinclar!

Hør ej — jeg burde sagt det — meer min Luur!
Og, om Du hører den, saa lyt ej; thi
den er Forræder, i en anden Sold
end Himmelelskovs, ikke meer Herold
for søde Timer eller Ragnhilds Længsel.
Dens høje Dronning sidder nu i Fængsel
— min Kjærlighed — og leger med de Blade,
din Elskov — Kongen — skjænkte, før den maatte hade.
Tro ej min Luur! — O Sinclar gid du hørte!
Og drag dit Sværd, hvis du end engang vil,
med Hjertebanken, lytte til dens Spil,
som nu maa bære Varsel over Valen.
Nu er den viet Birkene i Dalen
og tause, mændindhyll'de Fjelde, som
med Dvergmaal hilsed, naar jeg sangfuld kom
og satte mig med Luren min alene
saa tankefuld paa lyngbedækte Stene,
og fandt min Verden skjøn, men uden Liv,
før Kvellen, som — o søde Minde bliv! —
De vogted mig, og Birkens grønne Sky
mit Luurspil ynded, gav min Barndom Ly.
Nu vil jeg vogte dem. O Sinclar fly
for Ragnhilds Luur! Ha ædle Sinclar tyd
ej „kom!" som før, men „fly!" dens ene Lyd,
som nu — o hør min Angst — maa klinge der
hvor Norge arvet Mod i Kampen bær,
og tager det som Sejerguld tilbage
af hedest Kamp, paa blodig Stage! (gaar.)

Andet Mellemspil.

(Skotland. Sinclars Hal. Lady Sinclar i en tungsindig Stilling. Robin og Anne legende paa Gulvet.)

Lady Sinclar. Er jeg hans mørke Aand? hans mørke Aand,
som banded ham? Forbandelse udsaaed
i Trinene, han vendte fra den Hevn,
som hans og mine Fædres skumle Aander
med Suk henpeged paa — o altfor ilsomt
imod et fremmed Land, og agted saa
en Konges Ære meer end egen, skjønt
vi selv er Konge i vor egen Barm?
Jeg banded ikke, ønsked ham ej Ondt,
fordi han laante ej det Hjerte, som
en ondskabsfuld Natur har byttet fejl
fra Mandehærde i en Kvindeside,
først Øre for dets Suk og saa sin Arm.
Ak, banded jeg, og var min Hevn ej Retfærd
— thi Broad-Albaine er død: den store Gud
sin Bøddel Djævelen har givet ham
for fuldt at exsekvere — ikke Retfærd,
saa viis et Tegn, at jeg kan bøde, hvis
ej dette Liv, hvis Dagligdags er Tungsind,
hvis Glæder Vemod og hvis Gjæstebud
en sorgfuld, gammel Sang, er Bod! Ha Bod?
Er ikke Armod, — Glemsel, saa at Sjelen
før Kroppen dør, og, at jeg synes død
for Verden, skjønt jeg rører mig endnu,
ej Straf, ej Bod? Ja Verden har fuld Ret:
Er her ej min Ligkiste? og min Skjønhed
maa frugtløs dø, som Hundredbladerosen,

der Bondehybnen i dens rige Enfold
misunder? Thi det onde Rygte, hvis
Tvetunges ene Tunge ødelægger
saamange Bryllupsfeste, som den anden
formaar at stifte, siger Skotlands Mænd,
at Lady Sinclar bag sit glatte Bryst
en Hær af vilde Mænd foruden Arme
har skjult. Ha dette — hvilken Spot! —
opvoxer vel blandt Folk, for Broad-Albaine
fandt Vej til Helved uden just at gaa
indunder Sværdets skarpe Aag? Og Sligt
vil sige: Lady Sinclar har et Hjerte
for højt og tankerigt og retfærdkjært.
Det kaldes blodkjært, da en Kvinde har
ej Lov at handle, ikke Lov at tænke.
Ej Lov at tænke? Ja, hvis Kvinden engang
en herlig Tanke fanger, røver Manden
den flux — som Lairden, naar han overrasked
en Krybeskytte, Hjorten, denne fælded.
Javist for frit og elskende endmere
en hendød Hæder end en Skam, som snorker
paa Trælleviis et friskt, rødmosset Liv,
er Lady Sinclars Hjerte for de Fleste
af Skotlands Adelungdom, der blot tænker
paa sammenmugget Gods, som Orner — naar
de tykke blie som Fad'ren — med en So
paa solbar Møgdyng, døse Livet hen,
tilfredse med den Arv af Hæder, som
de skimlet fik fra Fad'ren, som den tog
lidt friskere ifra sin Fader og
saa videre til, som en Stjerne eller
en sølvblank Lilje, vi den finde spire
indunder gamle Dages Taagebue,
paa Tiptiptiptipoldefaders Grav.
Hvad eller, som ulykkelige George,
de tjene fremmed Brod, og leje ud
for Penge deres Tapperhed, og samle
i fremmed Høvdings Fodspor hvad af Ære

han vil tilslænge dem. O fordum! . . .
. . . Ja dengang
fik Børnene i Arv dog altid Hæder
og Rang, som voxede i hvert et Led;
og Skotlands Barder vied deres Gejst
til Slægterne med yppig Blomsterlænke
at knytte i hinanden, fra den Tid
da Ossians gyldne Strenge kløvede
et Sekels Mørke, til den Tid, som saa
hver Sanger selv, og hvormed hver En slutted
— som med Rubinlaas — hine Regnbulænker,
de slyngede om hvert et Adelsbarns
Vaarhimmel, at, naar dette voxed,
de Barder, som sig samled i hans Trin
— som Klang hvor Sværdet foer — igjen fra ham
nyt Led til Kjæden kunde flette.
Nu — ha nu! . . .

(holder Haanden for Öjnene.)

Anne (rejser sig.)

Stakkels Lady Sorg vist har.

Robin.

Dumme Pige, hvis saa var,
maatte jo vor Lady græde.
Da forbi var al vor Glæde,
og vi kunde ikke lege,
Nul og Streg paa Gulvet strege.
Kom nu Anne, pas dit Spil!
Sæt dit Nul hvorhelst du vil,
Jeg skal flytte nemt min Streg.

Anne.

Nej, se Lady blir saa bleg.

(sætter sig til Spillet).

Lady S. Jeg døde — thi et nedtrykt, uselt Liv
er Tegn, at Himlen vil ej vi skal leve —
hvis ej min Ungdom, som dog Himlen har
lidt Skjønhed skjænket, gjemte i sin Blomstkalk

et Haab, som liden Sommerfugl, at engang
— om jeg saa var Medea, var der Hæder
i Jason være — vil en modig Bejler
iblandt Ruinerne mig søge. Da
— om denne Anelse har faret over
George Sinclars Liig (hvis Sjelen kan
vidt flyve over Land og Hav) og Skjebnen
min Broder tugter, for han glemte hvad
Naturen burde lært ham, og som engang
Magistren lærte ham i Stilebogen:
den Sandhed: *beneficium, qui accepisti, celerrime repende.*
— Da den, som dette Legeme behersker,
til Gjengjeld for det skjønne Herredom,
skal herskes af mit Hjerte og den Plan,
som sukker under tunge Byrde af
en Dobbeltbarm. Og Sinclars Datter skal,
om Sønnen visner i en fremmed Dal,
ved Huusbonds Sværd sin Fædreodel vinde.
Om Navnet dør: dets Ære Verden finde,
forladt af Manden, reddet af en Kvinde!

Anne.

Nu er Lady atter glad.

Robin.

Ak, du aldrig stille sad!
lad os finde noget Andet,
som meer muntrer Lady op!

Anne.

Husker du vor Leg ved Vandet?

Robin.

Da du viltre Tøs mig jog
ned af Stenen, saa jeg slog
reent tilblods min Albutop.

Anne.

Lady sørger, som jeg tror,
for sin unge, døde Bro'r.

— Ak jeg siger død! Det randt
mig paa Tungen, om ej sandt;
skjønt han nok at dø fortjener,
som saa vildt fra Lady foer.

Robin.

Hør nu Anne, hvad jeg mener!
For at trøste Lady, vil
vi hans Hjemkomst, i et Spil,
hende vise. Du maa være
Lady selv; jeg Sinclar er.
Blade tager jeg til Fjere,
og en Tidselpidsk til Spær.
Naar jeg nu da kommer ind,
maa du, som det Søster sømmer,
kysse smukt din Broders Kind.
Jeg din Mund. . . .

Anne.

Din Nar! du drømmer.
Gaa nu bare, skal vi se
om ej Lady da vil lee.
(Robin gaar.)

Lady S. Min George, paa din uheldstrøede Bane
ej fleer Bebrejdelser jeg sende vil,
om du har glemt, af hvem du modtog først
Velgjerninger — som efter Alder have
paa Gjengjeld Krav — og da jo, først af Alle,
med Mod og Blod bør løses.

Anne.

Gode Lady, se nu hid
min og Robins Kappestrid,
hvem af os der først kan drage
liden Blomstergnist af Fryd
fra sit Hjerte — Tys en Lyd! —
forat pynte Eders Dage.
Jeg skal sige Jer, han tror,

jeg vil kysse ham som Bro'r;
men Pyt! den lille Rob skal græde.
Giv nu Agt, det blir en Glæde!

(Robin kommer ind med Blade om Hovedet og en Tidsel i Haanden, trampende i Marschtakt, vendende sig og vinkende, som om Nogen fulgte.)

Robin.

Saa En — to— tre! Saa En —to — tre!
Ret Eder nu! og lad mig se,
I langs med Væggen, for min Søster
(peger paa Anne.)
— den høje Dame der — Jer bryster
som tapre, exercerte Karle,
der komme fra at slagte Jarle.
Thi Jarle — Jeg maa vide det, som kommer
fra Toget, der har nedtraadt Norges Sommer —
tro mig min Søster! var hver Mand,
som var, før jeg did kom, i Norrigland.
Ak, Søster, du er bleven smuk
— om muligt smukkere end sidst —
Fornam Du ej med Østenvinden Suk?
Min Kjære, jo du gjorde vist.

(Vil omfavne Anne, men hun stöder ham fra sig.)

Anne.

Væk! væk! Du som forlod
din Søsters Graad, din Faders Aske,
for fremmed Konges Fjed at vaske
i fredkjært, fremmed Blod!
Ha se Dig om! Se dig tilbage,
om du kan finde endnu Een,
af dem du lokked bort at drage,
for hjem at komme uden Been.
Nej alt det Følge, som du tror
staar bag dig, er i fremmed Jord.
Vanvittig kommer du — kun fulgt
af Skygger, blege, sønderrevne,
som midt i deres Vaar er blevne

for fremmed Sværd paa fremmed Val —
tilbage i din Faders Hal.
O bedre, at og du var dulgt
dybt bag en nordisk Fyrregreen!
Gaa, gaa, og find igjen de Been,
som du fra Fædrelandet stjal,
mens de i skjønnest Blomster stod,
i Liljekjød og Rosenblod!

Lady S. Ha ti! ti!

Robin (kaster Pynten og sin hele Rolle.)

Anne, jeg blir næsten ræd.
Jeg vil ikke lege med.
Det var ikke aftalt, at
du nu skulde være vred,
give mig saa slem Besked;
men, at, naar jeg tog dig fat,
skulde du, med venligt Hil,
til et Kys din Læbe spidse.
Saa i din Velkomst først blev fundet
bedste Lod og højest Vundet
i det hele Lykkespil.
Ja det loved du tilvisse.

Lady S. Ha, hvilken skummel Aand har sat sig paa
de Smaabørns Tunge, som paa guldrød Stol
den sorte Pythia? Gaar Børn, at ikke
jer ørkesløse Phantasi uskyldig
skal male mig en Spaadom, hvis Betydning
min sørgelige Genius udlægger
for klart og altfor snart. Gaar i Jer Seng!
Har jeg — min Gud! ved mine bitre Ord,
dengang min Broder (som dog er mit Hoved,
Guds Haand for dette værgeløse Hoved),
blind valgte, mod mit Raad, en anden Vej,
som førte fjernt fra Fædreland og Hvad,
der var hans Pligt: sin Stammes Hæder i
dens gamle Hjem, sin stakkels Søsters Vel,

der sidder som vemodig Sortdrosl ene —
har mine — Gud! de bitre Ord indviet
mig til hans onde Engel? Har en Djævel
indblæst en Gnist af Ønsket i min Sjel,
at George maatte bøde? Ha saa straf!
Min Gud, bliv ved at straffe, som du har
begyndt med Smaabørns Tunger mig at pidske,
at pidske min Samvittighed ívejret,
som sønderrivende, blodstænkt Hyæne.
Men hvis du naadig er — lad mig ej høre
med Øret (død jeg tidsnok faar det vide)
de Anelser, som taust, med Vampyrtand
og Blik, som natlig Morders Fakkelbrand,
og Gjenfærds-Vingeslag, mit Hjerte bide!

Tredie Act.

(Norge. Kringen, et Bjergpas ved Lougen i Gudbrandsdalen. Guldbrand Seiglestad omringet af gamle og meget unge Döler, bevæbnede dels med Geværer dels med Ljaaer og Öxer.)

Guldbrand Seiglestad. Ha, Normænd, priser Himlen!
Og Eders Fædres Styrke, der i Eder
er evigung, idag lovsynger!
og hør et Ord, som Eders krumme Rygge
og Ribbe, der ryste under hundred Aar,
til oprejst Løves fulde Musklers Skjelven
af overvættes Fylde og af Harm — en Saadan,
der staar, lig Kongen paa sin Throne,
i Norges Banner — mægter gjøre! Hør
— jeg raaber højt, thi Aldren har bedækt
den største Deel af Eders Øren med
sin Vintermos — et Ord, som Eders Haar,
der skinner mellem disse Drenges Lokker,
Vaarsimmer liig, som hvide Nordlys mellem
de gyldne Stjerner, rejser til en Sølvhjelm,
til alderstegne Løves sølvgraa Man,
der oprejst splitter Luften som en Saug!
Et Ord, som fylder Eders gamle Bøsser
med Himlens sikre Lyn, og fejer Rusten,
blot med sin Aande, bort fra Øxens Tand,
og gjør det Sværd, som sortner af
indtørret Bloddug fra jer Vaar til Solens
vildtgnistrende Straaler mod Skjærsommershimlen,
og blæser Eders Hjerte op til Modets
utømmelige Kogger. Hører gamle Mænd
som staa her, liig jer egen Runebauta —
et Dvergemaal, der alt hvad kjært og helligt
gjentager uden Træthed! Plant det, Unge,

som Axen, hvorom Eders Tanker hvirvle,
udskydende, som Solens Ildhjul Straaler,
vidt Haab og Daad. Som Lonnen plant det,
man binder blomstfuld Humle til; thi dertil
skal lænkes al jer Dyd, og langsmed det
— til sød, til liflig Skygge for jer Alder —
skal alt jert Storværk skyde op mod Himlen,
og klynge sig til Evighed og Ære,
som til dens Stjerner! Nu! Det Ord er ***Fædreland!***

Gudbrandsdölerne. Ha, Fædrelandet leve! Norge leve!

Guldbrand Seiglestad. Ja saalænge
et højrødt Banner blomstrer i det — Rødt
betyder Mandemod; Hvidt: Kvindefromhed —
Og denne Blomst skal Landet bære, hvis
ej Himlen selv Sanct Olafs Skjold vil engang
Lidt af sin egen Farve laane. Leve
skal Norge, skjønt det lever nu et Liv,
som Hellig Olaf leved det i Kisten,
hvor Kinden rødmed, Skjægget voxed, men
ej Hjertet slog, imod den Tid da Norge
— som Olafs Ungdom — viftede sit Rygte
vidt over Øst- og Vest-Hav, slog det ind
i Sydens Ørken, som en Storm, der fejer
den røde Baunes vredefyldte Aande,
som sort Liiglagen, langsmed lave Aase
og over Dalen. Leve skal det, Mænd,
saalænge i hver Stue staar et Sværd,
saavist som Anebrev i Adelsslot,
og jevntmed Sliul'n hænger Dødspropheten
for Bjørn og Fiender, nedarvet Rifle,
saalænge Hvermand mægter føre sin
Stridsoxe let, som Gjenten fører Vævskee!

(Bifaldstummel.)

Ja er ej Landet skjønt? og lærer i
sin Højhed Barnet Mod? og ikke skabt
til Niddings Amme? Ja med saadant Præg,
som om det var den store Guddoms Ansigt,
som om Gud Fader, da han skabte det,

sin Almagt vilde prøve? Vel — vort Land er skjønt
og sundt og frugtbart under flittig Arm,
med smukke Folk, som Thors og Frejas Børn:
Det kan end høj're blæse Ynglings Flamme.
Men, var det end foruden disse Dale,
der parre sig til gylden Frugtbarhed
i sød Omfavnelse med Elv og Sø og Bjerg:
saa vilde for os Mænd — ej sandt? — den Frihed,
vor rige Oldtid gav hver Mand til Arv,
og hvoraf vi end eje Kjernen, gjøre
det til en Seng, hvor Tapperhed og Dyd
og Stordaad avles. Ha du norske Mand,
som sidder, liig en Konge, paa den Ager,
din Ætfa'er — maaskee i hans Blod
fløj Gudefunker? — fravandt Dvergene:
Du, som paa vidtstrakt, skovkrandst, elvomgjordet
og bjergbefæstet Odel sidder (ej
som i de andre Lande, hvor, liig Trælle,
der sove dyngede op paa hverandre
i Solevæggen, Bøndergaarde ligge
paa Møddingstrimler, og hvor Bondens Sved
af Herremandens Pidsk aftørres) — Du
vær Norsk! Thi viid i dette Ord
er al den Dyd, som Himlen fordrer for
den gav dig Livet her!

En ung Döl. Her drak mit Hjerte
— o Sigrids Rosenknop. — sit Blod og Farve
i Fred og Fryd. O tøm, strøm, os ud din Skat!

En ældre Döl. Hør Hjertet drypper ham fra Munden! Ret
min Værsøn! Brav! Og Sværd fra Næven dryppe.
For os til Fienden, Guldbrand Kongesøn!

Flere Stemmer. I Kamp for Norge, Guldbrand Kongesøn!

Guldbrand Seiglestad. Sligt Raab, slig Hjertestorm er Ban'ret, rakt
med Ørkenvindens røde Hviin mod Skyen,
før Spydet svinges opad. Ha, Raab
et Chor af Sejrsprophetér!

Den unge Döl. Hør Værfaer,

et Omkvæd paa — I kjender den? — paa en
af vene Sigrids Viser, klinger — hør;
„saa tømte de Hjertet for Norge en Skaal!
og stege med Latter i Sværdebaal!"

Guldbrand Seiglestad. Sejrsæle Hjem!

Dölerne. Ve Norges Fiender!

(Vaabengny.)

Den unge Döl. Forbandet være det Nidingsdrog,
som nu sit Blod vilde spare!
Hør Værfaer, Gunder, Maag-min, jeg vil flette
— hør, mind mig paa det! — hvis jeg kommer hjem,
ind disse Ord:
Forbandet være det Nidingsdrog,
som nu sit Blod vilde spare!
ind i en Vise, ny og vakker nok
til Sigrids Langeleg, om Skottekrigen.
Skjøn-Sigrid ofrer. Her er Veed.

(slaar paa sit Bryst.)

Og her
er Faklen. (svinger sit Sværd.)
Og Sigrids Uskyldsdrøm er Lammet.

Guldbrand Seiglestad. (peger paa Jorden.)
Og her er Altret. Herren tænder Faklen.

(Afsides.)

Ak, ak Ragnhild dø! Ha sejrer
her Sværdet, hist hos Ragnhild Skjebnen, da,
du vaabenløs —? o Uskyld kan afvæbne,
en Bøn fra rene Læber standse Tordnen,
og Uskyldssmiil indhylle Lynet.

(Ragnhild kommer med Luren.)

Min Dotter, o, saa er du dog i Live?
Velkommen Vesle! Alt jeg vilde sagt
de gode Grander, Ingen maatte ligne
Anføreren i Blodtørst; thi han havde
sin Eneste, da dine Brødre gaa
en slibrig Sti i Kongens Spor, at hevne.
Thi Morderskaren drog iaftes alt
forbi din Sæter, som han aaben fandt

— det være undet! — til et Gjæstebud,
hvor dog den bedste Ret var borte. Ha,
den vilde kommet før, hvis Helvedaanden
Forræderi den Røverhøvding Sinclar
tilhvisket havde, at han kunde rive
sin første Fiendes halve Hjerte ud.
Eja, var dette skeet, Resten var
dog stor nok til at drukne Tabet deri,
saalænge Fædrelandet slumrer bag den,
som bag den aabne Fiendens Grav,
og stor nok til at suge alt hans Blod,
om han som Iglen æser, mættet af
ti fede Kvinders Blod. Forstod du, Gjente,
da ikke Baunens Luetungetale?
O daarlig Tid i Landet, naar man glemmer
at lære Børnene Forskjellen mellem
fredsomme Braater, Krigsherolden Baunen,
som øverst staar paa Fjeldet, hvor en Storm
dens krumme, røde, hvinende Skalmeje
udstrækker over Dalen, snart fra en,
snart fra en anden Kollens Side ud
mod Bygden, ludende og raabende,
saa Gnister hvirvle ud af Ildtrompeten,
Hvermands Aarvaagenhed og Mod ivejret;
snart, som det røde Norges Banner, strakt
igjennem Nattens sidste, højste Mulm,
igjennem Stjernehæren — liig en Bonde,
der søger djervt til Kongen med sin Klage
og splitter i sin Iver Hoffolkstimlen —
den hviner Suk paa Suk om Ret rundt Gud.

Ragnhild. Forlad, at jeg har ængstet Eder, Faer.
Jeg burde vel betænkt, at ingen rydder
paa øde, træbar, jordløs, iiskold Koll,
hvor Nordenvinden ikkun stundom hviler.
Men Alt var rigt for mig, og Intet øde.

Guldbrand S. Da du er frelst, min halve Sejr er vunden;
jeg gaar nu heel i Kampen; lystig, da

den anden Sejrens Halvdeel, veed jeg, Himlen
den Munterhed, dit Syn uddeler, lover.

(En langskjægget Dölekall, med en Rifle, trænger sig frem, ledsaget af en Gut.)

Kallen. Jeg kommer vel for seent, er tung tilbeens.

Guldbrand S. Ej, gamle Graaskjæg, vil du være med,
og liste dig ved Staven ud i Slaget?

Dölegutten. Faer maa skrige
for Bedstefaer er tunghørt.

Guldbrand Seiglestad. (raaber den Gamle i Öret.)
Bliv hjemme, Kall!
Saa Hvide, som I er, mit sorte Hærbud
ej æsked. Tir ej Døden med jer Krykke!
I skal for bedre Arm end Sinclars falde!

Kallen. (nikkende.)
Ja, ja, Sinclar falder.

Gutten. (skriger sin Bedstefader i Öret.)
Nej Bedstefaer, han sagde: Gaa I hjem!
I er for gammel.

Guldbrand Seiglestad. Hvem har narret dette
mosgroede Minde over Børneborn
ud for at tirre Døden?

Kallen. (til Gutten.)
Ja saa? Hehe!

(til Guldbrand.)

Aa lad mig faa bli' med!
Jeg havde ingen Bedre hjemme, da
han Olaf er hos Kongen. Hør, du Guldbrand,
lad mig faa skyde En af Norges Fiender
end før jeg dør!

Guldbrand Seiglestad. Ha Nordmænd, seer,
Taknemligheden imod Fødelandet
er skjønnest og en evig Skat, som selv
med Gravens kolde Pust i Ansigtet
med Fryd af fulde Hjerter udbetales.
Og slig en Skat, som med Rubiner ej
opvejes kan: den sidste Draabe Blod

i hundredaarigt Hjerte, agtes ej
saa dyr.

(til den Gamle.)

Ja staa du gamle Stubbe!
Tør hændes, at i dig en Skotte snubler.

Den gamle Döl. Tro Guldbrand Kongesøn, at Thorstejn falder
ej for hiin Fiende.

(til Döledrengen.)

Hør du vesle Thorstejn,
tag dette Krudhorn om din Hals, og lad
saa fort jeg rækker Riflen bag mig.

(Sætter sig med Drengen under et Grantræ.)

Guldbrand S. Saa, Normænd, lad os alle krandse Fjeldet
som med en Tordensky! Nu Granetræet
og Ravnens Røverborg, den sorte Furu,
som elsker Nor omkaps med os, og laaner
velsignet Moder Mønstret for den Søn,
som suger hendes friske Hjerte, hæle
med deres Herrer, laanende vor Vrede
et Skjul, til ned paa blottet Fiendeisse
paa Sværdeving' den styrter, som Dødsengelen,
naar han til Jord sig slynger paa et Lyn!
Farvel, min Ragnhild! hold dig til din Moder,
imens din Faer et Øjeblik Jer glemmer
og mindes Gud og Nor alene! Gaa
her bag os hjem; thi fremmenfore, mellem
de trange Fjelde, kommer Ofret snart,
som vandrende igjennem Tempelporten
op mod Højalteret.

Ragnhild. (afsides.)

Hvor Kniven blinker . . .
O Gud see ned!

Guldbrand S. Ha, ja!
de snevre Norges Dale — mørke saa
at Sinclar bruger Fakler, ere Templer
for Fædrelandskjærlighed. Nu, vi skal ofre
nigange Ni, som før til Hertha-Frigga,

at dette Fjeld ved Kringen evig nævnes
Hojalteret for denne Dyd!

Ragnhild. (afsides.)

O tør jeg?
Hvad vil han tænke?

Guldbrand S. Ej min Vesle!
— ah, ja det er nu saa mit Mundheld, siden
jeg plejed slæbe dig, i Eng og Stue,
paa Armen som et Armklenodie,
at kalde dig „min Vesle“ — Ej min Gjente,
du er saa bleg og taus? Seer Frygt saa ud
— da er den just udvortes ikke styg —,
som naar en Frostnat, Vintrens Efternøler,
slaar Riim i hede Rose?

Ragnhild. (afsides.)

Og dog maa han,
om han vil sejre.

Guldbrand S. Vær ej bange, men
begynd nu, Ragnhild-min, din Sejersglæde;
thi Norge strider for sig selv — hvem kan
slig Borg bestige? — og sin lille Flok
af Kjæmper (Norges tusindegg'de Sværd)
det hjælper, laanende sig Selv til Skjold.
Og saa er Gudekjæmpen færdig.

Ragnhild. O,
om forud end jeg saa, at I blev baaren,
som Liig, bag Eders Sejersrygte, som
sort Segl paa guldbeskrevet Adelsbrev,
ej bad jeg Eder Freden vælge, for
at overleve Eders Pligt og Ære.

Guldbrand S. Ha sandt!
Nu vel, saa kys din Faer, og far saa vel!
Var blot de Unge her, som blusser nu
om Norges fjerne Drot, og du stod her,
da tog vi gamle Mænd ej Fjeldet med
som trofast Bundsforvandt; men hjemme Disse
da sad og deelte Hæderen, som Sonnen,
liig Glorie om sine Saar, hjembar.

Men — jeg i Spidsen af den raske Flok,
der lig' Sølvsceptre, hæver deres Arme
fra deres Throne, Norges Fjelde, stolt af
den Frihed, som er Folkets Diadem —
vi stormed frem, som Lougen dem imøde,
med Sang og Skrig, og slukte Mordrens Fakkel.
Og naar du saa derpaa, hvor kjæmped de!
Se de fremtumle, stolende formeget
paa deres Kraft, som dem i Kampens Ild
til Guder svulmer op, for Ragnhilds Blik.
Den tror sig nær det Hjerte, hvorfra Drotblod
som ædle Perler ruller rundt i Aaren,
som længst sig skyder frem, liig Hvalen,
imellem Fiendens Bølger. Ja, min Ragnhild,
du Guldbrands Datter! var din Bejlerflok
her rundt din Faer, for disse Mosbegroede,
jeg bad dig bie, for at see og vælge.
Du skulde see dem, liig den smukke Maane,
naar den den vilde Nordlyskappen seer,
idet de kjæmpe for at skyde nærmest
dens hvide Barm de gyldne Landser, der
med Rødt er pynted, som om det var Thors
nys dragne af et Jettebryst mod Himlen.
Nu er min Hær kun gamle Mænd, hvis Hjerte
er koldt mod anden Kjærlighed end Norges.

Ragnhild. (afsides).
Nu er han mild. Han nægter ikke.

Guldbrand S. Derfor, min Ragnhild, kys din Fader, og Farvel saalænge.

Ragnhild. Min Faer, hvem dobbelt jeg maa elske
i denne Stund, der viser mig hvorfor,
og med hvad Ret I har min Agtelse,
fra tidligst Alder taget op som Skat,
vil I — min Tvivl har gjort min Glæde bleg —
en Bøn mig skjænke, naar jeg skjænker Eder
tidobbelt Kjærlighed, hvis den kan øges?

Guldbrand S. Du har mit Løfte. Jeg vil ikke nægte,

selv om det ikke var saa uvist, at
jeg kan det løse her.

Ragnhild. (med brudt Stemme.)
Saa spar da Sinclar!

(Almindelig Forundring og Ytring af Mishag.)

Guldbrand S. Hvad? lade Dragens Hoved leve, men
afhugge Kroppen, som har mere Skjønhed,
men mindre Gift!

Ragnhild. Spørg ikke, men blot spar ham!
Jeg siger, han er Eder kostbar. Spar ham!
Til skjønnest Sejersmærke spar ham!

Guldbrand S. Han er ej min. Ha Ragnhild!

En Döl. Ja, ej din,
men Fædrelandets.

Dölerne. Norges er hans Liig.
Gud frelse Sjelen.

Den unge Döl. Ha vort Sejersskrig
vil søndersplintre Skyggen, naar imorgen
den blege Skodde løfter den ivejret.
Med denne Øx — Ak vene Ragnhild, Sigrid
tør smile i hans aabne Hjerte.

Dölerne. Sinclar —
Han falder først.

Den unge Döl. Og Hæren ovenpaa
som Klumper Jord paa Kisten. Dump! Dump!
I Visen (Sigrids Morgenlæbes Klang)
skal staa:

En Øx hans Klokke, og Kringen hans Grav,
og Norge en Fyr til hans Bauta gav.

Ragnhild. Ak tal Far, Far!

Guldbrand S. Du hørte Norge.
Medlidenhed — Du ynkes: han er ung?
Medlidenhed er blind — en blind Polype
i Kvindebarm, med lange Følehorn,
corallemalt; men Retfærd seer, som Perlen,
der Solen seer fra dybest Dyb og ammes
til melkhvid Skjønhed op af fjernest Stjerne.

Ragnhild. Ja han er ung.

Guldbrand S. Hans Hoved ungt, men se
tolvhundred Arme svæve rundt, som Skyer
i mørkerøde, rullende Rader rundt
en Høstkvels Stjerne. Gaa, Farvel!
Hils hjemme, Ragnhild-min.

Ragnhild. Ak, I er Høvding;
og Fiendens Høvding er jert Høvdingbytte.
Gjem ham til Skam og Eders Ære,
til en Triumph for Norges Kvinder og
til Leg for Norges Børn. Er det ej nok
for korte Vellyst i at dræbe ham,
som zitrer kun saalænge Blodet putrer
i Striden for at binde Sjelen, som
jert Hug gav Smag paa Frihed og som flygter
for fra en sikker Hojde lee, imedens
end Hevnen paa dens efterlagte Pjalt
— som Ornen med sin Huggetand i Støv,
i latterligt, afmægtigt Raseri —
sig mætter. Ja, er hiint ej nok, saa tag
før Spillet højest Vinding af min Haand!
Jeg sælger Norge Sejren for den Priis.
(afsides.)
Tak Gud, som skjærpede min Elskovs Syn!
(til Guldbrand.)
O se I ikke —? Har, hos saa gamle Folk,
paa deres Eftertanke Kamplyst hugget
hvert Øje ud, endskjønt for hver Dag et
udvoxe burde paa den? — se I ikke,
(saa se jer om, og se, at dette nøgne,
med tynde, tørre Graner voxne Fjeld,
som vel for Flugten — aldrig tænkt paa —
kan være Dør-ilaas nok, vil forraade
(for Eders Plan som Skybrud brister) for
det første Fiendeøje — og hvor let
kan Sligt ej hænde — som af kjedsom Vane
mod Skyen stirrer, maaler Fjeldets Hojde . .
at dette nøgne Fjeld, som Sandhed nøgent,

vil fluxen aabenbare og forraade
hver Tømmervælte, hvert et Stenebolværk
— af hvilket hver en Steen først knække skal
en Fiendeskolt, saa blive dennes Gravsteen —
som I har væltet op til første Angreb,
de Fjeldets ranke Drenge, I har plantet
istedetfor de Ynglinge, I mangle.

Guldbrand S. Ved Gud! Ha sandt!
(til sine Folk.)
Hør! Meld Lars Gram. . . .

Den unge Döl. Ej sandt.

Den ældre Döl. Ej Olaf tyst nu!

Flere Döler. Ragnhild taler sandt.

Ragnhild. Nej, Tys! den Fare er ej stor,
dog større end at I med Eders Mænd
den vælter bort; men jeg den bort skal blæse
— ifald I vil bevare Sinclar —
med denne Luur, og alle Fiendens unge
og sunde Liv, som Haar, for flux at kløvne,
hen paa de Segle, hine Mænd — o alt
jo deres egen Gravs Bevogtere —
i runkne Hænder holde. Rygtet jo
jer Datter nævner som i Norge bedste
Luurblæserske. Nu vil jeg Prisen tage,
om ej jeg tog den før; og blive, om
ej Bedste *i*, saa Bedste dog *for* Norge.

Guldbrand S. Tal ud. Ja Sinclar lever.

Dölerne. Sinclar lever!

Ragnhild (peger paa en Klippe modsat Kringen) Jeg kjæmper for min
Kunst fra denne Pynt,
som, liig en stympret Arm, sig hæver mod
det høje Skulderfjeld, som bærer Eder,
I iisgraa Falke! Og, naar Fienden kommer,
mens sagte ud I drage Eders Glavind,
en lang vemodig Tone, som om jeg

en ensom Elskov plejed, sender jeg,
som Dødens Engels Vingeslag, og til
et Tegn for Eder. Og i dette Suk
for Norge vil jeg lægge al min Kunst,
saa, om end Luur de hørte før, dog hvert
et Fiendeøre Øjnene skal drage,
og saa med Blikket al Opmærksomhed
mod denne fareløse Steen alene
fra Fjeldet, hvorpaa Døden ruger.

Guldbrand S. Ha saa er Tid! Ved Gud, du taler sandt!

En Döl. Hver Arm hans Skjold.

Dölerne. Saa skal det være.

Guldbrand S. Ragnhild ham ej ynker.
Men hun vil spinde Net til Sinclar.

Ragnhild. (afsides.) Ja
et Net af slanke Glemmigejer.

Dölerne. Sinclar
ej dø, ej dø!

Den unge Döl. Ha Livet var ham nok
i Olafs Viser og i Sigrids Mund.

De Bagerste. Et Budskab fra Lars Gram, vor gjæve Fogd.

(Budet kommer frem.)

Budet. Lars Gram, med Hær saa gram som Fogdens Sværd,
staar alt paa Pladsen. Har I Budskab?

Guldbrand S. Siig Fogden, Ragnhilds Luur skal give Tegnet,
naar vi har Skotten fat. Ved tredie Klang
— o saa vi Stjerner højlys Dag, vi saa
da, at de rysted — ja ved tredie Klang,
han vælte Styrken frem. Ha da er Tid!
da svulmer Hjertet os i Haanden. Eja!

(Budet gaar. Til Ragnhild.)

Gaa Tøs, udstød dit Suk for Fædrelandet,
saa Dvergene i alle Klofter juble! —
Ja Sinclar lever: Du har godt betalt.
Han lever: denne Arm er nu hans Skjold.
Din Luur blir Norge kjær. Ha Guldbrands Datter!
en Helt af dine Kongefædre malte
den Tanke i din Sjel. (til sine Folk.)
Skjænk Lougen Mjod
af Fiendehjerter — o saa stærk og sød!
Hver Skottepande blive Muslingskal,
hver Tand en Perle udi Nøkkens Hal!
Men Sinclars Hoved paa sin Skulder staa
som Sejersminde, rodt af Landsmænds Blod,
og Skammen vride skal hans Hjerterod
og rive Panden op med Negle blaa!
Idag I Gutter bli' medengang Mænd,
I Kaller vevre Ynglinge igjen!
Nu lystig I med snedækt Bryst,
som gaa til Domning i en moden Høst!
De gyldne Ax, vi skjære med vor Ljaa
skal Mindet hænge op som Stjernekrands,
som rigest Neg hojt paa sin Himmel blaa!
Der evigt skal det kappes udi Glands
med Funkerne, *Carls*-Vognens Eger slaa!

(Guldbrand og Gudbrandsdölerne gaa. Den gamle Döl sidder igjen hvor han har sat sig.)

Ragnhild. O vel hiin døve Olding hørte, at
han raabte: Sinclar leve skal? Hvor er han?
Vist er han gaaen bort? Javist han hørte,
om han da var tilstede. Vist han hørte,
da hojt min Faders Sejersglæde talte.
Desuden, er han med, saa følger han
i Barndomstanker med for Moro blot.
— Dog er jeg angst. O gid han var her!
O dumme Frygt, som kommer af,
jeg stundom blander ham med Balder, som
for blinde Hodurs Mistiltejn brat daled
fra Himlen ned i Helved. Ha, denne Arm,

som hænger lig et visnet, skrumpet Siv,
til Leg for Vinden, ved hans krumme Side,
jeg kunde bryde, før en Krebsklo, af
med tvende Fingre.
Gud!
hvælv denne Dag — o heller Nat
med tusind røde Stjerner — hurtig rundt!
Men gjem paa Morgendagen, da med Undren,
naar Sinclar vaagner efter Slaget, som
bag skrækmalt Drøm, han finder Haanden fri
fra Byrden: Skjebnen, som nedtynged den
med Ravnevinger, strækkende sex hundred
Staalnegle ud. O den er fløjen bort,
bortblæst af Ragnhilds Luur! Nu sidder der
en rosenfingret, elskovskjelen Due.
Og da, istedetfor den fæle Hær,
som fulgte ham igaar, saa følger ham
paa skjultest Sti, meer tro end hele Hæren,
hans — saa han kalder mig alene —
hans Ragnhild. O mit dyre Bytte!
For Sværdet, som vil vi ne i din Haand,
du finder da en knoprig Rosenstengel.
Saa lægges Støv og Lidenskab og Last
bag Glemsels Mos, bag Gravens Stene fast;
men ovenpaa der staar en nysfødt Engel!

(Vil gaa. Sinclars Piber og Trommer høres langt borte. Hun standser.)

Tys — ha mit Hjerte! O jeg tror,
jeg standser ham midt i hans Følge. (Seer sig om.)
O Fjeld! der er min Fader. Kom mit Bytte!

(Gaar bort og sees derefter paa Pynten.)

(Skotterne komme under Pibe- og Trommemusik med Sinclar i Spidsen. Ragnhild blæser en lang Tone igjennem Luren.)

Sinclar (standser med alle Skotterne. Alle se mod Ragnhild.)
Ha holdt!

(Musiken standser. Ragnhild blæser paany.)

Ranald. Godt blæst.

Sinclar. Min Himmel aabnes. Stille!
Det klang i Porten. Stille!

Ranald (afsides.) Ja ved min Faders Been! Ha skal vi staa i denne Grav? (Lægger bag Sinclar an paa Ragnhild.)

Sinclar. O end — ak kan du høre?
For sidste Gang raab et Farvel! Min Ragnhild
raab et Farvel!

Ragnhild (blæser gjennem Luren.) Farvel!
(Ranald skyder. Ragnhild falder.)

Sinclar. Hvem? Ve?

(Styrter med Haanden for Öjnene bedövet hen mellem sin Trop, famlende efter Gjerningsmanden. Dölekallen rækker sig paa samme Tid frem fra sit Skjulested og lægger an paa Sinclar.)

Kallen. For Norge!
(skyder. Sinclar falder.)

(Guldbrand Sejglestad, i Spidsen af Gudbrandsdölerne, styrter over Skotterne med det Raab: For Norge! Vaabenbrag. Teppet falder.)

Efterspil.

Første Scene.

(Skotland. Sinclars Hal. Lady Sinclar i en tungsindig Stilling ved Harpen. Anne og Robin ved hendes Fødder.)

Lady Sinclar. Syng ikke meer, I Dagens muntre Kilder,
Livskilder fulde af det friske Blod,
nu Nattens stivnede Blodsdraabe, Hanen,
af Midnatsmaanen smeltes hen i et
(galende) Oveove! Oveove!

Robin.

Hør, hvor Lady galer godt!

Anne.

Ja vi gaa, men lad os blot
sidste Vers af Visen nynne.
Vi paa Flere ej begynde.

Anne og *Robin.*

(synge, mens Lady Sinclar griber af og til i Harpen.)

Saa bragte de Jacob, den gamle Graaskjæg, hans Kjole,
den brogede Kjortel og fryndsede Hat.
Men Blomsten var borte, der Blodflekker sad
paa Kjortel og Hat,
i Kryds og i Rad,
saa tæt og saa tykt og saa röde som Sole
i Midienat.

Med Argelist sukked de Skalke: o Ve vor Broder!
den Kjortel vi fandt i den vildeste Skov.
Sig, kjender du denne, og lugter du Blod?
O sikkert et Rov
vor Broder, saa god,
saa lystig og favr, er bleven for . . .

Lady Sinclar. Meer ej! Godnat, Godnat!

Robin.

Godnat da! vi skal tænke
idromme paa en Sang,
som Morgenroden lystig,
som Sommeraften lang.

Anne.

Ja den om Nains Enke,
som bojet og mistrostig
ved Sonnens Baare stod.
Den er vel ikke lystig,
men Enden blir dog god.

(De kysse Ladyen paa Haanden og gaa.)

Lady S. Kom, viis dig, skumle Aand, som deler
min Faders Borg med mig! Nu er det Tiden,
da I tor se tilbage i det Liv,
som I med Eders Uskylds Blod har plettet.
— En Udsigt, som jeg engang vil faa se!
en Udsigt som paa Kirkegaarden, da
en mosgron Bauta — som om den var evig —
er sat for hver en fuldudfort Misgjerning,
sort Kors for hver en Udaadstanke, og
en sjunken Grav for hver en bortlagt Dyd.
Og under hvert af disse Minder ligger
saa sammenknuget, at det ej kan skrige,
et Hjerte, Hjertet. Jeg mig selv fordommer.
Thi er det ikke sandt og rimeligt
— om strenge Puritaner raaber: Logn! —
at da Forbrydelsen ej evig var
(hvor kort at tænke: Mord? hvor snart at nævne
det Ord: Mord, imens man laver Bægret?
— sligt Et, som Broad-Albaine drak, jeg mener —
Hvor snart, thi Hjertet sidder knapt en Tomme
fra Huden, se den Tanke fix og færdig?)
Nu, hvad jeg vilde sagt er det ej sandt?
at da Forbrydelsen ej evig var,

er Straffen ikke heller. Helved slukkes
i Albarmhjertighedens milde Blik!
Og har en Synder, i hvis Fodspor strømmed
Uskylds og skyldigt Blod — o ligemeget;
thi Gud bør slaa, ej Mennesket — naar Døden,
forstenede Obaddon, bær hans Aand,
en Bloddamp liig, fra Jorden op, slig Udsigt
tilbage til sit Liv som Kirkegaardens:
da vil, naar han saalænge stirrer paa den
til Anger snor sig frem udaf hans Sjel,
og klemmer af den rædselsfulde Suk,
omsider Stenene ham Træer synes,
de sorte Kors ham eviggrønne Buske,
de sjunkne Grave synes Blomsterbed.

(synker hen i Tanker.)

Ha, mig for milde Tanker! Kunde
jeg tænke saa, jeg smilte. Nu er Tiden,
du Helvedaand, som lærer disse Børn
Forbandelse i deres Uskyldsord!
O Ve — det var en Midnatstanke —
Ve, hør, hvis du er udenfor mig Selv,
og ej kan læse Tanker, hvad jeg tænker.
Om ikke du vil vise Dig, saa hør,
men ej i Vanvids Ord, endskjønt du ønsker,
og stræber det at kogle frem ifra
dets Vraa; thi selv hos Visest sidder det,
som rastløs Edderkop, og spinder frem
i Dagens Lys Bizarrerier,
som Folk med Skuldertræk og Smilen seer.
Er Aanden, som jeg tror forbander mig,
fordi jeg ønskede min Broder Ondt,
da han i Faren steg, fordi jeg hævned
paa Kvinde- eller Tigerviis, foruden
at vinde Andet end den blotte Hevn:
er Den — o hvis det var saa — ikkun Pust
af min Samvittighed, der stønner, og
en kulsort Tungsindsdamp opsender,
liig vinget Aand, i min Indbildnings Himmel?

— Ej Himmel! Eja, Nattehimmel, derfor
jeg skuer ikke klart meer i mig Selv.
O hvem vil svare? Aand kan ikke tale.
Og, er den udenfor, saa er den tvær
som ondskabsfuld; vil ikke vise sig,
endskjønt jeg maner. O du skulde være
kjært Selskab mig, meer elsket end mit eget.
Men er den indenfor, saa hvine der
— foruden at der meer end tusmørkt er —
titusind Raab ikryds og kvær, saa jeg
kan klart ej nogen Stemme høre. Dog
fra Dybet brøler der en Stemme: George!
Og Alt derinde er som svimlende
af Giftdamp. Ha, hvad enten du
— jeg veed, jeg drives af en Aand, som Pythia,
og derfor skreg jeg: Hevn! men hevned stille;
og derfor viselig jeg raaded fra
det Liigtog ud af Landet: derfor lagde
jeg, da det drog (o kun med halve Vilje,
hvis Gud er mild) Forbandelser paa Banret —
Ja skumle, skumle Aand, hvad enten du
herinden eller udenfra nedryster,
ifra din Aftenbakkeflugt omkring mig
— hvis Hviin er Anelser — som blodbestænkte
Skindvinger, fæle Drømme, o saa er du
for tung for mig! (synker hen i Tungsind. Farer op.)
End engang jeg besværger, er du udenfor,
saa viis dig! viis dig! — Jeg er ikke bange —
saa dette Vanvid, som du klækker frem,
med eengang springer ud som aaben Valmu
— o stor nok i sin Kalk til Grav at være
for tyve Somres Kummer, og med Duft
stærk nok og tyk for klarest Minde hylle!
Ikke Valmu! ikke Glemsel! Klæk det ud!
den Plan du har mig svoret, klæk den ud!
Klæk Vanvid ud — o min Forstand er stærk —
Men slip ej Ungen før den er fuldvoxen,
thi ellers flyver den, som Myg til Lyset,

strax over Helvedilden, svier Vingen
og falder ned . . . (Det banker.)
Velkommen! Aabn Døren selv, hvis ej
et Nøglehul er Port nok.

(Ranald kommer i en pjaltet Gudbrandsdöledragt med dertil hörende röd Hue.)

Kul paa Hovdet!
Du er fordømt! En Djævel!

Ranald. (tager Huen af.) Er jeg en Djævel, saa er jeg en meget fattig Djævel.

Lady Sinclar. Ha — Ranald!

Ranald. Ja det er ganske rigtigt mig, Eders Naade. Da jeg saa Lys her, gik jeg op for at hilse paa Mylady, nu mit Blods Herre — ved hvilken Lejlighed jeg saa, at gamle Willie havde sat Porten aaben, saa han nok ikke duer til Portner mere. Hvis I har lidt Mad, vil jeg endnu mere blive mig Selv liig, for nu er jeg (tager sig om Kinden) — sandt at sige — kun mit eget Blyantsportræt.

Lady S. Og I?

Ranald. Jeg? Ja mine Been ere nok de samme lange skotske, jeg bar med mig ud af Landet, men mit Kjød har jeg norsk Naadsensgrød at takke for; thi jeg har tærsket for Maden hele Vinteren over hos ædelbyrdige Herr Guldbrand Seiglestad i Gudbrandsdalen; og, da Tartanen — Plaiden mistede jeg ved en vis Lejlighed — Eders Naade gav mig i Fjor af Eders Forraad, var udslidt og gjorde Parti (som jeg Selv med Landets Fedme) med Landets Magerhed, Slud og Kulde, omtrent ved Juletid, gav min Huusbond mig af særdeles Naade denne Dragt, som jeg dog, paa Ære, vil svie op i Morgen, og trække mine gamle Hjemmeklæder paa, hvis min Moder ikke har lappet dem op til lille Anne, eller — endnu bedre, og saa maa det være, — Eders Naade behager at udnævne mig til Eders Castellan, og give mig den salig Clans Farve.

Lady S. Hvad Clan? salig Clan? Hvorledes?

Ranald. Hvorledes? Ja det „*Saaledes*“ er isandhed et Mirakel. Og da det glæder mig, at Eders Naade bekymrer sig om mig (hvilket giver mig Haab om hvad jeg sagde) saa stil-

ler jeg Eders Forundring — det er i Sandhed værd Eders Naades Forundring — saaledes: Jeg staar saaledes som jeg staar, fordi jeg ved en vis Lejlighed ikke stod, hvor Alle de Andre vilde staa; men, da deres Been bleve for korte; og, da jeg saa alt Kameratskab ophævet — saasom der ingen Kamerater var mere — gjorde jeg mine Been saalange som muligt. Hiin ædelbyrdige norske Mand greb mig i dette Tidsfordriv — dog forekom det mig, at jeg løb hurtigere end Tiden — for med et at fordrive mig fra al Tid; men Himlen hjalp mig, i det den tvang min Angst til at raabe: Sinclar! Sinclar! Og, ved Himlen, som lærte mig dette, det var intet Tyveri! Eders Naade vil selv see, at det var Himlen, Himlen fuld af stærke Engle, som hjalp mig, naar jeg siger, at den blodgjerrige Djævel strax blev til den bedste Skytsengel, nogen Papist kan ønske sig eller har havt; ja bedre end St. Andreas og St. Georg og St. Patrick tilsammen. Thi ikke alene sagde han: „er du Sinclar, saa tak Gud og lev!" men da en ny Blodhund støvede mig op paa Vejen og fordrede mig udleveret, for igjen at udlevere mig til mine Kamerater, og vi ikke kunde blive ham kvit, og han i sin Hidsighed syndede imod Subordinationen, saa hug min gode Kamerat — thi vi sad nu paa een Hest sammen — ham ned paa Stand *). Da vi kom hjem, saasom Himlen ikke vilde laane mig Navnet længere, da Ringen, hvori det havde siddet, blev funden i Sandet, hvor Gjæstebudet var holdt Dagen iforvejen, sagde jeg min stormodige Vært, at jeg vel ikke var Sinclar selv, men dog bedre end han nu, og at jeg var Ranald Tobias Mac-Dunkeld Mac-Sinclar. Denne Forvandling havde nær forvandlet min Herre til en ligedan En som den, der kom til os paa Vejen med Aanden i Halsen; men hans Datters Begravelse — hende havde jeg sørget for, Eders Naade, men jeg taug med sligt der, — gav ham Andet at tænke paa. Og da Vinteren kom, gav han mig Erter at tærske og Erter at spise til nu Kyndelsmisse da han lod mig løbe. Og nu er jeg her for at være Eders Kastellan — dersom I vil bo paa Borgen — og Portner (dersom I vil bekoste den hængslet) og Gartner (hvis I vil have Neldehobene bort og Rosenhække istedet) og Fæn-

*) Dette Træk lever i et Sagn.

drik (dersom I vil baldyre et nyt Banner) og hele Clanen under eet, dersom ikke Rob og Dick og Clas og Jamie Blackdittlie have gjort ligedanne Mirakler i Tilvæxt som deres ældre Brødre i Afvæxt.

Lady S. Mirakler? Mirakler? — Du Ranald?

Ranald. Ja, som man siger, Een og alle de Andre. Dog tror jeg vist, de ere i Hælene paa mig de Andre, dersom I har et godt Syn. See Jer om! Ere de her, saa ere de her Alle, og faa godt Rum i det ene Hjørne, skjønt sexhundred Mand. Sirrissen faar forestille den lystige Tom Sækkepibe og Tømmermandstordyvelen Willie med Trommen. Thi de ere nu stilfærdigere end da de raabte: Hurra Sinclar! paa Stranden, og løbe hverandre overende for at komme ombord. Hører I Noget, eller seer I Noget, da er det tydeligt Budskab nok.

Lady S. Hvor? Hvor? Hvor Sinclar? George?

Ranald. (river et Haar af sig, og svider det op i Lyset for ethvert af Navnene).

Ja hvor er Fergus? — Støv! Hvor er Jonathan? — Stank! Hvor er Jess, mit Sødskendebarn? — Aske! Hvor er Ralph, mit Sødskendebarn, og William? — Røg! Hvor er David Benjie og Steffen og Lieutenanten Herr Duncan Mac-Donalbain, som var stærk nok, — Ruiner af tre Haar! Det Hele fik en Ende og det en saadan Ende, som naar Stormen slaar ind af Vinduet og blæser et Lys ud saagodt, at ikke den fineste Næse kan kjende Lignelse til Oos.

Lady S. Og Sinclar? Ak døde George! — Puds Lyset, du Djævel! her er saa skummelt. Døde George!
Ha Ranald! jeg ej kan see, om Løgn . . .

Ranald. (pudser Lyset)

Se saa! Nu seer I den magre Sandhed! thi virkelig, jeg er mager, skjønt min Tunge er feed paa meget Ondt. Tror Eders Naade ikke dette, saa skal min Hunger (hvis Eders Naade vil erindre hvad jeg bad om) bevidne, at jeg for min Part har lidt Ondt nok for at komme derfra med Livet. Ja neppe var jeg det, hvis ikke en Hædersmand af en Landsmand — berømmeligt Minde og berømmeligt Navn — Wallace, som nu, ligesom hans Fader, fornøjer sit kongelige Sind, som desværre er ledigt, i dets Ledighed med Handel (stor Handel

da, Gud bevares) i Bergen i Norge — hvis ikke denne stolte Landsmand havde faaet prakket mig ombord paa et af hans Herligheds Skibe, der farer paa Gammel-Skotland. Og tror Eders Naade ikke sligt Beviis paa at jeg har lidt Ondt (og dog det Bedste af dem Alle) for at komme derfra med Livet, da har jeg her en Almuessang, jeg fik med paa Rejsen, hvori det Hele er beskrevet i Hovedsagen sandt nok, om der saa staar 1400 Mand istedetfor 600. Og tror Eders Naade ikke sligt et tordnende Vidne, da har jeg i Visen indviklet et Been, som jeg fandt om Vaaren, da Sneen gik væk, paa det Sted min Herre og Eders Broder lagde sig sidst om Høsten.

Lady S. Hid! hid!

(Ranald giver Lady Sinclar et indviklet Papiir, som hun ruller op og tager et Been ud af.)

Ja — sandt som Himlen — Been, et Been! (lugter paa Benet.)
Ret! Jeg kan ikke lugte om det er
just Georges Been. O søde, lille Kvist!
Dog tror jeg, thi jeg følte Lugten dybt
paa Hjertets Bund, som naar Iiskjelder aabnes,
og Lys gaar ud, og iiskold Vind udstrømmer.

(styrter Ranald om Halsen.)

O du har fler' fortræffelige Karl!
Fortræffelige Karl vær gavmild, og
tag Borgen med dens Blyhjelm for en Pande
og hele Parken for en Haardusk! (slipper ham.)

Ranald. Nej desværre, Eders Naade; dette ene er min hele Skat desværre. (Afsides.) Havde hun ikke . . .

Lady S. Ja har du fler' saa sig!

Ranald. I Sandhed ikke, Eders Naade! (Afsides) Havde hun ikke været saa hastig, vilde jeg kunnet mærke om hun kyssede min sultne Mund. Men det er det Samme! Jeg er nu baade Kastellan og Kommandant paa Slottet, hvis ikke en fattig Fætter kommer.

Lady S. Ha, min dyre Marmorsteen
hæng om min Hals i Guldkjæde! O Elfenbeen!
Smuk Pynt! Ak døde George, jeg tror
det er dit Kravebeen. Stor Skade, at
den sultne Maane har ædt Kjødet væk!

Ranald. Kom Eder igjen, Eders Naade!

Lady S. Jeg vil med Taarer fugte Georges Been;
og, hver en Time, varme det med Kys;
og hver Dag med en Draabe Blod det gjøde,
til først en Fingerspids fremblomstrer,
og dernæst Arme skyde sig mod Himlen,
og dernæst Laar slaa Rod, og Bryst og Pande
som Knoppe løfte sig; og saa,
naar Alt er færdigt, vil jeg — herligt! herligt!
omfavne Gudebilledet og døbe
det om paany med alt mit Blod, og blæse
min Sjel i det til Liv. Naar saa han vaagner,
tror George, at han har drømt. Jeg vil
begynde strax, thi Maaneder vil gaa
før Alt er færdigt . . Ak jeg — Gud!
Jeg kan ej græde! Det er Fattigdom.
Saa kys da! kys! (kysser Benet heftigt.)
Ah ja, det voxer alt
op til et Bjerg. Saa kys da! kys!

Ranald. Ak, I æder Eders Broders Been næsten. Eders Naade! Eders Naade!

Lady S. Ja jeg æder det. Er der ej meer tilbage?
Gid der var Gift i denne Stilk! (kysser Benet.)
Du veed ej, Dumme! at jeg Himlen bad
om slig en Ret. Dog greb jeg efter Ønsket,
for det igjen at faa, og gjemme det
blandt andet levret Blodkram i mit Hjerte.
Men det desværre — siig: desværre! — var
i øverst Himmel alt, som det igjen
bevilget sendte ned til nederst Helved,
som, opfyldt, nu mig stikker det i Munden.

Ranald. Vist Mylady. I bør lægge Eder, saa skal I faa mere imorgen, naar I behager eller naar jeg faar hvilet ud. Gud bytte den bitre Sandhed med en sød Drøm.

Lady S. Jeg vil da blæse paa dit Been min George!
og vinde Priis i Fløjtespil fra Hanen.
Og denne Vise vil jeg synge til.

Ak det er ikke huult. Bor Huller i det!
Dog bi med det! Synd, hvis en Splint blev tabt
af Georges lille Urne. Hvis jeg dandser,
det er Castagnet. Men var det ikke Georges,
men Kalve- eller usel Stympers Been?
Fy, fy! Jeg da bedrog mig. Ranald!
Jeg da bedrog mig. Ve Ranald, løj du?

(Griber Ranald i Struben.)

Ranald. Ved — fordr hvilken Ed I vil — det er Oberste Sinclars Been. Ved Himlen! Ja var det Kalve- eller Oxebeen, aad jeg det op. Og jeg sværger, Eders Naade bør ikke tage sig det saa nær.

Lady S. Ak, hvad er nærmere end disse Been,
udvoxde af det samme Hjerte. Ha
du siger saa? Javist en Flygtning er
Meeneder ogsaa. Tag mig Harpen,
saa skal jeg dømme sidste Vidne, Visen,
om den med dig og Himlen vidner, eller
med mig og Helved. (Sætter sig til Harpen.)

Ranald. Saa er Melodien, Eders Naade. Min Ærgrelse har tusindgange i Vinter maattet hakke den i sig.

(Nynner den.)

Lady S. (synger.)

Herr Sinclar drog over salten Hav;
til Norrig hans Cours monne stande.
Blandt Guldbrands Klipper han fandt sin Grav.
Der vanked saa blodig en Pande.

Ranald. Ja, ved Gud!

Lady S. Stille! Gud vil lønne. (synger.)

Herr Sinclar drog over Bölgen blaa,
for svenske Penge at stride.
Hjælpe dig Gud! du visselig maa
i Græsset for Normanden bide!

Maanen skinner om Natten bleg,
de Vover saa sagtelig trille,
en Havfru op af Vandet steg,
Hun spaaede Herr Sinclar ilde.

„Vend om, vend om du skotske Mand!
det gjælder dit Liv saa fage.
Kommer du til Norrig, jeg siger forsand:
ret aldrig du kommer tilbage!"

(Forbauselses-Skrig).

„Led er din Sang, Du giftige Trold!
(taler.) giftige Trold?
Altidens du spaar om Ulykker. (taler) om Ulykker?
Fanger jeg dig engang i Vold,
jeg lader dig hugge istykker!"

Han sejled i Dage, han sejled i tre,
med alt sit hyrede Fölge.
Den fjerde Morgen han Norrig mon see.
Jeg vil det ikke fordölge.

Ved Romsdals Kyster han styred tilland,
erklærende sig for en Fiende;
ham fulgte fjortenhundrede Mand,
som alle havde Ondt isinde.

De skjændte og brændte hvor de drog frem,
al Folkeret monne de krænke,
Oldingens Afmagt rörte ej dem,
de spotted den grædende Enke.

Barnet blev dræbt i Moderens Skjöd,
saa mildelig det end smiled;
men Rygtet om denne Jammer og Nöd
til Kjernen af Landet iled.

Baunen lyste og Budstikken löb
fra Grande til nærmeste Grande.
Dalens Sönner iskjul ej kröb;
det maatte Herr Sinclar sande.

„Soldaten er ude paa Kongens Tog;
vi maa selv Landet forsvare.
Forbandet være det Niddingedrog,
som nu sit Liv vilde spare!"

De Bönder af Vaage, Lessö og Lom,
med skarpe Öxe paa Nakke,

i Bredebygd tilsammen kom,
med Skotten vilde de snakke.

Tæt under Lide der löber en Sti,
som man monne Kringen kalde.
Lougen skynder sig der forbi:
i den skal Skotterne falde!

Riflen hænger ej meer paa Væg,
hist sigter graahærdede Skytte,
Nökken oplöfter sit vaade Skjæg,
og venter med Længsel sit Bytte.

Det förste Skud Herr Sinclar gjaldt:
han bröled og opgav sin Aande;
hver Skotte raabte, da Obersten faldt:
Gud fri os af denne Vaande:

Frem Bönder! frem I norske Mænd!
Slaar ned! slaar ned forfode.
Da önsked sig Skotten hjem igjen;
han var ej ret lystig tilmode.

Med döde Kroppe blev Kringen ströet;
de Ravne fik nok at æde;
det Ungdomsblod, som her udflöd
de skotske Piger begræde.

Ej nogen levende Sjel kom hjem,
som kunde sin Landsmand fortælle,
hvor farligt det er at besöge dem,
som bo blandt Norriges Fjelde.

Der knejser en Stötte paa samme Sted,
som Norges Uvenner mon true:
Ve hver en Normand, som ej bliver hed,
saa tidt hans Öjne den skue!

Er dette Georges Dodssang? Ak hvem var
den maaneblege Havfru, som dit Kjølvand,
med Forbandelser og Veskrig sortned?
Svar mig du Ungersvend, at Angst ej kryster
til sveddækt Globarm din vaarunge Søster!

Ve, du har ikke Tunge meer, ej Hjerte!
Saa bland en venlig Drøm da i min Smerte!

(lader Hovedet synke paa Harpen).

Ranald. Ja dette er Visen. Hans Dødssang eller hele Clanens og Hærens Dødssang, om I behager. Og jeg kan forsikre Eders Naade om, at Støtten staar der, da jeg selv, i min forrige Hosbonds Brød, med svidende Kinder maatte hjælpe til at rejse den. Den er til al Ulykke et Kors, saa Djævelen ikke tør rive den overende. Men er det Sandhed, at Støtten staar der, hvor Vore ikke stode, saa er det — saasom jeg staar her — Usandhed hvad der staar i den pralende Vise — Behager ikke Eders Naade at høre? — at ikke nogen levende Sjel kom hjem. For, ved min Sjel! jeg er en Sjel og en levende, som min Hunger tilskriger mig. Dog var jeg neppe det, skjønt jeg slap ifra Bønderne, hvis ikke min hæderlige Landsmand i Bergen — Gid Gud kalde hans Forfædres Dage tilbage for ham! — havde revet mig ud af de bergensiske Gadedrenges Kløer. Men da jeg er det, saa beder jeg, dersom ikke Eders Naade tager det ilde op, om Natteły i Borgestuen, men først og fremst, om Noget, hvis hurtige Død og Fortærelse skal vise, at jeg er levende, og, at Visen, i det Punkt, lyver. Desuden — vil ikke Mylady høre? — Een til slap dog (af Naade og Barmhjertighed, som de stolte Knegte sagde, men rettere af Overmættelse paa vort Kjød og Blod) nemlig Gilbert Buttler, som endnu er i Landet og puster Glas, ligesaa skjørt og reent som hans Klinge. Eders Naade kjendte Gilbert vel? Ej, sover I? Saa Gud sidde over Eder og tilmaale Eder en lang Søvn, og alle Engles blode Vinger være Eders Dyne, og alle Engle række Eder søde Drømme!

(Gaar. Teppet falder. Sörgemusik.)

Anden Scene.

(Sinclars Hal. Lady Sinclar i samme Stilling. Lyset brænder endnu paa Bordet. Morgenen dæmrer ind af Vinduet. Det banker paa Dören. Anne og Robin komme.)

Anne.

Ingen raaber os: Komind!

Lady, vredes ikke over,
at vi komme . . .

Robin.

Sagte Trin!
Seer du ej, at Lady sover? (de liste sig hen til Ladyen.)

Anne.

Ak, har stakkels Lady saa
sovet her inat paa Stolen,
dygtigt vist hun fryse maa?
Intet Teppe uden Kjolen?
Gud! og Lyset brænder, skjønt
Dagens Lampe, Morgensolen,
Gud at tænde har begyndt. (slukker Lyset.)

Robin.

Hun kan blive syg. Vi ville
kysse Haanden ganske stille.
Maaskee vaagner hun og seer,
hun iaftes glemte Sengen,
gaar saa ind hvor Bolstret er
blødt og silkerødt som Engen,
for at sove bedre ud.
En Godmorgen give Gud! (kysser Ladys Haand.)
Ak min Gud, hvor Lady fryser!
Underligt hun ikke gyser.

Anne.

Ja frydrigeste Godmorgen,
men den fattigste paa Sorgen! (kysser Ladys Haand).
Ak du store Gud, hvor kold!
La'er sig svinge hid og did,
uden Aarer, kold og myg?
Kjend du Robin! Neglen hvid.

Robin.

Himlen være hende Skjold,
at hun ikke bliver syg!

Anne.

Ak, der er ej Pulseslag.

Robin.

Tys! lad høre Aandedrag! (böjer sig lyttende ned.)
Jeg ej hører. Hun har bøjet
Ho'det altfor dybt mod Skjød.

Anne. (böjer sig ned.)

Ak hun holder aabent Øjet.

Anne og ***Robin.***

Frels os! Lady sidder død! (Teppet falder)

Opium.

Skuespil i tre Acter.

1828.

Personerne:

Kong Lionel, ung Regent, elskværdig, sangvinsk, klog, vittig.
Sylvia, ung og skjön, öm og ædel og vittig.
Ha, fejg Praler. } Tre af Kongens Kavalerer.
Ho, kjæk, ondskabsfuld, vittig. } Tre af Kongens Kavalerer.
Hu, fejg, dum, lumsk. } Tre af Kongens Kavalerer.
En Page.
En Daarekistevogter, fuul, lunefuld.
Hoffolk. Folk.

Förste Act.

Förste Scene.

(Allee i Kongens Park, begrændset af Sylvias Haugegitter. Kongen i Kavaleerdragt, spadserende med de tre Kavalerer, som gaa i en Afstand bag ham.)

Ha. (med Pathos.) Paa Ære, Eders Majestæt, paa blodig
og saardækt Ære, Banneret — liig frodig
Tulipe med de røde Baand
jeg planter op med denne Haand,
der ofte røg — I veed, hvoraf.
Hvis ej saa spørg i Fiendeland hver Grav.

Kongen. (sarkastisk.) Og Rygtet rejser sig og raaber: Blod!

Ha. Som sorte Pythia paa den gyldne Fod
de gamle Heltes Planer spandt isammen,
og med sin hule Skingren tøjled dem,
og med sit Skarpblik skifted Skammen
til Fejge ud, men lagde Æren frem
for hvert et lynende Pelidesværd,
der plyndred Himlen selv (om det var værd)
for Stjerner og for Sole: hæver Rygtet
huult hvinende igjennem Stormbasunen,
(igjennem Bulletins og i Aviser)
til Skyen den, som stod; men den, som flygted
til nederst Rum i Helvede det viser.
Hver Mandsdaad bliver eviggrøn i Runen. —
— Men, eders Majestæt, vi kom
for langt fra vor Belejring. Hvad om vi
igjen med friskt Mod vendte om? —
Som sagt, paa Borgens højste Batteri
saa højt at Skyer derpaa brænde,

og Maanen næsten sejler kuld,
jeg planter Banrets røde Guld,
saafremt, — og det forstaar sig jo, thi uden
sin Kølle blev jo Hercles ikke Guden, —
at sige, Eders trende
Skvadroner følge mig i Choc.
Hvad Følgen blir det seer man nok.

Kongen. Ja I blier Følgen; thi I følger
Skvadronen, og Skvadronen ikke Jer.

Ha. Men min Kommando foran bølger
som Tordnen foran Lynets Spær.
Blot tre Skvadroner — ikke fleer
og ikke færre: firehundred Sværd
jeg æsker; raske Sværd: ej Meer —
Men om da ti Kanoners Gab
udspyed mod min djærve Færd,
i det jeg foran Troppen gaar
og viser den, hvordan man Fiender slaar,
Dødstrudsler af den sorte Flab,
saa seer de her den Pegefinger, (trækker sin Klinge.)
som Taushed snart tilbagetvinger,
saa hurtig som en Skolemesterstok
Dødsstille i en Pogeflok. (stikker Kaarden i Balgen.)
Saa raabe vi (hvis vi for Blod og Røg
kan raabe) nu da Fienden strøg
og lod sit Banner som et Stjerneskud
igjennem Klingers Flamme glide;
idet vi ind ad Fæstningsporten ride,
Hurra for Lionel! Hurra for Kongen!
og, saa — ved Helved! hver en Mø,
hver Flaske Viin i Staden dø!
(den sidste da for Tungen,)
men alt for Eders Ære.

Kongen. Jeg tror: Men Intet mere.
Thi tre Skvadroners Chef jeg vil
ej gjøre, ved et Choc, Dig til.
Kun maa jeg tro, naar Du hvert Aar,
før Krig er tænkt paa, Fienden slaar

og bygger Planer op, der hvile
paa Løfter, som paa Regnbupille
skymalte høje Himmel: Din
Hukommelse er kort som Klingen,
der gier din Hofte Helteskin.
Jeg dadler ej, thi begge skade Ingen. (Sylvia kommer til Gitteret.)

Ho. (hilser Sylvia.) Godmorgen Violøje!

Ha. (trækker Klingen til Ho.) Knegt!
Et Haar, et Suk paa denne Vægt,
et Blik, kan vejes! (stikker Kaarden ind.)

Hu. (hilser Sylvia.) Oh Cupido
Her er din Moder! Rosenflammen
paa denne Kind er hendes Karm.
Din Vugge er den Liljebarm,
hvori Du gynges mildt af Ammen,
hvad heder hun? Jeg tror: Lubido. (Sylvia gaar.)

Kongen. Hvad siger Du?

Hu. Jeg fandt en Due
for Falken. — Ah, som Dug den ryger,
og smeltes op i Solens Lue,
ifald I skinne vil. Oh ikke!
Om Natten man ej Solen søger,
men Maanens milde Elskovsblikke.
— Saa ikke Eders Majestæt
den smukke Blomst paa vort Gebeet,
der folded ud hist bag det tynde
Gelænder al sin Jomfruynde,
som for at byde os derind;
thi neppe syntes Hun, saa trak
som en Mimose hun sin Kind
og Øje, Mund og Barm tilbage;
men i mit Bryst fremsprang et Ak!
Ah, lysted Eders Naade smage
en Honningjomfru eller Jomfruhonning,
tilæltet af de varme Foraarsdage
i ædle og antike Alabastervase:
en saadan En, hvor Venus, liig
i sorte Ørk en smilende Oase,

i en velsignet Skjønhed hæver sig,
smiilkrandset midt blandt blegnende Gudinder?
Og den er æltet for en kræsen Smag,
at mætte kun een Nat og Dag.
Ah, for at blive i en Time Dronning,
hun — ja jeg kjender nok de Kvinder,
i saa Fald veed de ej af Ordet, „Nej“ —
Hun ødslede sit Alt og Jer beruste
med al sin Honning, og paa Alfarvej
udslog hun Resten, — gjerne knuste
hun siden dette Alabasterkar
ifald det hendes eget Selv ej var,
og uden Legem Kvinden er en Nar
forviist fra Himlen, for at være atter
her, udi Støvet, Mandens Latter.

Kongen. Du kjender hende?

Ilu. Ak, min Brud
Mit Hjertes Blomst hun er. Kun Bud
fra Kongens Læbe kan den bryde.
Ah, den vil Kongens Skulder pryde
naar den — som knopfuld Vedbend slynger
sig Egen rundt — med Suk sig klynger
om Eders kongelige Hærde,
som blier den Favres Hovedgjærde:
det Bed, hvor Ønskerne, som inden
den klare Barm og Jomfrukinden
vildt klatrede, trods Kydskheds Kulde,
mod Solen op, hun planter ned.
De springe ud som Knopper fulde,
beduggede af naadig Kjerlighed.

Kongen. Din Brud? Ha tænk dog før Du taler!
Din Brud, som Du med Purpur maler,
en paradisisk Frugt,
hvorom Du oser Natviolers Lugt,
den vil Du skjænke bort, og haste
med denne Perle væk at kaste
paa Lastens Modding? Bi blot til

det Sviin, som fandt den mellem Græsset —
Ha gjetter I?
Hu. Jert kongelige Vid er hvæsset.
Jer Tale er Turneringsspil,
hvert Ord er slebet Sværd og Landse,
og Eders Smiil er Sejerskrandse.
Kongen. Ak Dyd med Lasten sammensvoren
Slig Ynde i hans Skam forloren!
Thi Kvinden er forført, som med
en Skurk er gift, hun er forraadt
til Helved selv, ja værre end
om, aldrig gift, hun evig græd
fordi Sirenekjerlighed
i varme Vaar til ædel Ven,
som Døden bort fra Løftet sled,
fra Dydens Top rev hende ned,
— den Top, hvor alle Møer staa,
med stolte Smiil, og vente paa
et ærligt Brudeblus, som smelte
kan, peent og net, det trange Belte.
At lænke Dyd til Last er Hvad
Prometheus ved sin Klippe led,
hvor Leveren var Gribbens Brad
mens Graad i Kindens Rynker gled,
og ædel Stolthed Hjertet sled
og bitre Tanker Hjernen aad,
hvor Mindet — selv ej det var Fryd —
med Skorpionens Edderbraad
afmalede hans fordums Dyd.
Hu. Hvor lærd er Kongen! Om Sirener
og om Prometheus taler han
meer klart end om sit eget Land.
Kongen. Du veed hvem jeg med Klippen mener?
Ha Skurk! du vilde skjænke bort
din rene Brud?
Hu. Ja blot — jeg beder —
Blot til min Konge, blot til Eder,
den Plet jeg tror var ikke sort.

Kongen. Med Skjændsel du din Brud, og da dit eget Selv, for min Skyld pryder?

Hu. I hørte det. Ved Himlen — Ja! den Skam gier Ære, ingen Lyder.

Kongen. (forstilt.) O undersaattelige Ømhed, spejl
heri dit lyse Seraphaasyn, som
omsvæver Scepteret og Kronen! Kom
og rødm, og suk: du er en Fejl!
Krymp sammen og bliv sort som Nat
og klag: du er en Last mod den
Hengivenhed, som allerbedste Skat
Jordkloden ejer, fremfor Himmelen,
med ydmyg Bøn paa Thronens Trin
nedlægger, siger: den er *din.*

Hu. (med Triumfsmiil.) Vær naadig! paa mit Elskovstempel
Sæt naadig Majestætens Stempel!
Kast Skatten bort, naar I er kjed;
Jeg tager den i Eders Sted.
Ah, Mynden takfuld gnasker paa
de Been, den selv fra Skoven maa
(mens lækkert Kjød omgiver dem)
med Hyl til Herren slæbe hjem.

Ho. O Majestæt, forlad, tillad!
Han tager af min Lomme Hvad
han rækker Eder: Hun er min,
saalænge til det Sire lyster . . .

Ha. (trækker Kaarden.) Ved Helved, Lyn og Hvirvelvind,
den Dame, Sire saa i Lunden,
en Knop er i min Laurkrands bunden,
som ingen ildrød Djævel kan, —
men vel min Fyrste, — mig frarøve,
med mindre han har Lyst at prøve —
ha kom en Djævel! kom en Løve,
med skarpen Hellebard til Tand! —
min Fægtekonst, mit Mod, som klæber
paa dette Sværd og forud dræber! (stikker Sværdet i Skeden.)

Kongen. (alvorlig) Min Hofmarschal skal Eder lære
hvad man sin Konge skyldig er,

at true, som I leved kun af Blod,
og svinge efter Lyst jert Spær,
i mit Nærvær, er *crimen* mod
min Højhed og min kongelige Ære.

Ha. (forbløffet). Tilgiv — mit Sværd! — af Harm mit Blod
vildt syded om min Hjerterod. (til Ho og Hu.)
Men Du er død, og Du!
(til Kongen). Mit Avind
er ligefremt som dette Glavind.
O Majestæt, tilgiv, min Vrede
forglemte at I var tilstede.
Til Bod skal Damen, skjønt saa kjær
som — ja som Portepeen er,
nu være Eders Aftenstjerne
og Natviol og Morgenterne,
saasandt som dette Sværd i Krigen
er Dødens Vinge, Jacobsstigen,
hvorpaa mit Mod til Ærens Himmel
(den syvende), hvor Stjerners Vrimmel,
ej andet er end Laurbær blanke
og Runeskrift og episk Tanke,
kjækt klavrer op, for dem at sanke!

Kongen. (vender sig med Vrede om til dem).
Ha! I er Dødsens!

Ha. (afsides.) Kongens Øje luer!
Ak, mon af Harm? Ja Vreden truer
paa Læben, som en Kugle paa en Blide.
Hvem knuser den? o Hvem, ifald
det brister nu med rædsomt Knald?

Kongen. To Skurker skal paa Stejlen ride;
Thi fleer end Een ej Brudgom er,
og denne Ene dømmes her
til op de andre To at klynge.
Ha, denne Straf kan Ingen tynge.

Ha, Ho og *Hu.* (afsides). Den sidste Straf kan ikke tynge.

Kongen. Thi Had er Hoffets Atmosphære,
(dens Samum-Ildsky kaldes Ære)
hvori en Hofmands fule Sjel,

af Daarlighed forgiftet selv,
sin Gift udaander, saa den hele
Dunstkreds om Fyrsten blier saa fuul,
at alle Dyder ty i Skjul
langt bort, hvor Luften ej kan kvæle.
Men Laster voxe rundt (som Bulmer
bag gamle Mure) rundt om Thronen,
hvorunder blodigt Avind ulmer,
saa Sceptret brænder En i Haanden,
og Panden svider under Kronen,
Samvittigheden klemmer Sved
af Hjertet, Jammersuk af Aanden;
thi seer ej Kongen — ak — at Last
sig klæber ved hans Kaabe fast,
at al hans Retfærd maa med Uret hæle,
at Skurke hyle med, naar han vil mæle,
at Ingen i det hele Land og Rige
tør man saamange svare Løgne sige,
da Skurken tror, at Fyrstens Skam
naar han opdager, at man løj for ham,
vil tvinge Hevnen til at tie stil.
Er da ej Kronen Brændemærke? Ild
hans Throne og en gnistfuld Røg
hans zobelkrandste røde Fløjelskaabe?
Hvad eller — Ha! hans Magt Nationens Spøg?
hans Scepter Brixen? Han en Folkets Taabe?
Vel — hvad det er — jeg er en Mand
fornærmet, men som straffe kan. —
Hør — Syndere mod Majestæten!
I alle Tre, som Bruden bød
(et abyssiniskt Pant for Bryllupsfesten
paa undersaatlig Ømhed) — Død
fortjener den, der Fyrsten rækker
en Gave, som imellem Trende
til Alle ligemeget strækker.
Hvem veed, om der det har sin Ende
med Brudgomsskaren, om ej Fem
og Ti og Tyve der har Hjem,

hvor I en Plads tilbyde mig,
som til en Stodder nederst nede
og allersidst paa Gjæstesæde
ved Døren yderst.
Ved min Krone!
kun Døden kan slig Haan forsone.
Hvad heder denne smukke Kvinde?
I tie? Ha! I veed det ej?

Hu. (skjælvende.) Jeg tror — —

Ho. Jeg veed, hun intet „Nej"
i noget Lexicon kan finde.

Kongen. Hvad? ej engang ved Navn I kjende
den Mø, hvis Ære I tør brænde
med jer Bagtalertunge, som
I dyppede i Helved. Eders Sjel
er jo et Helveds Svovelvæld?
Ha skvætte Dynd paa Solen! Tror?
I tror? Død! Hørte I den Dom,
som over Eders Hoved foer?
Den, som mig ej beviser, at
den Pige, som bag Sprinkelværket
nys hilste mig, og som I brændemærked,
har givet ham sin hele Skat,
sin Elskovs første, sidste Ord,
han skal sin Skjændsel skjule under Jord!
Ha, Nej! slig Skam ej finde Skjul
men ligge nøgen under Sky paa Hjul,
hvor sultne Ravneflokke ruge,
og Midnatsmaanens Straaler suge
ud Hjertet af det hule Bryst,
i hvilket Nattevinden piber tyst,
og hyler paa de spændte Ribbe,
som paa en Æolsharpe, saa
at Rædsler fra det sikre Bytte slaa
de hungrige og djærve Gribbe.
I see, af Eder maa bestemt
de tvende falde. Gaar det slemt,

og I forkastes alle Tre,
da synger en Tercet af Ve!
Skynd Jer, thi Bødlen snor sin Snare,
betænk hvorlænge det kan vare,
imens I trygle Livet af
Hiin unge Mø. Den fældte Dom
skal staa ved Magt: at Narren, som
tilbagevender flau og tom,
skal finde i sin Kurv sin Grav! (gaar.)

Hu. O Skjæbne!

Ho. Nu, hvad skal vi gjøre?

Ha. Ha, dø som Mænd!

Ho. Det la'r sig høre;
men ikke meer, ej engang tro.

Ha. At dø for Sværd? Jeg mener Jo.
Forbandte Løgn! Bandlyst hvert Ord,
som gjennem os fra Helved foer!

Ho. At I ej meer er Favorit,
det viser sig som Sort paa Hvidt.

Ha. End I? ved Dødens Pegefinger! (drager sin Kaarde.)
(det Sværd jeg mener som jeg svinger)
var han just ej vort Lands Klenod
og var en Krone ej hans Smykke
ha, ikke Konge, til Ulykke,
ved Dødens Sværd — jeg saa hans Blod.
(stikker Kaarden i Skeden.)
I er fortabt! Jer raadne Dejg
skal Døden ælte, Orme æde,
I er fortabt, thi I er fejg. (græder.)
Ak for en Ven maa Vennen græde.

Ho. Fy Skam! Fy Graad! Din egen Skjebne
med disse Pile Øjet væbner.

Ha. (törrer Öjnene. Hulkende.) Jeg græde? Ha, jeg seer jert Blod,
thi I er fejg, men jeg har Mod.
Og Mod er netop det Klenod,

som Kvinden skatter allermeest,
da det i loddent Bryst kun bor,
som en Hyæne i sin Hule,
hvor Mos og Vedbend Blomster snor
om Gnisterne, som Øjet skjule.

Ho. (spottende.) Ja Mod er Mandens hele Rest
af Arven, som ved Syndefaldet
blev reent forspildt, og bortspildt, da
hver Dyd en Djævel snød os fra.
Ak mangen Dyd var der iblandt,
som vilde gjøre, om man fandt
en Levning af den end tilbage,
vort hele Væsen mindre skaldet.
Men hver en Dyd blev bidt tildøde,
da Kvinden vilde Æblet smage. —

Ha. Ha snak ej meer! Nu maa I bløde.
(trækker sin Kaarde.)
Blodgjerrig er jeg ikke, men
Hun vælger jo ej fleer end Een
Hver er sig Selv den bedste Næste. (styrter ind paa dem.)
Holdt! Staa! Ha! ved mit Kaardefæste!
To Liig skal bli min Brudeskammel!
Ha Mord! (svinger Kaarden. Hu skjælver.)

Ho. Nej Tvekamp er en gammel
ærværdig Skik; men saadan Død,
at dø som Nød, foruden Stød,
maa synes Kavalerer vammel.
Pikantere, som Terningspil,
— at støde Ene er Kabale —
En Kamp for Sejren smage vil.
Kom! vore Kaarder maa nu tale.
Kom! (trækker sin Kaarde.)

Ha. Ha, Hvad? trækker Du? for Fanden!
(stikker sin Kaarde ind.)

Ho. Nu løs vi hugge paa hinanden.
Træk *Hu* og *Ha*, hvis ej, Du dør
(thi ej Pardon) uvæbnet, før

Du Haserne igang kan sætte.
Den Sejrende kan Myrthen flette;
den voxer ikke, mens vi trætte;
men vore Hug den frem skal hvine.

Hu. Jeg hugger ej — — For Himlen —

Ha. Ha!

Hu. Jeg hugger ej — —

Ha. Nej! Død og Pine,
hvor kom slig Djævelsindfald fra,
at vi hinanden skulde myrde.
Tidsnok lad Galgen faa sin Byrde!
Jeg stikker ind min Kaarde. Tror
Du jeg vil myrde Dig min Bror?
Ja i Duel, det kunde vel
saa være, men ej i Triel,
skjønt Syv i Aasynet jeg bister
i aaben Kamp min Klinges Gnister
med Eder slænge tør — ja Flere.

Ho. Snak! To maa dø. Det er jo klart.

Ha. Ja vist — jeg seer det nok *mon frere.*

Ho. (i Positur.) Nu To maa dø; og det saasnart
at Æren endnu dem kan dække.
Thi ene Ordet: „Bøddel (som
i Gjerning venter den, der tom
fra Damen kommer) kan jo skrække
selv døde Kavalerer op.
Husk at vor Sjel kan skiden være
— den Helveds Bøddel pidske reen,
hvor Ingen meer kan lyve Ære,
som her forgylder vore Been —
men Kavalerens er vor Krop!
Træk! (styrter ind paa de Andre.)

Ha. (skjælvende.) Ha!

Ho. Træk!

Hu. (skjælvende.) Hu!

Ho. Træk!

Ha. Ha!

Ho. Træk!

Ha. Ha!

Ho. Saa dø da, eller løb herfra!
Du kan ej løbe? Ha, du skjælver?
Se Gravens Bagdør, Galgens Port
sig over Eder højtnok hvælver.
Til Tre jeg tæller, spring saa fort. (Ha synker i Knæ.)
Knæl ej! Dvæl ej! Skjælv ej!
Men dø her, eller løb din Vej!
En, to, tre, tre, tre, tre — Ha, Død,
midt i hans Hjerte Fanden mød!

(Styrter ind paa dem, de löber. Sylvia kommer til Gitteret.)

Sylvia. Hvad? Mord her? Stands! Ak Kongens Fred
nær Kongen I tør træde ned?

Ho. (vender sig om, men forfölger dem atter.)
Nej, Nej, de maa — de maa — dø — dø —!
Glem hvad Du saa. O fly min Mø!
det er for dig, jeg dem vil strø
som Halm paa Evighedens Ø.

Sylvia. Stands! Ak, vil I en Jomfrus Blik
med Blod besmitte? Herre, stik
Jert Sværd kun roligen i Skeden;
af Skræk I seer jo de er heden.

(Ho stikker Sværdet ind og vender sig om. Med ham fölge de Andre.)

Ho. At ej de Stympres Blodstrøm randt,
er Eders Skyld, min Hjertes Diamant!
Jeg haaber — hvis I Saadant kan paaskjønne,
I, ædle Dame, ogsaa vil belønne.

Sylvia. I Kavalerer? (til Ha.)
I, en Kriger flygte?
Naar ej det tunge Sværd ved Siden hang,
commodere og lettere I sprang.

Ha. (med Pathos, skjönt pustende af Löbet.)
Ha, bag mig følger mig mit Rygte!
Om jeg vil fly for ej at sprænge
vildt paa min Dames Blomsterenge
hans Blod, saa dog, om jeg end flyr,
mit Rygte bag mig knejser op i Skyer
som Obelisken. Tro mig! Paa en Val —
paa tusind — himmelhøjt jeg Rygtet bygger.
Af Fiendehjerneskal paa Hjerneskal,
paa Graven, som mig faldne Helt beskygger,
jeg rejser mig et Himmelmonument,
hvor sig Historien staver til paa Prent,
at her en Helt er lagt, som hviler sig
af Sejer træt, paa Fienders Liig.
Araberen jo kun i Flugten fægter,
og dog, at tusind Liv paa Landsen hans
fastklæber som en Perlekrands
af Blodkoraller, siig, hvo Saadant nægter? —
Ha, naar han flyr og seer tilbage
og seer den Obelisk i Horizonten,
(jeg siger: bag ham, ikke foran Fronten)
vidt over tusind gyldne Palmer rage
den Obelisk, han rejste paa et Sted
hvor Slaget stod, og hvor han mejed ned
saamange Liv, at vide Ørken
forglemte baade Tørst og Tørken
og Samum kvaltes selv af Lugten:
mon ej hans Stolthed leer i ***Flugten?***

Sylvia. O Skjændsel! ikke blues ved
at bryde Kongens ædle Fred
som følger ham i hvert hans Trin,
liig frugtbar Varme Solens Skin!

Hu. O vidste du, Smaragd i Lunden,
saasandt —

Ho. Ti stil!

Hu. Hvorfor?

Ha. Ha Død!

Hu. Ja vidste I, min Dame, Grunden,
hvorfor I os i Oprør fandt,
I dømte — (thi de svarlig synded
imod den Agtelse, de bedst
maa vide, at der Eder skyldes.)
I dømte, den, som Freden meest —
(og det var jeg) af disse ynded,
at han bør Rosenknoppen faa —
den Rosenknop, de vilde naa
(Skal Kjærlighed med Dødssuk hyldes?
og Elskov, ak, med Hjerteblod forgyldes?)
Den Rosenknop, de vilde naa
med lange Spyd og lange Eder,
med Eder som, — Fy, hvilke Sæder!
fastlænkede i Helved hænge,
at Jordens Djævle kunne — naar de trænge
til Stempel paa en Løgn, der kom
opstigende som Pestdunst fra
det gustne Hjerte — rasle da
med dem, og blygsom Sandhed skræmme,
der føler at den vandrer om
paa Jorden vild, har her ej hjemme,
og derfor gaar saa bleg og from.

Ho. I er mit Hjertes Rosenknop.
Staa der i Paradisets Have!

Ha. Vær skjult bag tusind Fienders Trop; —
Gjem dig bag tusind aabne Grave;
jeg lyner gjennem, springer over.

Sylvia. Fy, springer I?

Ha. Jeg springe? Død!
Jeg staar og gaar, som det Jer hover,
Cherub for dig — (se Solens Glød
som gylden Hjelm dens Tinding pryder!)
jeg være vil. Ha, Skyer og Himle
af Staal og Ild, hvor Verdner vrimle,
og Chaos og Cometer jeg
som Rosenløv igjennembryder

for, Skjønne, Dig! — En Melkevej,
hvor Stjerner flagre tæt som Laurer,
der mørkne denne Pande, tæt
som Sølvermanen paa Centaurer
(en Heltestamme, om jeg ret
kan mindes, vild og djærv og bister,
den første Trop Kavalerister)
— en Melkvej er mit Liv. Mit Mod
(Cherubens Vinge) Morgenskyer
for mig skal være, sprængt med Blod!
Død, Skræk og Angest foran flyr,
men bag mig, liig et Nordlysbanner
sig lysrød Rygtet — som en Mo,
der leer mod mig, mens Andre dø —
sig rejser Hæders-Rygtet, som
min Klinge fra de Slagne raner. —
— Mit Hjerte er min Gud! det Rum,
som Andre kalde Verden, nævner
kun Skranken jeg, hvorhen jeg stævner
hver Jordens Helt at maale sig
med Klingealne der med mig.
Han falder og med denne Hæl
tungt kryster jeg hans tomme Lunge,
saagodtsom tramper paa hans Sjæl,
og Sværdet lyner, og min Tunge
med Tordnens Rullen brøler: „giv,
giv hid til mig hver Stump af Ære,
du samled i dit hele Liv;
Den og dit Liv mit Bytte være!"
Og — ha, et Smiil bag Graven blusser! —
Naar Jordens Helte blegne Alle,
og der paa Jorden er kun Een,
gier jeg Obaddon mine Been,
for frem i Himmelen at kalde
til Kamp Serapher og Hrimtusser,
ildskjoldede Cheruber og
hver lynrød Djævel i sin Krog,
ja maaskee selve Belsebub kan falde!

Ha, hvilken Plan? En Plan vel værd
et Heltehjerte og et Sværd?
Ha, ha, i hele Aandernes Geled
i Tartarus, Elysium, jeg veed
kun To jeg holder værd et Stik
et Hug, et Contra, og et bistert Blik.
Og disse: Marius og Scanderbeg
for mig skal vige, om de aldrig veg!
Ha Skjønne! seer du, denne Sum
af Hæder, som kan knapt faa Rum
i andet Rum end dette Hjerte,
(som du har gjort til Bryllupskjerte).
Ha Skjønne! se nu, al den Ære
vil for et „Ja“ i Smiil indhyllet,
vil for et Kys af Smiil fremtryllet,
Jeg, Kongens Gardeofficeer,
med Tusind Tak til — dig forære.
Ja dette Alt og meget Meer!

Sylvia. To Friere? Dræb ej hverandre,
foreen jer ej til Drab paa mig,
fordi jeg ikke kan forandre
det absolute Nej, som, liig
et Vindpust af en iiskold Kjelder,
sig af mit Hjerte trænger frem
til Eder begge. Fred ledsage. (Hilser for at gaa.)

Ha. I, — Ha! tredobbelt Dødsdom fælder!

Ho. Hvad venter den som gaar tilbage?

Ha. Tag Graad og Suk, og dødsbleg Klage,

Sylvia. Mit Svar er givet, gaar nu hjem! (vil gaa.)

Ha. Bi! Blodig eller blodløs Død — —
Min Stemme brister. Saadan Nød
maa smelte selve Helten blød. (græder.)
Bi! Blodløs Død . . . Ha, Ho, tal du!

Ho. Nej siig du Grunden! Du er nu
ej fjernere fra Galgen, Notabene,
end — ja du veed, hvem jeg er nødt at mene.

Sylvia. O, hvad er dette?
Ha. Tal da Hu!
Siig Damen, hendes Finger er
en Galge, Tungen Bøddelsværd,
og hendes Hjerte Alba paa
Bloddommerstolen.
Ho. Ha, vi maa
saasnart som muligt gaa fra Scenen.
Vi myrde os, og stjæle saa
fra Bødlen Glæden os at hænge.
Ha. O Selvmord? Fy! Ej selv Hyænen
sig dræber selv, om end den strænge
blodlystne Tiger har den sat
til Frokost i sin Hules Nat.
Ho. Saa vov da, Hu, at sige, at
den smukke Dames Jordbærmund
for os er Stejlen rød og rund.
Hu. Ah, er jeg gal? Nu kan I gaa,
I saa jo klart, hvem der skal faa
foruden mindste Sværdslag, Prisen.
Gaar, hæng jer, drukn Jer, som I vil!
tag Gift, tag Dolk, som det behager!
Vælg Døden som den lækrest smager!
Mit Omkvæd blive vil paa Visen:
skjønt Bryllup, Gunst og Sang og Spil.
La, la — min favre Brud! I seer,
I hører Hjertet gjennem Læben leer.
Sylvia. Hvor Haab om Næstens Uheld suger
sin Næring — O kun sygligt Blod!
som Natvampyr, der torstig ruger
paa Ligets tomme Hjerterod,
og suger til den tror sig mæt.
Ho. Du, Hu, seer ej — om jeg seer Ret —
langt fremad; som om alt nu Bindet
ned for dit vilde Øje gled:
Tiaren som skal glide ned,
dig, Eschafautets Helt, paa Næsen,
at du kan faa dit bedre Væsen,

der blev i Mørke født, afsted
igjen i Mørke, løst fra Skindet.

Hu. (til Sylvia.) Luk Gitret op for mig. I seer,
han er en Nar. Mig, Fyrstens Secretair,
I frem for denne Nar og denne Praler,
som kun om Heltedrømme taler,
ret skjønsomt valgte. Snart I fandt,
at Tapperhed er ugalant,
og at den anden Herre var
en flau, en reen gedigen Nar.
Men Alt, hvad disse mangled, spandt
din Phantasi saa smukt isammen,
og mig, mit Billed, deri fletted,
som Solen ind i Regnburammen.
Hver Brøst din Elskovsaande sletted
saa ganske ud, at jeg nu tør
tilsværge dig: jeg elskes bør.
Aabn Haugens Gitter, at i Eden
jeg Eva fange kan. Opluk
for mig, for Adam, Saligheden.
Luk op med kjælne, varme Suk
Din Barms Gelænder, dine Arme
— saa hvide som de Svaner to, der drage
i Himlen Elskovsengles Rosenkarme —
at jeg i Eva Eden finder.
Hyl Ha! Hyl Ho! En Bøddel binder
snart fast i Halsen Eders Klage. —

Sylvia. Hør Herre! hørte I dog ret
mit Svar til disse Kavalerer?

Hu. Ved Himlen, Ja. Og det er det,
som nu mit Haab saa stor en Ret,
saa himmelstor en Ret beskjærer.
Har jeg ej Ret? Ret til at tage
Hvad I fra disse lod tilbage.
I kasted *Nej* til Ho og Ha,
nu staar tilbage kun et „Ja“
Og det er mit!

Sylvia. Nej vist! I dele
som Brødre „*Nejet*“ lige, saa det
blier ligt et Kløverblad det Hele;
den Blomst, som sidder oven paa det
smuk rød og rund, udeelt, er „Ja;“
og det faar hverken Hu, Ho eller Ha.
Sært, at en Hofmand ej begriber
at Tre paa engang i det samme
Minut faa Kurve af en Dame.

Ho. (lægger Fingeren paa Næsen.) Liig trættekjære Bukke, som,
naar Sulten allerhvassest kniber
de mavre Ribber, trættes om
det Kløverblad, det ene Blad,
som fandtes af en Kammerad,
vi maa —

Hu. Ak er det Tid til Spøg?

Ha. Snart er vort Legem Aske; Røg,
som oser selv i Helved, Sjelen.

Ho. Vel! jeg vil tale. Død er Dvælen. (til Sylvia.)
Viid, Kongen har fældt Dødsdom over dem
af os, som ikke bragte hjem
dit Hjerte. Hvoraf denne Dom,
saa blodig, og saa overilet, kom,
vil jeg af gode Grunde ikke
saa ligefrem i Lyset stikke.
Men, Skjønne, om du har et Hjerte,
som banker af medynksom Smerte,
saa red et Liv, lad Bødlen sno
ej trende Strikker, men kun to.
Thi Kurvene, du raskt os gav,
var dyb're end du tror: en Grav.
Jeg beder ene for mig selv,
thi hvis du vælger Een af disse,
da -- o du saa det selv tilvisse —
da kvæl din Dyd, da skjælv, da skjælv!
da redder du, men falder selv
i dybest Helveds dybe Grav.

Ha. Ha, saadan Død? Saa bleg og stille?

Ej Blod? Ej Hviin? Kun Muskler blaa,
som højt for Pøblens Spot maa spille.
Ej Kaarde eller Sporer paa?
For Ordensbaandet Hampesnor?
Ej dump Musik, ej Sørgeflor?
Ak dette maa dog hvermand finde
for svart for unge Riddersmænd,
fordi de skjemted om en Kvinde,
og Tungen ytred mere end
skarpøjet Sandhed mægter finde.
Om Himlen selv vi sagde var
et stort Bordel, den Straf var svar,
for svar for Helved og for Jord.

Ho. Hu. Ha. Vi svede Alle.

Sylvia. Neppe tror
jeg, Kongen saadan Dom kan fælde.
Den vist Forbrydelser maa gjælde
af større Vægt.

Ho. Ja ej saa lige
den sande Grund vi Jer bør sige.
Thi maaskee, fik I den at vide,
I Kongen bad at lade sønderslide
flux alle Tre, istedetfor
vi nu skal hænges i en simpel Snor.

Sylvia. (kommer ud af Gitterporten.) Har I om mig?

Ho. Nej, tænk ej Sligt.

Ha. Vi glemme saa vor Ridderpligt?

Hu. En liden Løgn — Spøg. Hojst undskyldeligt.
Uskyldig Løgn —

Sylvia. Nej Løgn er styg,
om nok saa liden. Varmet Ryg
den altid dog fortjene kan
til Pønitentse! Men at man
for hverdags Løgn vil Halse knække,
det tror jeg neppe. Maaskee blot
en Spøg, som sigter — godt, ret godt!
til visse tapre Folk at skrække. (vil gaa.)

Ha. (trækker Kaarden. Til Sylvia.)

Nej staa! I dør paa Stedet, hvis
I ikke svarer os betids.
Tilgiv mit Ugalanteri
for Galgens Skyld, jeg svæver i.

Hu. Svar, Skjønne, svar; thi Kongens Harme
beholder længe al sin Varme.

Ho. (trækker Kaarden.) Og kategoriskt absolut,
svar, og undskyld mig, Engleglut.

Ha. Svar, svar, thi ellers eet Minut
skal være nok til bort at rove
de Ynder, som I han behove
til Festdragt, paa Triumphen, I
skal fejre over To.

Hu. (trækker Kaarden.) Ja bi!
Svar nu, Madam! Nu Dødens Skræk
i Sved mit Sagtmod skyller væk.
Nu, Kongens Lune spiller om
en to-tre dyrebare Liv
med Eders Skjønhed til sin Terning —
en gruelig tyrannisk Gjerning —
hav Medynk, Grumme, Svaret giv.

Sylvia. I Sandhed, med Medlidenhed
Jeg seer, I rase. Vel da, kom
om et Kvarteer at faa Besked.
Af denne Haand I Straa skal drage
om Død og Liv. Kom da tilbage. (Kavalererne gaa.)
Med Fyrsten kommer jo og hans Skygge:
saa mange Narre med krumme Rygge
og tykke Pander med tynde Hjerner;
for Hjerter have de tunge Stjerner.
Og disse Skygger, de lægge sig
imellem Fyrsten og Folket, liig
en Ørken mellem to Paradiser.
Kald disse Hof, kald dem Fyrstens Glands,
som om Rubinæblet Guldløvkrands;
jeg kalder — hører du Nattergal,
du som i Fuldmaanens Kroningssal,
hvor Natten favner de tause Stjerner,

liig Sauls Tungsind sit Harems Terner,
er unge sangfulde David? hør,
Hofharpeslager, Sylvia tør
betitle Hoffolk en Fyrstes Skygge,
en Flok af Ravne, som sikrest bygge
paa højest' Tage. Den Skygge slaar
med Riim og Kulde hver Blomst, som naar
fra Folkets ydmyge Kjærlighed,
— det farveløse Resedabed, —
op til det Hjerte, som blusser med
saa høj en Lue paa Purpurthronen
som Folkets Varde — o ofte slukt
af Smigers Kvælluft — o ofte lukt
af Fyrstekaaben, og klemt af Kronen.
Ja denne Skygge, den jager bort
hver Daad, som sidder i Fyrstens Port,
og venter ydmyg til den bli'r aaben,
til Fyrsten bliver den vaer i Hoben.
— Hiin fæle Skygge gjør Fyrsten sort
i Folkets Øjne, og slaar sig midt
imellem Fyrste og Folk, saa vidt,
at Ingen af dem kan skimte over
dens brede Ørken, og see hinanden,
som staar paa modsalte Sider af
det Gab, og stirre udover Randen
af al Fortroligheds store Grav,
hvor Uskyldssukke, og Retfærds Klage
nedsank og vendte ej meer tilbage. —
— Ah jeg politisere? O
hvis Fyrsten hørte det, han vilde,
at jeg var Kvinde, ikke tro?
Jeg vilde have tiet stille,
hvis ej jeg havde lært at kjende
de trende — ha — ha — ha! de trende
Hofperler af den samme Musling,
en Praler, Spotter, hver en Usling.
Jeg Hoffet dadle? Jeg, som har
selv Hof, stort nok, men ingen Nar,

som er saa dybt med Skurken blandet,
at man ham ej kan kalde Andet.
Hos mig er Rosen Hofmarschal, —
Violer, Pager uden Tal, —
en Nattergal Minstrel, — Vedbende
uskyldig Hofnar, som sin Phantasi,
tør følge vildt og slynge i
mit Sind en Gnist, som Latter tænder,
Solsikken Statsraad (thi den vender
sig daglig rundt) og Hyacinthen
min Kammerjunker, Terebinthen
min Mosbænkthrones Himmel —

(Kongen træder frem fra Lunden i Kavaleerdragt.)

Kongen. Ha!
Din Mund, skjønt fuld af Dadel, er
saa sød som sødest Daddel.

Sylvia. Ah!
Jeg er forloren. Kom I her,
igjennem Luften, for at fange,
de Ord, mit Lune Luften gav?
Glem dem! Skjønt Luften fik saa Mange,
saa fandt dog der hvert Ord sin Grav.

Kongen. (ironisk.) Men siden Kongen flytted hid
til Hermitagen, Luften meer
ej aander om din smukke Bolig
saa sund som før, saa reen og rolig.
Du tror det ej? Du leer? Men viid
til Gift den alt forandret er.
Hvad giftigt er i den ej dør,
og Gift var hvert et Ord du talte.
Med Gift du Kongen overmalte
og Kongens Venner i et Slør
af Haan, Foragt og Had du lagde.

Sylvia. O jeg erindrer hvad jeg sagde.
Jeg Kongen selv tør alting sige.

Kongen. Du er fortabt. Hvad heder Du?
Du er fortabt. Min stakkels Pige.
Dit Navn er?

Sylvia. Sylvia.

Kongen. Sylvia? Nu,
Sylvanens Letsind har Du og.
Du har ej Horn, men stanger dog;
Din Tunge er et Satyrhorn.

Sylvia. Glem Alting!

Kongen. Nej du er forloren.
Jeg glemme? Jeg, som selv du seer
er — blegn ej! — Hoffets Kavaleer
og Prindsens, som er kommen hid
at dele med dig Somren blid? (afsides.)
Ha, skjøn, Godmodighed og Vid!
(til Sylvia.) Kan jeg med begge Ører fulde
af Løgnene, som ædder-tykke hvæse
i dit Forræder-Hjerte, tie stil'?
fordølge Løgn, saa fuld af Gift og Ild
og Hidsighed, at Rosenmunden skulde
fortæres som af Kræft, idet den tør,
liig Heroldpage bag et Rosenslør,
med Tænders Sølvbasuner blæse
den ud? — Om Staten tale — som om da
ej Kongen kunde løbe fra
sin Throne, hvis det engang vilde
gaa efter dine Ord, Sybille? (afsides.)
O Skjøn-Sybilla, kan du spaa
hvordan det Kongen nu vil gaa? (til Sylvia.)
Sligt glemme? Ja hvis du kunde — Ja
prøv om din Læbe paa min kan standse
de Ord, som nu er paa Vej at dandse
først fra din Mund i mit Øre, saa
til Kongens Øre, og . . .

Sylvia. Ak! I maa
for Himlens Skyld ikke Sligt fortælle.
Ak Kongen vil mig . . . . O Gud, jeg veed
ej, hvad han siger, naar han er vred.

Kongen. En vakker Pige han dig vil skjelde,

Sylvia. Det maa han gjerne.

Kongen. Lidt ondskabsfuld —

Sylvia. O, nej.
Kongen. Men smuk og dertil naiv.
Kort, du maa ofre ham vist dit Liv.
Sylvia. Ak jeg er angst, skjønt dit Smiil er godt;
dog Alt, som glimrer, er ikke Guld.
En Hofmand klæder jo Had og Spot
i samme Silke, i Venskabs Smiil
— i Rosen gjemmer han Gift og Piil.
Kongen. Et Kys, Sylvia, og du er frelst.
Sylvia. Nej! Nej! Endskjønt jeg er saare angst,
jeg veed, at naar I til Slottet kom,
I vilde for Eders Kammerater,
for alle Junkere og Soldater,
en Fangst det kalde, o fy! en Fangst,
saa let som Kirsebær tages . . som . . (forlegen.)
Kongen. Jeg sværger. Kys mig, og du er frelst.
Sylvia. Saa mange Eder i Dag jeg hørte,
som Vinden atter til Helved førte,
og det fra — gjet det! fra Eders Venner,
tre Narre, som I vist Alle kjender.
Kongen. Nægt ej, at du har hans Højhed krænket
ved Spot saa kaad og saa vild, at kun
den var til Jorden og til din Mund
ved Sproget, men ved sin Mening lænket
til Helved. Kys mig og du er frelst!
Sylvia. Ak jeg er angst. (afsides.)
Jeg saa dog helst
at han mig Kysset stjal, thi naar
jeg giver eet, ej ti forslaar;
Snart var det alt for let som Vinden,
snart rørtes Læben ej, men Kinden.
Men stjæler han og jeg er vred,
kan han ej klage, muligt Mindst
han holde maa for reen Gevinst.
(Kongen kysser Sylvia. Sylvia löber og lukker Gitret efter sig.)

Kongen. (raaber efter hende de förste Ord.)
Min Sylvia! Nu er du frelst.

Et Vindpust kun, dog saa jeg helst,
at jeg var nødt at plyndre. O
elskværde Blyhed, Kilde klar,
hvor Alt jeg skimte kan paa Bunden!
Det „Nej", som svømmer ovenpaa
og surrende vil Bobler slaa,
det fanges let som blank Forelle,
der stedse vil i Skorpen sprelle.
Ends ikke det; men se i Grunden,
der straaler Perlerne: „Jo" — „Jo."
Drag op den Skat. Den dør udi et Suk.
En Taabe, sær om han er smuk,
som tror en Pige efter Munden,
og tror at Alvor nægter ham
det Kys, han beder om i Lunden,
i Enrum eller Aftenstunden.
Hvad femte Øje seer ej, er ej Skam.
Ah, saadan Glut som Sylvia burde, naar
hun blev en syv og tyve Aar,
en Morgenstund opvaagne smykket
— Sligt om Tiresias er sagt —
med Manddoms fulde Muskelpragt;
see Barmen ind af Sener trykket,
sig iført Jordens Herskerdragt.
Hun burde af en venlig Fee,
(sligt var et Venskabsstykke) — rykket
med fuldbevidste Fryd sig see,
til Livets anden bedre Side,
hvor man ej drømme skal, men vide,
ej nydes ene, men skal nyde,
og ej befales blot, men byde:
— Ah, Sylvia! jeg gav dig heel
min Manddom og min Kongevælde
i Bytte for din søde Sjel.
Du burde, før din Rosenstengel
bag Skyen blomstrer til en Engel,
først være Mand, saa du blev hist

en høj Cherub, ej mild Seraph.
Da skulde jeg, naar jeg var Kvinde,
saa smuk og god som Sylvia, vist
— saasandt jeg og fik Kvindelist
og Viddet, Himlen Sylvia gav —
ved Vid din Herskerstolthed fælde,
ved Smilets Brudeblus, i al
den Fordomsnat, som Fyrstens Sal
indhyller, nok en sikker Sti,
blomststrøet af min Phantasi,
til Sylvius's Fyrstehjerte finde! gaar.)

Anden Act.

Samme Scene.

Sylvia. Jeg hører alt, de Parkens Hjorte
med Trudsler, Skrig og Eder skræmme.
Det ærgrer mig at være hjemme,
at Han, som Kysset stjal, er borte.
Ak hvis hans Kys ej havde hjem
i saadan Hast mig blæst, saa vilde
mit Knæ i Støvet dybt, for dem,
som Skjebnen truer nu saa ilde,
ham bedet Kongen at formilde.
Det vilde han vist ej mig nægte.
Jeg tror ej han var fuldt saa slem
som hine Tre. Dog Skinnet veed
jeg jo som oftest er ej ægte.
Han var dog mild. Nej — ikke vred.
Hans Øje var dog fromt. O nej!
ej blidt, men slemt ej heller. Om
hans Mund ej lumske Smiil sig bølged
— nok skjelmske Smiil; dog ikke som
om de et værre Hjerte dølged!
det er dog godt, de lyve ej.
Hans Pande klar og aaben og
— jeg vil ej nægte — syntes klog,
skjønt den var fri for Rynker. Dog
en Djævel, selv i mindste Fure
i mindste Øjebrynets Krog,
kan, fæl som Asmodæus, lure,
og som en flittig Edderkop,
i mindre end en Time spinde

slig Væv paa Letsinds Regnburok,
at man det hele Liv har nok
i kun det halve op at vinde.
Om god, han var dog nok letsindig, —
om smuk, dog djærv, — om vittig, vindig.
(staar eftertænksom.)

Ak, lad ham være! Om hans Mine
ej fuldt saa løgnfuld var, jeg tror,
jeg bad ham neppe — skjønt ej for
min egen Skyld det var, om jeg nu bad —
ham lægge gode Ord for Sine;
Thi, skjønt han vist ej elsker En
af dem, er hver hans Kammerat.
Nu, han er borte, faar jeg see
at hjælpe ud mig selv af Nøden,
at redde mig ifra de Tre,
og dem da og maaskee fra Døden. (Ha, Ho og Hu kommer.)

Ha. Her er jeg. Helvede er bagenfor.

Hu. Her er jeg. Helvede og Døden flyr
igjennem Mismods brustne Skyer.
Her er jeg. Haabet nu sit Smiil fornyer
og kaster leende det Tungsinds Flor,
der Hjertet hylled ind, som Nat en Grav,
og nøgen — som en Venus sprang fra Hav,
der fødte hende udi Perleskjødet,
mens Sydens Vind, som over Lybien gløded,
var Huld-Gudindens Vuggesang —
det træder frem, kun svøbt i Smiil,
dumdristigt nok, det griber efter
Amorens sukbeving'de Piil
(dit Øjes Vaaben, Læbens Smykke
liig Solens Glimt i Morgenrøden)
for den, med Afsinds Hercleskræfter
dybt i sin dybe Barm at trykke.

Sylvia. (viser dem en liden Æske.) I Herrer! I maa vove Døden.

Ha. Oah!

Hu. Oah!

Sylvia. Til Døden svorne,
vælg Kongens, eller min, som nu
det synes rettest Eders Hu —
Hvis jeg skal være Eders Norne,
Pandoras Æske . . .

Ha. Ha Pandor . .
Pandoras Æske?

Ho. Stille, Bror,
Afbryd ej Nornen, naar hun griber
sin Sax, og Traaden just afkniber
der, hvor den netop nu skal briste!

Ha. Bør unge Folk da Livet miste?

Sylvia. Nej gamle Laster. Hør mit Svar!
To kan jeg ej fra Døden vriste.

Ha. Triumph! Guds Torden!

Hu. Døden var
alt krøben ind i mine Aarer,
drak Blodet ud, men fyldte Taarer
og Iis i dem. Mit Hjerte staar
nu blomstrende i fuldskjøn Vaar.

Ho. Ha, ja, paa Bunden dybest i
Pandoras Æske, fuld af Nød
og Undergang og Sorg og Død
i saadan Rigdom som opfunden
er af en Djævels Fantasi,
laa Haabet dybest skjult paa Bunden.

Sylvia. Her er da trende Piller. To
indhyller i sig evig Ro.

Ha. (forskrækket.) Gift! Gift! Ha Pest og Død! et Gran
af det, som *vulgo* Rottekrud benævnes —
et Gran, som Fjer i mindste Myggevinge,
kan selv en Herkules nedtvinge,
er nok for Samson.

Hu. Eja! Ve,
et tredeelt Livshaab mig kun levnes.

Sylvia. Ja, det er Terningkast. En Mand,
hvis Livsværk er at dø og døde,
tør ikke ned i Graven se?
I som for mig vil Fanden møde?

Ha. Jeg? Ja — ja — Gift! Pest! Død!

Sylvia. (rækker ham Pilleæsken.) Nu spiis!

Ha. Hvem tar af Fandens Snuus en Priis,
og det er Arsenik, ved Alt,
om Daasen selv, som I, var malt
med Morgnens Farver? Man jo heel
og holden nyser ud sin Sjel
paa saadan Priis! Nej! nej!

Sylvia. O fy!
Vel, jeg vil ikke Eder tvinge
til stille Død, ifald I lyster
at foretrække Bødlens Klinge,
som maaler Eders Praleri.
Ha, vil I lade Galgen bryste
sig med Jer Ungdom under Sky!

Ho. Fra Haabet til Fortvivlelse at fly?
Hertugens fæle Maleri
af Stejlesccenen for mit Øje staar
saa klar, for Sind og Sands saa nær,
at alt omkring mig lutter Galger er,
og at jeg stedse hører Bødlen slaar.
Det gjør mig og paa Giften sulten — Ha!
(tager Pillerne op af Daasen.)
De veje eens?

Sylvia. Ja paa et Haar.

Ho. Eensfarv'de alle, veed jeg? ja! (peger paa en Pille.)
Den tager jeg, det Centnerpund
som enten mig til Himlen vipper
ha! eller ned i Helveds Bund;
som Ørnen falsk Skildpadden slipper

fra Skyen paa en Klippe ned. —
Vel, lad os ned til Stygis Bred
som gamle Venner Arm i Arm
paa samme Djævels-Vingekarm
da ride, slæbes eller svæve.
Kun Een af Os sig gjen kan hæve
med Underblomsten, som der gror,
tilbage til den kjære Jord.
For Een af Os —

Ha. Jeg være — Ha,
Jeg være paa slig Vandring med?
Ved Æren, som paa dette Sværd (trækker Kaarden.)
med tusind Helteskygger sidder,
jeg Giften smager ej! En Ridder
at dø af Mavesyge? Ha!
Hvem hugger? — er det ærlig Færd?
Hvem slaar med Hug og naar med Stik
— er dette Riddersfærd? — Kolik?

Ho. Vel! træk, træk begge!
(drager sin Kaarde. Ha stikker sin ind.)
Død og Liv
imellem vore Klinger svæver.
Nu træk! fald ud! Men hold jer stiv
thi, falder I, ej Bøn saa sød,
at den gjør selve Satan blød,
ifra jer Nakke Eggen hæver!

Ha. Jeg fægter ej —

Ho. Saa fægt i Galgen
med Vejr og Vind og Slud og Regn
og Pøbel-Spot! Husk hvad du er?

Ha. Ved Alt, jeg veed det: Kavaleer!
Jeg myrde Kamerater? Tror
du der er Skjersild til, min Bror?
Og tror du, for slig Daad da blegn!
Nej heller rustn, mit Sværd, i Balgen,

end jeg i Broders Bryst det slibe! (afsides.)
Saa slemt kan Fanden selv ej knibe.

Sylvia. En Dames Bud, som Døden byder
af lutter Lune — dog undtagen
naar saa fortvivlet synes Sagen
som Eders synes mig og Jer —
er Skam for hende; dog det pryder
den ridderlige Kavaleer,
som uden Hensyn Budet lyder.

Ha. Ej nu, ved Underverdnens Ild,
hvor to af Os maa blive Gløder!

Ho. (svinger Kaarden.) Tag Pillen!

Sylvia. Vælg nu som I vil.
(Gaar bag Gitterværket, som hun lukker.)

Ho. (svinger Kaarden.) Vælg, eller denne Sværdød støder
al Fejghed og Betænkning ud
af Eders Hjerter, saa de skulle
af sultne Orme blive fulde.
Det gjælder paa den ene Side
i Stilhed blot i Græsset bide,
men paa den anden Liv og Brud.
(gjör Angrebstegn, de Andre bæve tilbage.)

Hu. Et Sværd i Lungen isnende? Uhu!
er piinfuld Død i samme Nu.
To Piller Rottekrud — een Hvedemeel!
der er de tre. Og denne Ene
kan jo tilfalde mig som Deel.
Et fælt Hazardspil? Sandt! dog værre ej
end Pesten, naar i Adiabene
den tager To af Tre og gaar sin Vej,
dog leve Folk der, ja, de Rene
sig levende i Paradiset mene;
Fabriker dundre der, og Damascenersværd
(at Døden ej skal herske der alene
men overalt) man smeder der,
og sender vidt om hist og her.

Vel! Jeg, da Ondt maa være — holder bedst
at vælge, fremfor Sværd og Galge, Pillen.

Ho. Ret, bi blot — ikke se og lugt
og slik paa ædiksure Frugt!

Hu. Dog, var her en Doctor og en Præst,
var det — jeg Døden snød — i Sandhed godt.
Den første gav mig Antidot,
imens den sidste læste i Postillen.

Ho. Saa snød den første Døden, men
den Anden — bedre — Djævelen.

Hu. (seer i Pilleæsken.) I alle Engles Navn da kjæmp
nu, Mave, kjækt mod Giften, dæmp
dens Lavastrøm, at den ej flyder
igjennem Hjertet, ikke syder
for vildt i Aaren. Ak! Ak! Ak!
Hvem er i saadan Time glad?
Gid hun i dybest Helved sad,
og aad blot Gift og Taarer drak!

Ho. (til Ha.) I siger Intet?

Ha. Ak, hvem taler
i saadan Time? Gid hver Mø
hver Apotheker maatte dø
af Gift og Pest og Helvedskvaler!
Det siger jeg!

Ho. Hu, staa mig bi!
Saa skal han, skal han Pillen smage!

Ha. (afsides.) Ak Angst er Ofrets salte Kage,
som trykker stolte Nakke ned;
Salt før, den saltes meer i Sved. (höjt.)
Det siger jeg!

Ho. (til Hu.) Ven, staa mig bi,
saa tvinge vi ham Pillen ind.

(Ho og Hu gjöre Angreb paa Ha, og bemægtige sig ham.)

Ha. (kjæmpende.) Guds Blod er Lynild! I vil putte?
I putte? Ha! Mord! Fred! Fred! Fred!

ved Tordenskyen, Cherubens Kutte,
og Djævlens Eder: Hvirvelvind!
Prøv Pillen først! Ja prøv den I!
Prøv først, saa skal jeg . .

Ho. (brydende med ham, holder Pillen i Vejret.)
Munden op
Karnaille! Munden op!

Ha. (synkende i Knæ.) Ha — va! —
Mord! Gift! Fy!

Hu. Hvor er Pillen.

Ha. (faldende paa Jorden.) Stop!
Mor D—raab—Trerraa—a!— (De slipper ham, han falder död ned.)

Hu. Han fik ej Pillen. Djævleblendt!

Ho. Ej Djævleblendt! Thi seer I efter,
saa finder I, ej bedre Kræfter,
end Skræk kan Gift hos Fejge have.

Hu. (böjer sig ned og seer paa Ha.) Ja, Himmel, han er langt
nok sendt.

Ho. Gid du saa langt, ej læng're, følge!
Thi dyb're Helved ej der er,
end det, som slugte denne her.
Nu slug!

Hu. (Angst.) Ak ja!

Ho. Dit Ansigts Sved
er Skummet over Charons Bølge.
Ha vil du ej? Bedrager, æd! (trækker Kaarden.)
Nu slug!

Hu. Ah ja! Paa eengang da!

Ho. (tager Pillen ind.) Tillykke da! Bedrager ha!
(vil stikke ham med Kaarden.)

Hu. (tager Pillen ind.) Se saa! Tal ej! O Liv Farvel!
Farvel hvert Haab med Farvespil! (Ho synker om i Græsset.)

Hu. Han dør. O faar jeg bedre Held?
Ak Alle Engle fang min Sjel,

hvis den min Ungdom troløs vil
henkaste til et raaddent Spil
for sultne Orme, som skal pille
mit Hjerte ud. O Stille! Stille!
(Synker om i Græsset. Sylvia aabner Gitteret og kommer ud.)

Sylvia. (seer paa Ha.) Hvor listig? uden Skin af Liv
han lod sig falde død og stiv?
Han stønned godt, og godt han ralte;
List eller Fejghed gav hvert Støn
en god Accent. Staa op, du Søn
af Mars! Lig til jeg bringer hjem —
om saa du vil — Pardon for dig og dem.
List er vel Fejgheds Søster; men jeg seer,
at List og Taushed, Praleri og Skrig
her underlig forener sig
i samme Mund — Min Herre, ikke meer!
Staa op! (afsides.)
Ha, gaar jeg, vil han rejse sig
og vist snigmyrde begge. (rusker i Ha.)
Kjære staa
dog op! Ha! Himmel! Himmel! blaa
hans Læbe er, og Skummet sidder paa.
(slaar Hænderne sammen.)
Ved Himlen, — gode Himmel! Himmel!
(rusker i Ho og Hu.)
Hej vaagner! vaagn! Din Broder dør!
(forlader dem og seer paa Ha.)
Hvem kunde tænkt! Ak dø af Skræk?
Hvem dør af Skræk? Er sligt hørt før?
O frels mig! O! er Pillen væk? (seer i Æsken.)
Nej Gud ske Lov! Ak var jeg død!
O var han her, jeg saa i Dag!
Ej løj hans Blik, hans Sjel var blød,
hans Smiil uskyldigt som den første Dag,
der hvælved sig om Jorden rød.
Han hjalp mig. O hvad Rædsel rammer!
dog veed jeg ej, hvad jeg forbrød.

Hvad tænker Himmelen! O Jammer! Jammer!
Hvad tænker Himmelen, som denne Jammer! . . .
(Kongen træder frem i kongelig Dragt.)

Kongen. Ha Mord ved Kongens Gaard? —

Sylvia. (forvirret.) Ak! Kongen
Og du — Og I! O reent uskyldig (knæler.)
uskyldig . . Helligst.

Kongen. Trende Mord!
Uhørt! useete Syn at see
en Djævel i Seraphens Form og Dragt,
bag Himmel-Øje Helved lagt!
Uhyre Sag!

Sylvia. Ved Himlens Helligste!

Kongen. Tre Mord? Ha! tror I, tomme Ord,
som Løgn henvejrer let fra Tungen,
kan blæse bort Mistanken fuld og gyldig?

Sylvia. Ved Eders Retfærd, ved min . . . . .
(brister i Graad.)

Kongen. Graad?
O Falskheds Pynt, naar fuldberaad,
bevidst den frem i Lyset træder.
Thi Falskhed skammer sig at gaa
med sine dagligdagse Klæder
blandt smukke Dyder. Derfor maa
hun Flitterstads sig hænge paa
lidt Graad, lidt Smiil, hvad det kan være,
naar nødt hun er i Lys at staa.
Tidt med Triumph — Sligt Tosser ære —
hun til sit skidne Hul gjenvender,
og voxer saa, at, naar Dødssangen hviner,
kun Djævelen sit Kjelebarn gjenkjender. (afsides.)
Ak Sylvia græder! Ha, du skjønne Last!
var Angeren reen, mit Retfærdssværd det brast. (höjt.)
Et skjørt Beviis er lette Miner,
som, om de end i Dag af Sorgen
og af Samvittighedens Mejsel, Skræk,

indstivned til Gorgonens Træk,
dog vilde sikkert visne væk
i Ligegyldighed i Morgen,
hvis Fyrsten aanded paa dem med sin Naade,
og ikke taalte smukke Kinder vaade.

Sylvia. (rejser sig stolt.) Din Naade trygler jeg dig ikke af,
men Retfærd kun, som Himlen Fyrsten gav,
at skifte lige ud til Alle
fra Armodskrybben op til Rigdoms Halle.

Kongen. (afsides.) Hvad skal jeg dømme? Selv jeg hører
og seer hun bød dem Gift; og dog
reen Uskyld hendes Forsvar fører.
Hvert Suk et Cherubsværd, som slog
for hendes Uskyld. Himmel, gjør mig klog!
Medea var vel skjøn, men denne Pige
er skjønnere, men grummere tillige. (höjt.)
Hør Pige, du min Retfærd forekom;
Thi disse vare Dødsens. Dog
det forekommer ej din Dom.
I Morges Majestæten du
ved Spot har krænket. Dog du led
en Straf, du kommer vist ihu.
Dernæst — her er Nemesis vred,
om tusind Elskovsguder græd —
tre Bejlere du Gift har givet,
paa det at, skilt ved dem, du Livet
med elsket Fjerdemand, kan nyde,
som dig skal pryde, lyde, yde.
Thi Helved har ej Daad saa sort,
at Elskov, for i Ro at fraadse
den Elskte og sig selv med bort,
ej kjøber den. — Ja, for at vinde
en Krog, hvor den kan krybe hen
og Søvn og Ro og Ruus kan finde,
den største Last af Helved trodser,
og største Dyd af Himmelen.

Sylvia. Ej Gift — ej Elskov! — Gift? Forvidt

tillader Himlen Kongen fejle.
Gid Eders mørke Retfærd spejle
sig vilde i mit Hjerte. O
saa vilde den ej forud tro
saa meget Ondt, men dømme viist
som Eders store Dømmer hist.
Ak, Eders Majestæt vil I —
vil I Jer hævne nu, fordi
i Dag jeg talte altfor frit?
O tro mig, Ha er død af Skræk,
og disse drømme Dagen væk.

Kongen. Umuligt, han som tage vilde
en Fæstning med Kavaleri.

Sylvia. (viser ham Pilleæsken.) Ej Gift! ej Gift! se her! o se!
der ligger een. Der var kun tre.

Kongen. Hvor veed jeg det?

Sylvia. Jeg veed det jo.

Kongen. Du Daare, hvem kan Synden tro?

Sylvia. (med bristende Stemme.) I tror mig ej? Ak ned jeg svælger
nu Eders bitre Ord.

Kongen. (omfavner hende.) Guds Blod!
Ha Sylvia, du ej forstod
mig ret. Du dør — o Himmel! O
jeg tror, jeg tror, vil evig tro!
O Rasende! Ak, ej du veed,
Hvad Kongen kan — Lev! jeg vil glemme!
kun Hjertet skal i Sagen dømme.

Sylvia. Beviser det Uskyldighed?
O jeg er glad. —

Kongen. Ja Haabløshed —

Sylvia. (synker om i Græsset.) Ej Gift — kun Drømme —
Drømme — Drømme —

Kongen. Hollah! min Krone for en Læge —

en Magus, som kan Døden tæmme.
O skjøn som død, o favr, skjønt bleg!
Kun Liv, og hun paa Thronen steg.
Sligt Dødsbeviis maa være gyldigt,
hun levede og døde vist uskyldigt.
Jeg lever skyldig, ha blodskyldig, fuld
og tung af Blodskyld segner jeg i Muld.
Mit Øre løj, mit Øre sveg,
da de paastod, at høre, og at see
at saadan Haand som denne — Kys! (kysser Sylvias Haand.)
Og Kys, og Kys — besmitted sig. O ve!
Ak endnu varm og rosenskyet! lev,
O søde Sylvia, o lev, o lev!
Ak stod du op, du Dronning blev!
Ha, kunde jeg dog kysse op din Aand,
jeg kyssed Giften bort ud af din Haand.
Nu balsamert og purpursvøbt du skal
som Snefrid-fagre i Haarfagers Hal
min Dronning være.

Ho. (vaagnende.) Gys, gys, gys!

Kongen. (forskrækket.) Hvad seer jeg der? Han vaagner, Tys!
Ha Helved kogler!

Ho. (fantaserende, rejser sig op.) Pik paa Laaget!
Pik, sultne Orm! Pik rask! pik! pik!
Bor ind! bor ind! du finder ikke Noget.
En Ravneflok jo hele Klumpen fik.
Vær ej misundelig, thi Vinden vel
frastjæler Ravnene den halve Deel.

Hu. (rejser sig op.) Slug Morian-Ravn! du sorte Nar,
tror du jeg føler til dit hvasse Neb,
fordi du foer med mig saa slemt afsted
og Lungen tusindfold istykkersled,
og Kloen lige ind til Hjertet kneb.
Dog tænkte jeg, at Helved værre var.
Jeg mindes jeg for det paa Jorden skjælved.

Kongen. Ak, Afsind!

Hu. Ej! Er Konger selv i Helved!

Ho. Ja Skam! og det i al sin Pragt.

Hu. (til Kongen.) Jeg kjender dig —

Ho. Er du og saavidt bragt!
Jeg seer det nok, at det er Luer alt
det røde Fløjel, hvormed du er malt.

Hu. En overmaade herlig Vinterdragt.
Dog neppe den behøves her,
hvor Rosen staar i Sommerskjær.
Men jeg forstaar, du blot besøger
den, som og vi, — og har forladt vort Hjem,
vort Helvede.

Ho. Ja vist, han spøger.
Din Krone gnistrer. Huj, ja du var slem!
Din Kaabe er da nok dit Folkes Blod!
Og disse fyrstelige Diamanter
Retfærdigheds og Uskylds Taareflod,
som under din og Thronens Fod
useet og søndertraadt og ufølt randt der,
hvor du som jordisk Hersker stod.

Kongen. Ruus eller Afsind plager dem.

Hu. Den Kaabe, du med Stolthed drager,
er viid opblæst af Folkets Klager.

Ho Vel dig. Din Søn dig vist nok gav
Te-Deum og en Æres-Grav.
Os Stakler — Midnatshimlen huser
— dog ej os selv, men kun vort Leer;
heelt er vort Væsen som du seer —
Det skader ej. Men hvis vi vilde
paa Rettersledet spøge, hørte
vi, hvor i Vinden Hjulet suser,
(en smuk Vejrmølle, hvor vort Kjød
for Ravne males til en Aftensgrød,

der lagde du, Tyran, mig ud
da jeg var død af Rottekrud)
Og hvis en Ræv ej i sin Snude førte
ned i sit Hul vor Askekrukke,
at ingen Krager meer deraf skal plukke,
men at han selv til Frokost den kan pille,
vi hørte Vinden i den spille.
Det skjærer os i Sindet lidt;
der færdes vi da ikke tidt.
Her spøge vi som oftest, hvor
en Dame, Aarsag til vor Henfart, bor,
endskjønt vi nu, hun være nok saa smuk,
kan see paa hende uden Suk.

Kongen. Et Underværk, han død sig tror.

Ho. Og det er her. Tal, har du her at gjøre?
Saa maa vi kjæmpe. Vid, din Kongerang
paa Jord var lidt, hos Kloge kun en Klang,
som tidt i Øret uharmonisk sang;
Her er den Intet! Kan du høre?
det er vel sært, men er dog saa,
en Gejst kan føle, slaaes og slaa.
Skjønt jeg paa Jorden Hofmand var,
er jeg for lidt Antipathi,
til Herskere ej ganske fri.

Hu. Jeg med Forundring mærket har,
at jeg kan føle; om det gjaldt —
(jeg seer jo Kaarden) kan vi fægte.
Og at jeg hungrer kan jeg ikke nægte.
Maaskee han løj den Præst, som har fortalt,
at Helved var et Kjøkken fuldt af Gryder,
hvor Satan Syndere i Svovel syder?
Maaskee kun Tørst og Hunger er den Straf,
som Syndeflekkerne skal slikke af.
Ved Alt jeg havde nok fortjent lidt Mere —
Ja Meer end glohed Hunger, glohed Tørst.
Hør mine Synder. Dog regn du op først.

Ho. Jeg tier indtil Satan selv begynder
Examen — da jeg hyler nok: jeg Synder!

Hu. Jeg fejler, her vi spøge blot vi to.
Ha, seer jeg ret, saa er I Herren Ho,
og da kan I deri nok have Ret,
opregne Synderne er ej saa let.

Ho. Ja rigtigt nok. Og du er Hu? Jeg kjender
dig nok igjen.

Hu. Sig, tror du, at i Ild
Jeg, du og hver en Synder brænder?

Ho. I Helvede? Ja, indtil man bekjender.

Hu. Da flux jeg Alt bekjende vil.
Dog brænder jeg i flere Aar,
før hver en Svarsynd jeg opregnet faar.

Ho. Bedst at begynde strax, saa faa vi Lov
at spøge, hvor det lyster os. Jeg til
min Tumleplads nu vælger denne Skov.

Hu. Ja vel! Hør Ven! nu ingen Ting, som før,
den Tid vi roded her i denne Muld,
Glands, Ære, Hofgunst eller Guld,
vort Venskab hylle kan i Grav og Slør.

Ho. Ja sandt! Nu kan vi Venner være.
Jeg haded dig paa Jorden, skjønt min Mund
paastod, jeg elskte ret af Hjertensgrund.

Hu. Isaafald Ven, vi lige ere.

Ho. Jeg haded Fyrsten, fødte op hans Naade
med Smiger. Dog mig Hevnen naaede,
dens skjulte Væxt jeg agted ikke paa,
(saa frem den sprang som en krumrygget Tiger,
der udi Vellugtkrattet lumsk sig sniger)
da Kongens Naade voxte saa,
og syntes trives godt af det jeg gav,
af Løgn, Bedrag, og vammel Smiger.
Dog saa jeg, Fyrstegunst staar paa en Grav,

om Virakskyer dens gyldne Blommer bære.

Hu. Isaafald Ven! vi lige ere. (til Kongen.)
Ha leved du, du kunde heraf lære! (til Ho.)
Besynderligt at Ha er borte,
Han tigger Peder vel i Himlens Porte?

Ho. Hans Urne ligger der isønderslagen.
I Helved er han Selv for længe siden.

Hu. Lad os til Helved svæve ned, at Tiden
ej gaar med Tant: Vi kan jo spøge siden
i Sol- og Maaneskin. Nu Prinds! kom med!
Ha Luen, seer jeg, ret tilgavns dig sved;
du vandrer jo endnu i Flammelagen.

Ho. Til Helved ned, at Djævelen kan svide
de gamle Sjeleflekker hvide!

Hu. Vi komme karske, rensede igjen.
Kom Konge! Du kan nok til meer Ild trænge;
(blot for os Selv har vi at bøde, men
du for enhver af disse smaa Tyranner
som suge ud, i Ly af Fyrstens Banner
og paa din Regning, fordi du ej saa
de Klagende, de Arme og de Smaa)
Følg med; du til et Svovlbad nok kan trænge
Naar vi saa komme lutrede igjen,
da kan vi, efter Tykke, Himmelen
besøge, eller ogsaa Jordens Enge. (de gaa.)

Kongen. Ve! er der Gift saa graadig, at den meer
end Livet, selv Forstanden kan opæde?
— Bort fremmed Sorg, her nok af Kummer er!
lad dem en tabt Forstand oplede!
Min hele Mandskraft, at jeg ikke mister,
Hvad *jeg* tilbage har, med Sorgen tvister.
Nu vil jeg bære bort min blege Glæde,
min hyldeblomstrende min smukke Kummer,
ak, begge i een Liljeknop i Slummer.
O kunde du, o Sylvia i Himlen,

see al min Sorg for Sylvia paa Jorden,
see, hvor min Ømhed sig i Natten klæder,
see, hvor jeg pynter ud dit elskte Liig
med Elskovs Taarer, og med Fyrste-Hæder
Ak, vilde det i Himlen glæde dig? —
(tager Sylvia i Favnen.)

Lig Gode! Guden har jo Engle hentet,
og tomt, men skjönt igjen staar Monumentet!
(bærer Sylvia ud.)

Tredie Act.

Første Scene.

(Kongens Hal. Sylvia smykket som Dronning paa Thronen. Kongen i fyrstelig Dragt, foran Thronen, betragter Sylvia.)

Kongen. Hun smiler — ak! som om hun saa
sin Pragt, sin Sørgefest! O var det sandt?
et Morgenskjær let over Læben randt?
(betragter hende opmærksomt. Ryster paa Hovedet.)
Ak nej, ak nej! Nej Himlen vil opdynge
sin Skat bestandig. Jorden maa
paa Skjønhed arm, paa Dyder øde,
som plyndret Grav snart under Himlen staa.
Ak saadant Dødssmiil er en Sky, hvor søde
Smaaengle med Sneklokkevinger synge:
her boede ikke Synd, blot Dyd og Vid
paa denne Mund, som her paa Kinden sover
liig liljeblomstrende Seraph, der blid
i stille Æther slumrer over
sit sammenslagne Sølvervingepar. (en Page kommer.)
Pagen. Jeg Eders Majestæt at melde har,
at Bispen som tilkaldet var
med sorgblegt Følge Par om Par
og Kjærterne, som alle bære
Jer Kummers Farve, komne ere.
Ak, Faklerne tidoble deres Lys
i Folkets Taarer. Slig en Liigfærd —
Kongen. Tys!
Strax! Strax! Siig, jeg vil ene være! (Pagen gaar.)
Snart Sylvia, ak alt for snart
du og dit Scepter Hvile finder.

Hersk over Fyrsters hvide Minder!
der ligger hist i Hvælvingen, bag Slør
af Bly og kulsort Marmor, flere
smaa Kongedøtre, døde før.
Ah, naar Du, elskte Hustru, kommer,
blir Gravens Mulm selv Morgenklart;
i Gravens Hvælving blir det Sommer —
O gid jeg blomstrede der snart!
O maatte ikke selve Døden rødme,
beruust af Livets bedste Sødme,
da Sylvia ham Purpurblodet af
sit Demantbæger, Barmen, gav
at drikke? — O umættelige!
Ha
Guds Under! Himmel! Sylvia . . . (betragter Sylvia nærved.)
Ak nej,
Jeg drømte blot. Hun rødmed ej,
desværre. Dog det kan jeg ej forstaa,
at ikke Alting standser. Hade maa
jeg hver en Blomst, som visner ej, men leer
mig midt i sorgmalt Ansigt. Ja
jeg seer og hører Verden gaa.
Der skinner Solen! o gid det var Nat!
Paa Torvet samme Støjen er.
Det er jo Spot. Alt er mig nu forhadt. (en Pause)
Mit Alter være Sylvias Gravmæle;
hos hende vil jeg Morgen — Aften dvæle.
Hver Mand i Landet der skal Døden bande,
som borttog Døtre-Dydernes Fyrstinde,
saa nu ej meer, hvad Dyder er, de vide,
saa nu — Ha, ere mine Syner sande? (betragter Sylvia nærved.)
Ej Afsinds vilde? ikke Dumheds blinde?
Ved Himlen! Rosenknoppens unge Glød
mig syntes op i Kinden skjød,
saa reent som Glimt af første Dag.
(knæler ned for hende og seer Sylvia i Ansigtet.)
Tys! Stille for Guds Skyld, o var det Bedrag?
Kun Gjenskin fra Dronningens Fløjels Tunik?

For Himlens Skyld! Seer jeg ej? Angest og Fryd!
det Rosenblad voxer paa Kinden. O gyd,
gyd Vid i min Sjel og gyd Sands i mit Blik!
Hun aander! hun aander! — Tys! Var det en Lyd?
(böjer Öret ned mod hendes Mund.)
Jo — Himmel! jeg hører. Ha var det Bedrag?
Jeg kan for mit eget — mit Hjerte — dets Slag —
ej høre. Jo Himmel! Guds Underværk. (Sylvia rejser sig op.)

Kongen. Ha! (farer tilbage med Haanden for Öjnene.)

Sylvia. (fantaserende.) O Lionel! o elskte Konge, Ah,
ej Haand for Øjet nu. Alt godt er gaaet.
Tvivl ej! Tro, Himlen ej forsmaaed
de gode Hjerter nogensinde!

Kongen. Nu veed jeg. Dette kan ej svinde.

Sylvia. Jeg tusind Cherubim, hvis Vinger lued,
og tusind Seraphim, hvis Øje lo,
— men Alle Lionel — i Himlen skued. —
Besynderligt! jeg vilde neppe tro
det, skjønt jeg saa det med mit eget Syn,
at tusind — Tusinder af Engle skulde,
skjønt En i Stjerneskin, og En i Lyn,
og En i Morgen-, En i Aftenskyen,
i Nordlys En, i Regnbuskin en Anden,
kort, To i Pragt var ikke ens hinanden, —
i Aasyn ligne Lionel tilfulde,
om Øjet stolte, men om Munden hulde.
— Ja Lionel var Alle, Alle dig.
Deraf, maaskee, det kommer sig,
(Ak har du savnet mig?) at jeg saalænge
omflagred Himmelens violblaa Enge,
hvor Stjerner vajed, Liljer liig, og smaa
Gudsengle glade vugged sig derpaa
som tusindmalte Sommerfugle. Vist
tilgiver, Elskte, du, om nu du veed,
at Lionel og al hans Kjærlighed,
blandt tusind Lioneller hist
blev ikke savnet.

Kongen. (aabner sine Arme.) Se din Kjærlighed,
her er den jo, ak Sylvia, stig ned.

Sylvia. Det vidste jeg, Gode! da jeg afsted
til Himlen svæved, for godt at bede
for Lionel, skjønneste Blomst hernede.
Det var min Vinge, thi Englene hist, —
hvis smiilsvøbte Storhed jeg saa, hvis Sang
jeg hørte, fra blomstrende Skyer sprang
med Stjernernes skinnende Cymblers Klang, —
ej elskte mig, naar de ej havde vidst
at jeg var Lionels Brud. Thi Alle,
selv mindste Seraph, som Sommerfugl stor,
der laa bag en Morgenskys Rosenflor,
til største Cherub, som Orions Belte
om Lænden slog, i hvis navnløse Blik
de kolde Stjerner til Sole smelte,
de vilde sig Lionels Tanker kalde.

Kongen. O søde Phantasi, af Solen fik
du Straalepenselen, for dybt at tegne
i Hjertets Morgenskyer Himlens Egne.

Sylvia. Der stod en Cherub, med en Sol paa Armen,
den Sol var hans Skjold, hvori indgravet stod:
„*for Retfærd,*“ med Lynilds Rubineblod.
En Tordensky var hans Øjenbryn,
hans Haand udrystede tusind Lyn,
men lys som Vintren og aaben var Barmen. —
En liden Seraph rundt Læben slog
en Rosenblodvinge, som hastigt jog,
naar Haanden daled, fra Kinden bort
hvert Vredesnordlys, som vilde sort
fra Brynet over den milde Mund
nedflagre, der ellers smilte kun.
Han sagde: „*jeg Lionels Heltesind* er;
min Barm, som du saa saa lys og aaben
og *Lionels Mod;* hint Lyn mit Vaaben,
hans *Tapperhed; Retfærd,* det Skjold jeg bær.“ —
— Da foer en Seraph gjennem Himlens Alt
paa perleklar Karlsvogn: og Stjerneskud

var Gnister, som sprang fra Demanthjulet ud:
hans Mantel var Melkvejen nordlysbemalt.
Han holdt en Comet, som en straalende Pen,
og maalte, aftegnede Himmelen,
fra mindste Viol paa den fjerneste Jord
til Verdner, som rundtomkring Sole sig snor. —
Den Seraph var *Lionels Vid* og Forstand. — —
Der stod en Cherub. Hans Blik var Sol,
dog mildt, som en dugvædet Vaarens Viol.
I morgenrød Arm en Harpe han letted,
hvor Stjerner sig sammen til Sølvstrænge fletted,
indspendte i Himmelens staalblaa Rand.
En Regnbu' han havde til Plecter. Han slog,
og Lionels Heltesind, og hans Forstand
(Cheruben, som Retfærds Soleskjold svang,
Seraphen, som Lys gjennem Himmelen drog)
omfavned hinanden og smilte og sang.
Han sagde: „jeg er *Lionels Phantasi!*"
— Der stod, iblandt Sole og Stjerner som i
en Lund fuld af Roser og af Jasminer,
den højeste Cherub og blandt Seraphiner
den mildeste, og, o den skjønneste Gud;
og rundtom ham vare hans Solroser fulde
af Sommerfuglengle. Han rystede ud
bestandigen nye Stjerner i Himlen
fra Vingen og Lokken, fra Smiil saa hulde,
at hine og alle Serapher kvad
og altid fornyet udbølgede Vrimlen
i end en Uendeligheds evige Rad.
Han sagde: „jeg *Lionels Kjærlighed* er,
og du er min Brud." . . .

Kongen. (omfavner Sylvia.) O! Ja Himlen er her.
O Sylvia, Sylvia, o her er Himlen!
Hver Tanke, hvert Ord og hvert Ømheds Kys,
som bor under denne din Evighed,
er Sylvias Engel, seraphisk og lys.
Kom, mønstre du helligste Englevrimlen,
dem Alle, og, naar du har mønstret — Ha,

hvor kom Uendeligheds Grændse fra?
Vel, at os bag Graven en Evighed glimter!
Thi *her* du min Kjærligheds Ende ej skimter. —
Dog medens den hele seraphiske Orden
min Sylvia monstrer igjennem paa Jorden,
saa istem med denne, som synger fra
min Sjel som den fylder — istem i Chor,
„ja Lionels Elskov er sød og stor, —
som min, som min" . . . O Sylvia! (kysser Sylvia.)

Sylvia. (river sig forskrækket lös fra ham.) Ah hvad? O Himmel!

Kongen. O min Sylvia!

Sylvia. (med Taarer.) Ak, Herre Konge! tror I mig? Ah skal et Kys nu ogsaa — Eders Vrede? (bliver Kronen var og tager den af.)
Ha!
En Krone? sandser jeg? (seer sig om.)
Hvad! Fyrstens Hal? (knæler)
Tilgiv; jeg har mig hid forvildet.
Et Afsind (Eders Vrede er jo tung.
Jeg Gift — ej slet? Jeg Elsker? Ak, saa ung)
Et Vanvid har Forstanden hildet.

Kongen. (letter Sylvia op og sætter Kronen paa hende.)
Nej Sylvia! Nej Elskte! Alt er godt.
Mit Suk har Himlens Vrede drukket.
Du selv har Edens Port oplukket,
med Ord som Edens „Bliv!" med Smiil,
saa frydefuldt som Edens første „Hviil!"
Ak phantaserte Sylvia da blot? (omfavner Sylvia.)

Sylvia. Jeg sandser ej, men om jeg sandser, saa gid Morgendrømmen aldrig briste maa!

Kongen. Lad Fyrstekaaben være Skum da, vel!
dit Scepter Tang! — Se her blot Lionel!
Føl her, min Sylvia! Foragt min Krone:
den er en Musling kun, saa tom som Natten,
men i mit Hjerte her er Perleskatten!
Føl Sylvia, o føl her er din Throne!

Anden Scene.

(Gade, hvori en Daarekiste. Ho og Hu stikker Hovederne ud af et Vindu. Daarekistevægteren udenfor.)

Ho. Hej Mand!
Vægteren. Hahahaha. Jo raab paa Vinden;
den vender sig og bukker.
Hu. Inden
I spotter, hør dog; ellers noget nær
I ligner Tossen, som bekymret er
og græder, medens Budet ham fortæller,
han, hvad han vilde, fik. I vil dog knapt
bevogte Folk, som Intet Vid har tabt,
hvis Selv I klog er?
Vægteren. Fanden heller!
Jeg Enken Margot — Jeg faa, hvad jeg vil?
Ho. Ja, Ønsker er et farligt Terningspil
Thi Ønsker synes os fuld Indsats mod
Alt hvad vi ønske kan, mod hvert Klenod;
skjønt Ønsket er et Mundsvejr; dette sandt.
Og naar vi see, vi ikke vandt
(skjønt Bøn og Ønsker vare Regnepenge
mod kostbar Ting, som Herskeren lod hænge
i tusind Farvespil foran vort Øje)
saa sende vi — som, om ham noget bandt
og han bedrog os — Eder mod den Høje.
Vægteren. Ja tomme Ord — Tvi Mundsvejr kun. Men Ting,
som jo man tage kan og føle paa,
som Silkekurv og Apricoser, Ring?
Naar Sligt gjør Intet, man vel klage maa.
Jeg sendte Margot Kurv med Apricoser,
for Øjet søde ret som Stjerner, men
langt sødere endnu for Smagen.
Men Kurven var det Bedste dog ved Sagen
af Silke, lyseblaa som Himmelen,
den syet var og stærkt brodert med Roser
og Kirsebær, saa, havde jeg ej vidst

det intet andet var end Bomuldstvist,
i bedre Kurv jeg havde Frugten lagt. (grædende.)

Ho. Det er en Tosse jo.

Vægteren. Hun lod, nok sagt!
sig Apricoserne til Bunden smage;
men sendte dyrebare Kurv tilbage. —

Hu Har I slig Ynk med egen Sorrig, saa
I andre Stakler ogsaa ynke maa.

Ho. Det holder ikke Stik. Tror I os gale?

Vægteren Ha ha!

Hu. Slip os dog ud!

Vægteren. Ja tale
om Skovduft, frie Luft, Gallop, i Buur,
kan gjøre muntrest Fange stuur.
I kloge I? Jo Pyt! Jeg har Besked.
Selv Kongen jo om Eders Galskab ved.
Sligt hændes ej enhver. Vær stolt og rolig.

Ho. Her kan en Stoikus ret øve sig.

Vægteren. Her leve I saa fri for Sorg som Nogen.

Ho. En Epicur er her heel lykkelig.

Vægteren. Med Viisdom til jer Ven, og Ro til Bolig,
stor nok — Pragt nok; thi Ro sig strækker
ej længere end Kroppens Træthed rækker,
tre Alen længst. —

Ho. Diogenes jo kunde,
saa han vor Lejlighed, os den misunde.

Vægteren. Her kan I gjemme Udyd hen i Krogen,
paa Morddaad tænke, — Ej det skader Nogen.

Ho. Ja gjemme vore Lyder? Munken siger,
her Forgemakket er for Himlens Riger.

Vægteren. Her kan I dadle frit, hver Skurk fortælle,
at højest han i Galgen burde sprelle.
Han tie maa, og drage stille bort.
Jer Tunge hvine kan, jert Lune bide,
og hænge sig som Skorpionen fast
i Hver, som lister sig forbi med Hast.

Ho. Her burde da Statsmoralister sidde,
og dette Vindu være Æreport

for Statssatyriker, og disse Stænger
af Jern, som ikke zire meget, burde
da blive siddende til Sauvegarde;
der kunde komme den, som, naar han fik
for drøjt et Skud ifra hans Vidpetarde,
al Taalmod og Respect til det som hænger
paa Porten, meldende hvad Huset er,
i Fandens Vold henslænge turde.

Vægteren. Her kan I just i Ro betvivle Alt,
al Kvindedyd og Alt, hvad Præst har talt.

Ho. For slige Skeptici maaskee en By,
stor som Paris og som Athenen, var
for trangt et Dolhuus, saa at mangen Nar
var nødt paa Landet ud at fly.

Vægteren. Her kan I først ret grundigt lære
at spotte Verden og dens tomme Ære.

Ho. Her læres *gnothi séauton* i Live.
Her er Catheder for Speculative.

Vægteren. Hvis I er klog I kaster ej
jer Klogskabs Perler hen paa Alfarvej.
Og har I ingen, kan I gjemme
jer Dumheds tomme Musling-Skal her hjemme,
hvor Ingen Næsen sin tør stikke i,
om højt den gaber, naar han gaar forbi.
Thi er der ingen Perler, er der Sager
i Skallen, som ej Næsen just behager.
Men kloge Folk — de som man kalder saa —
som frit mod Himmelen tør Trodsblik slaa,
har Himlen selv og dem, som klogere er,
til Vidne paa, at han sit Vansind bær.
(Hver tror sig ædru; men hver seer hans Ruus)
Og Jorden, være den saa skjøn den vil,
med Aften, Morgen, Fuglespil,
er i sin Uskyld, dog kun Daarehuus.
Forskjellen er kun mellem hiint, det Lille,
som klemmer Eder, og den store Jord,
at der i hiint bevidstløst Laster gror,
i dette selvbevidste Laster spille,

som Helveds Gjenskin imod Himlen, saa
at Himlen Pest, Forbandelser og Hunger
til Jordens Vogtere beskikke maa.
Glæd Jer, som tidlig ere lukte ude
fra Verden, hvor kun Daarligheder tude,
og ny Forbandelse fra Himlen runger.

Ho. Dog lyster os, som før, at tude med.

Hu. Jeg har Forstanden, som du seer.

Ho. Jeg veed
at Afsind ej endnu min Hjerne sved;
det kommer for mig, at jeg drak lidt mere
i Kongens Lystpark, end jeg kunde bære.

Vægteren. Snak! Kongen har vel at befale:
Nu skal I, maa I, være gale.

Ho. Fornuften lyder egen Majestæt.

Hu. I saa vi sad og spilte vor Piquet
til Tidsfordriv, og rigtig Regning holdt. —
Gjør Gale Sligt i Fængsel og i Bolt?

Ho. Med Kortene vi blandte Sorgen om.

Vægteren. Ej! Kongen Selv, I gale var, har sagt.
I er da Galninge af Rang, og mere
end Andre. „*Daarerne af Stand*"
I jo med største Føje kaldes kan.
I fyrstlig bestallede Gale ere.
Vel muligt, I herhid blot derfor kom,
fordi I Kongen altfor kloge ere?
Nu er I kloge (det kan gjerne være),
I burde Skjæbnen da med Taalmod bære,
og vise Verden kun en kold Foragt,
men Eders egen Selvbevidsthed Ære.

Ho. En Træklods!

Hu. (Musik og Klokkeklang høres.) Stille! Klokkelyd! —

Ho. Basun, Trompet, jeg tror?

Hu. Og Skud,
Ja, En—to—tre.

Ho. Hvor kom det fra?

Vægteren. En Lieutenant ved Navn Hr. *Ha*

man sender væk til andre Lande,
hvor han saa tit han vil, kan bande.

Ho. En Ha blir allevegne Ha, naar kun
han faar beholdt sin Mave, Hals og Mund;
thi Andet var nok ej hans Væsen.
Hans Hoved, Hjerte, Skjæg ved Næsen
tilhørte kuns Munduren. (Musikken kommer nær.)

Vægteren. Tyve Skud.
Jeg hører jo Basunen Skyen kløver
og Fløjtens Drosselsuk med Stormlyd røver.
Hej tusind Faner, der med Vinden kjæmpe,
op over Landser og Hoboers Spil
højt flyver Bannerne med Sejersild,
som Mørke ej kan slukke, Nat ej dæmpe.

Ho. Hvad er det Mand? Nyt trænger ikke ind
til os i Cellen, uden Regn og Vind.

Vægteren. Klag ikke! Viid vor Konge tar sin Brud,
en Rosenknop, af Jomfrukrandsen ud.
Hurra! Se Toget! Ind! Put ind! Ikvel
kan simple, men dog kloge Folk, frit raade!
Hej Knegte, ind i Hullet! Spot for Staden,
gjem Jer! Guds Død! Se hist i Gaden,
saa lang den er, staar alt Soldaterraden,
som Dronningens den røde Rosenlund.

Ho. I Sandhed tornet nok. For Øjet kun.
(Bryllupstoget höres at nærme sig.)

Vægteren. Hej Knegte, ind med Hovedet! — Gud naade —
kan ikke Dronningen — Hvem veed det? hvis
hun saa en Gal, nedkomme ubetids.
O værre end at see en Haremund,
at see paa Eders Uglefjese — Ind! (Ho og Hu blive staaende alligevel.)
Jeg tror jeg gaar ud af mit gode Skind.

Ho. Ved Himlen! Damen, som i Parken — ha!
(Toget kommer.)

Folket. Ha, leve Lionel og Sylvia!

Ho. og *Hu.* (raaber fra Vinduet.) Ja, leve Lionel og Sylvia!

Vægteren. (fortvivlet) Gid Tungen —

En Hofmand. (til Vægteren.) Mand, vær glad, men ikke gal!

Hu. (raaber.) Ak, Naade! Naade!

Sylvia. (standser Kongen.) Elskede Gemal,
Der ere vore Venner jo fra Lunden! (peger paa Ho og Hu.)

Hu. O, Naade! Naade!

Vægteren. Knegte, hold dog Munden!
Ha, tale Kongen til, den Djævle-Ungen! (knæler for Kongen.)
Ak, Eders Naade, tilgiv mig, som har
ej, før Sligt hændtes, ham afskaaret Tungen.

Kongen. Den Straf, min Mand, var for et Ord for svar!
(til Ho og Hu.)
Vi vil dog prøve — Mon I kjende mig?

Hu. Ak, Naadigste, kan Anger tale?

Kongen. Ret klogt sagt! den er taus.
En Gaade
er den Forvandling.

Ho. Men min Konges Naade
er aldrig taus, bemøjer evig sig
paa Folkets Aasyn Smiil at male,
titusinddobler den, og tusind Gange
dens evigstemte Echo, Folkets Sange,
højt udbasuner den mod Himlen.

Kongen. Ej
saa galt, min elskte Gemalinde. Dog
Afsindighed ham nys i Skoven jog.

Sylvia. O slip dem!

Kongen. (til Vægteren.) Slip dem, og paa kortest Vej!
(Vægteren gaar ind i Huset.)

Sylvia. I Fængslerne selv skinne denne Dag!
I Eders Naadessmiil blir Sorg Behag.
(Ho og Hu kommer ud, og knæler for Kongen og Dronningen.)

Kongen. Gaar! Ej et Ord! Tak Dronningen langt bag
mit Herredømmes sidste Grændser blaa.
Der — ha — jeg veed, I vil det — der I kan
belyve Fyrsten, laste Fædreland.
At ej min Vrede henter ind Jer, haster!
bort fra mit Aasyn, flygter Laster! (Ho og Hu gaa.)
Det er et Under: nylig jagne rundt
i Tankens meest afskyelige Kroge

af Hvinene fra Afsinds Svøbesnoge,
— nu er de kloge og kan tale sundt.
Det blege urofulde Træk om Munden
(en Boble stedse stigende fra Grunden,
hvori paa engang Latter, Taarer koge,
som ud af Hjertets gloende Pocal
Vanvidet drikker, saa at det beruset,
højt jubler imod Solen navnløs Kval
og græder midt i Fryd) det Træk om Munden
var ogsaa, med det vilde Blik, forsvunden.
Sligt Afsind, som saa dybt i Sjælen boede,
og uddrak Hjertet, fuldt og fast jeg troede,
ej Hilsen fandt, at ingen Ting det læger
før Døden river det glohede Bæger
bort, bort, og kaster hen det knust i Gruset.

Sylvia. Den Gaade løser jeg, hvad disse Tvende
angaar, min elskte høje Lionel,
hvis I har engang seet disses Sjel
vildt gnistrende paa Phantasiens Glød,
med sorte, skumle Dampe brænde,
husk, da til Thronen Sylvia blev fød,
min Phantasi var ogsaa morgenrød.

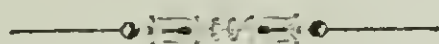
Kongen. Ja rød som Morgnen, hines som et Helved.

Sylvia. Det kom af, at for det de ædru skjælved.
Slig Kraft, som sig elastisk spænder ud,
og fatter Helved, Himlene og Gud,
fandt, som I saa jo, i en Pille Rum.

Kongen. Det vældige — Dets Navn er?

Sylvia. *Opium.*

(Dækket falder under Folkets Vivat.)

Hytten,

eller

Kristian den Andens Afrejse fra Norge.

National-historisk Drama.

1837.

Ex tempore —

Personer:

Kong Kristian den Anden.
Ridder John Bratt, norsk Fredlös fra Hyttefadsopstanden.
Ridder Ditlev Brockdorp, Dansk, Tilhænger af Kristian.
Junker Bassewitz, i Brockdorps Tjeneste.
Bisp Mogens Gyldenstjerne, Kong Frederik Istes Befuldmægtigede.
Ridder Knud Gyldenstjerne, Kommandant paa Agershuus, den Forriges Broder.
Herluf } Herregaardsbönder, Ridder Ditlevs Lehnslejlændinger.
Erik }
Flere andre Herregaardsbönder.
Thor Strandsidder, en Selvejer.
Marthe, hans Kone.
Bondekvindfolk.
To Löbere.
En Kjögemester.
En Borgfoged.

Scenen foregaar ved Bunden af Oslofjorden, ikke langt fra Agershuus, i 1532.

Förste Act.

Første Scene.

(Landevej. Skov til Siderne. Udsigt til en Bugt, hvor et Skib sees i Fjernet. Paa dens ene Kyst langt ude sees et Slot, paa den anden en Strandsidderhytte nærmere Scenen. Herluf og Erik vandrende henad Vejen med Agerredskaber paa Skuldrene. De standse i Forgrunden. Senere to Löbere.)

Herluf. . . . Er Herremanden — Djævelen! bleven Gesandt, saa Gud naade os! (Stamper med sin Spade.)

Erik. Ja men saa rejser han.

Herluf. Ja i Højden — Djævelen! Men med Hov'det og Nakken blot. Han tager ikke Fødderne med sig derfor, som staa paa vor Nakke. Det er bare Halsen, som voxer paa de Folk — Djævelen! — og saa Tyngden.

Erik. Ak, Tyngden! Snak ikke om Tyngden, Fa'r Herluf. Hvad har du i Tyngde og Gilde, som disse nye danske Herremænd have indført med Ridefogder og saameget andet? Det var galt under de Forrige — vore egne, som Øxen tog — men aldrig saa galt som nu.

Herluf. Djævelen! Dersom bare Alle havde mit Gemyt! Men, tys Bro'r, der er kommen en Mand her i Nærheden, som veed et og hvert: en af Hyttefads og Knud Alfsons gamle Venner, som har været fuul nok til at liste sig over fra Braband med Kongens egne Skibe, og det med et af dem, som gik isænk under Spangarejd; men det var ligesom Næsset skjød sig ud for at tage vor Frelsermand op, dersom han ikke gik paa Havet. Thi han kan meget. Han har en vis Tænkemaade, en vis Tænkemaade. Og han er hverken den Ene eller den Anden god.

Erik. Hvilken Ene eller Anden?

Herluf. Tosk! Kongen eller Adelen, hverken den Ene eller den Anden. Men her kan du høre hans Løsen: „af Bondesagen rejser sig Kongesagen. Bonden først sin Ret, saa Kongen!" Hos Selvejeren der borte paa Stranden kan du træffe ham, skjønt han sniger sig ofte over til os, og lærer os, at vi stamme Allesammen ikke fra de gamle fri norske Bønder, som vare Adelsmænd alle, men fra Arbejdsstokken i Ægypti-Land.

Erik. Men skulde der ikke blive en Lettelse, dersom det er, som den nye jydske Forvalter sagde, at Herremanden vilde efter denne Rejse blive Potte og Pande ved Hove tror jeg? . . .

Herluf. Ved Hove? Djævelen! Vi Bønder vil bli' baade Veden, som braser under den Potte og Pande ved Hove, og Fedtet, som braser i den, siger *min* Mand. Og der er jo intet „Hove".

En Löber. (Farer forbi, puffer Herluf tilside og Erik overende.) Afvejen, Kuftekarnaljer.

Herluf. Djævelen!

Erik. (Rejsende sig.) Ja det var Djævelen.

Herluf. Jer egen Søn, Fa'r. Kjendte du ikke Slyngelen igjen, som Herremanden har presset til Løber uden at spørge hverken dig eller Birgitte, om I ikke havde Brug for ham selve?

Erik. Ej, da vil Mor blive glad, dersom han seer til os, saa prægtig han var.

Herluf. (Gaar tilside.) Djævelen! der er atter en Hidser. (En Löber farer forbi.) Det var Kongens. Gid du brak Benet! Nu hvor Djævelen er du, Erik?

Erik. (Kommende frem efterat være flygtet tilside.) Men han løb dog åfvejen den Karl, ordentlig i en Bue.

Herluf. Det er det samme. Saa gid han brak Armen for de høflige Beens Skyld, den Kongeløber!

Erik. Der seer du der er Hove.

Herluf. Ja stort skal det være, saa lidet det er. Han gjør nok ellers bedre Tjeneste mellem Landseknegtene, som ogsaa bedst forstaa at fægte med Benene, dersom Budskaberne fra Bahuus ere sande. Ej, det gaar prægtigt; men altid ud over os Bønder, som *min* Mand siger.

Erik. (Seende efter Löberen.) Saa det var Kongens? Da var *min* Gut prægtigere — som en Struds med blaa og hvide Fjedre.

Herluf. Ja det var Herremandens. Men Kongen har Marskalker til Strudser og Herremænd til Bønder, og Bønder til Bæster, og Herremændene har ogsaa Bønder til Bæster... Djævelen! De ere Bæster for Alle, som *min* Mand siger.

Erik. Saa gid Kongen gjorde med Herremændene som Herremændene gjøre med Bønderne!

Herluf. Rigtigt, Erik. Der kan blive noget af dig, saa skrøbelig svag du er, dersom *min* Mand fik fat i dig. Se rundt dig! — seer du, der er Herremandens paa denne Side Bugten og der er Herremandens paa denne Side Bugten og der og der! Men der er den fri Selvejerstrimmel, og der holder han til hos Selvejeren Thor . . Djævelen, den som var Selvejendes!

Erik. Ja den, som var Selvejendes! det var sandt. (Langsom, i Tanker.) Saa kommer altsaa Kongen til Afskedsfesten? (Sukker.)

Herluf. Nu da? hvad da? Men han er ikke Konge meer, som *min* Mand siger, skjønt de ere lige gode hvem der saa er det, som *min* Mand siger, for de ere vantro Tyranner begge To, baade Kristian og Frederik, siger han, og Katte begge To, den ene Kat paa Taget, den Anden alt i Sækken for at druknes, som *min* Mand siger.

Erik. Saa gid — dersom Troen gjør det, saa gid jeg var Konge, saa var al Nød forbi.

Herluf. Konge du? Nej Jeg! Men du, hvad Djævelen da, om du blev Konge?

Erik. Saa vilde jeg gjøre min Søn Løberen til Prinds og alle mine Sødskendebørn til Herremænd.

Herluf. Djævelen! Tvi! er du slig?

Erik. Og leve flot og drikke godt, og sende Birgitte til Nidaros eller Bergen med et anstændigt Livgeding og hente mig en Kone fra Braband eller gifte hun lille Marthe Jacobs.

Herluf. Djævelen! Blev jeg Konge, skulde dine Sodskendeborn Herremændene blive et Hoved kortere og vor egen Herremand vilde jeg slænge ud i denne Bugt. Hehehe! (Med ærgerlig Latter.)

Erik. Ja det vilde jeg med gjøre.

Herluf. Og dig med, Erik. Pas dig bare, dersom du ikke tager vort Parti, som hverken vil hjælpe den ene eller den anden Konge, men os Selv og Kirken, som *min* Mand siger! (Gaar.)

Erik. Gud bedre mig, Herluf blev arg, og saa er han farlig. Og han har været halv arg paa mig alt siden Hyttefadsfejden, da han blev staaende engang og vi Andre . . . Nej, det gaar ikke an . . (Raaber.) Nabo! Herluf! Herluf!

(En Röst höres fra Skogen dybt som Echo gjentagende Navnet „Herluf“ og tillæggende med Vægt Navnet „Hyttefad“. Erik ilende bange ud.) Hyttefad? Gud fri os! Hores det paany i Skogen? . .

Anden Scene.

(John Bratt træder ud af Skogen i mörk Kappe og med Stav i Haanden.)

John. . . Hahaha! Proselyten — ikke for John Hyttefads-Agent eller for John Munk, men for John Bondeoprorer, John Filosof, John som han selv er — er jo borte? Men det er at imponere, og det gaar fortræffeligt an at leve af at imponere, om jeg har forstaaet Livet og de fremmede Mestere derudenlands ret. Og denne Forfærdelse ved Hyttefads Navn, somom han levede endnu eller gik igjen i det — hvor ypperlig at imponere mig en liden rolig Plads til ved, hvorfra jeg kan see Kristian gaa ned i Malstrommen, som skal sluge Frederik og En efter En den norske Adels, Kirkens og mine gamle

Fiender. Kirkens og mine? haha, Kirken er en god Væg at staa bag, og den vil falde, og da aabner Tidens Malstrøm sig hvor den stod. Men Kirken kan have *sine* Fiender; Jeg har mine, og Een er her: Han, den fremmede Adelsmand, Brockdorp, som er begavet med mit, den banlyste norske Adelsmands, Gods; og derfor maa jeg være *her*, nær ham, paa en sikker Plet, som Spindelen i sit Rede, forat omspinde ham og hale ham ud, naar baade Kristian og Frederik ere væk, og Kirken raver, og Adelen kan atter opbygge sine Slotte af dens Stene. (holder sig for Panden.) Nej, nej, hvad vil jeg, John Bratt, graa af Haar og furet i Hjertet af den Øx, som tog mine Venners Hoveder? Rolighed for Oldingen, Hevn for Adelsmanden? Ha disse splidige To maa Ulykkens og Hadets Klogt forene, og dertil tjene disse Bønders Dumhed. Men de elske mig ikke, skjønt mine Slængord elektriserer deres af Trældommen stumpede Nerver og de forbauses ved min hemmelighedsfulde Kommen og Forsvinden. Kjendte de mig, den gamle Herre, igjen — ha, jeg veed, de vilde ikke røre en Finger for at bytte med den nye. Derfor maa jeg være skjult forat kunne virke, en Bonde mellem Bønderne forat de skulle tro mig og dæmpe al Mistanke og forat jeg kan liste mig ind paa den Dødsvorne. Rolighed derfor, Viismandens Mystiskhed og en Hytte mellem Hytterne til jeg faar Slottet . . En Hytte — hahaha — trøste ikke de styrtede Ministre derude i Verden sig med en Hytte, med at agere Filosofer i en Hytte?
Og Alt har *Jeg* for Filosof at være:
en styrtet gammel Hofmands bitre Skjebne
og al den Spe, som plejer den at følge
saavist som Echos Latter Bjergets Fald.
Jeg Armod har med Posen fuld af Stolthed,
fredløse Adelsmand i Munkekutten,
der spotter selv den Viisdom som han bruger:
Macchiavellis Tro og Bacons Lære,
en Oldings Ydre over Mandens Styrke,
de skygraa Øjebryn om skarpe Blik,
og under Pjaltekaaben nobel Rejsning,
som tvinger hver at tænke; „hvilken Mand!
Han er jo skabt en Høvding for Alcider,

men foretrækker Viisdoms dunkle Hæder.
O hvilken himmelsk Aand er ikke stængt
i denne Krops Koloss som Daniel
i Løvekulen! Men vi ville ære
hans brune Kappe mere end Skarlagen."

Gjør det, Godtfolk, og om en Tid kanskee
jeg skal Skarlagnet vende blodrødt ud,
og som en Flamme løfte det opover
mit Øje, som er blevet stort og mørkt
og lært har Blikket, som kan tvinge Folk
at tro jeg seer igjennem Been og Marv
og Tankerne som Fisk paa Sjelens Bund;
og Jeg i saadan Stilling — som en Baune,
der spejder efter andre Bauner rundt, —
skal søge op de spredte Levninger
af Norges Adelskab i Landets Vraaer
og mane Frænder frem med Herlufs Navn.
Men først en Vraa, et Skjulsted for mig Selv,
Fodfæste først i Landet, som skal vindes,
et Hul, hvorfra ved langsomt Dryp jeg kan
et Leerfald af et Bondeoprør løsne!
Og derfor ingen Helt imellem Fejge,
men Viismand mellem Dumme — det er let —
en Munk, forfulgt af Verden, mellem Bønder,
en Lærd, der skjuler sig i Enfolds Hjem,
Ah, det vil lokke Folket om min Hytte.
. . Min Hytte? Nu, mig Dumhed en skal laane,
som lukket blev, om jeg i Plade kom
med Herlufs Fane over Hov'det. Nej,
først Rygte som den kloge Mand i Egnen
som Filosof, halv Troldmand — det vil lokke
og give Ordet Kraft. Og seer jeg ret,
kan dette Ydre klogere bedrage.
I Positur og Dragt, fra Fod til Isse
er alt jo filosofisk; ja isandhed,
thi det er godt beregnet. Næsten maa
jeg tro mig af Naturen skabt til Viismand,

og at det var et Skjebnens Makværk, som
var stakket endt, at gjøre mig til Hofmand.
Ja intet mangler i en Filosof,
undtaget et, og dette Ene er
— en Hytte. (Eftertænkende.)
Ja, en Hytte, Hytte maa
en Viismand have vel som Eremitten.
Den er den Borg, hvorfra han alt behersker,
hans Rygtes Hjem, hans Lykkes Sneglehuus,
der klæber trygt paa Klippebredden af
stormfulde Skjebnes vilde Verdenshav. (Gaar mod Hytten.)

Tredie Scene.

(Ridder Ditlev og Junker Bassewitz komme.)

Ridder Ditlev. (Raabende ud af Scenen.) . . Saa, Karle! Hej
saa rap jer dog engang!
Før Hestene den rette Vej ad Slottet (til Junkeren.)
Thi Majestæten er jo stegen af,
og da vi stakkels Adelsmænd, somom
vi allesammen vare kun hans Skygge,
maa følge ham i Styrteregn og Solskin.
Velan! men nu fra disse Skridt af altsaa
begynder I at følge mig? . .

Junkeren. Ja gid
jeg maatte følge Eder hele Banen,
som siden, efter udført Hverv, sig aabner
for Jer med Rigdom til den ene Side
og Ære til den anden, retsom her
hvor rige Løvpragt grændser ind mod Nord
en Vej, der maalløs Udsigt har mod Syd.

Ridder Ditlev. Jeg tror det Selv. Jeg har nu hvad jeg
vil.
Thi Kongen . . (Standser.)

Junkeren. Oh! tal ud! som Adelsmænd
Vi tænke eens om Konge som om Folk.

Ridder Ditlev. Paa Jer jeg stoler. (Slaar sin Haand i hans.)

Junkeren. I med Tryghed kan.
Thi have vi ej ene i os Selv
vort Fædreland? Jeg er en Pommerinke,
og I en fredløs Dansk. (Pause.)
Det smerter jer,
at jeg forstaar det.

Ridder Ditlev. Gjør I?

Junkeren. Mod jer Vilje
løsreves I fra Eders Adelsfrænder.
I var i Kristjans Haand, da Handsken kom.
Kun det, kun den Omstændighed har knyttet
til hans jer Skjebne for en Tid . .

Ridder Ditlev. En Tid?
I frygter? Falder han . .

Junkeren. Saa red jer først!

Ridder Ditlev. (Afsides.) Han læser mine Tanker. Han er farlig.

Junkeren. Men endnu bær' det oppe. Bærer det,
da vinder I jo her hvad hist er tabt,
og norske Lehn, saa store som et Rige,
erstatte jydske Gaarde. Lykkes Eder
jert Ærinde til Frederik og Carl,
da seer jeg Grændse ej for eders Lykke,
da har I Jordens stolteste Monark
i eders Vold.

Ridder Ditlev. Haha!

Junkeren I er mistroisk.
Nu! Jeg vil sige det; thi kun jeg ønsker
at være given heel i Eders Vold:
I Kongens Yndling er. Han tror, at I
har Fædreland og Frændskab, Gods og Odel
for *hans* Skyld sagt Farvel.

Ridder Ditlev. Det har jeg.

Junkeren. Ridder,
I tror mig ej; men endda vil jeg tale.
Det er jer Tanke: Kongen er taknemlig
mod Mennesket med Had til Adelsmanden;
thi slig en vild naturlig Dyd tilhører
hans sværmerske Gemyt. Den har sit Hjem
midt i hans filanthropske Despoti
som Mistlen i den haarde Bark.

Ridder Ditlev. (Griber hans Haand.) Haha!
Jeg tror jer, Junker. I er Mand for mig.
I maa mig følge. I og ingen Anden.
Dog nævnte Kongen intet om mit Offer,
men gribende mig under Hagen lo han
og sagde: „Ditlev, dette glatte Aasyn
med fulde, vaade, hjortefromme Øje,
med brede Tænder, Oprigtighedens Skildter,
og hvor den lysebrune Bart kun er
Godmodighedens Tungsind over Verden,
liig stumme Maanskin bedst vil tolke Freden.
Du fulgte maaske — dog jeg ej vil tro det —
halvtvungen mig til Flandern; nu jeg sender
til Danmark dig og did, kun bunden ved
din Troskab. Duen liig til Noahs Ark
jeg venter dig med Fredens Blad tilbage.“

Junkeren. Saavidt jeg veed blev tvende Duer borte?

Ridder Ditlev. Ha, I er klog! Dog tror jeg det var Ravne.
Men som jeg valgtes for mit aabne Ydre,
saa vælger jeg jer til min Følgesvend
for jer Oprigtighed mod *mig* alene,
for dette glatte Aasyn, jeg opdager
bag eders Ansigts verdenskloge Furer,
og forat eders Ord, som Bølgens Surren
i Maaneskin — den Tale som forstaaes
saa godt af stemte Hjerter — bedre kan

forklare al den Fred og Venlighed,
som tyst skal skinne paa Gesandtens Pande.

Junkeren. (Afsides.) Din Nar! din blanke Pande er det Sejl,
som spændt skal drive frem min egen Snekke.
(Højt.) Ja, Herre, Kongens Greb, da han jer tog,
og ikke en af Bærmen, som han elsker,
meer heldigt var end blindt Instinkt fortjener,
der Klogskabs Od bag bløde Træk ej saa,
men greb den dog.

Ridder Ditlev. I tror da, at jeg duer?
Hvad seer I i mit Blik? . Nu . ?

Junkeren. Intet.

Ridder Ditlev. Intet??

Junkeren. Saa bør det hos Gesandten. Thi hans Øje
er Tavlens rene Side vendt mod Verden,
imens han gjør sit Stykke paa den anden.

Ridder Ditlev. (Afsides.) Et Regnestykke? ja imellem Fredrik
og Kristian. Lad see engang hvem giver
det største Facit for os Selv.

Junkeren. Dog, Herre,
jeg seer i eders Øje klar Afspejling
af Naadens Himmel, i hvis Port I staar.
Det synes maale begge Bugtens Arme.
I tænker noget Stort.

Ridder Ditlev. Oh, intet Stort.
Thi begge Bugtens Arme ere mine;
kun ej den Strimmel her med Hytten paa,
som ej jeg gider eje . . Oh, jo dog
jeg gad den eje forat lære disse
Selvejere det danske Fæsteskab,
og at ej denne Klipperyg skal skille
ad begge Bugtens Arme, før alt mine.

Junkeren. De passe smukt. De danne ret en Passer,
hvormed sit Land Ærgjerrighed kan maale.

Ridder Ditlev. Den sidste norske Ejer var *John Bratt,*
den trædskeste af *Hyttefads* Tilhæng're.
Han flygted. Godset lagdes under Kronen.
Og nu har *jeg* det; men kun halvt, thi endnu
fra gammel Tid har Bonden Rettigheder.
Saa, for Exempel, meer Jurisdiktion
jeg har ej end til Tidsler at afslaa,
men ikke Bondens Hoved, om han knurrer.
Og før jeg har det saa, jeg har jo ej
mit Gods.

Junkeren. Den Ret vil Kongen ej jer nægte,
ja intet, naar I røgtet har hans Ærind.
Men, Ridder, siden han nu har den Grille,
— beslægtet med Forkjærlighed for Dyr —
at vise meest sin Naade imod Bønder,
mens grumme Janusside vises Adlen,
te eder da som eders Bønders Fader,
som Den, han Sværdet kan betro.

Ridder Ditlev. Javel.
Han er her strax. Og han skal see sin Lyst
i mine Fæstebønders Miner, for
hvis Munterhed min Ridefogd skal sørge.
Ja I har Ret, at dette Ærind lægger
min Haand om Adelskabets Tugtensriis.
— — I smiler saa tvetydigt. Tvivler I
om Kongens Sag? (Afsides.) Da er min Regning tabt,
og jeg Gevinst hos Frederik maa søge.
(Höjt.) I svarer ej? I tvivler?

Junkeren. Gejstligheden
vil ikke ud med mere Sølv; og Hæren
sig drager efter os i opløst Tilstand.
Og siden Lejrens Brand, hvori og brændte
Armeens Disciplin og Ære, strejfer
de vilde Brabançons og Skotter om
og tvinge sig Kvarterer til, men gjøre
vor Sag forhadt langt længer end de kom.

Ridder Ditlev. O ti! der er ej Redning. Vi maa tænke kun paa os selv.

Junkeren. Jo Redning er der, hvis det lykkes ham at vinde *Bonden* for sig.

(De gaa ad Herregaarden.)

Fjerde Scene.

(Junkeren kommer tilbage. Strax efter kommer Kongen fra den modsatte Side.)

Junkeren. (Seende efter Ridder Ditlev.) Jeg faar en prægtig Lejlighed at slippe
med den Forræder bort. Dog endnu maa
jeg ej forlade Kongen. Tvertimod
just hænge mig ved Træet, bøje Toppen
til jeg ta'r Sving og slipper.

Kongen. (kommende.) Bassewitz,
trofaste Svend!

Junkeren. Jeg venter eder, Herre!
med Ridder Ditlev.

Kongen. Ret! I ilte forud
paa eders Been.

Junkeren. Selv gaar vor Konge jo?

Kongen. Jer Konge? Ja ved Himlen og min Ret
indtil det Sidste! Ej om Lykke da
der burde sporges; og dog alt beror
paa Lykken med min gode Ditlevs Ærind.

(Seende sig tilbage.)

Men se de Storkebeen af Junkre gide
ej vandre med sin Konge disse Skridt
og skræve over denne Bakkeklint,
som fører kortere til Maalet dog!
Og Tyremaverne af Rigets Raader
belaste Bondens Heste uden Sky
for vort, den rette Husbonds, Øje, der,

som Sproget vil, skal gjøre Hesten feed.
Ved Gud, de skulde spændes selv i Sælen
— den tykke Hammer-Bisp som Sidehest
og tre af disse Raader saa i Bredden —
og Bonden kjøre dem som selv ham tyktes,
hvis ej idag var Glædesdag hos Ditlev.
Hvor er han?

Junkeren. Foran, Herre, at berede
Modtagelsen.

Kongen. Javist jeg saa ham jo;
men glemte ham af Tænken paa hans Troskab,
hvorledes han forblev da Andre sveg,
og nu skal gaa for mig i Ulvehulen,
at hente Benet op, hvorom vi kives.

Junkeren. Det Been er værd det? det er Rigets Spiir.

Kongen. Hans Landsmænd, Jyderne, mig Handsken sendte.
Det var en Daad. De Andre pønsede
derpaa, men vovede den ikke selv.
Men Ditlevs Daad var større. Han var Jyde,
en Knold nys sluppen fra Naturens Hjerte,
som Æblet falder ved sin Modenhed,
og han blev tro, og derfor blev han tro.
. . Du smiler Pomerinke? Veed du noget?
Rok ej min Tillid til Naturen. Den
er det, som gjør i Ditlev mig forelsket
— det vilde Træ, som bærer af sig selv
meer ædel Frugt end alle gamle Stammer —
saa, da jeg saa ham her paa Vejen rastløs
for sin ulykkelige Drot at hædre,
jeg labte mig i Drømme om hvor sikkert,
som i demantne Strøm, Naturen lod
mig see min Sejer i hans aabne Blik,
og om hvor lidt jeg burde give tabt,
naar end en Ven som han var mig tilbage.
Liig Spiren, som Naturen Vintren over

i kjærlig Barm nedhaler, han alene
forjetter mig en Vaar, hvori omkring
mit Spir end Adlens friske Krands skal blomme.

Junkeren. Ja eders Majestæt just traf den Rette.

Kongen. Alt længe ham jeg udsaa til det Ærind.
Han uforfalsket var; hans aabne Mine
just skikket til min rene Sag at tale.
Hvert Træk var noget, som jeg maatte elske.
Jeg lærte selv af Junkrens raske Gang,
at i Naturens Knolde Nidkjærhed
og Kraft maa søges, som udi dens Dybder
de friske Kilder og den stærke Malm.
Hans Vaaben (hvis sligt Lapperi han elsker
af Ungdomslyst) maa med en Hjort forøges.
Thi fort han opad sprang, og, Hjorten liig
paa Punktet hvorfra den sin Vej kan see,
her standsed han og saa udover Havet,
som snart skal blive gode *Ditlevs* Bane.
(Seer mod Havet.) Ah, mild vil vredest Bølge sænke sig
hensvimende i Lyst og hule ud
et Smilehul til Gjemme for hans Billed,
naar han i den sit Landsbyansigt spejler,
meer aabent selv end Bølgen.

Junkeren. (Afs.) Den vil hule
en Grav imellem eder. Den vil være
som Vold og Grav han kaster bag sig.

Kongen. Ja
jeg tog ham for hans Væsen; thi det er
som skabt at adle til Trohjertighed
Diplomatiken. Men lad see nu
hvorledes *Ditlev Brockdorp* har det hjemme.
Vist som en Patriark, om end hans Telt
er for Klimatets Skyld af Steen og Kalk,

Junkeren. Hans Ry gaar vidt.

Kongen. Se hist jo staar hans Borg,
de lave Hytters Fader. Jeg vil liste
mig foran forat høre selv og see,
om kan har samme gode Ansigt hjemme.

Thi næsten mere end paa *Ditlevs* Sending,
min Sag beror paa, at ej Adelen
gjør Bonden, arg. *Han* hevner sig paa Kongen.

(De gaa ad Slottet.)

Femte Scene.

(Ditlevs Borggaard. Herregaardsbönder. Imellem dem Herluf og Erik. Kjögemesteren. John formummet. Siden Ridder Ditlev og Junkeren.)

Kjögemesteren. — Saa I vil ikke have mig til Kjøgemester, Godtfolk? mig som bestandig har været det i Grænden? Det var vakkert af jer.

Herluf. Nej, Djævelen! ikke jer; men Han her hos Thor.

Bönderne. Ja Han hos Thor.

Herluf. Han skal tale vor Sag

Bönderne. Ja han skal tale vor Sag.

Herluf. Reentud, saa Kongen hører Sandingen.

Bönderne. Reentud, saa Kongen hører Sandingen.

Kjögemesteren. (Maalende John Bratt med Öjnene.) Hvad er han for en Person, om jeg maa spørge?

John. Du er en elendig afsat Kjøgemester, som Folket ikke vil vide af, fordi du vil smigre Herskabet, som fremmed og slemt er. Men det skal blive et Maaltid, naar Jeg triner for Bordenden og holder en Kjøgemestertale til Kongen, hvoraf det skal brænde og ryge.

Herluf. (Gnidende Hænderne.) Eja, smør paa! Hvoraf det skal brænde og ryge!

Bönderne. Ja smør paa! smør paa!

John. Bare lad mig see, at I staa ved Ord, og ikke raabe andet end „Ja, saa er det som han siger.“ Kongen plejer at være rap paa Haanden og at give Lyd som Klokken for hver den, som haler i ham Og jeg skal ringe med en Stormklokke over visse Folks Hoved kan I tro, dersom I ikke glemme at bekræfte, naar jeg vender mig til jer.

Herluf. Tvivl ikke. Blive vi ham kvit da, skal vi — Djævelen splide mig — raabe „Ja“ til alt.

Bönderne. Ja det skal vi.

Kjögemesteren. Naa, min Sandten! „Veed i hvad dette er? Mytteri er det, Mytteri!"

Herluf. Dersom Du snakker under Laget, skal vi holde dig bagfra og proppe dig Pølse i Halsen.

Kjögemesteren. Jeg skulde tro Herren gjør hvem han vil til Kjøgemester, skulde jeg tro.

Herluf. Det skal vi nok faa at see.

Kjögemesteren. (Knepser i Fingrene.) Ja det skal vi nok faa see. Se paa den, de!

John. (Til Herluf.) Saa hold ved i det Lag. Og kniber det, tør jeg træde frem af mig selv og skildre Tilstanden under disse fremmede Herrer.

Herluf. Friskt Mod! Herren selv bør intet have at sige ved Festen, for vi bekoste den selv. (Nogle sukke. John gaar, idet Ridder Ditlev træder ind med Junkeren.)

Ridder Ditlev. Saa han er der alt?

Junkeren. Ja.

Ridder Ditlev. Gudsdød! Saa afsted! . . Nej, jeg bliver; thi jeg bør lade mig overraske.

Junkeren. Med Hænderne paa Ryggen slentrer han forbi Bondehytterne. Ingen Klods fra Landet, der førstegang er i Byen, glor mere op og nedad Husene.

Ridder Ditlev. Det er godt, at Vildhumlen og Hybentornene netop blomstre over de graa Vægge. Men afsted Ven, at han ikke seer dem indvendig; thi der behøves ikke meer forat omstyrte Verden end at alle Hytter skulde vrænge Indsiden ud. (Junkeren gaar. Til Bönderne.)

Nu hvad? jeg tror Djævelen rider jer. Ere I ikke Herregaardsbønder, og ville ikke være lystige, naar jeg befaler det? Hvad? Jeg er en liberal Mand; men Fanden plager jer! det veed I, her paa *mit* Gods holder jeg en Ridefogd af mine Egne.

Erik. Ak, naadige Herre, ak! ak! ja jeg veed det.

Herluf. (Mumlende.) Djævelen! du Usling!

Kjögemesteren. (Til Herluf.) Nu Far Herluf, hvorfor . . .

Ridder Ditlev. Stille! I bekoste selv Laget. Hører I?

Der maa staa lange Rækker af stegte og kogte Hons paa Bordene, naar det behager Hans Majestæt at komme ned forat besee jer Lystighed. Thi hans Majestæt har engang sagt, at han vilde regjere saa, at hver Undersaat — det vil sige, naar Herskabet tillader ham at have det — idetmindste kunde have en Hone i sin Gryde om Søndagen. Og nu bare ikke noget Snak om Værpehons og Liggehons, men bare om Grydehons. Fort afsted! Ingen Bededagsansigter! Det er imod denne Grundlovs første Paragraf. (Viser Bönderne ud med Stokken. Kjögemesteren bliver ydmyg tilbage.)

Nu, hvad vil *han?* Hvem er *han?*

Kjögemesteren. Ak, naadige Herre, Kjøgemesteren her i Egnen, som glæder sig usigeligt over den Naade, som er vederfaret naadige Herre. Ak, tillad mig at kysse naadige Herres Haand.

Ridder Ditlev. (Rækker ham den) Der, Stymper! Men hvorfor gjorde du ikke denne din Skyldighed mens Bønderne vare tilstede til smukt Exempel for det Pak? Ah, jeg forstaar — du er en af disse omstrejfende Aufwieglere ligesom i Franken, tapre som Hundene eftersom de ere sultne til, og som holde med dem, de æde med, men tage sit Mon igjen paa Tomandshaand med dem, de ophidse imod?

Kjögemesteren. Nej, ikke jeg Deres Naade; ikke Jeg men —

Ridder Ditlev. Tal ud, eller . .

Kjögemesteren. Ja, der er En i Nabolaget, saadan En som deres Naade beskriver. Ingen veed hvor han er fra; men han satte sig gjerne imod Solens Opgang.

Ridder Ditlev. Snik Snak — en Vagabond som Du, en forløben Degn eller Lægbroder fra et Kloster.

Kjögemesteren. En ægte Knurhane, Deres Naade, som Folket lytter begjærligt til. Og han knurrer over Alting: fra Konge og Adel til over de sprukne Kirkeklokkers Klang, hvilke Ting lige vanskeligt blive anderledes. Og saaledes agerer den Grinebider Viismand imellem de enfoldige Folk, og lever godt som en Munk af deres Tro paa ham, og vil nu fortrænge mig fra Kjøgemesterskabet idag, som baade min Far og Bedstefar har havt her i Egnen fra Arildstid.

Ridder Ditlev. Haha, ikke andet? Kvæg!

Kjögemesteren. Jomen der er andet under, naadige Herre. Han vil klage . .

Ridder Ditlev. Ha klage? Mytteri!

Kjögemesteren. Just netop! Benytte Øjeblikket, naadige Herre, og trænge frem og tale i mit Sted og klage.

Ridder Ditlev. Han er Dødsens!

Kjögemesteren. Ja dersom han ikke var der han er. Thi saa Deres Naade . .

Ridder Ditlev. Hvor er den Forræder?

Kjögemesteren. Ja seer Deres Naade — vil Deres Naade bare behage at see her udaf Porten, saa seer Deres Naade der i Bunden af Bugten ligefor der hvor Galeyen ligger, som Deres Naade skal bestige til den lyksalige Rejse . . der seer Deres Naade Selvejeren Thors Strandsidderstue, og der holder han til, og der . .

Ridder Ditlev. (Stamper med Stokken.) . . Er uden for mit Eje. Ha, jeg maa have den Flek og Jurisdiktion over det Hele som i Danmark, før bliver det ikke roligt. Bort!

Kjögemesteren. . . Men Kjøgemesterskabet, Deres Naade? . . paa Vers som Skik og Brug er.

Ridder Ditlev. (bidende sine Negle.) Snak med jers stjaalne Vers. (Afs.) Bort, bort maa han og — Straf!

Kjögemesteren. Ja, Deres Naade, naar man skulde undersøge det, var der sjelden færre end To om Vers. Men Talen Deres Naade? Et Bondegjæstebud uden Tale?

Ridder Ditlev. Fæ! der bliver ingen Tale. Væk! Pak dig! (Afs.) Den Slange derovre kryber mig fornær. (Seer, at Kjögemesteren ydmygt vil gaa udaf Borgporten.) Bi, Karl! Hvorledes seer Personen ud?

Kjögemesteren. Som Satan selv, Deres Naade!

Ridder Ditlev. Hm! Er han Bonde, Krigsmand, Klærk — hvad?

Kjögemesteren. Snarest som alle tre, naadige Herre.

Ridder Ditlev. Taler norsk?

Kjögemesteren. Ja bevar's taler han norsk.

Ridder Ditlev. Det er nok. Væk nu! (Medens Kjögemesteren gaar.)

Han er en Fiende. Farlig, det er klart.
Men han maa bort, bort flux. Hvad vil han her?
Dog maa han have Grund til sig at nærme
forat tilføje mig et Stik just som
jeg Lykkens Æble skulde faa til Munden.
Dertil, og om kun forat trodse mig,
— den Fremmede, som nys fik Lehn i Landet
af fældet Adels konfiskerte Gods, —
med sin modbydelige Nærhed kaared,
han denne frie Plet, Selvejerhytten.
Han egger visseligen mine Bønder,
og da han kjender Kongens sære Grille
at sætte Bonden op paa Herremanden
hvor Lejlighed kan gives — ha, da frygter
jeg, at han splitter Festens tvungne Glæde
og trænger frem til Kongens eget Øre
med disse Trælles Klage. Da Farvel
Gesandtskab og den Løn jeg derfor venter!
Derfor afsted flux Maaltidet er endt!
afsted af Ivrighed for Kongens Ærind
afsted før Skurken — ha! ja dernæst maa
jeg tænke paa at faa ham bort herfra
ja bort herfra! herfra!
(Pause.) Ja var blot Hytten min! Men Bonden veed jeg
meer kjær har egen Hytte end sig selv.
Thi deri elsker han sig selv ej blot,
men al sin Efterslægt i mange Led.
Dog maa jeg eje den, om med det værre
han kun vil bort . .

Junkeren. (kommende ilsomt) Nu kommer Kongen, Herre.

(De ile ud.)

Sjette Scene.

(Udenfor Thor Strandsidders Hytte. Thor beskjæftiget med at dreve en Baad. Erik Heregaardsbonde pyntet.)

Erik. — Jomen maa du komme, Thor-paa-Stranden.

Det skal ikke koste dig noget. Nej min Sandten ikke en Penning.

Thor. Ja ja. *Marthe* raa'er lel. Og En til i Huset.

Erik. Hvem da uden dig selv?

Thor. Det er saa underligt med det. Du veed det nok selv, *Erik.*

Erik. Ja jamen. Hu' *Berthe* er ikke grej. Men saa Herre Gud saa . . Og den Anden dog, som har saameget at sige, er vel den kloge Mand, som holder til hos jers?

Thor. Aa ja. Han vil, jeg skal gjøre Baaden min bedst istand, saa ingen Anden kan komme til at ro Gesandten ombord. Og det er nu vel nok, dersom der vanker gode Drikkepenge. Men er det saa, at I har kloge Mænd i jer Grænd og?

Erik. Ja bevars. Den gamle Kjøgemesters Søn er ikke saa gal. Og jeg vilde heller høre ham ved Gjæstebudet idag end jers herover, som vil trænge sig frem og klage for Kongen, som dog ikke nytter, da Herremanden er saa godt anskreven, og saaledes gjøre Gjæstebudet — siden der nu skal være Gjæstebud — om intet for intet.

Thor. Siig ikke det. Han talte engang saaledes til nogle af Jeres, han Herluf og Thrond og de Andre, om gamle Dage her i Landet, at baade Marthe og jeg maatte græde af Sinde.

Erik. Men bare vor lukker Munden op, maa vi lee. Dog var han aldrig bedre end ifjor, da En kom vandrende saa ved Sthanslejte, som næsten vilde tage Næringen fra ham. Det var klogere Mand end jers. Han skjønnede sig paa Urter og Græs og leed godt vor Ost og Mjød for alle de Urters Skyld, som vare gangne igjennem Gjeternes og Biernes Mave, og saa nævnte han dem alle op baade paa Munkesprog og andet, men det meste han sagde, var: Thimian og Merian, Merithimian og Thitimerian og Thimian. Og vi lod ham leve med os og havde tidt baade ham og Kjøgemesteren til Bryllupper og Liigfærd; men saa angav Kjøgemesteren ham for Kannikerne i Oslo for kjettersk tydsk Snak, og saa blev det oplyst, at han var en Lægbroder fra Klosteret i Tønsberg, som havde rømt til Tydskland og havde skiftet Tro ligesom

Munk Anton paa Hovedø. Siden den Tid steg Kjøgemesteren i Anseelse hos os indtil nu jer kloge Mand kom i Egnen.

Thor. Ej, vor er af gammel god Tro, og ingen Fiende af Munkene.

Erik. Saa forliges de nok, skjønt vor er strid. Og I kan godt komme til Gjæstebudet. (Sukker.)

Thor. Sukker du til Sligt, *Erik*? I har det nok ikke forgodt derover.

Erik. Ak, jeg burde vel ikke sukke, siden det er i Anledning af Herremandens naadig Afrejse i Kongens Ærind. Bare det ikke var paa vor egen Bekostning efter tvungen Udskrivning og Ligning efter Borgfogdens Godtykke. Tænk engang, han har lagt mig i et halvt Riisbitsviin og sex Kander Mjød.

Thor. Det var et rart Lag. Men da svarer det bedst Regning ret at slaa sig løs. Hej, jeg tænker mig, om den Borgfogd kom til *Marthe* med slig Udskrivning.

Erik. Ja vore Kjærringer ere ikke heller for muntre; men vore letsindige Gjentunger see ikke Tingen an med saa alvorlige Øjne. Og siden det nu skal saa være, og Borgfogden har befalet det, saa er det bedst at være munter og forsøge paa at spise og drikke, om muligt, lidt ind paa de Andres. (Seer Herluf komme.) Men, Farvel saalænge. Der kommer En, som er vild paa mig fordi jeg holder med Kjøgemesteren, og han er ikke grej, naar han er i det Lag. (Gaar hurtigt.)

Syvende Scene.

(Herluf kommende. Thor. Siden John og Marthe.)

Herluf. Thor, er *den* hjemme, som I veed, saa skaf ham hid.

Thor. Den kloge Mand? Ej javist, hvor skulde han være ellers?

Herluf. Nej, Djævelen! *her* er en fri Plet. Men gid han kunde bo hos os, hvor vi trænge til ham. Men kald ham; det har Hast·

Thor. Strax, strax! (Gaar ind i Huset.)

Herluf. (Spændende paa Baaden.) Og den skal Han rejse med? Djævelen! og en fri norsk Mand maa dreve den til, at den fremmede Herremand ikke skal blive vaad paa Taaspidsen? Djævelen! gid en Planke sprang og han sank paa Havsens Bund just som han skulde gribe i Faldrebet paa Galejen!

(John kommer.)

R. John. Nu? Jeg tænker det skal gaa brav.

Herluf. Djævelen! I skal bort. I maa ikke engang være paa Flekken. Kjøgemesteren siger, at Herremanden vil have Flekken, Hytten og hele Stadsen, forat faa jer væk og forene sine Ejendomme paa begge Sider Bugten her.

R. John. Hahaha! Dertil er han for kort.

Herluf. Og saa vil han have fuld Hals- og Haands-Ret over det Hele ligesom han har været vant til i sit eget Land, og saa vil han faa Fingre i jer . . . Djævelen! og saa ere vi i værre Suppe end før, og Ingen tør kny, og vi har Ingen til at kny for os.

R. John. Vær du rolig. Det skal du faa høre idag.

Herluf. Aa, der skal hastes med Afrejsen midtunder Festen, saa der ingen Anledning vil blive til at tage Bladet fra Munden; og saa naar Herremanden har røgtet sit Ærind, kan han gjerne bede Kongen om en Potte af hans eget Blod, og han faar den.

R. John. Men han skal ikke faa røgtet sit Ærind. Stol paa mig. Kongen skal selv faa bringe det frem.

Herluf. I er mægtig, Herre, eller hvad I er. (Pause.)

R. John. Ja, dette her gjør mig mægtig. (Trækker en Kapsel frem.)
Seer du det lave Blaa der?

Herluf. Det er Røgen af Kongens Lejr, hvor de fremmede Knægte holdt til, mens de nu ere ude at koge og stege paa Bondens Bekostning.

R. John. Og denne Galej hører jo til Gyldenstjernes Flaade?

Herluf. Ja, Djævelen! Det er „Sønderborg" Gid den sank ende ned!

R. John. Ikke den, for den skal bære Kongens Gesandt afsted. Men Baaden, som skal bære Gesandten ombord, den maa synke, for Han maa ikke være Gesandt — Skjønner du det? Den fremmede Konge, alle de Fremmede maa af Landet. Skjønner du det?

Herluf. Ja, Djævelen — det skjønner jeg. — Gid det var saa vel!

R. John. Gyldenstjerne har givet Gesandten Lejdebrev og overladt ham Galejen; men han saa helst, at denne Artighed, som han har viist i sin Knibe, blev om intet. Derfor — Skjønner du?

Herluf. Hæ! skal jeg slaa ham ihjel? Ja naar jeg kunde slippe ind paa Agershuus, og vidste hvem der vandt.

R. John. (Hvidskende.) Herluf! Sex Huller der langs Kjølen, saa kommer han ikke længer end halvvejs ombord. Forstaar det?

Herluf. Men Thor da, som skal ro ham?

R. John. Der staar hans Bor. Brug det, eller forbliv en fremmed Herremands Lejlændingstræl alle dine Dage, du og dine.

Herluf. Nej, Djævelen.

R. John. Saa bor da.

Herluf. Ja, ja, ja! tolv Huller for sex. (Borer i Baaden.)

R. John. Og tænk ikke paa Thor, men paa at Alle ere til Gjæstebuds, saa ingen kan høre om det skriger udpaa.

Herluf. (Borende.) Nej Djævelen. Det skal pible op i den til den synker som Bly. Men Thor da, men Thor da, som har givet jer et Hjem i Hytten sin.

R. John. Bare bor, og tænk paa Herremanden. Thors Hytte er ikke min. (Afs.) Men kunde blive det. (höjt.) Vil *du* ro ham da, Herluf?

Herluf. (Borende.) Ja det er sandt. Derfor to smaa usyn-

lige til her med lidt løst Drev i, saa tænker jeg nok det er nok.

R. John. . . Og godt gjort, Ven! Men dette er kun i Mangel af, at jeg faar tale reentud ved Gjæstebudet, naar Kongen kommer ned. Dog er dette sikrere. Det er sikrere.

Herluf. Men Klagetalen var bedre. I maa ikke skuffe os for den, for . . Djævelen! om ikke vi Bønder . .

R. John. Ej, I Bønder tænke altid paa jer selv. Men det sikreste er altid det bedste. (Raaber.) Hej, Thor!

(Thor og Marthe komme.)

Marthe. Hvad skal han nu igjen — dette Indlæg hos Folk, som har nok med sig selv?

R. John. Thor, Baaden om nu paa sin Kjøl og lagt paa Stranden. Herluf, Forstaar du?

Herluf. (Tager i Baaden med Thor.) Ja ja — pas dig, Thor. (Afs.) Gudsdød, hvilket Øjekast. Det borer otte Huller i mig selv. (Höjt.) Jaja, jeg mener for Tjæren maa du passe dig, Thor.

Thor. (Leende, idet de hvælve Baaden om paa Kjölen.) Aa det blir Tjære til Beeg bare. Tak for Hjelpen!

(Thor og Herluf skyde Baaden ud af Scenen.)

R. John. (Afs.) Den Kjærring har aldrig troet mig. Saa maa jeg agere Spaamand. Det er en sikker Vej til Kjærringtro. (Höjt.) Hør, Mo'r, pas I paa jert Huus og ikke pas paa mig.

Marthe. (hidsig.) Hvad? til mig passe paa mit Huus? St. Klemens, naar lagde I Mærke til andet siden I fik slig Lyst til at være her?

R. John. Naa, naa! Jeg mener ikke saa, Mo'r, paa Dyner og Fade, men paa jer Hytte selv.

Marthe. Aa den skal vel blive staaende, saasandt den staar paa Fjeld og der er Ret i Landet og jeg heder Marthe.

R. John. Ret i Landet? Ja hvor finder du den? Hør, Marthe, jeg skjønner nok Du ikke lider mig. Men —

Marthe. Ja jeg skjønner mig ikke paa jer, seer I.

R. John. Men — vilde jeg sagt — Du skal komme til at tro mig. Din Hytte er i Fare, i større end Hønen hvorover Høgen svæver i uøjnelig Højde.

Marthe. Hm! Det veed jeg vist. Det maa være fordi I er der, ligesom en Baad kan synke, naar den har faaet for meget Ballast i. (Gaar tvær ud efter Thor.)

R. John. — Saa, Mogens Gyldenstjerne, trækkes dit Net sammen om Kristian. Hine Huller vare kun Masker deri, og John glemmer ikke sig selv og sin Fædreneodel.

(Gaar. Marthe og Thor kommer.)

Marthe. — Vil ikke du gaa fordi dette Menneske nu vil, at du skal være vedhaanden og ro Herremanden ud, saa vil skam jeg.

Thor. Det er netop det han vil, Marthe.

Marthe. Ja saa skulde jeg have Lyst til at være hjemme. Hu! naar han luder sig derudover Gjærdet, tænker jeg altid: slige Tornebuske maa der gro langs Vejene i Helvede.

Thor. Ej, Marthe, skam dig. Det er det Samme som om du sagde, du aldrig havde gjort noget af Viisdom.

Marthe. Du har nu ogsaa faaet slig Tro til ham.

Thor. Ja det er en stor Ære, at saa klog en Mand har slaaet sin Bopæl op hos os.

Marthe. Klog Mand? Du tror kanskee han læser i Havtaagen og forstaar hvad Bølgerne sige, naar han sidder derude paa Næsset som en Strandrokke, der spaar Uvejr?

Thor. Hys, Marthe! Han veed vist ålt hvad vi sige og tænke, om han saa var noget Langt borte.

Marthe. Da kan jeg dog ikke mærke, at han veed hvad jeg tænkte forleden Nat, da han ruskede i Sengklæderne som om han havde lagt, men gik ned paa Næsset og sad der som

han plejer til en Baad lagde til fra den danske Bisps Flaade og saa strøg det først ombord og saa ind til Agershuus. Jeg kjendte nok Aareslagene.

Thor. Hys! Ja hvem kan vide hvor *han* har sine Veje?

Marthe. Jo det kan man vide, at de Folk ere ikke Bondens Venner, og derfor — ja derfor har jeg mine egne Tanker om hans Venskab for Bonden.

Thor. Men det vil han bevise idag ved at klage overlydt for Kongen selv, naar han kommer ned fra Herresalen forat see paa Bondegjæstebudet. Ak den, der kunde faa høre paa det, og gnide Hænderne under Bordet!

Marthe. Nu, hvad Grunde havde han da hvorfor kun du ikke maatte gaa?

Thor. (Klynkende.) Ak, der var mange Grunde.

Marthe Aa gid han sad paa Skjæret derude med sine Grunde ved Trekvart Flodtid! Han under Ingen godt, og jeg har engang hørt ham bande over at en Bogfinke var munter og sang, men rose Spurvene fordi der var noget Sutrende i deres Kvidder.

Thor. Først talte han med stor Viisdom om al Glædes Forfængelighed, om tvungen Glæde, om Lystighed i et sørgende Land, om Tidens Værd og om at Morgenstund har Irr og ikke Guld i Mund efter en Lystighed — og deri havde han Ret — og om at Stjernerne igaar havde været stik imod al Lystighed — og deri havde han vel ogsaa Ret.

Marthe. Ja for der var ganske overskyet, din Nar.

Thor. Saa fortalte han baade om Konger og Andre, som vare døde midtunder Gjæstebud, men da jeg saa begyndte ligesom at græde, saa kom han med sin Hovedgrund, nemlig, at jeg var en enfoldig Mand, som burde være tidlig ude imorgen og fiske.

Marthe. Ja deri havde han nu Ret.

Thor. Og endnu et til, som var stærkt nok, om jeg ikke vil have ond Vind over Baaden for Eftertiden — han

sagde, at *jeg* bestemt og ingen Anden skulde være vedhaanden forat ro Gesandten ud, og at jeg ikke maatte gaa til Gjæstebuds for ikke at blive uefterrettelig, og endelig det stærke, at saa var nu engang hans Vilje.

Marthe. Men satte du saa ikke din egen derimod som jeg gjør?

Thor. Jo lidt, men han foreholdt mig netop dit Exempel, der saa ofte sætter din Vilje op, og som ofte faar see med Kvide hvor *det* gaar.

Marthe. Nej hør den Landstryger. Det er slemt at være visere end man har Klogskab til og stoltere end man har Raad til.

Thor. Men da jeg saa endelig satte min Vilje imod hans . . .

Marthe. Javist?

Thor. Saa sortnede han i Ansigtet ligesom Østenkulingen og svor saa han kunde manet en Svale til at blive siddende, og gav mig det Samvittighedsspørgsmaal, om jeg vilde nyde en Drik Vand hos den Landeplager, den Tyran, den Hofsnog, den Amalekit, den falske Akitofel, den Blodigel, den — Gudsdød!

(Seer Ridder Ditlev at komme.)

Marthe. Ja deri havde han nu Ret.

Thor. Gud hjælpe mig, Vinden stod paa.

Marthe. Ej, jeg skal staa for Vasken og bruge Skjørterne som Gaasevinger. Fort bare ned til Baaden og sæt dig der paa Stranden saalænge.

(Thor lister sig bort. Marthe giver sig noget at bestille.)

Ottende Scene.

(Marthe. Ridder Ditlev.)

Ridder Ditlev. Ho, Fisker! Strandsidder. Ha! Ej hvad har jeg dog gjort din Mand, lille Kone? Jeg tror dit smukke Navn er Marthe. Jeg fik neppe Lugten af hans Beegtrøje, og skulde dog have fat paa ham. (Afs.) Aha, mon Øglen er i Redet?

Marthe. Gunstige Herre, vi see sjelden Storfolk her. Og hvad vilde I vel gjøre, om I i en liden Jolle pludselig saa en Hvalfisk eller Haj af de store at stikke op? I roede nok ligesaa rapt iland, som han nu kanskee fra Land.

Ridder Ditlev. Ej, det maa han ikke. Mine Landbønder holde sig lystige idag, saa de ikke ville blive duendes ved Aaren; derfor tænkte jeg at faa ham til at holde sin Baad rede til at ro mig ombord mod Aften. (Afs.) Da, om ikke før, skal jeg da faa snakke Hytten af ham.

Marthe. Det kan nok skee, Herre.

Ridder Ditlev. Og nok et Ærind, en Handel havde jeg . . Men du er nok Manden, Marthemor, mærker jeg, og da træffer jeg den rette for den Sags Skyld.

(Seende sig om.)

Den Hytte ligger smukt. Ja ved min Ære,
hvis jeg mit Gods omdøbte til „Italien“,
da, som den ligger der i Bugtens Bund,
den fik det stolte Navn „Venezia!“
Og hvide Søjler og forgyldt Altan
vel skulde Navnet hævde i det Mindres
men Skjønnes Verden . .

Marthe. Saa I finder Behag i Pletten, Herre? Men det gjør Flere desværre som der siges.

Ridder Ditlev. Hvem, Kone? Hvem skulde vel ville kjøbe den uden Jeg? Og kunne, siger jeg, kunne?

Marthe. Og hvem skulde vel ville ikke sælge den uden

Vi? Men derfor kan nok Folk finde Behag i den, som vi ikke finde Behag i.

Ridder Ditlev. En herlig Udsigt, og i største Stiil!
Et Omrids til en Verden denne Kyst,
saa som den blev aftegnet førstegang,
paa Morgenskyen efter Guds Idee.
Og nærved Alt udfort i største Fylde
med fuldendt Nethed, somom Adams Slægt
den sidste Kunsthaand havde lagt paa Verden,
og saa forladt den, overladende
til Himlens stumme Undren Alnaturen
i Filegransarbejde omforvandlet.

Marthe. Det Bedste er der falder feed Makrel og adskilligt skjønt Vrag og Drivgods her i Bugten.

Ridder Ditlev. (Afs.) Hør den forbistrede Selvejertrodsighed. Det er ligesom Klangen af et andet Metal, imod naar Stavnsbundne tale. Og det Kvæg hører ikke, at jeg roser Pladsen forat egge hendes Havesyge til dog at høre et Bud. (Höjt.) Ja seer du, gode lille Kone, seer du, her paa denne Side af denne lille Strimmel, som I kalde jer Plads, er min Ejendom, og paa den anden Side af Bugten veed I ogsaa den begynder. Derfor kan du indsee, jeg ønsker at ogsaa denne lille Flek var min, og jeg haaber, at baade du og din Mand, som, efter dig at dømme, vist er en føjelig Mand, ville finde jer i Rimelighed.

Marthe. Ja i den Rimelighed at beholde hvad vi have Lyst til at beholde naar vi have Ret dertil (Afs.) Ak, hvo uden John Munk skulde have kunnet spaa saa vist.

Ridder Ditlev. Har man hørt Magen! Saa se selv da
Kjære!
Kun dette smale Klippebelte af
Strandsidderflekken med et Par Bygagre
og nogle stivt tilskaarne Rosenhækker,
mod al Natur og endnu meer mod Smag
har kløvet disse tvende Fyldens Bryster

hvorover, liig et Diademet Hoved,
min taarnomkrandste Herreborg seer ud,
og i hvis Midte denne Hytte burde
— omtryllet til et Alabaster-Lysthuus —
som kostbar Solitære ensom skinne,
og ikke klæbe derpaa som en Pjalt.

Marthe. (Afs.) Nu kan jeg gjerne vise ham til Thor; thi han gjør Intet uden den Fremmedes Raad og mit. Ak, gid han maa være barmhjertig mod den Anger over min Tvivlagtighed, som han nu læser i mit Bryst ligesaa vist som han længe forud læste i Herremandens denne brændende Lyst efter vor usle Flek.

Ridder Ditlev. Nu Mor, hvormange Mark Sølv?

Marthe. Min Mand veed hvad Hytten vejer.

Ridder Ditlev. O da er Hytten min, og jeg kan brænde
den Ræv, den skjuler, ud. Som meer og meer
om Bomben smelter, der i Sne nedfaldt,
saa skal min Ejendom udvides fra
den Flek, hvor jeg min Herrefod fik sat.
Hvor kostbar er Minutten! Som et Gran
af Guld paa Virksomhedens rappe Hjul
den kan udspindes til saamange Alen,
som trænges for at fange rundt det Ønske,
der fandt i Sjelens Vidhed neppe Rum.
De faa Minutter, mens min høje Gjæst
trak sig tilbage i sit Kabinet,
jag't af min Uro, kunde jeg benytte
til Rolighed at faa med denne Hytte.

Marthe. Ja frist I, Herre. Men jeg frygter I vil finde, at min Mand, som nok kan være svag ellers, i det Punkt hviler paa et Zion, hvor der ikke aflades at synge: frels os fra det Onde!

Ridder Ditlev. Hvorledes? naar Mand og Kone, eller Kone og Mand efter Omstændighederne, eller naar Konen, der

plejer at have flere Sind, er enig med sine Sind og vil, saa skulde ikke Mandens ene være tvungen af denne Mangfoldighed?

Marthe. Nej, Herre, der er liden Enighed, for her er en Viismand i Huset, som har meget at sige. Men nu Gud og Allehelgene velsigne ham fordi hans Advarsel har holdt Prøve som en profetisk Spaadom om at vor stakkels lille Hytte vilde komme i Fare for en Stormands Ønsker, der ere ligesom Havet.

Ridder Ditlev. Kvinde! hvor er den Skurk?

Marthe. Jovist, Herre, det er ikke godt at sige for Lægfolk. Uglen farer ikke varligere ud om Natten end han, og om Dagen — ja den, som vidste Vindens Veje. Men om Dagen kommer han undertiden ind i Stuen ligesom en Trækvind og gaar raskere end jeg nu. (Gaar ind i Hytten.)

Ridder Ditlev. For Djævlen, nu sidder han fastere end nogensinde! Men mit Øjemed paa Hytten ogsaa, saasandt jeg er en Adelsmand. Og Kongen, der er en ung Fantast og despotisk Liberal, taaler vel Voldsgjerninger mod Andre, men ikke mod Bønder og Landstrygere . . . ja ikke mod Bønder; thi det er dem han nu maa vinde og støtte sin Sag til.

(Junkeren kommer ilsomt.)

Junkeren. Ah, er I der? Gesvindt, I savnes hjemme. Hans Majestæt forlader sit Gemak.

Ridder Ditlev. (For sig selv.) Og dette Frikvarter er spildt med Snak;
thi min i det er Hytten end ej blevet.

Junkeren. Til Fredrik Kongen sønligt Brev har skrevet, som I skal bringe frem.

Ridder Ditlev. Og er det bragt,
da kommer Hytten ogsaa i min Magt.
Min Krop dig følger — Den er Underdan —
men ej min Sjel — den er en Adelsmand.
Ad anden Vej, ad Linje eller Bugt

imod sit Maal den stiler fri sin Flugt.
Hvad før kun var en knap undfangen Grille
er Herreplan, naar simple Folk ej ville.
Det Rede der, hvori en Avindsmand
udruger Oprør under skumle Plan,
og blodig Bondefrihed som i Franken,
er nægtet mig. Jeg taaler ikke Tanken,
og Negtelsen opflammer Lysten meer.
Jeg rolig er ej førend mit det er.

(De gaa.)

Anden Act.

Første Scene.

(Borgegaarden Herregaardsbönder med deres Kvindfolk ved et opdækket Bord. Herluf og Erik imellem dem. Kjögemesteren.

Kjögemesteren. — Hej lystig; Vil I være lystige, Karle! Ellers kommer Borgfogden, og imorgen bliver han ikke grej fordi han er den Lystigste idag.

Erik. Hej — ja lystige, siden det skal saa være. (Tager for sig)

Kjögemesteren. (Til Herluf) Tygger du paa Brusk eller skjærer du Tænder?

Herluf. Djævelen!

Kjögemesteren. Skjærer du Tænder?

Erik. Nej Djævelen! Giv mig et Stykke.

Kjögemesteren. Ja imellem Tænderne. Og saa en liden Vise og noget Latter!

Herluf. (Mumlende) Det er ikke Tider i Norge at lee i — Djævelen! hvor bliver vor Mand af?

Kjögemesteren. Hvad mumler du?

Herluf. (A's.) Djævelen! Han mærker Ord.

Erik. (Tagende for sig) Sligt gaar ikke an. Tænk paa Herremanden skal rejse.

Herregaardsbönder. Ja Hejsan! Det er sandt. (Gribe til Fade og Bægre)

Erik. Hihi, det er saa godt som et Bæger Mjød. (Drikker) Som nok et Bæger Mjød. (Drikker)

Kjögemesteren. Ej, I er fulde, I Sviin; ikke lystige. Og det skal I være efter Ordre, dersom ikke dette sorte Afskum . . (Seer sig om) Nej, nej, jeg slog ham af Pletten, saa han nok holder sig hjemme til han bliver hentet frem paa Stagen som en Grævling af Hulen. Frisk op! jeres Øjne staa stive istedetfor at rulle omkring i Hovedet af den Glæde, der pønser paa tusinde Løjer og Spilopper.

Herluf. Ja Gu' ponse vi.

Kjögemesteren. Ret, pons paa noget godt, til Kongen selv kommer ned, og da skal I lade somom I ikke mærke ham — thi det liker han — men lee umaadeligen af Hjertets Grund, saa Alting ryster — saaledes . .

(Skoggerleer. Erik og et Par Andre efter)

Herluf. (Slaar i Bordet) Tys! hvem leer?

Erik. Ikke jeg, ikke jeg. Der kom noget i Halsen.

Herluf. Er du slig En? Djævelen i Halsen din!

Kjögemesteren. Om igjen! Dersom det gaar godt idag, blier jeg kanske Kantor. Om igjen! Fald I ind, Herluf, I Herluf Kristoffersen, med jer gevaltige Bas, ligesom et dobbelt Echo, naar I kan skjønne vi ere midti Skratten, og naar saa Herluf er læns paa Luft, saa begynder I igjen, der endte først, og saa gaar det tre Skrattsalver rundt. Og sporger Hans Majestæt hvad vi lee saa godt af, saa skal jeg svare: af Hjertens Grund eller af deres Majestæt, eller noget Andet, som vil fornøje ham, eller En af jer kan have et lystigt Indfald i Baghaanden.

Herluf. (Tager en god Slurk) Ja som f. Ex: Gjør os Selvejende som vore Forfædre eller som vore Naboer paa Stranden, saa skal vi lee af os selve fra Juul til Juul. Hvad mener I om det?

Kjögemesteren. Ej — ja, det kunde saa være; men I fik dog holde op mens Gjogen galer, for ellers horte man jo ikke Gjøgen i hele Landet. Men — hej! I der nede! hvad skumle I over Ølkruset over? skal I skumle over Ølkruset? Det gjør suurt Øl. Til Liigfærds ere I muntre nok ellers.

Erik. Saa bør vi være muntre for det er til Liigfærds.

Kjögemesteren. Gid det var saavel, for saa faldt der lidt af for mig udenom for Talen.

Erik. Ja vi er til Liigfærds over vort Ungfæ. Hid med Laaret der!

Herluf. (Mumlende.) Ja Gu! tør det nok blive Liigfærd.

Kjögemesteren. (Til Erik.) Skal jeg holde Tale over Ungfæ? Jeg? Jeg? Skal jeg? (Puffer ham.)

Herluf. Nej over gammelt Fæ.

Kjögemesteren. Ja naar du styrter. Og du skal styrte af dine egne Ords Opblæsthed af Trommesyge. (Liv og Stöj. Nogle Slag falder. Kongen kommer med Fölge, hvori Ridder Ditlev og Junkeren. Trætten ophörer. Stilhed)

Anden Scene.

(Kongen med Fölge. Herregaardsbönder. Siden John Bratt.)

Kongen. (Trædende ind.) Ah Ditlev Brochdorp, Vellyst du
mig skjænker.
Saa vil jeg Folket: vildt, men jublende.
(Afs.) Og i dets Jubel skal min Adel høre
et Drøn af en af de Vulkaner,
der bære Thronens Tind som egen Æres,
men splitte, naar en Ildkolonn af Konge
sig rejser i sin høje Eensomhed,
de Slotte og de ødsle Haver, som
paa Borg Noblessen kliner opad Foden.

Ridder Ditlef. (Afs. til Kjögemesteren.)
Hvor gaar det, Kjøgemester?

Kjögemesteren. Rigtig traat.

Ridder Ditlev. Faa Liv i dem ved nogle Gjøglerkunster.

Kjögemesteren. Det skal jeg, Herre, bare ej Han kom. Han, som I veed.

Ridder Ditlev. Saa overskrig ham til vi have fjernet os.

Kjögemesteren. Hu, jeg vil rive den Fuskers Maske af.
(Gaar til Bordenden og gjör Grimasser.)

Kongen. Blot tusind slige
Bredskuldrede af Landets Børn, blot tusind
Graakofter, som, eengang enthusiastiske,
er svungne Øxer lige, Haand ej styrer!
Blot tusind Slige — ha, hvad mener du —?
paa eengang rejste rundtom Agerhuus!

Herluf. (Til Kjögemesteren. Ruskende i ham.) Stille med dine Grimasser! Lad os høre hvad Kongen siger.

Kongen. Da, naar Bevægelsen begyndte kun
fra Folkets Bund og Bølge, ifra Bonden,

da skede det, som naar et Hav oprøres
af skjulte Krampetræk i Jorden eller
af ukjendt Vindstøds Greb i enkelt Bølge,
at ej den standsed før alt Landet rysted
og rysted af forhadte Herrevælde.
Da blev det Raab i Landets eget Maal
et Drøn, som kaldte Birkebener frem
af hver en Stue i det vide Opland.
Da brød en Flamme frem af Grunden selv,
fra hver en Steen en Jernbyrds-Prøveild,
hvori kun Kristians Ret fik fæste Fod,
en Ild, hvis Skin mod Himlen lod paany
Alnorden see at Kristians Lykkesol
var runden op, mens Fredriks stjaalne Glands
deri henblegnes med hans Gyldenstjerner.
Og, Ridder, I blev her, saavist som Højren
ved Sværdet da, og I med Sporen kunde
mit Tryglerbrev paa Stranden sønderhugge.

Ridder Ditlev. Paa mine Bønder kan, som paa mig selv,
med Tryghed Eders Naade stole.

Kongen. Ja
jeg seer det. Du, - og derfor jeg dig elsker,
og vilde dig ej Grevedømme negte -
behandler dem ej som en Adelsmand,
som Folket dømmer strengt altefstersom
hans Nærmeste opføre sig mod det.
Derfor - (Stöder hastig sit Sværd mod Jorden.)
Ha, mine egne Landsmænd har
forraadt mig, gjort mit danske Navn forhadt!
Kun du, saavidt som dine Arme strække
udsoner alt.

Ridder Ditlev. Jeg vilde, Eders Naade.

Kongen. (Heftig.) Du kan ej, Blodhund! Blodhund som
de Andre!
Du kan ej, om du var saa from at Engle
neddalte paa din Bøn og fejed med
skystore Vinger Kredsen om dig reen,
i hvor du bad. (Hyller Kappen for Ansigtet.)

Ridder Ditlev. Ak, Eders Naades Tanker forvilde sig.

Kongen. (Mumlende.) *Han* vil det vel, kun *Han.*

Ridder Ditlev. Jeg giver godt Exempel efter Evne, og drypper Balsom i de aabne Saar.

Kongen. Dog bløde de endnu. Det vil ej standse før - (Afsides.) Ha, imellem mine Ulyksstjerner
er Herlufs Stejlehjul optaget, Skjebnen
med rædsom Tryghed ruller mig paa det
imøde.

(Höjt.) Stands! Jeg selv gaar det imøde,
og lægger mig og tager mod dets Slag,
og endelig tilsidst mod Naadestødet.
Afsted! ombord! Følg Kongen! Han sig giver.
Ombord til Gyldenstjerne! (Vil gaa.)

Ridder Ditlev. (Bedende.) Eders Naade —

Kongen. (Fremdeles i halv Vildelse.) Ombord til Gyldenstjerne?
Jeg? Haha!
Da fængsled jeg mig stille.

Ridder Ditlev. Ak Eders Naade -

Kongen. (Standsende.) Ja, jeg vil være naadig! grum ej mere.
Vil Himlen være Naade imod mig,
da vil jeg være Naade imod eder.
Bed derfor for mig! Det er for jer selv.
Og send til Oslo Bud, at Biskop Hans
ej Alteret forlader Dag og Nat!
Og, forat være sikker, til Antonius,
som kjender Luthers Aand, og derfor er,
som jeg, forhadt og spærret i sin Celle!
Men beder, mine Faa! Bed, Ditlev, du
er from; men trods ej Himlen ved sligt Forsøg
at ville vende Hjerterne til
Det er dens kaarne Straf at de bortvendes.

Ridder Ditlev. Tillad mig, Eders Naade, disse Øren bør ej —

Kongen. Ha, det er sandt. De ere gode
Papister; men det vil ej vare længe.
Dog holder nok *min* Tro mit Liv ud.

Ridder Ditlev. Ak,
jeg meente, disse Øjne rundtom bør
ej Eders Naades mørke Time see.

Kongen. (Livlig.) Nej, nej! Min mørke Time? Har jeg slige?
Kun veed jeg denne er en af de sjeldne,
iblandt de glade simple Jordens Børn.
O Kristjans haarde Hjerte kunde græde
af Fryd; thi disse glade Aasyn paa
den Plet, hvor Hyttefad blev fældet, og
hvor jeg i Blod, i Blod af tusind Aarer
hans Kjækhed kvalte, vise, at det er
forglemt og da udsonet. Thi som Alt
i Mindet lever, dør og Alt med det.

(John Bratt viser sig i Baggrunden. Herluf gjör Mine til ham.)

Ridder John. Det er ej glemt.

Kongen. (Til R. Ditlev.) Hvem seer du paa saa stivt?

Ridder Ditlev. Paa ham der bag.

Kongen. En Munk? Han maa ej stødes.
Det støder Folket og det er at træde
det hele Kleresi paa Foden, saa
det Hydras Hoveder i Harm og Smerte
sig vende ogsaa fra os. Derfor, Ridder,
behandl ham vel, og giv ham kun en Styver,
saa signer han dem Maden, og de Stakler
da ret ej vide med de fulde Kjæber,
om ej de sidde alt tilbords med Jakob.

Ridder Ditlev. (Hviskende.) Han seer fordægtig ud.

Kongen. Saa gjør de Alle,
og ere det end meer.

Herluf. (Til sine Sidemænd.) Pas nu paa, Kammerater. „Ja!“ til alt, han siger, og slaa i Bordet. See dig om, Kjøgemester!

(Kjögemesteren seer sig om, bliver siddende i en forskrækket Stilling, da han seer John bag sig.)

Kjögemesteren. (Mumlende.) Nu! er du der? Hold dig bare i Skindet.

Ridder Ditlev. (Seende sig ængsteligt om.) Jeg hører Fløjen skrige, Eders Naade!
Den kalder mig just for den staar imod.

Det blæser op, men kun min Nidkjærhed.
Det aftner paa, maa kun for mig at vise
den Stjerne, som for eders Sag skal føre
mig over Havet.

Kongen. Hvordan det end gaar,
i hvad du bringer, Døden eller Livet
for mig, saa er du lykkelig, min Ditlev;
thi Glade ville disse Ansigter
dig møde atter.

Ridder Ditlev. Ville vi ej Jorden
skal være grøn og venlig om vort Huus,
ej sort som Ørknen, trampet som en Bane?
Og, Eders Naade, koster det saameget?
Lidt Vand kanske, knapt Tilsyn - ikke mere.
Hvi skal man da ej endnu heller ville,
at Mennesker, hvormed vi daglig færdes,
os vise blide Aasyn? Og det koster
ej slig Umag engang som Markens Grønhed.
Lidt Venlighed og Mildhed - neppe det;
kun at man er et Menneske - ej mere.

Kongen. Meer dig som Fremmed. - Nej jeg fatter dig;
kun Menneske, er ingensteds man Fremmed!
Det synes simpelt, dog er det en Kunst.
Man maa ej være Menneske som hjemme,
men Menneske som dem man lever mellem,
ej Herremand, skjønt Dansk, i Norge som
i Danmark, men som norske Herremænd,
skjønt ellers Herremænd sig stedse ligne.

Ridder Ditlev. Just saadan En har gjort den Kunst mig let
at elskes.

Ridder John. Ha, han lyver!

Kjögemesteren. Vil du tie!
Skal Nogen tale, skal det være mig.

Ridder Ditlev. (Som seer Kongen bliver opmærksom.) Det er en
Trætte kun af Embedsiver
imellem Kjøgemestren og hiin Munk,
som ubehøvlet trængte sig herind.
Men, Eders Naade, hør her et Beviis

paa hvad jeg sagde om Kontrasten mellem
den forrige, skjønt norske, Herremand
og mig, der alt ej agtes længer fremmed. (Peger paa Erik.)
Du, Bonde, for Exempel, svar hvorledes
I leed den Herremand, som var her før.
Nu svar, svar frit! Hvem bedst af ham og mig.

Erik. (Langttrukket.) Aa, jeg veed ikke.

Herluf. Aa det var Hip som Hap.

Erik. (Rask.) Ja det var et Bæst.

Ridder Ditlev. (Forvirret.) De ej forstaa mig, Eders Naade.

Ridder John. (Afs.) Skulde
for slige Fæ jeg klage? Nej, men heller ikke
kan over dem jeg klage. Saa de ere.
Jeg vidste det.

Kongen. Hr. Ridder, Timen kommer.

Ridder John. (Afs.) Ja Timen kommer, da han standses maa.

Ridder Ditlev. Se jeg er rede, Eders Naade (Afs.) Ha,
hvad vil han? Han sig trænger frem. (John trænger sig frem fra Bordenden henimod Forgrunden, fulgt af Kjögemesteren. Herluf klapper.)

Ridder John. (Med stærk Röst.) Hør, Konge!
Og hør opmærksom; thi det gjælder Dig.
Naar Bondeplagen der belyver dig,
som han har gjort, midt i dit aabne Aasyn,
hvorledes tror Du han vil paa din Bag
dit Ærind rygte? Send ham derfor . .

Kjögemesteren. (Styrter paa ham; river Kappen af ham. John Bratt staar der i ridderlig Rustning.) Skurk!
skal Nogen tale, skal det være mig.
Gudsdød! O! om Forladelse . .

Kongen. (Forfærdet trædende tilbage.) John Bratt!
Forræder, end du lever! Grib ham! Ha, (Trækkende sit Sværd. Ligesaa Kongens Fölge. Bönderne springe op, men vise sig passive.)
Forræder, kommer du fra Herlufs Grav?

Ridder John. Fra Rosen mener Du, som Du ham undte.

Ridder Ditlev. (Afs.) Ah jeg forstaar, ham Odelshevnen drev.

Kongen. Forræder, vil du dræbe mig?

Ridder John. Jeg kunde.

Kongen. Grib ham! Nu skal du dø!

(Kongens Fölge omringer John Bratt.)

Ridder John. (Dragende halvt sit Sværd.) Da dør dit Haab.

Herluf. (Til Bönderne.) Fanden maatte hjælpe ham, naar han er en Herremand som de Andre.

Ridder John. (Stödende Sværdet ind.) Nej, jeg har bedre Vaaben.

(Trækker Kapselen frem. Udtager et Brev. Holder det, somom han vilde rive det sönder.)

Kristjan, viid
Din Sendings Lejdebrev fra Gyldenstjerne
jeg bringer. Bort med Sværdene, hvis ej
jeg sønderriver det i Dødens Krampe!
Og da . . det er dit sidste Haab. Jeg veed det.
Og da . .

K. Kristjan. Hold inde. Han maa have Fred.
Han maa . . (De stikke Sværdene ind.)

Ridder John. Jeg veed jeg maa, og takker ikke.

K. Kristjan. Med ved min Sendings første Hjemkomsttrin
dit Lejde er forbrudt. Saalænge er
dit Liv med hans isammenknyttet. Efter
dit Blod har Kristjan tørstet treti Aar!
men haab ej længer! Frist da ej mit Taalmod.
Det er ej endeløst, om det kan bie;
men Aar kun er den lange Tubus, hvori
det seer sit fjerne Formaal uformindsket.
Og da min Id uhindret skal sig dele
imellem Norges Krone og dit Hoved.

R. John. (Overgiver Lejdebrevet.) Hold Halvten, Kristjan, kun
af hvad du loved,
og endda blir du mindre end du var. (Gaar.)

Kristjan. (Givende R. Ditlev Papirerne.) Afsted, Gesandt! afsted!

Ridder Ditlev. Jeg er bered.

Kristjan. Saa flux ombord! Min Lykke med du har
i Tryglerbrevet. Thi der skrevet staar,
hvo sig fornedrer, sikrest Højhed naar.

(De gaa ud ad Borgporten.)

Junkeren. (Fölgende efter.) Og skrevet staar i Verdens Viisdomsbog:
hvo sig i Skibbrud redder, han er klog.

Herluf. Ha, Gutter, nu maa vi stole paa os Selv, for nu vil begge Herremændene spille om os. Derfor maa vi vælte Bordet.

Kjögemesteren. Er du gal? Nej nu skal vi stole mindst paa os Selv, nemlig paa vore Been, som ere vort Svageste. Hid med Felen, og saa ind i Borgstuen til en Svingom. Det lyser alt derinde, og det siger det Samme som at det bliver mørkt her.

Herluf. Gud naade dig for den gamle Herremand, Kjøgemester!

Kjögemesteren. Ej, jeg holder mig ikke til Herremand Galgenfrist, men til den nye, til den, som *er* Herremand, ikke til den, som var.

Herluf. Ja hvorlænge vil det vare? Hvorlænge vil det vare? siger jeg.

Kjögemesteren. Spaar du Ondt, saa gaa paa Stranden. Hid med Felen bare! (Kvinkelerer.) Det var mig, som maskede ham af. Ej, hvor jeg maskede ham af!

Herluf. Jeg siger bare, den Gamle er fulere.

Kjögemesteren. Men jeg rev Fuulheden af ham. Op nu, Folk! En Kjøgemester maa være ægte og uforfalsket — ikke i sid Munkekappe eller i Plade, men kvik og lealaus som jeg. (Hopper op. Spiller en Bondedands. Folket fölger ham, som det lader til noget tilpakket. Kun Herluf bliver igjen.)

Herluf. (Lyttende udad Borgporten.) Sjuh! Nu kommer det Sikre i Regningen, de otte Huller i Regningen. Men gid! — Djævelen, at jeg skulde gjøre det for en Herremand! Og Thor, Thor, stakkels Thor, som skal gaa med i Regningen, ligesom et Tal, man stryger ud af Vanvare med Kjoleærmet. Hys, hvad var *det*? Jeg syntes det skreg alt udpaa. Men det var nok Mandskabet paa Danskegalejen, som varpede Anker eller hidsede Sejl. Det blæser op og mørkner paa. Djævelen! saa er der vel lidet Haab for Thor, som dog er En af vore Egne. Gid det gik overstyr for ikvel, for det bliver mørkt

ikvel! Sjuh! Jeg tror han kommer igjen. Saa gid han var udpaa. (Kongen med et lidet Fölge kommer tilbage. Herluf trykker sig bag Porten.)

Kongen. (Idet han gaar over Borggaarden.) Som *Cæsar* „*jacta est alea*" jeg siger.
Han er i Baaden alt. Hvor rask og nidkjær,
saa skrøbelige Farkost knaged, sprang
han ej deri, somom ham Jorden brændte,
— nej, somom Jorden var et oprørt Hav
og Baaden Klippeod, der kunde frelse.
(Lyttende til Musiken.)
De dandse Dyvekes Menuet.
Jeg vil see til; thi Kristjan er stærk.
Ja kom, kanske et Egnens Underværk,
en Dyveke, den træder nok saa net. (De gaa ind.)

Herluf. (Trædende frem i Porten. Lyttende.) Nu skreg det . . Djævelen! Gudsdød! Atter! Sjuh, den Helvedes Musik! . . Atter! Lad staa til . . . Tre Stemmer! Gudsdød, man tror det er Lommen. Atter! (Man hörer fjerne Skrig.) Nej det gaar ikke an! Thor! Thor! frels Thor! (Löber ud.)

Tredie Scene.

(Stue i Strandsidderhytten. Marthe spindende ved Arnen, hvor Ilden blusser. Ude höres af og til Stormen larme.)

Marthe. (Synger.)
Hvem banker nu saa silde paa?
„Ak, kjender du din Fader ej?"
„—Min Fader er i Mulden graa.
Did er saa lang en Vej".

„Din Fader er i Mulden graa.
Det veed vist bedre jeg end du
Det er din Moer, som banker paa.
Du kommer mig ihu!"

„Min Fader er i Mulden graa;
min Moder er det ligesaa.

„—Nej, det er dine Södskend smaa,
som banke ydmygt paa.“

„Ej mine Södskend smaa, forsand.
Forlængst de Alle er hos Gud“.
„Ak nej, jeg er din Fæstemand.
Luk op! luk op, min Brud!“

„Min Brudgom er du ej, forvist!
Han sejler tusind Miil herfra.
Dog, kan du nævne Jesus Christ,
jeg lukker op dig da.“

„Og var du Rosmer Havmand selv,
jeg aabne skal dig dog min Favn.
Men ej du kan; det dyre Navn
dig brænder i din Hals“.

„Ja jeg er Rosmer Havmand selv,
og Du skal være Bruden min.
Jeg vil dig sejle under Ö
i klare Maaneskin“.

„Dit Fartöj er en Möllesteen.
Tro mig, jeg stiger ej derpaa.
Du styrer med et Dödningsbeen
indunder dybe Blaa.“

„Jeg veed du Havmand fuul paa Land
tidt voxer dig to Miil og tre.
Du glider let paa törren Sand,
naar Vand Du kun kan see“.

„Du lokker Barn med Perlemor
og Brudepar med Maanens Guld.
Du hænger selv ved Kjöl og Ror
til Baaden rinder fuld“.

„Du lokker fra sin Ganger prud
Den Riddersmand i hullet Baad.
Du lokked selve Kongen ud
med dine falske Raad“.

„Du gik dig, Havmand fuul, paa Land,
og paa Kong Kristjans Vaadesdag

hans Flaade lokked du paa Vand
og slog den saa ikvag".

„Hvi var der Fromhed ej ombord?
ej hellig Præst, som Ban'ret bar?
Da Kjölen, Rosmer, med hvert Ord
dig Brystet sönderskar".

(Det banker paa.)

I Guds Navn, hvem er det? (Aabner Dören.) Kommer du alt hjem, Thor? (Seer det er John Bratt.) Naa, naa, er det Jer? I kan trænge til noget, I Gudsmand, dersom I ikke kommer fra Gjæstebuds?

Fjerde Scene.

(Marthe. John Bratt i Rustning. Siden Herluf, Thor med Ridder Ditlev.)

R. John. Har Du hørt noget?

Marthe. Ikke andet end Lommeskrig, lidt Blæst og nogle Ænder. (Syslende med Varmen.) Men I kan trænge til noget, og I skal faa det lækkert, siden I var saa snild at give mig et Vink om hvorledes Herremanden var tilsinds for vor Hyttes Skyld. Han kløede isandhed efter den, og kløer endnu saavidt jeg kunde mærke. Men er der ikke andet Raad, saa skal I faa Skjøde paa Hytten, og saa kan I tage os paa Vilkaar. (Flammen blusser klarere. Hun vender sig om. Seer Ridder John i Rustning. Slaaende Hænderne sammen.) Men alle Helgener! hvor seer I ud? Kommer I med det Gode?

R. John. Nu, nu, nok med det! Er din Mand kommen hjem? Jeg maa takke ham for alt Godt.

Marthe. Ak, I veed nok hvad Vejr der trækker op. Denne Rustning er jer Uvejrskappe.

R. John. (Lyttende.) Tys, der er han.

Marthe. Aa, Han kommer nok, han Thor. Vejret er ikke værre.

R. John. (Lyttende.) Ha, der er Flere . . Skulde . . ?

(Thor kommer drivvaad ind med Ridder Ditlev paa Skuldrene, hjulpen modvillig af Herluf)

Thor. . . Kone, støt mig . . jeg synker . . Tak Herluf . . Tak! Det var ærligt gjort. .

Marthe. Men i Jesu Navn da? . .

Thor. Kom med en Styrkning, Marthe. Jeg har været togange ligesaa dybt som Denne. (Lægger Ridderen paa Sengen.) Men den tredie Gang, jeg kom op med ham, var Herluf vedhaanden og fik mig fat i Luggen, og saa kom vi op som to sammenbidte Hummere. Men Baaden min, Baaden min, er væk. Den sank som Bly, og ikke En rørte sig paa Galejen for at hjælpe os. (Sætter sig mat.)

Marthe. Han maa haveført en Forbandelse med sig, Herremanden. Nu skal han da, tænker jeg, lade vor Hytte med Fred.

R. John. (Böjer sig over R. Ditlev.) Ja han nøjer sig nu med mindre Hytte. Jeg tænker en paa sex Fod vil være mere end stor nok. Ha, Brevskabet? (Löser et Document ud af R. Ditlevs Barm.) Det maa i Gyldenstjernes Hænder. (Gaar.)

Marthe. Ej, Herluf Christoffersen, du staar jo somom du ikke havde noget at rose dig af. Thor, du faar drikke et Bæger med Herluf, som . . Men store Helgene, Thor er jo ogsaa borte? (Rusker i ham.) Thor! Thor! kjære Thor . . Aa Gud hjælpe mig! . (Hulker.)

Herluf. (Grædende med hende.) Ja hvorfor skulde jeg gjøre det, hvorfor skulde jeg gjøre det, naar Thor var med? . Med Herremanden kunde det være det Samme; men Djævelen i begge Herremændene og dem alle!

Thor. (Vaagnende igjen.) Ej er du der, Marthe. Det var en svær Pust. Men Herremanden Gesandten maa vi have tillive, ellers tager Kongen eller Fanden ved os. Hans lange Junker bergede sig ombord i Galejen, men Denne her kan ikke ligge sligt til. (Springer op og rusker i R. Ditlev.)

Herluf. Djævelen! lad *Ham* ligge.

Thor. Nej, nej; han maa vel have ligesaameget Aande i Livet som jeg, thi vi vare baade under og over sammen. Han greb mig strax om Halsen, og saa kunde Pokkeren blive ham kvit.

Marthe. Han har ikke forskyldt det; men for Skams Skyld faar vi vel stryge ham under Næsen med lidt Ædikke og gjør hvad vi kan. (De experimentere med R. Ditlev.)

Herluf. Sjuh!

Marthe. Hvad var det?

Herluf. Han drog Vejret — Djævelen!

Marthe. Saa kom da, saa faar vi lægge ham i vor Gjæsts Seng; thi skjønnede jeg ham ret, saa kommer han ikke hjem inat.

Herluf. Herremanden rører jeg ikke — Djævelen! gid begge Herremændene laa i samme vaade Seng!

(Gaar. Marthe og Thor bære Ridderen ind i et Kammer.)

Femte Scene.

(Sal paa Agershuus. Knud Gyldenstjerne. Mogens Gyldenstjerne i halv gejstlig og ridderlig Rustning. Kjerter paa Bordet.)

Knud Gyldenstjerne. (Rækkende Mogens et Brev.)
Læs Resten, du som kan. Det salte Vand
i Øjet og det salte Vand, hvori
det dyppet er, ulæselig gjør Skriften.

Mogens Gyldenstjerne. Og denne Hyklen kan bevæge Dig?
Den frække Brug af Skriften bringe Dig
til Tro paa slig beregnet Troløshed?

Knud Gyldenstjerne. Ulykken rører ved sit Overmaal.

Mogens Gyldenstjerne. Ej den Ulykke, som er Udaads Straf.
Og heller ikke dig dens Topmaal rører,
men kun dens Udtryk rører dig som Lægmand.
Og derfor just . . (Vil rive Brevet isönder. Standses af Knud.)

Knud Gyldenstjerne. Nej, nej! Du raser; glemmer
Du at det er et Brev?

Mogens Gyldenstjerne. Hvis Segl jeg brød,
om Gud ej selv med Trykket af den Haand,
som engang aabned Dybets Rædsler for
syndfulde Jord og Noahs bange Øje,
med Havet ikke havde alt det brudt.
Det er min Ejendom; thi Ingen veed
hvorledes det saa blev.

Knud Gyldenstjerne. Jo Een det veed,
og Han er en Forrædder.

Mogens Gyldenstjerne. Men en bunden,
just ved den Maade bunden, han det fik paa.

Knud Gyldenstjerne. Og paa din Ordre, Mogens?
Mogens Gyldenstjerne. Frit han handled
som jeg for Fredrik vælger mine Midler.
Han skulde hindre Sendelsen. Hvorledes,
det er hans Sag. Men døm af eget Indtryk,
om Brevet ikke maatte standses.
Knud Gyldenstjerne. Læs da!
Mogens Gyldenstjerne. (Læser.) „— — Thi komme Vi nu til Eder, kjære Herre og Broder, som den forlorne Søn, ikke aleneste som til vor kjære Farbroder og Ledemod udi Jesu Christo, begjærende og bedende Husvalelse, Hjælp og Trøst af Eder efter al Tilbørlighed, Ære og Redelighed. . .
(Standser.)
Knud Gyldenstjerne. Hvad er det, Broder?
Mogens Gyldenstjerne. Ah, en Tanke Kristjan
mig giver selv. Hvis dette kunde lykkes!
Knud Gyldenstjerne. Hvad mener du?
Mogens Gyldenstjerne. At Kristjans egne Ord,
som kun figurlig om hans Sending brugtes,
at han som den forlorne Søn skal komme,
opfyldes skulde om ham selv.
Knud Gyldenstjerne. Nej nej,
da var han ej ved Vid.
Mogens Gyldenstjerne. Ulykke skjærper
kun til en Grad. Dens Overmaal gjør sløv.
Og Tanken om et saadant Skridt — vi høre
jo at han Selv har været nær den.
Knud Gyldenstjerne. Broder!
Vanvittig er ej Kristjan endnu.
Mogens Gyldenstjerne. „ — — Thi Os forhaabes dog aldeles til Gud, at I skulle velvilligen og mildeligen tilsee vor store og lange Elendighed og Sorrig, som vi overmaade (Gud være Lov!) til denne Dag have lidt, og endnu daglig lide, og at I ville bevise Eders kristelige tro Hjerte imod Os med Kjærlighed, Vilje og Venskab, hvilket uden Tvivl den evige gode Gud med alle gode Engle vel befalder. Thi om den alsommægtigste Gud selv har i sin retfærdige Vrede belæsset Os med saamange Gjenvordigheder — skulde det da være

billigt, at ikke alene Eders Kjærlighed men alle Mennesker fiendtligen en saa Nedbøjet skulde forfølge? At skrive og handle saaledes; er da dette Eders Evangelium? er dette Guds Ords Kraft og Virkning hos Eder? Hvad er det da for en Aand, Eder bor i der, at I anvende al mulig Flid at dræbe Den, som Gud faderligen straffer med faderligt Riis? at I, dyngende Smerter paa Smerter, begjærer at tilintetgjøre Den, som, med heftig Angst nedbøjet under den guddommelige Magt, er Fortvivlelsen nær? Hvor er her Trøst for et bedrøvet Hjerte? Hvor Opmuntring for en nedbøjet Sjel? hvor Vederkvægelse for den ydmygede Aand? (Knud Gyldenstjerne drager et dybt Suk.)

Du sukker? kjender du igjen ej Ræven.
Hans Ræv i Oslo?

Knud Gyldenstjerne. Det er Kristjans Haand.

Mogens Gyldenstjerne. Ja, Hans.

Knud Gyldenstjerne. Nej hans. Jeg mener Kristjans egen.
Han selv har skrevet det og vist om Natten,
naar Sorgen holdt ham vaagen, og for Øjet
hans Livssensspejl.

Mogens Gyldenstjerne. Saa døm da af det Indtryk,
det gjør paa Dig, om slig Udgydelse
maa komme ned til Frederik og Raadet.
Den er til dem just stilet. Bare hør
hvor blød hans Rævehale soper Støvet
udover sine Skjændsords Brodde. Hør!

„— — Vi udbede os ydmygeligen Fred og vor Alderdomshvile i dette vort Fædrenerige Norrige, at dets dybe Saar kunne læges, hvorefter vi da kjærlige og venlige engang kunne komme med Tak til Eder og vort kjære Fædreneland. Og bede vi gjerne, at I ville lade dette Brev læse for Eder og ganske Rigens Raad, paa det de kunne alvorligen forstaa vor fredsommelige gode Mening og christelige Hjerte mod dem Alle. Thi Os forhaabes, at de skulle være Os venlige og kjærlige af deres Hjerte, naar de see, at vi ere vel fordragne udi det at vi ere eet Blod og Been, udi eet Sind, Hjerte og Kjærlighed, og efterdi de have været Os fiendtlige og strengt uvenlige den Stund, I og vi vare usamdrægtige, og det alt for

den store Trofasthed og Tjeneste, som de ville bevise imod Eder. Thi det er og da tilborligt at de elske Den, I elsker, og ere vore Venner af Hjertens Grund, forladende udi Jesu Christo al den Skyld, Brøst og Uvilje, som de have imod Os. Den evige gode Guds store Naade og Barmhjertighed og gode fredsommelige Aand være med Os og Eder Alle med og til evig Tid!"

De Ord maa ikke komme videre.
Her dø de bedst saa stille som et Suk.

(Sönderriver Brevet.)

Knud Gyldenstjerne. Forsvar du det!

Mogens Gyldenstjerne. Jeg har jo Kongens Fuldmagt.

Knud Gyldenstjerne. Gaar den saavidt?

Mogens Gyldenstjerne. Nej ikke videre
end til at handle, som han selv vil handle.
Og saa gjør Frederik med Kristjans Breve.

(Kaster Stumperne i Kaminen.)

Knud Gyldenstjerne. Det er ej ærligt.

Mogens Gyldenstjerne. Holdt du Agershuus
ved Ærlighed?

Knud Gyldenstjerne. Jeg var dets Kommandant,
og maatte holde Borgen som jeg holdt den.

Mogens Gyldenstjerne. Men Jeg er Norges. Jeg maa holde Norge.
Og saadan Fæstning vel undskylder Listen,
at fly en Fiendes Gesandt sit Lejde,
forat faa Finger i hans Budskab. Ha!
det lykkedes, og mere tør vel lykkes.

Knud Gyldenstjerne. Og vil I bruge samme smukke Kunst,
forat faa Fingrene i selve Kongen?

Mogens Gyldenstjerne. Du kalder Kristjan Konge?

Knud Gyldenstjerne. Broder, gid
Du mere hang i Gjerning end i Ord!

Mogens Gyldenstjerne. Og omvendt Du!

Knud Gyldenstjerne. Hvorledes?

Mogens Gyldenstjerne. Ingen Tvist,
om end vi kunde hade! Du er Ridder.

Knud Gyldenstjerne. (Gaaende.) Og Du er Bisp.

Mogens Gyldenstjerne. (Seende efter ham.)
Lidt mere vel end Bisp,
ja meer end baade Bisp og Ridder, meer
end tvende Konger; med den Enes Magt
er i *min* Haand jo begges Skjebne lagt?
(Aabner en Lündör. John Bratt træder ind i Rustning.)

Sjette Scene.

(Bisp Mogens Gyldenstjerne. Ridder John Bratt.)

Mogens Gyldenstjerne. (Gaaende ligesom forskrækket tilbage i en Vindufordybning.)
Hvad? har I alt afdækket Jer? I sidder
end ej paa Eders Gods.
Ridder John. Jeg har fortjent det.
Mogens Gyldenstjerne. Staa der!
Ridder John. I tror mig ej?
Mogens Gyldenstjerne. Oh jo, til Alt.
Ridder John. Jeg var bevæbnet under Munkekappen.
Mogens Gyldenstjerne. Den hilded Eders Arm. Nu byder jo
jer lange Klinge frem sig selv. Men Snak,
jeg mener ikke Sligt. Forklar Jer kun!
Ridder John. (Med dulgt Heftighed.) Ha, seer jeg ret? I staar i samme Vindu,
paa samme røde Fløjelspude lænet,
hvorfra „Blodracken“, som ham Svensken kalder,
nedsaa paa Herlufs Venner, da de ledtes
paa Hovedtangen til Skafottet frem.
De trued Een for Een, altsom de kom,
med knytte Næver op imod Tyrannen.
Mogens Gyldenstjerne. (Flytter sig, med Haanden paa Sværdet.)
Jeg vil mig flytte. Det kan onde Tanker
opvække hos Jer. Men forklar Jer dog.
I maatte være Munk for os at tjene.

Ridder John. (Mumlende.) Mig Selv, Fordømte; kun mig
Selv jeg tjener.
(Höjt) Det er ej værdigt Jer Opmærksomhed
at nævne Maaden, hvorpaa jeg blev kjendt.
En drukken Nar af Kristjans plumpe Følge
var den, som Skjebnen brugte til at lade
et Teppe falde, som ej meer behøvtes.
Jeg har hans Lejde.
Mogens Gyldenstjerne. I? Da glemmer Ilden
at fænge i, naar man den rækker Straa.
Ridder John. Jeg bragte Eders jo, og han det trængte.
Og Stilstand er der jo.
Mogens Gyldenstjerne. Og under den
I dræbte hans Gesandt?
Ridder John. Ej jeg.
Mogens Gyldenstjerne. Jeg mindre.
Dog hvem det var, saa lad det være saa,
kun det er skjult.
Ridder John. Kun Natten saa (og den
er blind) og Blæsten kun (men den er fløjen)
og Bonden (men han haded) kjender til,
hvorledes Baaden sank.
Mogens Gyldenstjerne. Saa er det vel;
men Bonden, Eders Redskab, burde dø.
Ridder John. (Afs.) Det er det Samme som at jeg og
burde.
(Höjt.) Jeg Borgen gaar for ham.
Mogens Gyldenstjerne. Saa er det vel;
skjønt hvad jeg tænkte, var det bedste.
Ridder John. Herre,
det bedste er det Bud, jeg bringer. Jeg
har talt med Bisperne. Imellem Folkets
Misnøje over tvungne Skat til alter
at skaffe Sølv i Kirkerne, saa Disse,
uagtet synligt Offer, Intet tabe,
og Kristjans mørke Modgangsbølger trængte,
kun trygle de om Livet nu, og byde
for dettes Værd sin egen Vægt af Sølv.

Mogens Gyldenstjerne. Haha! Velan! Kanhænde Kjøb
jeg giver.
Thi Folket maa betale, og de tømme
dets Kjærlighed med Pengene, og da
er Kristjans sidste Støtte falden.
Ridder John. Ja,
hvis ej det lykkes ham, just ved sin Modgang
at vække Bøndernes Begejstring. Da
er sidste Mynt dem lidet, Blod endmindre.
Mogens Gyldenstjerne. Du færdedes jo midtimellem dem.
Ha, varetog du kun din egen Sag?
Ridder John. End er der stille. Dog, saavidt jeg mærked,
var Hadet mægtigt mod de Fremmede.
De Faa, som findes end i Kristjans Følge,
kun bandt Enthusiasmen.
Mogens Gyldenstjerne. Vist saa er det,
som Sjællandsfar og Jyde, Fynbo, Lollik
er Eet i Hadet hjemme imod Tydsken.
Det standser Fredriks Sag.
Ridder John. Mig spurgtes og,
at tvende Bønder gjennemstrejfe Opland
med Oprørsbudskab.
Mogens Gyldenstjerne. Fra Hans Reff?
Ridder John. Saa sagdes.
Dog svor han: „nu de gaa paa egen Haand.
Som skudte Kugler jeg dem meer ej styrer."
Mogens Gyldenstjerne. Vi staa paa en Vulkan. Hvis
Kristjan mærker
den Retning Bondens Sindelag har taget,
hvad tror Du saa han gjør?
Ridder John. Han flux opofrer
som man til Hunde kaster Been, sit Følge
af fremmed Adel.
Mogens Gyldenstjerne. Da er Alt jo tabt.
Ridder John. Ja ganske vist, faar Bonden først sligt Blod.
Mogens Gyldenstjerne. Hu, Alt befæster Tanken: Kri-
stjan maa

til Danmark selv. Kan Du ham dertil lokke,
da Godset Dig tilhører.

Ridder John. I, Herr Biskop,
forøger Arbejdet, men ikke Lønnen.

Mogens Gyldenstjerne. Hvad vil I mere?

Ridder John. Intet for det første.
Kun Mit igjen og Fred; thi fredløs er
jeg end i begge Riger.

Mogens Gyldenstjerne. Vel! saa hold Jer
i Kristjans Nærhed! Trygl, om det kan nytte!
Vind hans Fortrolige, om lukt forbliver
hans egen mørke Dybde af Fortrolighed.
Og fremfor alting paa Minutten luur,
da Sorgen bøjer dybest hans Natur,
da vær vedhaanden, spørg ham haant: „hvi kløver
ej selv Du Knuden? Ædelmodet prøver?“
Og giv ham Lejde til — hans Fangebuur. (De gaa.)

Syvende Scene.

(Borggaarden. Kristjan med Følge kommer ud af Borgen. Ridder Ditlev kommer vaklende fra Porten. De mødes.)

Kristjan. (Omfavner Ditlev.) Min tro Gesandt — ak, endnu er du bleg,
min Ven, som gik for mig i Døden! Støt Dig
ved Kristjans Skulder.

Ridder Ditlev. Eders Naades Brev
maa være sjunket.

Kristjan. Det kan skrives om;
men atter dø og vækkes til sligt Liv
det skal du ej.

Ridder Ditlev. (Afs. Seende sig om.) Som om jeg ikke atter
befandt mig i mit Fængsel.

Kristjan. Kræv en Naade;
thi som fuldbragt dit Ærind jeg betragter,
Erkjendtlig Kristjan er. Det er hans Dyd.

Ridder Ditlev. Ak Eders Majestæt . .

Kristjan. Jeg derfor er det
i denne Stund for Intet Dig at negte.

Ridder Ditlev. John Bratt, Forræderen . . han er til Døden
min Avindsmand . .

Kristjan. Ha, stands! kun dette Ene,
jeg læser paa din Pande, maa jeg negte.
Jeg maa . . han har min Fred, og *maa* den have;
thi jeg har Gyldenstjernes for min Sending,
som maa afsted ved næste Gry. Desuden
der Stilstand er, og Han, Forræderen,
har aabent sig erklært for Gyldenstjernes.

Ridder Ditlev. (Til Kongen.) Jeg tager det paa mig, blot Eders Naade
vil skjænke mig Strandsidderhytten hist . .
Kun den, og Hals- og Haandsret over hele
mit Lehn. Jeg Sag ham volder.

Kristjan. . . Det gaar an.
Tal højt, Herr Ridder! højt, hvad æsker Du
af Kongens Naade.

Ridder Ditlev. Hiin Strandsidderhytte.

Kongen. Hiin Hytte kun? Du griber ikke dybt
i Kongens aabne Naade, isandhed!
Hiint Klipperev?

Ridder Ditlev. Og Hytten.

Kongen. Knapt, jeg tror,
der voxer Straa.

Ridder Ditlev. Til Odelseje Hytten . .
Jeg vil ej meer.

Kongen. Hvis jeg ej havde glemt
at lee, jeg lo ad slig en Grille.

Ridder Ditlev. Dog .
er der Fornuft deri . . Hiint Klipperev
med Hytten paa adskiller skarpt og trodsigt
de tvende Dele af mit Lehn.

Kongen. Nu vel!
Det er dig skjænket, Revet med dets Hytte . .

Ridder Ditlev. Borgfoged, hørte Du? Gjør Hytten ryddig!
Kongen. . . Og fri Jurisdiktion i alt dit Lehn.
Ridder Ditlev. Borgfoged, hørte Du? Gjør Hytten ryddig!
Og finder du en Fremmed der, saa fængsl ham!

(Borgfogden gaar.)

Kongen. I Herrer, hørte I hans Ønske? Fast
det burde være hvisket frem med Jomfrus
Pertentlighed, som Barnets om en Kage.
En Hytte? sligen Hytte? Ha, hvormange
har hver af Eder ikke stukket an
til Lysning kun for Eders Svendes Dobbel?
Og kun om slig en bad han bly . .
Svar ej!
Kny ej! Jeg kjender Mennesker og Jer.
I havde, naar I Naadens Dyb saa aabnet,
om jeg var fattig, æsket tusind Mark,
om jeg ej Stenen ejed, Herresæde,
om jeg besad min egen Titel kun,
dog æsket Grevenavn og meer end det,
et Hertugdom i Sky, en Prindserang
af Morgenrøden, Kroner over Skjoldet.
Men Han, min Ven — o som i stærke Ege
de bly letvisnelige Mistler gro,
saa spirer altid, tæt isammenvoxet
med Troskabs Tornegrene, bly Beskedenhed.
. . Ha, hvad er det?

(Tummel udenfor Borgporten.)

Ottende Scene.

(De Forrige. Marthe trænger ind med Thor ved Haanden, forgjæves hindret af Borgfogden. Flere Bönder samle sig efterhaanden.)

Marthe. . . . Væk Træl! Adelstræl! Herremandstræl! Kom Thor! Hold fast, og giv ham en Puf! Se der har Du en. Vi skal nok faa Ret bare vi komme til Kongen, til Kongen selv.

Borgfogden. Vil Du! . . Du Skjærop! vil Du?

Marthe. (Trængende sig frem.) Ja ret vil jeg. Og skjære op for Kongen vil jeg. Kongen! Kongen! Det blev som jeg sagde, at jeg nok kom til at tage Bladet fra Munden . . ja Jeg og ikke han den Falske, som var falsk fordi han var en Adelsmand.

Kongen. Nu, Kone, stille! Her er Kongen jo.

Marthe. (Med Armene i Siden.) Er Du Kongen? Nu! hil dig, dersom Du er en retfærdig Konge! men ve Dig, tvi Dig, er Du en Tyran, som plager Ringe og Stor eller lader de Store plage de Ringe, som kommer ud paa Et, for har Du en Kongesjel, saa er det Din Skyld Alt. Før sagde de Du var som en kvistende Øx mod de Store, og derfor havde Du mangen Velsignelse; men nu skal Folket forbande Dig, og heller ikke De ville signe Dig, som Du tillader at handle saaledes med Folk — O jeg kunde græde Blod, Blod . .

(Törrer sine Öjne.)

Kristjan. Hun er vanvittig . .

Ridder Ditlev. Ja hun er vanvittig.

Marthe. Der var Skarnets Røst . . Thor, tal Du . . Mælet forgaar mig, naar jeg hører den Stemme, som kunde forlange det, han har forlangt, og det med barsk Røst; men hos os peeb han som en halvdød Andunge.

Kongen. Ej, stille, Kone!

Ridder Ditlev. (Myndig.) Ti! Saa Kongen byder.

Marthe, Du lyver; og lad ham befale mig at tie — jeg lyder ikke. Du siger „Stille!" Konge? Men er *Du* stille nu, da man vil fordrive Dig fra Land og Rige? Ja saa fortjente Du at man gjorde det. Og den Hytte, Du vil berøve os, er *vort* Land og Rige. Vi have intet Andet, og vi skal berøves det? Nej! nej! ikke før Du giver mig Herremandens Øjesteen faar han vor . . det utaknemmelige Skarn af en Hofmand, og dit Drog, Thor, som ikke lod ham ligge paa Havsensbund, siden Du nok kunde vide hvad Tak Du fik.

Kongen. Forklar Dig, Kone.

Marthe. Ja det skal jeg — men gid jeg maatte briste, saa skulde Sagen findes klar inden i mig med gloende Træk, som nok fik Lyd og Styrke, ligesom Ilden, naar Luften kom

til. Men Sagen er klar, Herre Konge! som din Ret til Norrige og til at vredes paa dem, som ville stode Dig ud, er ikke klarere. Thi seer Du . . din Sending, Herremanden her — den arge danske Adelsmand — ja spørg kun Bønderne . . han, Ridderen her paa Godset — hvor er han nu henne? — ja Han, som staar der, blev reddet med Livsfare af Thor der, min Mand . . er det ikke sandt, Thor? (Thor nikker.) og slæbt ind til os af Thor der, min Mand, som neppe kunde staa paa sine Been og var dyngvaad og havde været tregange tilbunds — er det ikke sandt, Thor? (Thor nikker.) Og saa blev han lagt i vor bedste Seng, som han fik fuld af Vand og Gjørme, og kaldt tillive igjen med meget Spektakel, skjønt det var en Skam at befatte sig med druknede Folk, og saa blev han plejet og forsynet saagodt vi kunde. Og nu til Tak berøver han os vor eneste lille Hytte, — ak, Konge! jeg seer Du finder det ikke retfærdigt — og sender Borgfogden forat kaste os ud . . os, som . .

Kongen. (Rasende. Med Haanden paa Sværdet.) Forloren er han!
Utaknemmelige! (Stöder Ridder Ditlev bort, som er sjunket i Knæ for ham.)
Saaledes jeg berøves Folkets Hjerter.
Fængsl ham! (Fölget vil adlyde.)
Ej I! men, Bønder, holder ham!
Klem ham af Hjertenslyst med stærken Arm
til jeg faar tænkt, thi nu mit Hoved svimler.
Et Livs Erfaring er tilintetgjort;
møjsomlig bygget Tro er ramlet ned;
mit Hjertes Rod er rørt af plumpen Haand;
for Uretfærdighedens Storhed kan
jeg ej paa Retfærd tænke; Alting drejer
sig for mit Blik; jeg veed ej hvem jeg er . .
(Lader Hovedet synke. Bönderne, især Herluf, gribe Ridder Ditlev.)

Herluf. Ja Du er Kong Kristjern. Og var jeg Dig, vidste jeg nok hvad jeg skulde dømme.

Kongen. (Hæver Hovedet.) Du vidste det? Kun Døden Kristjan veed.
Veed mere Du, saa kom, og det skal bruges.

Herluf. Nej, nej, bevar's! Mere veed jeg ikke, men det er brav det, Herre Konge.

Thor. Da holdt *jeg* paa at dø tregange derudpaa.

Kongen. Jeg kan ham dømme, og jeg kan ej; thi
for nys han var den Ene, som jeg elsked.
Men dømmer I — tolv Bønder dømmer ham!
men dømmer blot retfærdigt! Thi alt engang
tilforn jeg maatte angre saadan Ret.

Herluf. Vi skal nok enes, Herre. Frygt ikke for det.

(Kongen og Fölge gaar. Tolv Herregaardsbönder sætte sig om Bordet. Herluf överst. Marthe og Thor holde sig i Baggrunden.)

Herluf. Hu, Gutter, nu have vi ham som Torben Oxe. Han maa dø, det er grejt, om han aldrig havde gjort *det* med Thor paa Stranden, som han har gjort.

R. Ditlev. Barmhjertighed! —

Marthe. Nej, nej, giv ham ingen Barmhjertighed! Havde han nogen med os?

Herluf. Vær rolig, Marthe! Det skal nok gaa. Men først, Bønder, for at Alt kan gaa ordentligt til — er Herremanden den Udsuger, den Blodhund, den Bondeplager, den Forbryder, den fremmede Adelsmand der, som vi Alle kjende, skyldig?

Bönderne. Skyldig! skyldig!

Herluf. Ja i Utaknemlighed, og altsaa til Døden skyldig. Eller vi ville kalde det Undertrykkelse, og altsaa til Døden skyldig. Djævelen vil straffe ham for Utaknemligheden.

R. Ditlev. Barmhjertighed! —

Herluf. Jo! i Djævelen og i Bønder, som skal dømme en Herremand? Hvad dømmer du Erik?

Erik. Dygtige Bøder til Sognet og Retten.

Herluf. Er det Døden, Fæ?

Erik. Ja husker Du ikke Peder, som netop døde af at blive udpiint af Bøder? Det var just en sejg Død.

Herluf. (Til en Bonde.) End du da?

Bonden. Nej, stem nu du!

Herluf. Ja lad see. Jeg har ikke tænkt over andet end Døden. Men der er nu Blok og Stejle. Men duer ikke, for i gamle Dage blev saamangen brav Karl stejlet baade paa Agershuus og Bahuus. Alligevel — pyt! Dommen ligger os

jo nær. Sagde ikke Thor, at han døde saagodtsom tregange derudpaa for hans Skyld. Altsaa derudpaa med ham igjen. Han skal slænges tilhavs igjen.

Bönderne og Marthe. Ja, ja tilhavs med ham igjen!

Herluf. Ja tilhavs med ham, saa ere vi ham kvit. Har Du hørt din Dom?

Ridder Ditlev. O! o! Barmhjertighed —

Herluf. Afbryd ikke Rettens Forhandlinger, for nu ere de desuden sluttede. Men Du kan være fornøjet, for det er jo kun at gjøre den Rejse om igjen, som gik godt førstegang. Synd er det kun, at *Torben Oxe* dernede skal være bleven hængt allerede, for ellers vilde han kunnet havt et Exempel at spejle sig i paa det Sidste, naar han hang fra Grenen udover Bølgen. Ha, hvor Øjnene vilde blive store og træde ud for at forfølge det, som der sank. Men op, Venner! Han faar dø alene. Der var dog et godt Arbejde, og — hej! Kongen leve! (Bönderne rejse sig under Raabet: „Kongen leve". Kongen og Fölget kommer.)

Kongen. Jeg vil hans Dom ej høre. Den er Døden.
Det *mig* er nok, om ej Retfærdigheden.
Fort væk med ham. Lad mig hans Blik ej see;
thi det kan bede, o saa bønligt, og
ej Kristian er grum, ej grum som Rygtet.
Og dog — gesvint! hvad tøve I vel efter?
Bekræftelsen, den har I. Dvæl blot ikke;
thi Utaknemlighed — den hader Kristjan;
og Undertrykkelse — den hader Kristjan;
og Falskhed — ha! og at berøve Kongen,
saa nødig som han er om mindste Hjælp,
om svagest Suk i Himlen for sin Frelse,
sit Folkes Hjerter ved at plage det
i Kongens Navn? — ha, dette hader Kongen.
Skynd jer derfor. Jeg ellers skjærper Dommen.

Herluf. Aa vi mene den skal være brav. Strikker om Halsen paa ham, der skal probere at være Hvalfisk og sprude Vand. Bare vi havde flere Herremænd i Stranden. Baade Kongen og Bonden kan leve dem foruden. Hurra! Konning

Kristian leve og den norske Bonde!

(Bönderne före Ridder Ditlev ud under Raabet: Kong Kristian leve og den norske Bonde. Marthe og Thor blive staaende. Kongen staar eftertænksom.)

Kongen. (Seende sig kjækt om til sit Fölge.)

Nu bli'r det farligt for jer Adelsmænd,
naar Kristian og Norges Bønder enes.
Alene Troskab blind og venligøjet
Omgjængelighed frelser da. Thi hørte
I Løsnet ej? det Løsen jeg optager:
„Kong Kristjan og den norske Bonde?“ Ha,
det Pust vil bli en Storm, som blæser ned
det lysgraa Taarn af Agershuus; den Gnist
vil flyve højt, af Folkets dybe Barm,
som af nysvaagnet Drages, aandet ud,
og tænde Kristjans mørke, døende,
i lange Aar fasttryll'de Sol deroppe.
Og den skal flamme rødere end før.
Thi Kristjan klart maa see sit lange Regnskab,
og mørk er Tiden i sig selv, og ej
han fejle maa i Navnene, som før
kan være hændt, skjønt ikke i saamange
som Verden siger, fast at eet er nok.
Men for hver een af dem, hvis Raab endnu
ej hendøet er histoppe over Kristjan,
da En, som har fortjent tifold at dø!
Saa faar jeg for et alretfærdigt Øje,
for ham som bruger Konger til sin Haand,
og ikke regner Livet ud i Brøker,
mit Himmelregnskab bragt i Orden vist,
som at det siger i mit jordiske
ej meer end strøget Tal, som kan opskrives,
at jeg min Lejr opbrændte, naar i hver
en Bondehytte Kongens Højtelt er.

(Vil gaa ind. Marthe holder ham i en ydmyg Stilling tilbage i Kappen.)

Marthe. Hil Eder, Norges Konning Kristjan! Ak, om I vilde . . . (Puffer paa Thor)

Kongen. Tal, raske Kone, som dit Huus har reddet, og renset Kongens.

Marthe. Nej Du har reddet Huset vort, Konge; og det var kongeligt gjort. Men, ak, om I vilde vise os den Naade at træde ind i vort Huus, som vi maa takke Jer for!

Kongen. Det vil jeg, Kone. Kom! (Til Följet.)

Saaledes vinder
man Bondens Hjerte. Det er Styrkens Steen,
og Vinding er der selv om kun i Een.
Thi han er trofast, han sit Liv vil vove,
og hvad han ejer — Alt er villig Skat.
Og tryggere end hos sin Livvagt sove
kan Kongen i hans Skjød en eensom Nat.
Imedens vogter han paa Kongens Sværd
og tænker kun, hvad Heftet vel er værd.
Men Andre ville derpaa Tanken øve,
hvor dybt dets Eg vel gaar; og — saa det prøve.

(Vender sig for at gaa.)

Marthe. (Skuppende sig og Thor frem foran.)

Afvejen, Junkere! Nu rap dig, Thor! (De gaa ad Borgporten.)

Tiende Scene.

(Udenfor Strandsidderhytten. Bönderne komme tilbage. Siden Kongen med Fölge, Marthe, Thor, Ridder John Bratt.)

Herluf. Djævelen i de Danske fra Galejen, som fangede ham op, ligesom de gjorde med Junkeren! Djævelen i den Junker med sin Baadshage, som fik fat i Halsesnoren, som vi endelig skulde have med!

En Bonde. Ja hvorfor skulde vi have den med?

En Anden. Jovist skulde vi have den med. Han havde stor Skræk for Vandet.

En Tredie. I hans spanske Krave var det ikke, for den har jeg.

En Fjerde. I hans Flojelskappe var det ikke, thi den har jeg.

En Femte. Dukket blev han dog.

Herluf. Ej, Djævelen! hvad forslaar det. Det forslog ikke førstegang. Men lad os nu holde os til Kong Kristjan,

saa faa vi nok Klo i Flere, og saa skal vi gjøre det paa Land, forat være sikre.

En Anden. Ja ligesom Kongen selv i gamle Dage.

En Tredie. Hys! der er Han. Han taaler ikke at høre om gamle Dage.

(Kongen, Fölge, Marthe og Thor kommer.)

Herluf. Nu, Bønder! (Raaber.) Hil Norriges Konning Kristjan! Hil! Hil! og Vaaben! Konning Kristjan og den norske Bonde!

(Bönderne omringe Kongen jublende. Marthe stiller sig i Dören.)

Marthe. Det var da ogsaa Pokker til Raab. Skal det da aldrig tage en Ende, saa at Kongen kan komme ind. (Til Ridder John Bratt, som træder ud.) Ja saa maa I ud, Ridder, eller hvad I er, for Kongen lider ikke Storfolk. Desuden er I bleven for stor for os . . Aa nej, just ikke det, siden Kongen . . Men skal det da aldrig tage en Ende? Nu tage de paa igjen, og selv *Thor*, den Dødstok, er med. (Jubel. Skrig om Vaaben.)

Kongen. Ja Venner, I har Løsenet mig givet:
„Kong Kristian og Bonden!“ Bringer det
vidt over Landet! Kommer saa tilbage
med Hundrede for Hver; til da kun varer
den tvungne Stilstand med vort Riges Fiender.
Men da . .

(John Bratt haanleer höjt. Bönderne adskille sig. Kongen studser.)

Ridder John. Jeg lo ej af hvor godt Du agter
at holde Stilstandseden. Den vil finde,
som Steen, der kastes ud i Kjernet, flere,
som ligne den, paa Bunden af dit Hjerte.
. . Du fatter det, jeg lo af Fiendskab og
af Fiendskabets Triumf.

Kongen. Du selv forbryder
din Fred, Forræder!

Ridder John. Bryd mit Lejde! tag
den sidste Dryp af Hyttefadske Blod.

Kongen. (Afs.) Ha, Folket spidser Øren. Jeg tør ej
begynde med en norskfødt Adelsmand.
(Höjt.) Hvis Du vil frelses, fly! Paa Agershuus

jeg griber Dig, og da er Du forloren,
Forræder mod din Konge og dit Land!

Ridder John. Jeg bliver, for at see Din Undergang;
thi aldrig var Du denne nærmere,
ej heller nærmere din egen Frelse.
Og hvad Du griber har dit Liv mig lært.

Kongen. Jeg veed mit Valg; det heder Kamp og Ære,
lad Gud saa skjule Undergang derunder.

Ridder John. Det raader jeg Dig selv oprigtigt.

Kongen. Du?

Ridder John. Ja, om ej Du, saa tror jeg Gud er træt
af disse Blodskyl over Landet, som
paany Du vil begynde . . Hahaha,
mon Slitungkongens Flok var uslere?

Kongen. Ja, Du har Ret, det er Begyndelsen.
Enthusiasmen her i denne Flok
er rørte Følehorn paa stort Uhyre,
paa Folket selv, hvis Ledemod snart skulle
igjennem alle Landets Dale rulle.
Og det forfærder dig.

Ridder John. (Afs.) Der traf han. (Höjt.) Nej!
Det glæder mig. Den Krig vil vare kort;
og jeg i Ro snart sidder paa mit Gods.

Herluf. (Til Bönderne.) Ha Bønder, vi maa gjøre gode Miner,
saalænge Kongen gjør det. Men ikke længer.

Ridder John. Kun hvis Du hented Freden hjem ifra
din Frændes aabne Arme, hvor den hviler,
og bredte saa dens milde Solskin, som
et Glemslens Teppe, over Landets Saar,
kun da var jeg forloren, ikkun da
jeg maatte fly ifra min Fædreodel,
medynksomt skjult imellem den Undsætning,
som, nylig kastet ind i Agershuus,
da maatte ubrugt hjem til Danmark drage.

Kongen. (Afs.) Han taler sandt, endskjønt vanvittig fast
af gammelt Nag; men Sandt af Galmand høres.
(Höjt.) Den falske Mogens slog engang paa Sligt.

Ridder John. Saa følg det ej.

Kongen. Og Du er Danskens Ven?
Ridder John. (Bittert smilende.)
Jeg er en Nordmand. Kjender du mig ikke?
Kongen. (Afs.) Han hader Gyldenstjerne. Men hans Had
mod ham er Vrede. Hevn det er mod mig.
Og dette Had er stærkest. Derfor følger
jeg netop det, han raader ivrigst fra.
(Höjt.) Har du mit Lejde?
Ridder John. (Tvær.) Bispen mig det gav.
Jeg tænkte just at slænge det tilhavs.
Kongen. (Afs.) Han vil ej ud dermed.
Ridder John. (Rækker ham Lejdebrevet.) Forbandet,
at tjene Uven forat hjælpe Fiende!
Kongen. Det mangler Danmarks Kongesegl.
Ridder John. Det er
en Fejl af Frederiks *Fuldmægtig.*
Kongen. Ah,
saa er det jo? Den Underskrift er altsaa
saa god som Frederiks. Jeg god den tager.
Han ellers blev fornærmet. (Til Bönderne.)
Kjære Venner,
jeg ej mig selv, men Norge mig bortsender.
Vi sees snart igjen.
Ridder John. (Mumlende.) Kan hænde heden.
Kongen. Da bringer jeg Selvstændighed og Freden.
Ridder John. Du gjør det? Stands!
Kongen. Ja just hvad du ej vil!
Kan ædel Tiltro sætte sig paa Spil?
Man slipper den, om nogen, dog tilbage,
og da Alverden føre vil dens Klage. (Udbredende Armene.)
Farvel du Land, som enkelt mig erstatter
med Stolt-Haarfagers stille Aftensro
og trofast Folkekjærlighed de To!
Farvel! Farvel! (Gaar med Fölge.)
Ridder John. Fyld Sejlene, min Latter!
(Slaar op en skraldende Latter.)
Marthe. Hvad leer I dog saa ganske rædsomt ad?
Ridder John. Han gaar i Baaden. Gid dens Planker revned!

Nej gid den holdt! Da Herluf Hyttefad
og jeg skal vorde endnu bedre hevnet. (Gaar.)

Marthe. Der kan I see hvad der kommer af slig Skrigen. Den gjorde Ridderen, eller hvad han er, opmærksom, og saa blev der intet af at Kongen skulde komme til Os . . Ak, der stiger han ombord paa Galejen . . Og vi see ham nok ikke mere her . Vil du ind, Thor! Du var ligesaa gal som de Andre.

(Gaar grædende ind med Thor. Bönderne adsprede sig tilsyneladende slukörede og modfaldne.)

Ellevte Scene.

(Hallen paa Agershuus. Ridder Knud Gyldenstjerne og Bisp Mogens. Siden Ridder John Bratt.)

Mogens Gyldenstjerne. . . Og Saadant, Broder, Snak og dumme Streger
skal krydse al min Regning over?

Knud Gyldenstjerne. Dog
er Peder Skram og Wilhelm Steding vel
fuldgode Riddersmænd? Og Begge sværge,
at Kongen gav dem med sin egen Mund
det Bud til jer, at hver en Underhandling,
hver Stilstand, Lejde, alt af saadant Navn,
flux skulde brydes af og Kristjan tvinges
med Herreskjold til sig at overgive.

Bisp Mogens. Du sagde „mundtlig Ordre", *min* er skriftlig;
og den ej Mundsvejr blæser mig af Haanden.

Ridder Knud. Men Kongens . .

Bisp Mogens. Oh, jeg kjender Kongen.
Det skal ej gjøres eftersom det høres.
Hans Vilje er, at Vaabenmagt skal bruges
først da, naar List ej hjælper. Og forhænde,
at alt . . ha tys! Forlad mig nu! Forhænde,
at Bud jeg bringer inden Timens Ende,
at Du kan spare dine Landseknegte,
hvis Pen og Pergament kan bedre fegte.

(R. Knud gaar. R. John kommer ind ad Löndören.)

Ridder John. Se udaf Vindvet, ædle Herre Bisp.
Se ud! Men skynd jer førend tomme Blaa
fortæller blunkende I Intet saa!

Bisp Mogens. (Seer ud.)
Galejen „Sønderborg“ har lettet. . Ha!

Ridder John. Og Kristjan er ombord.

Bisp Mogens. Han er ombord?
Siig det end eengang.

Ridder John. Kristjan er ombord.
Det kræved Kunster.

Bisp Mogens. Saa er de forbrugte.
I med. Forstaar I? (Lægger Haanden paa Sværdet.)

Ridder John. Nej, det Sprog er fremmed.

Bisp Mogens. Fly, vil I redde Livet!

Ridder John. Er det saa?

Bisp Mogens. Ja! *Saa!*

Ridder John. (Leende bittert.)
I skulde seet Kristjan mellem Bønderne.
En Opstand flammed op. *Da* jeg den dæmped.
Og nu min Løn . .

Bisp Mogens. Er som enhver Forræders.
Tror du din egen Opstand er forglemt?

Ridder John. I svor mit Fædregods mig til . .

Bisp Mogens. Jeg svor
i Kongens Tjeneste, og ved St. Olaf,
som jeg ej tror paa. Junker Bassewitz
skal have Godset, thi Han er af Vore,
og har alt angret og sin Afbigt gjort.

Ridder John. Men Ditlev Brockdorp, Kristjans højre Haand?
Den hugger I vel af, om jeg maa spørge.

Bisp Mogens. Han er en Dansk. Han er os tro og huld,
og hader Kristjan mest. Og derfor skal
han være Kristjans Slutter, mures inde
med ham, og Fiende skal bevogte Fiende,
til Døden gjør den Ene af dem fri.

Ridder John. Tak, Bisp! Lidt Sødme i min Kalk du levned,

Ej mægted Hadets vilde Fantasi
saa grumt at tænke mig og Herluf hevnet.

(De gaa ad forskjellige Kanter.)

Tolvte Scene.

(Stuen i Strandsidderhytten. Marthe ved sin Rok. Thor med et Arbejde ved Arnen. Siden Ridder John Bratt i Munkekappe.)

Marthe.

Og alle smaa Fugle i grönnende Lund
de give paa Högen stor Klage.
Han river af dem baade Fjeder og Duun,
og vil dem af Skoven forjage.
Men Örnen bygger Rede i Fjeldet.

Op flyve i Egetop Fuglene smaa;
der lagde de Raad op hvorlunde
de Smaafugle kunde en Konning faa,
som frelse fra Högen dem kunde.
Men Örnen osv.

Frem traadte da mellem dem kummerfuld
paa Kviste den uselig Krage:
„Den gamle graa Örn nok bliver os huld,
vi derfor til Konning den tage!"
Men Örnen osv.

Og sammen sig sanker den Högehær,
at fare til Lunden dernede.
Den lettelig skjultes af Lunde og Kjær.
Den vilde den Örn fortræde.
Men Örnen osv.

Det hörte den Due, saa simpel den er,
og flöj sig til Örnen og sagde:
„Og alt nu vil komme den Högehær;
den agter at gjöre dig Skade."
Men Örnen osv.

Til dette gjensvared den gamle Örn,
saa baade hans Öjne de runde:
„Saa mange smaa Muus de bide en Kat.
Thi maa jeg nu römme af Lunde."
Men Örnen osv.

Og bort da flöj den gamle Örn
 alt med sine Unger bag Vinge.
Men Högen sig satte i Egetop,
 de Smaafugle bedre at tvinge.
Men Örnen osv.

Nu svælter Kragen over sin Klo,
 og stirrer paa nögne Kviste.
Smaafuglen fanger saa liden Ro,
 sin dejlige Sang den mon miste.
Men Örnen osv.

Men Herre Gud hjælpe den fattige Örn,
 som flyver paa vilden Hede!
Og Herre Gud hjælpe Kong Kristian,
 og tage ifra ham sin Vrede!
Men Örnen bygger Rede i Fjeldet.

Gud fri os! det blir værre og værre. Har du hørt det? . . Kongen var neppe rejst og Herluf Kristoffersen kommen hjem før Danskebispens Knegte kom og tog ham og bragte ham ind til Agershuus. Imorgen skal han rettes. Det gaar i Herremandens Navn, skjønt Bispen selv er værre end han seer ud til.

Thor. (Med et dybt Suk.) Ja Gud hjælpe os Alle! Bare ikke Turen kommer til Os.

Marthe. Det er rart nok, maa du sige, at Herremanden det første han kom paa Skibet, og fik trukket Vejret og fandt sine Venner igjen, ikke forlangte flere Hoveder end ***Herlufs***, Stakkars, for han kunde nok faaet dem.

Thor. Ja, han var for galen mod Herremanden, derfor huskede han vel først paa ham. Og saa kom Kongens forbandede Rejse paa i sligen Hast. Og saa som de satte Sejl til!

Marthe. Det maa du sige, og ikke saameget som en rød Lap af et Flag til Ære for Kongen. Ak, det er nok saa, som Folk siger, at han ikke kommer tilbage meer. Da vil der gaa til. Gud fri os da! Og naar nu Bønderne strømme ind, og finde ingen Konge, men fremmede Bøddelknegte? . . Gud fri os!

Thor. Veed du hvad, Marthe? Lad os skuppe paa os itide og flytte op til Skyldfolket oppe i Landet.

Marthe. Men Hytten og Flekken vor, som vi har stridt saa trot for? . .

Thor. (Halvgrædende.) Ja Hytten vor, som vi har stridt saa trot for.

Marthe. Var nu *Han* her, som før var Herremand derover paa den anden Side, men nu maa gaa for Lud og koldt Vand, skjønt han tør trodse Kongen selv, saa det er en Gru at høre paa, og han fremdeles trængte til vor Hytte, saa kunde han . . . tys! jeg syntes det banked.

Thor. Nej det var Vejrhanen, som klapped: Nordenvind, Nordenvind; og saa flyver den afsted med Kongen.

Marthe. . . Ja saa kunde han værne Huset, om han kunde, til Kongen kom tilbage.

Thor. Men om han nu aldrig kom tilbage, som Folk siger.

Marthe. Saa — ak, da Gud bedre os! — saa var det ikke værdt at see mere til hverken Huus eller Hjem, for Tiderne blive ikke bedre saalænge det fremmede Regimente staar paa.

Thor. Ak, Gud bedre os! over Fattigfolk skal det gaa ud, i hvordan det gaar. Jo nu hørte jeg det banked paa Yderdøren. (Det banker stærkere.) O Herre Jesus, nu komme de forat hente os ligesom *Herluf*. Det banker . . som med en Ox. (Vil skjule sig.)

Marthe. (Springer op.) Tosse, hvad hjælper det? Blodhundene snuse snart igjennem sligt Hul. Men kom, lad dem have Alt undtagen det, de ville have: vort arme Liv. Kom, her er Bagdøren. (Tager Thor ved Haanden. Vender tilbage.) Bi lidt, lad det være lyst for dem, saa de kunne lede. (Tænder Ild i Rokkehörret og stiller den brændende Rok up mod Vedstablen.) Nu rap dig *Thor*. (Idet Samme de fly ud ad Bagdören, höres Yderdören at brydes op, og i næste Sekund træder John Bratt ind i Munkekappe.)

Ridder John. De fly for mig . . de Ringe fly for mig; de Mægtige befale mig at fly.
Ha, jeg er hadet! Jeg igjen maa hade.

(Seer Ilden. Kaster det Antændte paa Arnen.)

Dog frygted disse Folk, saa lader det,
en værre En end mig. Og Slige gives.
Det ante mig ej for, men nu jeg veed det.

(Sætter sig.)

Jeg ønsked jo en Hytte! nu jeg har en . .
Jeg ønsked Hevn mod Kristian; jeg fik den.
Jeg fik den topmaalt — Nu hvad vil jeg mere,
om suurt tilkjæmpet Viisdom duer noget?
Mit Odelsgods? . . hm! hm! Jeg har jo levet
med Savnet treti Aar, og lever vel
med det de fem jeg kanske har tilbage . .
En Hytte, John? En Hytte for John Bratt?
Og Hjertet slaar ej stærkere, ej krympes
isammen meer? Jeg ikke meer ærgjerrig?
Saa maa jeg være viis, og er jeg ej,
saa *vil* jeg være. *Det* er Kraft og Viisdom.
Og disse to forenede tilsammen
med Nøjsomhed, som i et Legeme
Forstand og Karakteren, danne Storhed.
Saa blir du stor, John Bratt, just i en Hytte.
Men løs det Spørgsmaal, mine sidste Aar,
om jeg blir større eller mindre, naar
jeg med en endnu mindre maa den bytte!

(Arnen blusser ud. Pause. Mörknen, hvori Ridderens Skikkelse mere og mere taber sig, medens Tæppet langsomt falder.)

Campbellerne,

eller

Den hjemkomne Sön.

Syngestykke i to Akter.

1837.

Personer:

Lord Campbell, en aldrende Mand.
Lady Lucy, hans Niece og Fosterdatter.
Miss Flora, hendes Selskabsjomfru.
Sir-Humphry Lowthes, Lordens Myndling.
Den gamle John Anderson Campbell.
Kitty, hans Kone.
William, Kaptejn, } deres Sönner.
Ben, en Yngling, }
James, Floras Fader, ogsaa en Campbell.
Tobias Griffith, Notarius og Lordens Forvalter.
Ostindiske Bajaderer og Sangerinder.
En Jonglör.
Forskjellige Folk i indisk og skotsk Kostume, Seapoys og et Par Opvartere.

Handlingen foregaar i förste Akt i Ostindien, i anden i en liden By i Skotland.

Förste Act.

Første Scene.

(I Forgrunden to Landsteder i Pavillonstiil i en ostindisk Forstad, adskilte ved en Gade af landligt Udseende, som aabner sig mod Havet. Udenfor det til Venstre fra Parterret et lidet indgitret Blomst- og Busk-Parket, hvori Lady Lucy ved Tegnebrettet og Miss Flora ved Brodeerrammen. Udgangen dertil er en Glasdör. Förste Coulisse indtages af en almindelig Dör, over hvilken et aabent Skydevindu. Lucy synes at have til Gjenstand for sin Blyant Kaptejn William, som, i ostindiskt Hjemmekostume, indtager en skjödeslös, tungsindig Stilling under en Sejlbaldachin udenfor Landstedet tilhöjre, diverterende sig med at betragte en Dands af Bajaderer paa Gaden, hvortil Musiken gaar i et med Ouverturen, der bör være af orientalsk Karakteer. De fölgende prosaiske Repliker falde medens Musiken sagtner af ved Dandsens Ende og Bajadererne fjerne sig mod Baggrunden, idet den enkelte Bajader nærmer sig William, som turviis har at udföre sine melodramatiske Stanzer.)

Sir Humphry. (I Jagthabit. Trædende pludselig bagvendt udaf Glasdören, talende ind ad den.) . . . Pah Mylord! Jovist? Nej ikke et Skridt længer. Goddam! — over Ghauntsbjergene, som om de vare en Dørtærskel, og ind i Mysore? Nej Mylord, der gaar Tippoo og Hyder Ali igjen i Skikkelse af Kongetigre . . .

Lorden. (Sees i Dören i Slaaprok og Nathue og med Pen i Haanden.) Nu saa gaa — dumme Dreng, dumme Dreng!

(Slaar Dören hidsig i.)

Humphry. Ej, Mylady, er Eftermiddagen alt saa sval?

Lucy. (Gjemmende sin Tegning,) Tys, Sir!

Flora. Ja, Sir, disse Toner maa dø i Fred.

Humphry. Ah, Mylady, her foretager man sig noget fornuftigt, man diverterer sig, seer jeg.

Flora. Stille Sir! Husk paa, at Musiken formildede Løver og Bjørne.

Humphry. Løver og Bjørne, Miss? Løven det er *mit* Dyr og Bjørnen ogsaa, for den er ærlig og tapper; men, Goddam, jeg har ikke seet flere Løver paa hele Rejsen gjennem Asien, end jeg saa Bjørne i Kristiania, da vi vare der. Og Jeg, som brændte efter at maale mig med dem! Hi! ho! med

denne her. (Slaar paa sin Hirschfænger.) Det er ganske imod Rejsebeskrivelserne, og derfor hader jeg slige Smorerier — og Mylords med — som Pest. Men — Mylady, — saa sandt jeg er Sir Humphry Lowthes — den Karl derover veed at fornoje sig. Ret inventiost for en Skotlænder at være!

(Læner sig udover Stakittet med Ryggen mod Damerne.)

Lucy. (Heftig.) Hvad, Sir? en Skotlænder?

Humphry. (Vendende sig tvær om.) Ja, en Skotlænder, en kjedsommelig Skotlænder.

Lucy (til Flora.) Hørte du *det* Flora? Han er en Skotlænder.

Flora. Den Grobian! Jeg stak ham med Naalen for vore Landsmænds Skyld, dersom det ikke var saa fordeelagtigt at tegne bag hans plumpe Attitude.

1ste Bajader (har nærmet sig William.)

O, hvem skildrer Tamajindris Ynde,
Brahmas Mesterværk?
I Millioner Aar
havde Guden sig skabende övet,
först da af alle Hjertetryllerinders fineste Ynder
han skabte Tamajindri.

Kama, Elskovsguden, og Henrykkelse, hans Viv,
lagde, da de den Nyskabte saa,
paa hendes Barm sine Guddomskrandse.
Da hævede frem sig Kjærligheds Höje,
som Wilwamsfrugter runde,
mildt bölgende som Luthens, den södtsukkendes, Toner.

Fem Pile bar Kjærlighedsguden,
Tre deraf bort han skjöd:
i Himlen, til Jorden, i Afgrundens Rige.
De övrige to han gjemte i Tamajindris Öjne.

(Rækker William en Blomst.)

William.

Ej Indiens ömme Datter,
skjön som en Fe,
saa henrykt i Favnen fatter
Jeg i min Ve,
som visnede Blomst derhjemmefra,
Jeg kyssede den tillive da.

Et Straa selv vilde nikke
med Minder derhjemmefra.

Lucy og Flora.

Hvad Tungsind er i hans Blikke,
ædelt og mildt!
Ham Dandsen opmuntrer ikke.
Den er forspildt.
Hvi rörer os meer en ukjendt Ve,
end naar vi den aabne Glæde see?
Os længes den at kjende,
vi tröste den da kanske.

Humphry.

Den Nabob sin Tid fordriver
efter min Smag.
Han lystige Optog giver
Dag efter Dag.
Igaar var her jo en fix Jonglör,
idag Dandserinder ved hans Dör.
Imorgen han opliver
Den kjedsomme Dag som för.

(Dands. Bevægelserne som för medens 2den Bajader nærmer sig.)

Flora. (Seende paa Lucys Tegning.) Ikke den Streg, Lucy. Hvorfor skjuler De over det Halve af hans Ansigt og det netop Næsen, som er det smukkeste? Det Interessante ved et Vemodigheds-Ideal bestaar ikke i en nedslaaet Hat.

Lucy. (Forlegen.) Ah, der kom en Green ivejen igjen. Jeg vil lade det være. (stryger ud.)

Flora. Hvad gjør De? Oh, begynd igjen! Men det var ingen Green: men Deres artige Bejlers Arm, om det var noget. Han koketterer med Dandserinderne ligefor vore Øjne. En behagelig Forgrund, isandhed.

Lucy. Velan, jeg vil forsøge nok engang. (Tegner.)

Flora. Men glem ikke den mørke Bund af Pisangblade for Profilet, eller at Næsen gaar næsten i eet med Panden, og at i begges fine Kontur synes Moralen at have bøjet en af sine stive Retlinjer efter Skjønhedens egen Bølge. Det vil blive en behagelig Erindring fra Ostindien, Mylady, naar vi engang ere vel hjemme.

Lucy. Oh, det er ogsaa alt. Men ikke behagelig, Flora.

Humphry. (Seende bag sig.) Hvad bestiller De der, Lady Lucy?

Flora (hurtig.) Ak, Sir, stille! Mylady tegner bare . . .
Humphry. Hvad beha—?
Flora (hurtig.) Insekter, Insekter, Sir . . .

2den Bajader.

Se, Fremmede, vor Dands er let og yndig
som Skyernes, der samles og spredes og samles,
og spaa en dejlig Dag og fly!
Uhörlige som Stjernernes
og sporlöse ere vore Trin
som Rosenbladenes, hvormed et Vindpust leger.

(Rækker William en Krands. Dandserinderne forene sig atter.)

William.

I visnede Rose tændte
jeg med mit Kys
dens Livsensblod til den brændte
fyrig og lys.
Jeg kyssed den til dens Liv frembröd
i Farve og Duft derhjemmefra,
thi paa dens Kind jeg kjendte
et Smiil, o derhjemmefra.

Lucy og Flora.

Hvor ædel er ej hans Smerte!
Hjemve den er.
Hvor stærk dog, naar Mandens Hjerte
neppe den bær!
Hvor öm dog, naar kun derhjemmefra
et henvisnet Blomster i sit Savn
med Længsel den begjærte,
at trykke det til sin Favn!

Humphry.

Den Nar dog, hvor han kan snakke!
Bytte han vil
for Græsstraa fra Hjemmets Bakke
Houriens Smiil.
Jeg sende ham skal derhjemmefra
med störste Plæsir et dygtigt Læs,
og ta'r igjen tiltakke
med hans Bajader for Græs.

(Dands. Samme Instrumentation og Vendinger i Balletten.)

Humphry. (Vil vende sig.) Lady Lucy, saasandt jeg er . . .
Flora. Sir, Sir, staa stille. Mylady tegner netop en Flue paa deres Ryg.

Humphry. Ah, min Bedste. Jeg staar stille som en Muur. Er den smuk?

Flora. Prægtig, prægtig! Den . . . . .

Lucy. . . . Men, Flora, hvor kan du?

Flora. Den ligner en Løve ligesom Egehjorten, som De nok kjender, Sir, ligner et Næshorn, Sir, som De nok kjender.

Humphry. Bevar's ja. Det maa ind i *Calcutta monthly natural magazine* eller — saasandt jeg er Sir Humphry Lowthes — i *Botanic review,* dersom Sir Wallich vil gaa ind paa min Ide at opbevare Insekter ved at presse dem som Herbarier.

3die Bajader.

Ak, Fremmede, den söde Mahaviblomsts Duft
selv fængsler den jagende Storm,
saa beruset den daler i Græsset,
hensvævende under de brede Blade fra Busk til Busk.
Men een Dag kun dufter
den Blomst, som fængsler den jagende Storm.
Se, Fremmede, Mahavien er födt af förste Kvindes Fodtrin,
og Vi, Vi ville dö for dit Smiil,
der Blomstens ene Livsdag os være.
(Rækker William en Blomst.)

William.

Selv Himlen og Luften kjender
ej jeg igjen.
Som smeltet Metal nedsender
Solen fra den.
Og Stjernerne, o derhjemmefra,
bekrandse vel ikke Himalah;
men blidere end disse
de blikke derhjemme ned.

Lucy og Flora.

Hvor Bölgen er dyb, som skiller
En fra sit Hjem!
Hvor Bjerget er höjt, som stiller
sig mellem dem!
Den Vind, som ej kom derhjemmefra,
for heed eller iskold blæser da.
Men Hjemmets milde Vinde
de dö för de række hid.

Humphry.

Han sympathiserer, tror jeg,
dygtig med dem.
Hvor jeg mig opholder, bor jeg;
der er mit Hjem.
I dette Princip er Vinding gjort,
thi da ingen Hjemve plager stort.
Jeg hjemme er jo, hvor jeg
paa Jorden har sat min Fod.

(Dands.)

Flora. (til Lucy.) — Saa! Det ligner virkelig meer end de allerfleste Portræter, som ligne naturligviis; thi ellers vare de ikke Portræter. Og Malerier ere de ikke altid.

Lucy. (gjemmende Skizzen i sin Mappe.) Snak, Flora, det er mere en Skizze af disse Øjeblik bare. Jeg vil gjerne forære dig det. (Tager den frem.)

Flora. Og beholde Originalen.

Lucy. I Erindringen.

Flora. Han er virkelig interessant. (Afsides.) Ak, der er Noget i hans Ansigt, som ligner lille Ben derhjemme, saadan som han nu maa see ud. Men er De oprigtig, Mylady, saa tillad mig at være højmodig og vælge et andet af Deres Mappe, end just en Skizze af den smukkeste, og jeg tror bedste, Anglo-Ostindianer, vi have seet. Nu, Sir, Fluen er fløjen.

Humphry. (Vendende sig om.)
Ah, hvorfor pressede De den ikke, Miss? Men lad see!

(Vil see paa Papiret. Lucy gjemmer det.)

Flora. Det maa have været en Troldflue, Sir; thi da den lettede sig til Flugt, blegnede dens Afbildning hen paa Papiret, og da den virkelig fløj, var hele Figuren borte.

Humphry. (Langtrukkent.) Virkelig?

Flora. Virkelig, Sir.

Humphry. (Seende paa et af Papirene. Forundret.) Der *er* ingen.

Flora. Nej der *er* ingen. Er *det* ikke ganske rigtigt?

Humphry. Ja, *det* er ganske rigtigt. Men der *er* ingen.

Flora. Men der er Sympathier til i Naturen. Er ikke det ganske rigtigt?

Humphry. Jo, for Exempel . . .

Flora. Altsaa Ikke meer om det, Sir.

4de Bajader.

Se, Fremmede, derfor ere vore Trin lette,
forat bortföre din Kummer umærkeligt.
Og Den, hvis Skabning mest ligner det Skjönhedens Mönster,
den Yndernes paradisiske Stengel,
hvorpaa dine lönlige Tanker blomstre,
hvis Aasyn mest ligner din Glædes,
og i hvis Öjne en Glands af dit saligste Öjeblik lyser
— o Fremmede, se Hun vil med sin söde Læbe
udsuge din Smertes Gift,
og lægge dit Hoved til sit Hjerte,
og lade dig höre Salighedens Timer i dets Slag.
(Rækker William en Blomst. Han vinker Bajadererne bort.)

William.

I Vildrosens Hjerte skjære
Blegbed er malt.
I Kvindens er Blyheds Ære
södest af alt.
Og Brudene staa i Annandale
med Krandsen saa smuk som Vaaren har,
men Ingen glemmer at bære
Vildrosen med blege Skjær.

Lucy og Flora.

Naar Natten med Dug forfrisker
böjede Blom,
i Drömme fra Hjemmet hvisker
Stemmer derom.
Gid tydeligt han derhjemmefra
maa höre sin Moders Stemme da,
og öjne Fædrehuset
og Træet derudenfor!

Humphry.

Goddam! Hun er smuk. Ja Alle
har mit Behag.
Men Hun maa man dejlig kalde
efter min Smag.
Den Mode er ret, den klæder net,
med Musselinskjole kort og let.
Den London vil gefalle.
Jeg bringer den did, Goddam!

Humphry. Nu er han kjed af *den* Moro, Mylady, En af Bajadererne var, paa min Ære, smuk.

Lucy. Tillad, Sir, vort Arbejde fordrede al vor Opmærksomhed.

Flora. Ja, Sir, vort Arbejde fordrede al vor Opmærksomhed, og lidt til.

Humphry. Paa min Ære, Kunsten skulde De vise meer Opmærksomhed.

Flora. Og De Mylady, Sir, og lidt til . . .

Lucy. (Rejsende sig.) Flora, kom! Der er mindre kvalmt inde.

Flora. Ja slig Konversation er en Slags Bagerovn af Ord, saa raa som Steen og Tegl. Og der skal jo ogsaa være Flammer i dem. (Spids.) Farvel, Sir! (Damerne gaa ind.)

Humphry. (Seende efter dem.) Prosit! Nu falde de den Gamle i Kløerne, og faa døje de tre evige sidste Kapitler af hans Rejsebeskrivelse. (Sætter sig paa Damernes Bænk.) Pah! her fik jeg mig en god Plads, bare her nu ingen Skorpioner var i Nærheden, og den Original derover fandt paa nogle Optøjer. Men der sidder han og plukker sine Invitationsblomster istykker — *Quelle bête!* Og hver betyder dog sin, og Passionsblomsten der, som han ødelægger, den Sødeste af dem alle: Tamajindri med de to Elskovspile i Øjnene. Jeg tror han er gal, hver af dens sexten Blade betyder jo en Sommer af hendes Alder. ***A la bonne heure!*** (Gjör sig det mageligt.)

William.

(Skjödeslös sönderplukkende Blomsterne.)

For pragtfuld er mig Indiens Sommer.
De blinde næsten, disse Blommer.
De synes næsten som metalne,
som groed' af Frö fra Eden faldne.

En farvet Dag, om Solen döde,
vil da af Indiens Flor fremglöde.
Med falskt og dæmpet Solskin ville
de gule Liljer Alt omspille.

Langs Höjens Ryg i dunkle Skyer
af Rosers Gjenskin Morgnen gryr.
Sölvpalmerne og Gyldenregnen
da straalte Lysning over Egnen.

Paany forelskte Nellikklynger
indkysse Liv i Muldens Dynger.
Lotos paa sine mörke Vover
da ligger, liig en Sol, der sover.

Det er en Dag som under Jorden,
som Sommernætterne i Norden.
O hvor fantastiskt Lys! Hvormeget
det ligner dog mit Indres eget!

Sollöse Dag, purpurne Taage!
Du lyse Nat, hvor Blomster vaage!
Frydlöse Glæde! vaagne Slummer!
Tungsindighed foruden Kummer!

Hvor lyst et Mulm! hvor dunkel Dagen,
som Glands af floromslört Skarlagen,
som Stenen, der i Mulden tindrer,
som Blindes Bliks, der Syn erindrer!

Hvor ligt det Lys, hvori de svömme
de fædrelandske, kjære Drömme!
Hvor ligt min Sjels, af Savn fordunklet,
af Hjemmets Minder gjennemfunklet.

Humphry. Pah, ikke andet? Hjemve? — Det var ogsaa en Følelse! Somom man ikke havde nok Følelser før. Hjemve er en Lyst til at rejse hjem, og saa rejser man hjem, om man vil. I Ens Lyst er Motivet nok til hvad det skal være; og da jeg nu ikke har Lyst til at høre paa de evige tre sidste Kapitler af Mylords uendelige Rejsebeskrivelse, og jeg ikke vil være uhøfligere end nødvendigt, saa gjør jeg sgu som saa . . .

(Her ud af Parkettet uedad Gaden. Lorden kommer idet samme ivrigt ud med en Atlas og Portefeuille, fulgt af Lucy og Flora.)

Anden Scene.

Lorden. Lucy. Flora. William.

Lorden. — — O det ærlige Skind! Og om han nu er trodsig ligesom Klippen er brat bare for at være Klippe?

Flora. Eller som Skindet har sin stride Side imod Haarene.

Lorden. (Med et alvorligt Blik paa Flora.) . . Lucy, eller lidt raa, ligesom Barken paa de ædle britiske Ege? Ah, der seer jeg ham endnu. (Raaber.) Humphry! Humphry! Nu saa for Fanden, der drejer han om til Quaien.

Flora. Den Tølper!

Lorden. (Alvorlig.) Flora! ?

Flora. Ja han hørte meget godt De raabte, Mylord. Han er . . o, Mylord, han er . . .

Lorden. (Hidsig.) Jeg siger Dig . . .

Flora. . . Han er utaknemmelig, Mylord. Han vil ikke høre de tre sidste . . .

Lorden. Hvad? Vidste jeg! Men tal ikke saa om den brave ligefremme Dreng. „Tølper?!“ I gamle Dage slog man Riddere af slige gedigne Karle.

Flora. Ja af Vlieset eller Bukkeskindet.

Lorden. (Tager Lucy under Hagen.) Lucy, mit Barn, intet Metal er for ædelt til at ligge i Jorden. Og saa er det med stakkels Humphry.

Flora. (Afsides.) Jeg havde nær sagt: gid det var saa vel!

Lorden. (Endnu venligere.) Men det bør ikke blive liggende, men poleres og forenes med Ædelstenen eller Perlen til et herligt Smykke. Og Humphry, stakkels Dreng, som tidlig mistede sin Fader ligesom Du din . . . . (Afbryder sukkende.)

Flora. (Afsides.) Og som tyraniserede sin Moder, der forkjælede den uvorne Dreng.

Lucy. (Paa engang med Floras Replik. Kjærtegnende.) O min kjære Onkel!

Lorden. . . Ja Humphry, Stakkels, er han ikke allerede bleven meget finere og bedre? Og en smuk Mand er han med et ægte engelsk Udtryk. Nu maa Du have lært at kjende ham paa Rejsen,

Flora. (Afsides.) Saamen, Bekjendtskabet har meget tilfælles med de barbariske Lande, vi have seet, og med Ørknerne. Men det tog dog engang en Ende med disse.

Lucy. Ja paa Rejsen, Onkel! men . . . . O jo, jeg er ret tilfreds med ham.

Lorden. (Afsides.) Den troskyldige Sjæl aner ikke, at dette netop er Hensigten. (Raskt.) Ja, at kjende og elske ham er eet. (Afsides.) Pah! det var for langt rykket ud.

(Lucy trækker sin Haand ud af Lordens.)

Flora. (Afsides.) Aha, der klang igjen en Streng, jeg har hørt før. Jeg begynder at begribe. Den gamle Herre har en kjærlig Plan med dette kjedsommelige Følge.

Lucy. (Afsides.) Skulde det være muligt?

Lorden. (Forlegen.) Jeg tror . . . jeg mener, at kjende og agte Sir Humphry er eet; men man maa først kjende ham.

Flora. Ja ligesom Vildnisset. Naar man først har brudt ind i Tornebuskene, saa veed man hvor man er.

Lorden. Og dertil, Lucy . . .

Lucy. Og dertil skulde Rejsen tjene?

Lorden. (Forblöffet.) Rejsen, Lucy? Rejsen er til fælles Fornøjelse og jeg tror til Nytte for Videnskaberne, naar jeg først faar endt . . . (Falder i Tanker. Gnider Panden.) Ah hvor var det nu jeg slap, da disse fordømte Dandserinder og deres Triangelmusik . .

Flora. I sidste Kapitel formodentlig, Mylord.

Lorden. Rigtig Flora, Du er opmærksom, naar Du vil, og har en god Hukommelse. Det var ved et dygtigt Hug til Lord Valentia for hans Lovtale over Compagniets Adfærd mod Hyder Alis Familje . . ret et dygtigt et, kan Du tro.

(Viser Tegn paa fremdeles Adspredelse.)

William. (For sig selv.) Det er skotsk Dialekt, de tale. O snart skal jeg hjemme kunne beruse mit Øre i denne Musik.

Flora. (Tager Lorden lidt ved Armen.) Ja, Mylord. Valentia fortjener alt hvad han faar, for han er en Tory. Men var det ikke bedre at tænke videre frem end tilbage? Jeg mener....

Lorden. Videre?

Flora. Ja for at Rejsen engang kan faa Ende.

Lorden. Det er just det jeg spekulerer paa, og nu har udfundet. Ret et geografiskt Vendepunkt! Men Humphry, Humphry vil ikke . . Men Aarsagen er nok, at han ikke veed om det fornøjer Lucy . .

Flora. Har han tænkt paa det, Mylord, vil jeg fornegte min Tro og paa min blotte Fod gaa til Mekka og gjøre Bod for min Vildfarelse.

Lorden. Visvas, Tos!

Lucy. Vist, saalænge De fornøjer Dem paa Rejsen, bedste Onkel, er den ogsaa mig en Glæde, men ikke længer. Først da vil jeg tillade mig at længes hjem.

William. Sagde ikke den ene Lady „længes hjem?" O, vi dele Følelser.

Lorden. (Afsides.) Hun undviger mig. Men jeg gaar ogsaa for raskt paa. (Höjt.) Da vil det vare længe, min lille Lucy, dersom Du ikke . . . ja, dersom Du ikke faar at bestille hjemme. Og naar jeg saa først kan see Dig skjøtte Dig selv, naar jeg — mener jeg — først seer Dig sikker hos en ærlig brav Mand, en brav Mand . . ret en brav Mand som . . . som . .

Flora. Fy, vel ikke som . . .

Lorden. Nej! nej! Miss, hvad er det De tillader Dem! Nej, nej, just ikke . . .

Lucy. (Kjærtegnende.) O min gode Onkel! (Afsides.) Ah, han bemærker os.

Lorden. Jeg meente kun, naar du befandt Dig vel — forstaa mig: vel hjemme, vilde jeg slaa min lange paatænkte Rejse om Jorden efter en af Bredegraderne af Tanker, og slaa mig til Ro hos jer og arbejde paa Udgaven af mine Rejser. Det vil blive en Beskrivelse! Paa Royal-Velin, dediceret til gamle Kong William eller min Ven Sir Walter, der har gjort Campbellerne verdensberømte.

William. (Vender sig livlig om.) Campbellerne? Sagde han ikke „Campbellerne?" Skulde denne Familje være Campbeller? Nu vel, den er bleven stor, en Menneskeslægt, og de ere blevne fremmede for hinanden. (Vender sig bort.)

Lorden. Og saa skulde jeg læse den *in extenso* for dig, dersom Humphry gav dig Stunder, og . .

Lucy. (Forundret.) Sir Lowthes?

Lorden. (Afsides.) Hvilke Øjne de gjøre! Pigerne mærke Uraad. Ak, om Rejsen skulde være spildt!

Flora. (Afsides.) Ah, den gamle Herre troer nok, at man ligesaalet bliver forelsket som støvet sammen paa en Rejse.

Lorden. (Afsides.) Djævleblændt, at Humphry ikke selv rykker ud, men lader mig istikken, mig, som ligesaa gjerne

kan holde paa en Kilde, der vil sprudle frem, som paa hvad jeg tænker . . . (Höjt.) Sir Lowthes, siger Du, Lucy? Nej, „Humphry, Humphry!" Har Du imod den stakkels Humphry, som gik saa trofast ved Siden af din Kameel i den afghaniske Ørken? Det staar bestemt i 27de Kapitel af min Rejsebeskrivelse. Gjorde han ikke, Miss Flora?

Flora. Ja, Mylord han gik ilæ af Sandfyget. Derfor gik han ved Siden af Myladys Kameel.

Lorden. (Vred.) Derfor? Miss, jeg er misfornøjet med Dem. Hverken er De opmærksom, naar jeg forelæser min Rejsebeskrivelse, og heller ikke har De noteret Vejrrubrikkerne hverken for igaar eller idag i Dagjournalen. Det er disse forbistrede Optog hos denne . . Gud veed hvad han er . . . denne Dagdriver af en Nabo. (Seer William.) Guds Blod! Men jeg tror dog ikke han hørte det . . Lucy, vær ikke saa forskrækket . . Jeg skal gjøre den Gentleman min Opvartning . . Imidlertid maa han tro vi tale om noget andet. (Höjt.) Skal vi have et Blanko for 2den August?

William (Springer op.) 2den August?

Flora (Blöd.) Mylord —

Lorden (Skyndsom.) Kom, Børn! Jeg vil ikke have med denne Ostindianer at bestille, kom! (De gaa ind.)

Tredie Scene.

William. Strax derpaa Humphry.

William. 2den August? Min Moders Fødselsdag; og jeg har ikke forstaaet hvorfor min Hjemve har gjæstet mig vemodigere end ellers idag den 2den August.

Humphry. (Kommer fra Havnen.) Ja, Sir, det er den 2den August alt. Goddam!

William. (For sig selv.) Hvad dvæler jeg efter? Mit Ophold bliver mig utaaleligere under denne Uvirksomhed og Rigdom, mens maaske mine Forældre . . O nu ere de gamle, om de leve . . Og, min Gud, hvad dvæler jeg efter —?

Humphry. Nej, skynd Dem, Sir. Skal vi gjøre Følge,

om De vil til Europa? Jeg kommer fra Havnen. Den sidste Ostindiefarer letter iaften, og siden tvivler man paa der drejer nogen ind fra Kalkutta.

William. Ah, Sir, jeg er Dem forbunden. Men Forpligtelser binde mig her før jeg kan sige denne Verdensdeel Farvel. Alligevel ventes her to Sejlere ihøst.

Humphry. Ha ihøst? Hvorfor ikke til næste Høst, Sir? Men det er alt den 2den August. (Bider sig i Neglene mumlende.) 2den August! Det er af Vigtighed for mig at faa hugget mig fast i denne Pengenabob! (Seer sig om.) Jo ganske rigtigt. Vinden er S. S. V., saavidt man kan se af disse ustadige Silkevimpler, og Skibet derude kommer fra Land inden Aften.

William. Tror De? Jeg har Understøttelse at sende en Familje i Fædrelandet.

Humphry. (Afsides.) Gid han vilde betro mig at bringe den frem. (Højt.) Jo ganske vist, Sir, iaften. Men lad os høre efter.

William (Idet de gaa.) Jeg er Dem forbunden, Sir, meget gjerne! (Lorden, Lucy og Flora komme ud igjen.)

Fjerde Scene.

Lorden. Lucy. Flora.

Lorden. (Idet han træder ind.) . . . Retsaa, søde Barn, saa er der Intet ivejen for at rejse videre, naar Du vil overtale ham. (Afsides.) Ha, det var en fortræffelig Avance! det er saa godt som en Kjærlighedstilstaaelse, naar en Dame anmoder en Herre om noget. (Højt. Gnidende Hænderne.) Ah, nu er der næsten ingen Afstand mellem os og det bestemte Vendepunkt: Indiens Sydspidse; thi Ghauntstoppene ere intet imod en Mands Bestemthed, og Humphry er en Mand, ret en Mand, Lucy. Hans Trodsighed er kun hans Mandigheds buskede Bryn. O tro mig, søde Lucy, Du gjør mig ret lykkelig ved dette Løfte. Men, Flora, hak nu ikke paa ham, naar han kommer tilbage.

Flora. Men De siger jo selv, Mylord, at han er en ædel Kjærne i en raa Skal, og hvorledes skal man faa den ud uden at hakke paa Skallen.

Lorden. Tosse!

Lucy. Ja jeg vil sige ham, at han skylder Dem Lydighed.

Lorden. Siig hvad Du vil, hvad dit Hjerte tilsiger Dig; men brug bedre Argumenter, og saa over Ghaunts ind i Mysore og nedover o. s. v. o. s. v. Og Humphry med. Ikke sandt, Humphry med?

Lucy. Ak! jo, dersom —

Flora. Javist, han hører med til Rejsen som Skumpen og Støv og for at sande Ordsproget: Mennesket fører sin Sorg med sig overalt. (Lorden sukker. Afsides.) Ak, det rørte ved hans Hjertesaar. (Höjt.) Ja, Lord Campbell, vi behøve En, som kan forsvare os mod Mahratterne og Tigrene, som bebo Landet isammen.

Lorden. Snak! Den Deel af Rejsen vil danne det mest glimrende Afsnit i min Beskrivelse. Paa en af Plancherne skal vi allesammen befinde os i Forgrunden. Du ogsaa, Flora, og en ung Dame støttende sig til . .

Flora. . . . Ham, der kommer gaaende der? Men ikke med ham der kommer vraltende. (Sir Lowthes og William sees at komme gaaende. De standse af og til i Samtale.)

Lorden og Lucy (Bebrejdende.) Flora!?

Lorden. Flora, jeg vilde ønske, Du vilde gaa ind og passe din Journal, for Du kan ikke være rolig.

Flora. Oh, Mylord, den er alt færdig; men jeg skal vise Sir Lowthes hvorledes Deres Ønske bør være en Befaling.

(Gaar ind.)

Femte Scene.

Lorden. Lucy. Sir Lowthes. Kaptejn William. Siden Flora i Vinduet.

Humphry. . . Skibet rejser altsaa, Sir. Jeg vil ønske vi havde væddet. Men hvad bryder De Dem om denne Paket fra Præsidentskabet, som mødte os paa Quaien, naar De vil rejse, og der er god Vind?

William. Min Pligt, Sir. Den kalder mig til Madras. Derfor, dersom De rejser . .

Humphry. Ja dersom! Dersom Fanden ikke kjører sin Vogn ivejen. Men tys, Sir!

William. (Med en let Hilsen til Lorden og Lucy.) Deres Selskab maaske binder Dem?

Humphry. Fanden heller. Dog — tys Sir, jeg skal fortælle Dem noget. (De gaa noget afsides.)

Lorden. Hvad Selskab han der er kommen i!

Lucy. Ikke det sletteste, tror jeg.

Lorden. Gid han var det kvit! For vi har jo andet fore. Han er stiv som et Harnisk, og har allerede ytret Mishag med Planen — naturligviis for *din* Skyld.

Lucy. For *min*? De betager mig Modet til at overtale ham.

Lorden. (Hostende.) Humphry! Hm! Humphry!

Humphry (Vendende sig skjödeslöst om med Hovedet.) Strax, Mylord! (Afsides.) Nu maa jeg da holde til. (Hvisker til William.)

William (Seende paa Lorden. Til Humphry.) Aha! er han en saadan Original? Men en uskyldig en, forekommer det mig. Blot en Rejseliebhaber.

Lucy. (Afsides.) Jeg tror han bagtaler os. Han er istand dertil.

Flora (Oven fra Vinduet.) Ja, Lucy, jeg hører det. Han skildrer Mylord som en . . jeg vil ikke sige det . .

Lucy. Fy!

Flora. O saa falskt, saa falskt!

Lucy. Den Utaknemmelige! Men han skal —

Lorden (Hostende.) Humphry! Humphry! — Det var da ogsaa . .

Humphry (Trædende frem. Til William, rystende hans Haand.) . . Skriv altsaa, Sir. Det bliver derved. (Hviskende til ham.) Jeg skal vel se til at komme afsted. (Hilsende.) Ah, Mylord, jeg kan allerede sige „Godaften". Det begynder allerede at svale paa. Vinden staar fra Land, Mylord, meget godt fra Land for Folk, som vil fra Land.

Lorden. Ja min Gut, men den smager bedre imellem de blaagrønne Ghaunts, hvor den kommer fra.

Humphry. Det bliver vi To om.

Lorden (Forskrækket.) Hvad? (Til Lucy.) Der hører Du, Lucy.

Humphry. Jeg mener i Meninger, Mylord.

Lorden. Ja nu skal Du høre min og Lucys . . og Lucys, — hører Du? (Seer William har sat sig. Afsides.) Ej for Pokker! der er den ubehagelige Nabo igjen paa sin Yndlingsplads. (Höjt.) Men kom ind, Børn. Der er Atlassen, og den hele Vej udpeget.

Humphry. Til Kap Komorin?

Lorden. Netop! Lucys og min Mening og Lucys. Netop! og netop til Komorin.

Humphry. Nej, Goddam! Saasandt jeg er . . .

(De to sidste Replikker siges mens de gaa ind. Paa samme Tid er ogsaa William gaaen ind til sig. Fra Baggrunden Ritornellet for Sangerinderne, der komme fra det fjerneste Hjörne af Williams Landsted.)

Sjette Scene.

William. Hinduiske Sangerinder. (Lucy og Flora sees af og til ved Vinduet.)

William (Talende ind ad Dören.) . . Kan det adsprede mig, Achmet, saa lad dem komme. (Sætter sig som tilforn.)

Sangerinder.

En Skov i Flammer
er Mandens Jammer:
sin egen Næring
og Selvfortæring.
Et Hav i Fraade,
hvis Bölger æde
paa egne Kyster,
Vulkan i Gjæring,
en Guds Unaade,
en Jord, som ryster,
er Mandens Vrede.

William.

De Indiens Dötre min Sorg ej fatte.
Den er ej Skoven i Rög og Brand,
ej Hav, der vredes;
men Træets langsomme Död, man satte
i fiendsk Jordbund paa fremmed Strand.
Den lever og dör

af Sukket: hvorledes, o hvor
lever min Far og min Mor?

Sangerinder.

Hans kvalte Længsel
er Löven i Fængsel,
er Kjæmpeslangen,
af brustne Klipper
i Hulen fangen.
Det Suk, som piner
hans Barm, og presset
hans Ve undslipper,
er Sværd, som glipper
fra Haand, og hvæsset
i Luften hviner.

William.

O nej, min Sorg er ej Löven bunden,
Uhyret indklemt i Bjergets Rift.
O den er Vunden
i vis, indvendig, uscet Forblöden,
en dryptært Klippe, en langsom Gift.
Den lever og dör
af Sukket: hvorledes, o hvor
mon lever min Far og min Mor?

Sangerinder.

Hans Sorg ej slumrer
skjönt Hovdet synker,
mens Panden skumrer
sig til med Rynker.
O Nat, hvor skummel!
hvor trolöst Stille!
Vulkanens Tummel
er i dens Indre.
Ej Dröm tör spille
i Ro hans Hjerne,
ej tröstfuld Stjerne
i Taaren tindre.

William.

I Sandet formes, i Bölgen maler
sig falske Omrids af fjerne Hjem.
I Luften taler
min Moders Stemme, i Skyens Dale
min Faders Hyttetag titter frem.
Den lever og dör o. s. v.

Sangerinder.

Han hader Glæden.
Ham Tröst at række
er Mandelsæden
i Gletscherrevne.
Sig sammentrække
hans Bryn som Kroge.
Dem ud at jevne
er Haand at strække
til Fred imellem
to kampoprejste
giftsvulne Snoge.

William (vinker Sangerinderne bort.)

O Hjemve, dybere er din Smægten
end Nonnes Elskovs, end Enkes Savn
i tro Fornegten.
Lig anskudt Due din Död du bærer
med dig, hvor fjernt fra din Födestavn.
Du lever og dör o. s. v.

Som Örknens döende Vandrer hörer
i Alt kun Susen af livlige Bæk,
en hjemlig Tone
hvert Vindpust bringer, og Bölgen förer
mod Stranden knuste min Faders Træk.
O Hjemve, du dör
i Sukket: hvorledes, o hvor
mon lever min Far og min Mor?

(Rejser sig heftig.)

Men denne umandige Smerte? — bort! (Visker en Taare af Öjet. Lucy og Flora vise Deeltagelse.) Maaske ere de fattige og hjelpeløse derhjemme — skjønt Bob vel er der hos dem, og lille Ben maa være bleven stor —; men i *min* Haand er Hjælpen. Derfor — ja, denne Lejlighed maa ikke forsømmes. Det vilde være Synd. Gud vil give denne Gentleman en lykkelig Rejse for mine Bønners Skyld. (Gaar ind.)

Syvende Scene.

Lorden, med sin Atlas, og Humphry komme ilsomt ud. Flora og Lucy i Vinduet, visende at de höre Samtalen.

Humphry. Nej, Sir!

Lorden. Jo, Sir!

Humphry. Goddam, Mylord! saa slip mig!

Lorden. Ikke af Flekken!

Humphry. Netop det vil jeg: ikke af Flekken.

Lorden (Pegende paa Kortet.) Men saa se dog! I Alverden, saa se dog!

Humphry. Pah! Jovist! Jeg har sagt det, Mylords Rejseorm er meget lang.

Lorden. Hvor er da den Gentleman herover, som ikke gjør andet end fornøje sig? Han vilde kunne sige dig . . .

Humphry. Jovist, han er paa min Side.

Lorden. Det kunde jeg tro. Ja det kunde jeg tro. Men er det ikke for *din* Skyld, for *din* Skyld, vi rejse? Se nu, her er Ghaunts, og her . .

Humphry. Ej, Tippoo Saib og Seringapatam eller hvad det heder! Og det Punkt er Verdens Ende. Desuden — ja for *min* Skyld? Jo pyt, jeg mener Rejsebeskrivelsen har ogsaa sin Deel i Skylden. Og desuden, ligesom vi drage fremad mod den ene Verdens Ende, rulle mine Udsigter — som De veed, Mylord — tilbage mod den anden. Og desuden . .

Lorden. (Blöd.) Humphry . . og desuden?

Humphry. Ja desuden — blev der, for denne evindelige Rejsens Skyld, noget af Feten hos Guvernoren i Putnah eller hos Obersten i Fort George, eller her eller paa alle betegnede Hvilepunkter? Og desuden — jeg kunde fryse mig fordærvet af Myladys Kulde, dersom her ikke var saa hedt. Goddam! (Med heftig Gestus.)

Lorden. Ak, Humphry, paa Forbjergene stode altid Kjærlighedens Templer. Jeg gaar dig god for, naar vi have naaet Kap Komorin . . .

Humphry. Nej, Mylord, det er alt ude i August, og jeg gaar Dem god for, at hverken Fanden eller Kjærligheden skal faa mig længere Øst, Syd eller Vest eller fra Havet, som dog er en Slags Vej hjem. Det er paa høj Tid.

Lorden. (Pegende paa Kortet.) Men Du seer jo ikke efter, Humphry.

Humphry. Nej, i Kalenderen er der andre Argumenter. Behag at se efter, Mylord — der er mærket for 5te December, og jeg har veddet med Lord Kennedy, og et Veddemaal er et Æresord, og det holder jeg ... Mylord, jeg holder mit Æresord, — og det har jeg givet Lord Kennedy paa at deeltage i hans store Hjortejagt, som begynder præcis den Dag, og mit Ord staar, og det er Sagen.

Lorden. Bare Veddemaalet ikke var Sagen. (Blöd.) Ak, Humphry, da falder jo Alt sammen, mit Hjertes prægtige Bygning. Humphry, vil Du bedrøve mig? Jeg er din Formynder endnu, og har været Dig en Fader.

Humphry. Vel nok, Mylord; men jeg er en Æresmand, og det er alt ude i August.

Lorden. (Kjærlig.) Nu, Dreng, videre! Du vil nok komme til Fornuft.

Humphry. (Heftig.) Aldeles ikke . . . aldrig i Verden! Nej! nej!

Lorden. Saa vil Du dog nok tænke paa . . ja Du veed nok selv hvem . . .

Humphry. (Endnu heftigere.) Men saa for Fanden! Goddam Mylord! . . . Ah, om Forladelse, jeg bliver hidsig. Men (Stikker sin Hirschfænger i Jorden.) her staar min Hirschfænger, og saa staar mit Ord. De har mit Ord, Mylord; men ikke paa at følge med til Verdens Ende; og Francis Kennedy har mit Ord . . Ha, Mylord, De skulde see hans Støverrace!

Lorden. (Næsten givende sig over.) Du store Gud! Du store Gud! Og netop nu, da vi nærme os Rejsens Vendepunkt, og jeg kan sige med frelst Samvittighed: „nu Børn, nu kjende I hinanden tilstrækkeligt". Ak Humphry, Du har ikke været nok opmærksom og artig, men . . .

Humphry. Oprigtigt, Mylord! Det hár alene været for Myladys Skyld, at jeg ikke hundredegange har slaaet Miss Flora paa Øret.

Flora. (For sig selv.) Takker, takker! Skal takke bedre.

Lorden. Ak ja, jeg veed det jo nok.

Humphry. Men jeg er en Æresmand, Mylord.

Lorden. Ak ja, jeg veed det jo nok.

Humphry. Og Hun en optagen Kattekilling.

Flora. . . . Ja, som skal klore dig.

Lucy. Tys, Flora!

Lorden. Har jeg ikke altid sagt, at dit Væsen tilhører din Ærlighed? Og det har jeg sagt, og bejlet langt ivrigere end Du selv. Men bare tænk paa de herlige Ejendomme, Lucys og dit Fædrenegods, som grændse saa til hinanden, og paa de prægtige Parker, som ikke bør skilles. De ville først ret forene Skotland og England.

Humphry. Det er netop der vi skulle jage, Mylord. Vi komme til at slaa ind paa Myladys Enemærker. Der maa være Hjorte paa fjorten med Mos paa. Derfor Mylord . . .

Lorden. Nu, isandhed, Du overgaar mig i at kunne rejse, naar Du blot vil, eller det Lune stikker dig. Fra Indien til Skotland for sligt Lapperi som en Jagt med et Par Skovriddere?

Humphry. Mylord, Francis Kennedy og tre af deres egne Neveuer . .

Lorden. Visvas! Kjender jeg ikke de Døgenikter?

Humphry. Og kanske Griffith med for at holde her for os og spore op.

Lorden. Ej vas! Han har andet at gjøre.

Humphry. Vi satte vore Hirschfængere i en Eeg til Pant paa at møde der præcis den 5te December næste Aar om Middagen. Det var otte Dage før jeg indhentede Dem i Paris.

Lorden. (Med Udbrud af Vrede.) Sir! jeg vil sige Dem det. De elsker ikke min Fosterdatter.

Humphry. (Affekteret slaaende sig for Brystet.) Mylord! ved Gud . .!

Lorden. Hun vil overtale Dig. Hun har selv lovet det.

Humphry. Goddam! I dets Sted. . . (Stryger sig om Munden. Afsides.) . I dets Sted læste hun mig en Text. Man hører godt igjennem disse Spindelvævvægge.

Lorden. (Strækkende sin Haand ud.) Din Haand, Humphry! Dersom Hun giver Dig sin; saa bliver Du og følger med? og hun skal det paa Stedet.

Humphry. (Slaar sin Haand i Lordens.) Top! Men Mylord, nej,

Francis og Ralph Buxton, og . . Hvad ville de sige? Nej, Mylord, nej .!

Lorden. (Trækkende sin Haand tilbage.) Hvorledes? Ha, Sir, De fornærmer mig, og De fornærmer ogsaa . . Fy, Sir! fy!

Humphry. Der er en Udvej. Ja Mylord, der er en Udvej: Vi rejse sammen til England?

Lorden. Hvad?

Humphry. Og det i Aften med dette Skib.

Lorden. Nej, Sir, ikke om jeg fik alle tre Kongeriger. Til England *nu*? Raser De? Tænker De ikke paa min Rejsebeskrivelse?

Humphry. (Kort.) Nej.

Lorden. Du er rasende. Den blev jo hverken heel eller halv. Det var at anglisere en Løve. Den fik . . Nok! skal den ikke have en geografisk Ende?

Humphry. Ligemeget, Mylord. Min er der hvor vi skilles.

Lorden (Rasende.) Saa gaa Fanden ivold!

Humphry. Velan Mylord!

Lorden. Ja Fanden ivold! Hører De? . . (Vil gaa ind.)

Humphry. Det er efter Deres Pibe; thi det er ikke til England. (Gaar sagte mod Havnen.)

Lorden. (Raaber efter ham.) Farvel, Sir! Jeg stryger Dem ud af min Rejsebeskrivelse, Sir! . . som en Fejlskrift, Sir! . . som en Trykfejl, Sir! imellem Errata . . Gid!

(Slaar Dören i efter sig, men aabner den strax.)

Eller jeg skildrer Dem, Sir! ja, eller jeg skildrer Dem, Sir! Jeg skildrer Dem efter Fortjeneste . . Hører De . . efter Fortjeneste, efter Fortjeneste!

(Gaar heftig ind. Damerne forsvinde fra Vinduet.)

Ottende Scene.

Humphry. (Kommer tilbage.)

. . Fanden ivold? Ja did kan man komme foruden Penge, men ikke fra Indien til England. Den gamle Nar, at han ikke

vilde lade sig tale til Rimelighed! Saa havde han nok forstrukket mig det. Men han er som at møde en Flod. Og Jeg? Goddam! Didhen jeg vil, vil jeg, om jeg saa skal krybe til Korset og høre de tre sidste Kapitler til Ende og saa benytte en Lovtales enthusiastiske Øjeblik. Eller hiin Gentleman derover? Mon han skulde ville? Ah, er jeg ikke Sir Humphry Lowthes og Skibskaptejnen en Skipper? Og kanske han ikke har seet en Æresmand før eller troet paa hans Ord, der bør være god forlods Betaling nok.

(Gaar rask mod Havnen.)

Niende Scene.

Lucy og Flora. (Trædende ud i Blomsterparkettet.)

Flora. (Leende, idet hun træder ud.) Mylady! Mylady! kom ud. Han er borte for evig.

Lucy. (Trædende ud.) Men Flora da, hvor kan Du lee saa, naar min Onkel er saa fortørnet?

Flora. Fordi jeg elsker Dem, Lucy! og fordi Deres Plageaand er borte. Bruddet med den Gamle er alvorligt, det kan jeg forsikre; thi det var to Griller, som mødte hinanden, og to skotske Bjergstrømme ere ikke trodsigere end to Menneskers stridige Luner.

Lucy. Nu, vel!

Flora. Ja saa kan her blive ret behageligt.

Lucy. Ja for her er ikke fuldt saa hedt som andre Steder. Havvinden kommer næsten en Time tidligere end ellers paa Kysten, og vi have luftige Bjerge tæt bag os.

Flora. Ja de ere saa langtfra os, at de ere blaa som Luft. De maa være Oplag af Luft. Men i Nærheden . . .

Lucy. (Holder hende for Munden.) Tys, Flora! Fortørn mig ikke. Hvad gjør den Fremmede interessant uden det, at hans Hjemve viser, at han er følelsesfuld?

Flora. Jeg vil spionere ud hvem han er. Militær er han, men alt hans Tyende og selv de Soldater, jeg seer der undertiden, ere hinduiske. Alligevel . . . Men . . (Lyttende. Lyd af en Flöite og som af mange Folk höres.) Den behagelige Havvind har nok

hindret Sir Humphry fra at komme afsted — eller han kommer for at tage Afsked. (Stöjen tiltager.)

Lucy. Gesvint, Flora! Træk Grenen der fore, og lad os holde os stille. (De sætte sig paa Bænken i Parkettet.)

Tiende Scene.

(Sir Lowthes kommer tilbage, fulgt af en Sværm Folk, hvorimellem en Jonglör med en Slange. De Forrige.)

Humphry. Saa! — *der*, Juggler. Staa der! (Gaar mod Lordens Landsted, bidende sine Negle.) Goddam den Kaptejn, med sine 120 Pund forlods og sin Færdighed i at bande mig over og sin Ringeagt for Gentlemen og Gentlemans Parole. Og netop nu er den Gamle opbragt! (Griber efter Dörhammeren.) Mon jeg tør gribe til? Jo — afsted maa jeg, og derfor . . ja, jeg skal bogstavelig bruge Slangen hvor Staalet ikke duer. Og jeg kjender jo den gamle Nathue havde jeg nær sagt — som saa vel veed, jeg ikke er fuldt 21 Aar endnu. Men han vil ikke staa imod.

(Nogen Tummel bag i Sværmen. Lyden af en Piccolo, somom Juggleren gjorde sig færdig. Humphry vinker til ham.)

. . Ah, Miss Flora, jeg seer deres Kjole gjennem Busken. Jeg maa have fat i Mylord. (Gaar mod Dören. Flora kommer til Gitteret.)

Flora. Jeg synes De har havt nok fat i ham. Mylord er gaaen tilsengs af Ærgrelse og med Nathue, Sir! med Nathue. (Til Lucy.) Tro mig — faar han ham i Tale, bliver det godt imellem dem.

Humphry. (Afsides.) Den Djævel! (Höjt.) Ligemeget, Miss —

Flora. Men vi skal faa ham frisk igjen ved at fortælle ham hvorledes han er karakteriseret for Fremmede af . . . hvem af, Sir?

Humphry. (Afsides.) Gudsdød! (Höjt.) Miss, jeg benegter . . jeg forstaar Dem ikke; men forstaar De mig, jeg maa have fat i Mylord.

Flora. (Aabner den lille Dör til Gitteret og stiller sig ivejen.) Paa ingen Maade Sir!

Humphry. (Langttrukken, stödt.) Paa ingen Maade? Jo her er en Maade, og en som vil behage Mylord. (Seer Lucy.) Ah, Mylady ogsaa der? Goddag, Lady Lucy, og farvel desværre! Men Mylady, Goddag og behageligt Gjensyn i England.

Lucy. (Næsten uhörligt.) Farvel, Sir!

Humphry. (Afsides.) Nu nu! Hun behager ikke at svare, eller var det Busken eller en Fe eller Peri i Busken? (Höjt.) Hvad behager, Mylady?

Lucy. (Med Eftertryk.) Farvel, Sir.

Humphry. Forundrer det Dem, Mylady, at jeg rejser, saa — Goddam! naar vi ere hjemme igjen, skal jeg paa et Vink bringe Dem en Blomst eller Fugl fra Indien. Tro mig! (Afsides.) Ja dersom det var et Veddemaal. (Höjt.) Og nu Mylord fat uden videre, Miss!

Flora. Alvorligt, Sir, De maa ikke. Og hold deres Følge med den afskyelige Fløjten i Ave.

Humphry. (Med plumpt Alvor.) Miss, alvorligt? Meget alvorligt! Forstaar De, jeg er meget alvorlig. Jeg vil ikke, . . jeg har intet at tale med Dem, men med Mylord. (Raaber.) Hm! Lord Campbell! Hm; Saa blæs da!

(Præluderende Musik. Lorden viser sig i Sovehabit i Vinduet.)

Ellevte Scene.

De Forrige. Lorden.

Lorden. . . Nu igjen Musik! Eh, saa for Satan! . . Ah er Du der igjen, min Gut? Bravo, det var det jeg vidste.

Humphry. Ja Mylord, for at vise Dem en Opmærksomhed. Seer De? (Peger bag.)

Lorden (Gnidende Hænderne af Tilfredshed.) O Du ærlige Gemyt! Du ærlige Gemyt!

Humphry. (Afsides.) Nu har jeg ham og mine Pund. Man maa lirke med Formyndere.

Flora. (Til Lucy, gaaende ind i det lille Parket.) Nu kan han virre Lorden om sin Finger. Det var det jeg vidste, om han fik ham i Tale.

Humphry. Ja seer De, Mylord, De har ingen Jonglør i Deres saa yndige Sketches, og her har jeg kapret en paa Quaien.

Lorden. Paa Quaien? (Blöd.) Og did gik Du virkelig, Humphry? Ja jeg var hidsig; men nu er det godt.

Humphry. (Affekteret.) Oh, Mylord.

Lucy. Den Falske!

Flora. Ja, at en Mand kan være saa falsk.

Humphry. Mylord, naar De behager. Jeg har kapret En med en ægte Brilleslange, en ægte *Cobra di Capello.*

Lorden. Humphry, velsignede Gut! Nu kjender jeg Dig igjen. Det var et prægtigt Indfald..

Humphry. (Afsides.) Ja det var det skam. (Höjt.) Det vil blive et interessant Afsnit, Mylord.

Lorden. Vist, vist! Et eget Kapitel.

Humphry. (Vinker Jonglören nærmere.) Frisk an nu, Karl!

Lorden. Nej bi lidt. Jeg vil notere paa Stedet. (Sætter Briller paa, og gjör sine Papirer tilrede i Vinduet med Ivrighed.) Jeg maa jo beskrive alt nøje, nøje — ikke et Træk borte — til min Rejsebeskrivelse. Men *Lucy* maa see det. Ah Lucy, er Du der? Har Du din Portefeuille? Du maa tegne Slangen af, Jongløren, Dandsen og det Hele.

Humphry. (Afsides.) Jeg har ham. (Höjt.) Slip løs da Karl!

(Slangen lösslippes. Tilskuerne danne en Halvkreds.)

Lorden. Nu, Lucy, pas paa! (Musik.)

Lucy.

Onkel, Jeg kan ej for Skræk.
Betænk, om Slangen löb væk!

Flora.

Ja tænk, om Slangen löb væk!

Lorden.

Vær ej bange mit Barn!

Humphry.

Vær kjæk!

Lorden.

Med Penslen Du fange dens Træk!

Humphry.

Og slap den, tilstede er Jeg.

Flora.

Först i det Hurlumhej
Humphry nok löb sin Vej.

Chor.

Den dandser alt!
Den dandser alt!

Jongiören.

Paa opblæst Bryn se Brillernes Rand!
En ægte Cobra di Capello!
Jeg greb den i Sumpen ved Yello.

Chor.

En ægte Cobra di Capello!
En ægte Cobra di Capello!

Jonglören.

Jeg greb den i Sumpen ved Yello.

Chor.

Fuglen sidder som var den tæmt,
havde Mæle og Flugt forglemt.
Thi se underneden dens Brod!
Hvor hvisler dens klöftede Od!
Og Kjæberne skumme i Fraade og Blod!
Som glorödt Metal er dens Blik.
Hör hvor den hvæser som knitrende Siv!
Skjæl imod Skjæl retsom Kniv imod Kniv.
Ej! spil op paany!
Ej! spil op paany!
Op paany!

Lorden og Humphry.

Rör din Finger! Efter den
den knytte skal igjen,
som Silkebaand i Vinden, myg
en Slöjfe af sin Ryg

Lucy og Flora.

O den er grusom, lumsk og styg!
Det er nok!
Det er nok!

Lorden og Humphry

Op paany!
Op paany!

Lorden, Humphry og Jonglören.

Sikker som Palme paa Rod,
stiv som et Spyd paa sin Od
og slank som bladlös Narciss
se Slangen staar paa sin Spids!
Op den puster sit skrumpne Skind
for hvergang Gongonen slaar ind.
Tungen foruden Rist,
flygtig som Ildens Gnist,
vibrerer til
Triangelens Spil.
Hver Nerve zitrer nöje i Takt.
Hver Spette sig tænder i Flamme!

Lucy og Flora.

Ha er det den rette, den samme?
Livlös, stille som nedblæst Kvist
Slangen ligger . .

Jonglören.

Tro den ej vist!
Den Listige lyver sig död.
Se Öjnenes tindrende Glöd!

Lorden. Humphry. Lucy og Flora.

Den ligger paa Jorden henslængt som en Ring,
en irret og troldomsfuld Ring.
Ingen paa den en Begyndelse seer.
Halen er puttet i Munden, da er
Ringen sluttet og fuld.

Jonglören.

O, paa staalhaard Svands
i sin Tryllcdands
hvirvler den,
om Musiken klang igjen.

Lorden og Humphry.

Dacapo da, Jonglör!

Lucy og Flora.

Jeg mener, at den Stakkel dör.

Humphry.

Saa pidsk den med din Stok!
Dacapo!

Lorden.

Bravo! der Jonglör.

(Kaster en Pung til ham.)

Lucy og Flora.

Det er nok,
meer end nok.

Humphry.

Brug din Stok!
Brug din Stok!

Jonglören. (Gaar under Vinduet, og tager Pungen op.)

Udmattet dens vilde Natur
blunder der stille og stur.
Paany i hvirvlende Rund
den gynger næste Sekund.

(Vender tilbage. Viser Tegn paa Forfærdelse, lader Pungen falde.)

Lorden og Humphry.

Bravo, Karl! Nu begynd! frisk an!
Dacapo! Du skjælver jo, Mand!
Du sveder? Du taber din Fangst?
Nu hvad betyder din Angst?

Lucy og Flora,

O, hvad betyder hans Angst?

Jonglören (Heftig.)

Hvor er mit Dyr?
Den dræber . . Flyr!
Afvejen! flyr! Den dræber jer — flyr!

Lorden og Humphry.

Hvad er det? Hvor han sig gebærder?

Lucy og Flora.

Hvad er det? Hans Mine forfærder.

Jonglören. (I höjeste Forfærdelse.)

Slangen! . .

Tilskuerne.

Slangen? . .

Jonglören.

. . Er löben væk!

Lorden.

Ve, jeg seer den bag Gitrets Hæk.

Jonglören.

For Guds Skyld, saa flyr da betids!

(Flygter. Tilskuerne adsprede sig. Humphry flyr hen mod Williams Dör.)

Lorden.

O Lucy! . . Jeg öjner en Spids
af skjællede Hale . . Der sniger den frem.
O Himmel, den nærmer sig dem!

Flora.

Kom, Lucy!

Lucy. (Besvimende.)

Det sortner . .

Flora.

Hun synker, o Gud!

Lorden.

Ha Humphry, saa frels dog din Brud!
Kryster, Du fejg fra din Elskede flyr?

Humphry.

Mylord, nej jeg flyr kun for giftige Dyr.

(Flyr ind til William, som möder ham i Uniform i Dören med et Brev.)

William.

Hvilke Skrig! hvilken Skræk!
Væk, min Herre! væk!

(Stöder Humphry tilside.)

Flora.

Frels os! frels os!

(Bedækker Lucy med sit Legeme.)

William.

Væk!

(Stöder Humphry heftig tilside.)

Flora.

Ak, Hun dör!
Slangen alt sig færdig gjör.
O Vee, jeg tör ej see . .
Den kryber op . .

(Skjuler sit Ansigt.)

William. (Lader Brevet falde. River Humphrys Huggert ud, og springer over Gitteret. Man seer Huggerten blinke eengang.)
Hvad, staar Du her?
Afvej, jeg alt den seer.

Flora. (Springende op.)
O den er dræbt, og frelst hun er.

Lorden. (Kommende ud.)
Er hun frelst?

Flora og William.
Hun er frelst!

(William bærer den besvimede Lucy ind igjennem Dören til Blomsterparkettet. De gaa Alle ind, undtagen Humphry. Musikken udtrykker Glæde.)

Tolvte Scene.

Humphry: (Alene.) . . Det var Pokker, hvor det slog mig; men det er ikke Alle, som have Besindelse, om de have Mod, i sligt Øjeblik. Mod er en Champagner, hvoraf der undertiden, af bare Fyrighed, ikke bliver en Draabe tilbage; men Besindighedens Skillingsøl holder sig altid inden Skranker. Og da er *det* rigtignok bedre, dersom man er tørst og pøbelagtig. (Seer over Gitteret.) Ja, skam, der ligger Bæstet i To lidt nedenfor Nakken. Det er et Mesterstykke af min prægtige Sheffielder. Og den vil jeg dog have. (Vil over efter den.) Nej, Kroppen rører sig endnu, og de røde Øjne staa vidaabne; og det kan ogsaa være det samme. (Seer over Gitteret.) Hm! den var s'gu nær nok; og gid Flora var . . . (Farer med Haanden over Ansigtet.) . . Ja om hun nu var bleven bidt, Giften havde ikke bidt paa hende, for hun har Gift nok selv. Men hvad skal jeg sige til Mylord? Alt er spildt ved dette fordømte Tilfælde, og jeg kan ligesaasnart give mig til at gaa hjem paa Vandet, som jeg kan gaa ombord uden Penge hos den gjerrige og mistroiske Skibskapitain. Ja — faar jeg sige til ham — havde jeg vidst hvor Kobraen var, eller kunnet see den ovenfra som Mylord, saa vilde jeg have gjort netop det samme som den Fremmede gjorde, og vel saa det; thi

naar den først var kløvet, skulde jeg ikke have levnet et Lem heelt. Desuden, Mylord vil ikke kunne negte, at der er en Grundlov i Naturen, hvis første Paragraf er: „Nummer Een er jeg", og hvis Hovedbud er: „hjælp dig selv!" Ja gid han ikke vilde negte det, eller fæste formegen Opmærksomhed ved dette Tilfælde, men alene erindre min gode Vilje, som gav den uskyldige Anledning, saa han ikke negter mig det, jeg behøver, for at sætte min egentlige Vilje igjennem. (Seer Brevet og tager det op,) Til mig konvoluteret? Goddam! kort og godt til mig, tykt og godt forresten. (Læser.) „Ifølge Deres gode Løfte, tillader jeg mig, megetærede Sir Lowthes, da Deres Bestemmelse er at afgaa til Hjemmet med forhaandenværende Lejlighed, og det til en Egn, i hvis Nærhed jeg haaber mine gamle Forældre, eller en af dem, endnu befinde sig i Live, at anbefale Dem til godhedsfuld Besørgelse indlagte Brev, hoslagt en Note, stor 200 L. Strl., for hvis sikre Overbringelse en Familje, hvis Kaar neppe ere de bedste, vil være Dem ikke mindre taknemmelig, end Undertegnede, der kun beklager, at en øjeblikkelig Bortkaldelse i Kompagniets Tjeneste berøver ham Æren og Fornøjelsen af Deres Selskab paa Overfarten til det længe savnede Fædreneland. O. s. v. William John Campbell, Kapitain i Regimentet Madras-Llelewyn."

Campbell? Nu, der er jo Tusinder af det Navn. Men (Slaar en Latter op.) Guds hellige Under! en Note paa 200 L. Strl. i mine Hænder? (Leer höjt.) Al Nød er jo forbi. Jeg kan give min Formynder en Goddag, og Francis har tabt, dersom ikke en Ulykke støder til, og saa kan jeg jo dække. (Letter paa Hatten.) Farvel Mylord! Jeg slipper de tre sidste Kapitler paa den bedste Maade af Verden, og, *in salvo* ombord, skriver jeg, at Mylord maa holde mig min Afrejse uden Farvel tilgode for Fortrydelsens Skyld over at en Uvedkommende kom mig i Forkjøbet med at frelse Mylady med min egen Huggert.

(Stikker Brevet triumferende i Lommen, og gaar under Latter ad Havnen til.)

Trettende Scene.

(Lorden förende Kaptejn William ud af Dören under gjensidige Komplimenter, Seapoys i Baggrunden.)

Lorden. . . Kjære, højstærede Herr Kaptejn, hvor det gjør mig ondt at min Niece ikke selv har kunnet takke Dem nok! (Afsides.) Men desmere gik Munden paa Flora.

William. Oh, Mylord . . Jeg ønsker Dem en lykkelig Rejse.

Lorden. (Ryster hans Haand.) Iligemaade, iligemaade! Men hvor det gjør mig ondt, at De ikke kan opholde Dem her saalænge til De kunde faa hort Scenen indtagen i min Rejsebeskrivelse. — Humphry skal vist ikke kunne rose sig. Men, for Gud, hvor er han?

William. (Afsides.) Ah, han har Brevet? (Höjt.) Han er alt borte Mylord. Jeg tror Vinden er god. Og jeg maa . .

Lorden. (Rystende hans Haand.) Nu da, Lykke paa Rejsen!

William. Lykke paa Reisen! (Gaar mod Baggrunden, som imidlertid er bleven opfyldt med Seapoys, der strax marschere ud med William.)

Lorden. Men at jeg i denne Tummel ikke fik vide hans Navn?

(Fra Seapoyskorpset höres bag Scenen Clansmarschen: „The Campbells are coming".)

Ah, Campbellernes gamle Clansmarsch? Skulde han altsaa være en Campbell? Ja det var ligt en Campbell, det han gjorde. (Raabende idet han aabner Dören og gaar ind.) Lucy, Lucy! han er en Campbell.

Anden Act.

(John Anderson Campbells Stue i en skotsk Landstad. Slet möbleret. Gamle John færdig at gaa paa Arbejde med Steensætterredskaber. Kitty, der endnu seer temmelig rörig ud, beskjæftiget med at lave et Madknyte til James. Siden Kitty alene.)

Første Scene.

John. Kitty. James.

Lud ej med Hov'det, Fattigdom med Ære!
Men Skam og alt det Trællen har fortjent.
For alt det Vi nok fattige tör være.
Vor Slid og alt det bliver ubekjendt.
Men Rang og alt det Pral og hele Pynten
paa Verdens Jammer er, endskjönt for alt
det gaar, for alt det Præget kun paa Mynten.
En Mand for alt det er dens Guldgehalt.

For alt det, skjönt af simpel Kost vi leve,
for alt det slidte Kufter graa — velan!
lad Sybariten i sin Silke bæve!
En Mand, for alt det, bliver dog en Mand.
Hvad rager os den Glands, man Narren giver?
For alt det, lad kun Skurken leve flot!
En ærlig Mand, om noksaa fattig, bliver,
for alt det, stedse Menneskenes Drot.

Du seer hiin Laps, som man en Herre kalder?
Hvor stjernedækt som Himlen Nattestid!
Skjönt Hundreder for ham i Stövet falder,
har han, for alt det, ikke Mandevid.
Lad kun hans Baand og alt det paa ham hænge,
og er der Plads, saa gid han faa sig fleer!
En uafhængig Mand skal ham ej trænge.
Paa alt det seer han kun, og leer og leer.

En Konge Riddersmænd kan fabrikere,
og Grever med og alt det, om han vil;
men ej en Mand af Ærlighed og Ære.
Ved Gud, hans Magt ej strækker sig dertil.
Skrab ud! skrab ud for Deres Værdigheder!
Respekt for alt det, alt det! dybt dig böj!
Forstandens Marg og Dydens stolte Hæder
en Rang for alt det er end mere höj!

Det er en Bön for alle vore Sjele,
at komme maa for alt det som det vil,
at Ret og Dyd maa vinde over hele
vor Jord den Sejer, som dem hörer til.
For alt det alt det jeg den Spaadom vover,
at den for alt det komme vil engang,
at alle vorde Brödre Verden over
som Vi, der sjunge ærlig Armods Sang.

Kitty. (Givende John Knytet) Se saa! Du bærer nok det med, John!

John. Ja det er jo til lille Ben.

James. Da kom med det. Jeg har min Gang hos Slutteren, og kan stikke det til ham gjennem det gamle Hul.

Kitty. Vist, vist! og hils ham, at jeg kommer inden Aften.

John. Farvel saalænge, Mor!

Kitty. Farvel, Gamling! Jeg venter bedre Tider, og nu er Kathrine bleven saa gammel, at hun burde kunne spaa. (John og James gaa med et venligt Nik. Seer efter dem.) Det er altid Haabet, som spaar, og det har jeg da spaaet af uden Sparsomhed. Men et Par fattige Folk, hvis Born ere saagodtsom døde, siden de drog bort . . o Gud forlade jer, som gjorde os det! . . Ak, os To vente bedre Tider forst dernede, naar John og jeg have slæbt os ud. (Sætter sig til Rokken. Synger efter en Pause, hvori man hörer Rokken gaa.)

John Anderson, min Skat, John!
dengang vi först blev kjendt,
dit Haar var sort som Ravnen,
din smukke Pande glat.
Nu er den bleven skaldet, John,
dens Lok er Sneen liig.
Saa bar den er, Gud signe Dig
John Anderson, min John!

John Anderson, min Skat! John!
vi Hejen da besteg;
og mangen munter Dag, John,
gik hen i Spög og Leg.
Nu maa vi stabbe nedad, John,
men Haand i Haand vi To.
Ved Foden sove vi i Ro
tilsammen, ja min John.
(Visker en Taare bort. Efter en liden Pause træder James ind igjen.)

Anden Scene.

Kitty. James.

James. (Sættende sig.) Lad mig sætte mig lidt hos jer, Mor Kitty. Jeg er altereret . . Jeg har seet . . (Farer over Panden.) Men hvad kan jeg vel erindre, naar jeg seer Eder saaledes. Ak, I arbejde ogsaa for mig, Du og John tidlig og seent somom . .

Kitty. Somom, James?

James. Vil I endnu høre det gamle? Somom jeg, og ikke John, havde faaet det længste Straa hiin Aften.

Kitty. Du siger mig det kun engang om Aaret, og gamle Kitty har endnu Fornøjelse af de Artigheder, som ødsledes paa Kathrine.

James. . . . Annandale-Fairy, som I hedte, fordi man ikke kunde se Sporene efter Eder, naar I dandsede i Græsset.

Kitty. Ja det var naar jeg dandsede med Dig eller John.

James. I sukker? Og det maa I nok, og jeg med. Den Stakkel er atter paa sit haarde Arbejde og det er ogsaa for mig.

Kitty. For os alle. (Munter.) Du har ikke holdt af mig, James, siden Du kan glemme, at John trak det længste Straa, da jeg sagde, at jeg holdt ligemeget af jer begge. Og det gjør jeg nu paany, siden Du var saa fornuftig at tage mit Sødskendebarn, og siden Venskabet nu har staaet sin Prøve i 30 Aar siden dengang.

James. Og siden Lairdens Bryllupsaften.

Kitty. Ja det var det, James, da vi dandsede paa Sletten i Parken.

James. (Adspredt.) Ja det var det. Lairden førte selv op med Kathrine Annandale-Fairy og John med den unge Lady. Ak, nu er der ikke en Kvist igjen af den skjønne Park.

Kitty. Har Forvalteren virkelig gjort den Ugjerning, da vil Lairden nok . .

James. Ja naar han bare engang maatte komme hjem. Han vil finde det anderledes med os Alle, siden han begyndte sin endeløse Rejse.

Kitty. Alle de gamle Forpagtere af Clanen adspredte som Tidselskjæg.

James. Gid! —

Kitty. Fy, James, det var intet fromt Ønske, som laa Dig paa Læben. Har vi ikke levet godt i mange Aar?

James. O, Du er stærk, Kitty . . stærkere end din Mand og jeg.

Kitty. (Trykker en Taare itu.) Ja bare ikke Willie og Bob og . . (Gjör sig munter.) Nu, endnu er ikke det Muntre dunstet bort af mit Blod, som i gamle Dage gjorde mig til Annandale-Feen. Men have vi ikke levet godt i mange Aar, Du herinde, og vi derude?

James. Ja indtil den salige Frue døde og Lairden fik den rasende Smittesyge at ville rejse, rejse somom han kunde rejse fra Smerten og Erindringen, skjønt denne Rejsen ieet viser, at han ligesaalidt kan rejse fra dem som Jerusalems Skomager. Og saa kom jo Forvalteren til, og saa føle nok vi og de andre hvorledes han har styret i de mange Aar. Men havde han bare endda ikke drevet Eder fra Landet, hvortil I vare vante . .

Kitty. Og dersom ikke Willie og Bob og . .

James. Ej! Drengene maatte prøve paa noget, og I faa dem nok igjen. Men min lille Flora, som blev taget op paa Slottet, da hun var ude i Besøg hos jer, til Selskab for Lairdens Broderbarn, der skulde erstatte ham hans eget, faar jeg vel aldrig at se, dersom jeg ikke har seet hende idag.

Kitty. (Springende op.) Idag? saa maa jo Lairden selv . .

James. Derfor tyede jeg nu til Jer: thi det forekom mig . . .

Kitty. Hvad forekom dig? O, jeg skulde kjende mit Barn over Solway-Firth.

James. Det var en Storvogn, som drejede om Fængselshjørnet, og nær havde revet John overende, just som den svang ind i Hotellet, dersom han ikke havde havt Jomfruen sin at holde sig til. En gammel Mand — men vor gode Laird kan ikke være bleven saa gammel — og en ung Dame med Slør, som bestemt var Lucy Campbell, og nok En, nok En, som saa saa paa mig, at jeg næsten svimlede . . ja de sad i Vognen. Men var det Flora, saa var hun prægtig nok, prægtig som den unge Lady selv, med hvem hun jo fra Barnsbeen af har været opdraget i Frankrig.

Kitty. Og hun kjendte Dig ikke, Jamie?

James. Ak, hvor kunde hun kjende mig i denne usle Dragt og her inde i Byen uden min Vogn og mine to fede Brune saaledes som i gamle Dage, naar hun kom hjem i Besøg med Ladyen?

Kitty. Og Du gik ikke efter i Hotellet? Skynd Dig!

James. Ak, Kitty, saaledes som jeg seer ud? Jeg maatte jo bedrøve hende i det første Øjeblik, vi saaes? Og dersom det nu ikke var hende, hvorledes vilde de fornemme Folk tage mig det op?

Kitty. (Afsides.) Stakkel, Ulykken har sløvet hans Mod. (Højt.) Der var en Tid, Jamie, da Du ikke var saa bange for fornemme Folk. Du sad ikke langt fra Høvdingen, da de 400 Campbeller toge Afskedsmaaltidet hos ham, før de droge afsted til Spanien mod Bony. Dengang var Will 3 Aar, og klappede ad Trommerne og Piberne. Jeg frygter for han alt da fik Lysten.

James. (Adspredt.) Ja dengang! (Rejser sig.) Vel, jeg vil gaa.

Kitty. Men Du har Ret, Jamie, en bedre Kjole vilde ikke skade, skjønt den, Du har, ikke er slettere end Tiderne. Og her hænger Johns brune, den seer endda nogenledes ud. Kom, jeg skal hjælpe dig.

James. Ak, I baade føde og klæde mig. (Blød.) Kitty, det haster ikke . . endnu kan jeg ikke.

Kitty. Vil Du ikke gaa at se dit eget Barn?

James. Jo kom, kom! (Hun hjælper ham i Kjolen.)

Kitty. Se saa! god Lykke, kjære Jamie!

James. Ja god Lykke. Men mit Hjerte banker som imod en Ulykke.

Kitty. Det er naturligt. Gaa nu og se dit Barn, og bring hende hid til gamle Kitty! Jeg er dog baade hendes Gudmoder og hendes Frænke. (Fölgende ham ud af Dören.) Men mine? naar skal jeg gjense *mine* Born, min Førstefødte og den anden og . . (De forsvinde.)

Tredie Scene.

(Værelse i et Hotel i samme Stad. Lucy og Flora tagende af sig Rejsetöjet. En Glasdör med et Forhæng udenfra förer ud til en Altan.)

Lucy. Gud ske Lov, vi ere her igjen!

Flora. Endnu ikke hjemme. Jeg har endnu de længste Miil igjen: de tre sidste til min Fader. Vi maa . . o Mylady, vi maa skilles — (Bevæget.)

Lucy. (Kjærtegnende.) Kjære Veninde!

Flora. Men Far kan behøve mig, dersom ikke allerede . . Oh, jeg aner ondt, siden Forvalteren aldrig i sine Breve omtalte hverken min Fader James eller hans Ven Johns. Det er mange Aar siden; jeg har næsten glemt den Familje; men det var en Campbell og Frænder, og lille Ben var den yngste.

Lucy. En Campbell, som min Frelser var? (Blöd.) Flora, vi skilles ikke mere før jeg fører Dig ind i dit Huus som Brud.

Flora. Mylady! Jeg tænker mig noget andet . .

Lucy. Kald mig Lucy, din Veninde! Er Du mere fremmed herhjemme? Du er ogsaa en Campbell. Og bedækte Du mig ej mod Døden?

Flora. Ja jeg er en Campbell, men en af de ringe mellem de tusinde Campbells. Han, som frelste Dem og bar Dem bort i sine Arme, han var en ægte Campbell. Jeg hørte ogsaa „*The Campbells are coming*,“ da de droge bort, og jeg saa paa hans Ansigt, at han *maatte* det.

Lucy. Siden den Stund, Flora, — men ikke før — seer

jeg ikke hiin Skizze i min Mappe uden Bevægelse. Jeg tror endog jeg glemte at takke ham.

Flora. Jeg gjorde det jo, og det varmt nok; thi jeg hang ham om Halsen uden selv at vide det rigtigt indtil Mylord løste mig af, og han takkede ham med først at bande Humphry, som vel ikke mere tør vise sig. (Lorden kommer.)

Fjerde Scene.

De Forrige. Lorden.

Lorden. (Med et Brev.) . . Humphry? Han er her. Vær Du kun ganske rolig. Han har ganske rigtigt været paa Lord Kennedys Hjortejagt . . Og den har været prægtig efter hans Beskrivelse. Sytten Hjorte . .

Flora. . . Har den Hare?

Lorden. (Afbrydende.) Han er dog, som Du seer Lucy, en punktlig Britte og trofast Kavaleer.

Lucy. Onkel, Onkel, husker De?

Flora. Ja Slangen, Mylord, Slangen.

Lorden. Lucy, han formelder sin Respekt for dig i Særdeleshed, og udbeder sig, at vi ville oppebie ham her.

Lucy. Baade Flora og jeg længes efter at komme hjem.

Lorden. Snart, snart, Barn; men jeg venter min Forvalter her — Notariusen, som jeg hører han er bleven — og jeg vil ikke indtræffe i Edinburg, før min Rejsebeskrivelse er i fuldstændig Orden til at overleveres Boghandler Constable, som ogsaa har min Ven Sir Walters Værker. Ellers forklarer Humphry sig her over hiint Tilfælde saa tilfredsstillende, at jeg maa forandre min Beskrivelse i visse Punkter, hvori jeg, til Campbellens Fordeel, har givet Engelskmanden nogle skotske Hib. Men lidt skal han dog have . .

Flora. (Til Lucy.) Det Opus kommer ligesaalidt ud som de filosofiske Breve, Forsøgene og alt det andet.

Lorden. . . Ja for om han ikke saameget viste Mangel paa Mod, viste han dog Mangel paa Besindighed og den Kulde, som tilhører en Engelskmand.

Lucy. Oprigtigt, jeg har nu ikke engang Agtelse for ham.

Lorden. (Forvirret.) Nu, nu, Barn, du har glemt da . . . Puh, Du jager mig Blodet til Hovedet. Men du skal selv domme. Lad see os om paa gamle Tomter. Kom, ude paa Altanen skal du faa høre hvorledes jeg har beskrevet det . . kanske for strengt; men vær saa forsonlig, og hjælp mig at mildne det. (De gaa ud af Altandören.)

Femte Scene.

(Forvalter, Notarius Griffith stikker Hovedet ind efter langvarig Banken.)

Notariusen. Ah, Ingen her? (Træder ind.) Første Pust over! Puh! Øjeblikket kommet. Time og Tid bier ikke efter Nogen, som man siger. Men truede Folk leve længe. Mylord dog vel ikke alt rejst? Vilde saa komme bag paa mig. Vilde være som Djævelen. Puh, hvad bange for? Kunde jo gjerne have truffet ham, og saa var den Minut over. Men har ikke truffet . . har altsaa til Rest. Vil blive en dygtig Vask at staa ud. Men flere end een Vej til Skoven, som man siger. Skal give Mylord Briller at se med at alt er i Orden. Gamle Fugle fanges ikke saa let, som man siger. (En sagte Banken höres.) Tys! Nu Gud hjælpe mig, der er han. Har hjulpet saamange Gange. De Helvedes Forpagtere af den gamle Stok eller Clan, som fik Løbepas, ere for meste Parten med Guds Hjælp i Amerika. Skal med Guds Hjælp vise Regning for Rejseudlæg og Eftergivelser . . Hihihi! Detaljeret. Tolvhundred og sexten Pund, sex Shilling fire Pence i Smaat. (Det banker igjen sagte og skjælvende.) Ørerne stive nu, Tobias Griffiith! Ørerne stive! Men — er gal. Kan jo ikke være Mylord, som banker saa ydmygt paa egen Dør. (Myndigt raabende.) Kom ind! . . (James aabner Dören langsomt. Bliver staaende i den aabne Dör.)

Sjette Scene.

Notariusen. James (i Dören.)

Notarius. Nu saa for . . (Gaar voldsom mod James. Holder Dören aaben.) Nu saa for Djævelen! Hvad vil han? (Afsides.) For Gud en af de Gamle. Hoho! klage uden Tvivl? Har alt lugtet Mylords Ankomst. (Myndig.) Hvad Godt? Tror han ikke jeg har været med før idag? Til endnu?

James. Ja Gud bedre mig. Men, om Forladelse, Herre, er her ikke...?

Notarius. (Hurtigt og vredladent.) Nej, her er ikke. (Afsides.) Ham skal jeg nok betage Lysten til at gjøre sin Opvartning. (Streng.) Husker han, husker han, Master James?

James. Ak ja Herre, jeg husker nok. Men jeg søger . .

Notarius. (Afbidende ham.) Søger han? Jeg skal søge ham for Retten. Han maa være kommen sig, siden han har lagt sig en ny Kjole til. Bedre han huskede der resterer endnu fem Pund, og at Gjelden voxer daglig saalænge jeg skal holde Knegten derover. Slet Pant, slet Pant! Bort! bort! Skal nok vide at finde ham, saa sandt jeg heder Tobias Griffith, hans — Noksagt han er —! naar jeg næste Gang kommer til Byen, seer han . .

James. Var det da.? Nej, det kunde ikke være dem, som kom.

Notarius. Var mig, som kom, seer han.

James. Saa har jeg intet at søge her.

Notarius. Mener det med. Derfor, seer han . . (Skyder ham ud af Dören.) Maa se til at faa ham vel afsted.

(Fölger selv med.)

Syvende Scene.

(Gade. Paa venstre Side fra Parterret et Hotel med en Altan, hvorpaa Lorden, Lucy og Flora befinde sig. Lorden lader til af nogle Papirer at instruere Damerne om noget. Nedenunder er den gamle John beskjeftiget med Steensætterarbejde. William, tilhyllet, betragter ham fra Baggrunden, nærmende sig lidt efter lidt. Ligeoverfor en Arrest. Siden Ben.)

Gamle John.

Hvor frisk og grön, hvor ungdomsskjön stod Skoven
paa Skrænten nys! Frem glimted Blommers Lys

fra dunkle Ly med Ynde ny langs Voven
Nu al den Fryd forsvandt, forsvandt, forsvandt.
Men se i rigt Gevandt jomfrulig Majen
skal bringe den igjen, igjen, igjen!

Men Duggen mild ej smelte vil om Panden
den Sne, saa hvid. Det er min Vinterstid.
Med Hud og Haar retsnart forgaar nu Manden.
En Oldings Dag er tung, er tung, er tung.
Ak, Tid, da jeg var ung! o gyldne Dage,
I komme ej igjen, igjen, igjen!

Saa kold og haard min Hammer slaar og rammer
hver Kampesteen i Mulden, een for een,
skal Vandrers Fod (mit Kjöd og Blod kan hænde)
gaa paa min lave Grav, min Grav, min Grav.
Da leer jeg kun deraf; thi under denne
jo kommer alt igjen, igjen, igjen.

Jomfrulig skjön, skjönt med en Sön, ja trende,
med Will og Bob, med Ben, den Rosenknop,
uskyldig som Gudsmoder from, jeg favner
igjen min kjære Viv, min Viv, min Viv.
Rind da du Smertens Liv! i Graven Alle
jeg finder jo igjen, igjen, igjen.

William. (Har nærmet sig. Slaar John mildt paa Skulderen.) Gamle Mand, det er et tungt Arbejde, Du giver dig af med.

Gl. John. Javist, Herre, tungt; dog ikke for tungt, naar man bare kan skaffe Brød til Kone og . . . og Børn, dersom jeg kunde sige saa . .

William. (Heftig.) Kone? . . din Kone lever?

Gl. John. Ja Gud være lovet!

William. (Forglemmende sig.) Gud være lovet!
(Gl. John kaster et forundret Blik paa ham.)

Gl. John. Tak, Sir, for det. Fornemme Folk vise for Penge end Deeltagelse.

William. Men du har jo Børn, Gamle?

Gl. John. Nej . . . Aa ja, som man tager det.

William. Det var dog det du vilde sagt. (Letter paa hans Jomfru.) Alligevel, det er for tungt Arbejde for din Alder.

Gl. John. Vist, Sir — engang behøvede jeg det ikke; thi jeg var rig, ikke paa Penge; men rig i mine tre Sønner,

og da Lairden, den gode Ralph Campbell, lod mig beholde min Forpagtning.

Lorden. Tys! hvad! Jeg synes at kjende ham.

Gl. John. Men han følger de rige Herrers Skik i England og Irland at rejse og aldrig at se til sine egne. Han skal nu være — ja Gud veed hvor; men neppe havde han tiltraadt sin sidste Rejse, før hans Forvalter drog al Forpagtningen under Godset, og gjorde os derved alle brødløse. Min Ven, Forpagteren James, satte sig først ned her, og jeg boede under hans Tag, indtil Forvalteren ogsaa fik Klo i ham og ødelagde Resten for at drive ham og os, de Sidste, til Amerika.

Lorden. Ha!

Flora. James? O Gud! min Fader . .

Lorden. Stille, Barn! lad os høre!

William. (Heftig.) Men dine Sønner, dine Sønner ..?

Gl. John. Ak, alt havde været godt, dersom de . .

William, Dine Sønner? tal! ..

Gl. John. O, Sir! den ældste, William, var gaaen i det ostindiske Kompagnies militære Tjeneste før Ulykken skede.

(William vender sig bort.)

Flora. Mylady, veed De, hvad jeg tænker?

Lucy. (Rejser sig og seer udover Altanen.) Skulde det være muligt?

Flora. Det slaar ind med alle mine Erindringer. Men han var alt voxen dengang da Ben . .

Lorden. Tys, Barn!

Gl. John. Det var ham for roligt hjemme, og som han voxede til, ærgrede det ham at han var for ung, da Campbellerne droge til Spanien. Den anden, Robert, gik som Soldat i Kronens Tjeneste til Amerika eller Gud veed hvor. Den tredie, lille Ben — o Gud signe ham, han blev hjemme; men ..

Flora. Lille Ben? Ham erindrer jeg bedst. O Gud, at jeg ikke kjendte William igjen paa Ligheden!

William. (Med bevæget Stemme.) Nu, lille Ben?

Gl. John. (Pegende paa Arresten.) Ak. Han sidder der. Jeg gik i Kaution med det Vesle jeg havde, for min Vert og gamle Ven, den brave James; Kautionen returnerede paa mig, efterat Forvalteren havde slugt op alt hans, og der sidder nu Ben for at befri mig fra personlig Heftelse.

Flora. Bravo, lille Ben! Hørte De det, Mylady?

William. Men den Ældste, den Ældste, har *han* da aldrig ladet høre fra sig.

Gl. John. Ak, Herre, eengang; og da sendte han os 50 Pund — Alt hvad han til den Tid havde erhvervet. Men det er længesiden, og hvad forslog *det* i Notariusen?

William. Kun eengang? Skulde det være muligt? Men har De ikke nylig modtaget Noget fra ham gjennem en Gentleman herfra Kumberlands-Grændsen?

Gl. John. (Kaster et skarpt Blik paa ham.) Ha, skulde De vide Noget? Herre, af Barmhjertighed, saa dølg det ikke.

Ben. (Stikker Hovedet ud fra andet Stokværk i Arresten ligeover for Altanen.) Fa'r! Fa'r!

Flora. Ja det er Ben, det er Ben . . Ben, er Du der?

Gl. John. Ja, min Gut!

Flora. O Gud, afskyeligt! Ben er *der*?

Ben. Fa'r, skuffer mit Øre mig ikke, saa er det William, William, Fa'r.

Gl. John. (Forskrækket.) William? . Er Du . . ?

William. (Kaster Kappen af sig. Staar der i Uniform.) Ja — jeg er William. O Fa'r! min Fa'r! (Omfavner ham.)

Ben og Gl. John. (Den sidste vaklende.) Will! Will! Det er Will.

Lucy. Det er ham . . min Frelser! Onkel, Flora, det er ham!

Lorden. Din Frelser — ja ved Gud Kapitain Campbell, din Frelser. Og han er En af mine. Gud være lovet, at jeg kan takke ham.

William. (I Faderens Arme.) Fa'r græd ikke — lad dette være! Al Nød er jo forbi.

Gl. John. Ja, al Nød er forbi. Jeg kan taale det, men kom ikke pludselig paa din Mo'r som tænker paa dig Dag og Nat.

Lorden. (Han, Lucy og Flora vise megen Bevægelse og Deeltagelse.) Jeg holder det ikke ud . . Jeg maa ned til dem.

Lucy. (Holdende ham tilbage.) O, forstyr dem ikke!

Flora. Og lille Ben tænker ingen paa uden jeg.

Ben. (Hilsende over til Flora.) Flora James's! Ved Himlen, mine Øjne bedrage mig ligesaalidt som mine Øren. Og med

det samme smukt krøllede Haar? Ha, velkommen Flora James's! Dette var det bedste. Jeg er Ben Johns's, din Legebroder og Daabssødskend. Kjender Du mig ikke igjen?

Flora. Jo jo, Ben. Du sidder smukt til, lille Ben.

Ben. Netop, Flora, og godt nok siden jeg seer dig herfra.

William. (Rivende sig lös af Faderens Arme.) Men Mo'r? Kom, jeg maa til min Mo'r.

Gl. John. Ja Stakkel, Bare den Glæde ikke tager Livet af hende. (Samler sine Redskaber sammen, for at gaa. Kitty kommer med James.)

Ottende Scene.

De Forrige. Kitty. James.

Kitty. (Gaaende tvertsover Scenen.) Rask, Jamie! Følg bare mig. Jeg skal nok undersøge det og ikke lade mig bortvise af nogen Skurk. (Vil gaa ind i Hotellet.)

Ben. (Raabende.) Mo'r! Mo'r! hid skal Du see.

Kitty. (Seende William, som har vendt sig.) Ha Will, Willie, mit Barn! (Löbende i Williams Arme. Hulkende.) Mit Barn! mit Barn! (Vakler. William sætter hende ömt ned. John og William böje sig over hende.)

Gl. John. Ja Mo'r, det er Willie.

Kitty. (Med Aandsfraværelse.) Hvad? Er det? Er Willie kommen hjem?

Flora. (Seer James, som har holdt sig noget tilbage.) Min Fa'r! min stakkels Fa'r! (Iler udaf Altandören.)

Kitty. (Springer William om Halsen.) Ja William er kommen hjem. Du er kommen hjem, mit Barn, mit første Barn. (Afbrydes af en Taareström. Pause, hvorunder Flora kommer ned. Gjenseelsesscene mellem hende og Faderen i Baggrunden.)

Lorden. . . Lucy, kom til mit Hjerte. Græd der med disse Lykkelige. Du er *mit* Barn . . Ak nu skulde mit været saa gammelt som denne gode Søn.

William. Lad os gaa hjem. Al Nød er endt, og jeg forlader Eder ikke mere.

Kitty. Nej, nej! Men Willie, lad mig dog se paa Dig. O hvor Du er smuk og prægtig!

William. Jeg er Kapitain, rig nok for os Alle, uafhængig, og endelig lykkelig naar jeg er her.

Kitty. Kapitain og rig, og Du lod os ikke høre fra Dig om din Lykke? (Holder ham for Munden.) Nej, nej, svar ikke, velsignede Dreng! Det var ingen Bebrejdelse.

William. O, jeg seer I har lidt, kjæreste Forældre. Men det er forbi.

Gl. John. og Kitty. (Trykkende hans Haand.) Ja, ja forbi!

William. I skulle nyde en glad og sorgløs Alderdom, dersom min Omhed og Overflod, som nu først er mig behagelig, kan gjøre det; og Robert kjøber jeg en Officierspost og Ben . .

Kitty. Ak, den Blodsuger Griffith holder paa ham.

William. Ah, ikke andet? Jeg skal løse ham.

Ben. Bravo, Will. Saa skal jeg give ham af mine Kontanter efterpaa.

Lorden. Ja, Bravo, Willie, du gode Søn! Ikke sandt, Lucy? Ak, du er mere rørt end jeg. Og han er jo ogsaa din Frelser.

William. I ventede mig dog nu.

Kitty. Ikke før i Graven.

Gl. John. Nej, ikke i dette Liv.

William. Besynderligt. Ikke een Gang, men fire Gange har jeg sendt Eder baade Breve og nok til at lade Eder ikke blive saa nødlidende. Men een Gang forliste Skibet, og nok en Gang blev jeg bedragen; men nu den sidste Gang maa I for nylig have modtaget Brev om min Ankomst og deri 200 Pund saalænge.

Gl. John. Nej, intet, intet, Søn,

Kitty. Haabet havde allerede forladt os.

William. Skulde det være muligt, at den Gentleman — og i saa godt Selskab?

Flora. Ak, Ingen tænker paa Ben. Bi lidt, Ben. Jeg vil sige til Slutteren, at Du er fri. Jeg kan kun see Hovedet af Dig. (Gaar med James ind i Fængslet. Humphry Lowthes og Notariusen sees at komme. De standse ved Hotelporten.)

William. Der maa være stødt Overbringeren — en Gentleman ikke langt herfra fra Grændsen af Kumberland — noget til. Men, ved Gud, der er han jo selv lyslevende.

Niende Scene.

De Forrige, undtagen Flora og James. Sir Lowthes og Notariusen.

Notarius. . . Saa? Ogsaa gjøre Mylord Deres Opvartning? To om Budet, Sir.

Humphry. Jeg hører til Huset.

Notarius. Hihi! Det gjør mange unge Herrer. God Billard, skal jeg sige Dem, her i Huset med mere. Været her mange Gange.

Humphry. Vist, vist. Men jeg hører til Lordens Huus.

Notarius. (Med Kompliment.) Ah! Udbeder mig deres Bevaagenhed. (Afsides.) Man maa have to Strenge til sin Bue, som man siger.

Humphry. (Afsides.) Guds Blod! Ostindianeren! (Til Notarius.) Iligemaade udbeder mig Deres Bevaagenhed som Jurist i en *casus.* (Afsides.) Og jeg kan ikke slippe bort. Brevet — Goddam! Brevet — at jeg skulde bruge det til en Forladning paa den fordømte Jagt! Og de 200 Pund. (Til Notarius.) Sir, jeg udbeder mig deres Hjælp i en liden Forlegenhed.

Notarius. (Afsides.) Har nok med mig selv. Men han kan være til Nytte kanske, om Mylord skulde rode sig ind i mine Regnskaber. (Til Humphry.) Til Tjeneste, Sir. Lad os være Venner, og slaa Øjet ud paa Djævelen, som man siger. Men gesvindt! Jeg skal gjøre Mylord min Opvartning.

Lorden. (Afsides.) Ha, der er den Skurk . . Hvor han er bleven feed! . . og Humphry i hans Selskab? Men bi lidt, Griffith, vi skulle regne af.

Notarius. (Utaalmodig.) Nu, Sir!

Humphry. (Forlegen.) Ja, Sir, seer De . . (Seer sig vaersom om.) Tys! kort og godt . . modtaget et Brev til Besørgelse — borte! — Penge med — betydeligt — borte.

Notarius. *Casus mixtus!* Benegt! benegt! I slig Sag intet andet at gjøre. Contrastevning for Beskyldning. Har nok med sig selv nu. Siden høre mere. Men benegt, benegt, og slaa paa Kaarden, Sir, Kaarden! Skader ikke eftersom man har Folk for sig til. Maa drikke som man har brygget til. Anbefalet saalænge. Stoler paa deres Bevaagenhed hos My-

lord, om der skulle rejse sig en liden Uenighed. (Gaar ind i Hotellet.) . . Om der, siger jeg . .

Humphry. (Afsides.) Kaarden eftersom man har Folk for sig til? Den Penneslikker, ja havde jeg dig for mig.

William. Nu, Sir, kommer De ikke nærmere?

Humphry. Hvad behager? Hm!

William. Kjender De mig ikke igjen? Brevet, min Herre! (Lorden spidser Ören.)

Kitty. (Heftig.) Ja Brevet, Brevet?

Humphry. (Med klodset Fripostighed.) Hvilket Brev? Jeg? Hvad, Havgasse, er hun rasende?

William. Hvad Herre? Uden at tale om de 200 Pund — er det muligt, De vil benegte at have i afvigte Sommer i Travankor modtaget et Brev til omhyggelig Besørgelse til mine Forældre? De har været grusom imod disse stakkels Folk.

Kitty. Ja grusom, grusom.

Gl. John. Og en Skurk, om De har stukket de 200 Pund til Dem.

Humphry. Ah, om Forladelse, min Herr Kapitain; jeg seer . .

Lorden. (Afsides.) Store Himmel!

William. Svar! svar, Herre!

Humphry. Jeg? 200 Pund jeg? Goddam! ved han, at jeg ikke vilde have dette for 400 Pund.

Lorden. (Afsides.) Den komplette Skurk! Han har gjort Brud paa betroet Gods, som hørte Armoden til, og det for at være ulydig og utaknemmelig og komme afsted. (Til Lucy.) Lucy, Du skal ikke bryde Dig om dette Menneske mere.

Lucy. O nej, nej.

Kitty. Ak, med det Halve af det, De har bedraget os for, havde vi alle været hjulpne, og Ben fri — stakkels Ben.

Humphry. (Fortrolig til William.) Nu ja, Sir, som De vil — jeg kan skylde Dem de 200 Pund. Thi, seer De, mellem Gentlemen . .

William. Herre, De er ingen Gentleman.

Kitty. Nej, en Bedrager. Derinde bør han sidde, hvor den Stakkel sidder for sin Ædelmodighed.

Lorden. (Til Lucy.) Jeg faar hjælpe ham for Familjens

Skyld: men saa, Lucy, aldrig mere see ham.

(Lucy tilnikker ham Bifald. Lorden gaar udaf Altandören.)

William. O, Pengene kunne tabes uden at I skulle savne dem; men at han har havt Hjerte til at berøve Eder Udtrykket af min Længsel og forlænge eders baabløse Sorg . . .

Humphry. Reentud Sir, i hvad Indtryk denne Bagatel af en Misforstaaelse end gjør paa Dem, saa ere vi Gentlemen og forstaa hinanden. Simple Folk er det ikke saa farligt med hvad Følelser betræffer, saa der kan ikke lægges saa megen Vægt paa Brevet, skulde jeg mene. (Mærker de Andres Fortrydelighed.) Puh! her er varmt, Sir, som i Ostindien, Sir. Erindrer De . . .

William. Hvilken Tænkemaade!

Lucy. Afskyeligt!

Gl. John. (Streng.) William, jeg vil, at du ikke skal taale dette!

William. Nej — (Griber efter Humphry.)

Lorden. (Trædende ud.) — Jo for min Skyld . .

(James og Flora træde ud med Ben fra den anden Side.)

Gl. John. Kitty. James. (Med dybe Ærbödighedstegn.) Lairden? Vor gode gamle Laird? Velkommen i en god Stund!

Ben. (Rystende Williams Haand.) Og William, velkommen! Jeg er Ben. Og her er Flora ligesom før.

(William og Forældrene kjærtegne Ben, men flygtigt, da Opmærksomheden er henvendt paa Lorden.)

Lorden. Tak, gamle John! Tak, James! (Ryster deres Hænder.) Og Tak for sidst, Kapitain Campbell! De gjør mig Dem nu blot nok engang forbunden ved at tillade mig at afgjøre dette foragtelige Menneskes Gjeld. Det er min Pligt som hans Formynder. (Til Humphry.) For Eftertiden, Herre, er ogsaa dette Baand løst mellem os, og jeg vil glemme, at De er min Frænde. De har kun at forlade os. Strax!

Humphry. (Skjærende Tænder.) Goddam! (Purrende sig i Haaret idet han gaar.) Puh! det var dog godt det gik saadan over.

Ben. Bravo, gamle Laird! (Faar et strengt Blik af Forældrene.)

Lorden. Ej, Dreng er du der? Ret, Ben, den Arrest var ingen Skam.

Ben. Nej, for Flora har deelt den med mig i fem Minutter. Men saa befriede hun mig ved at skræmme Slutteren baade med Mylord og med den røde Kapitain.

Lorden. (Förer Flora frem.) Her, her, James, er din Flora. Har hun ikke taget sig op? Men hun maa ikke forlade mig. Jeg har ogsaa en Ret til hende.

Flora. O, Taknemmelighedens, Mylord; men skal Nogen af Os forlade hinanden?

Lorden. Nej, nej, ikke mere. (Alle ytre Glæde.)

Ben. Vi To idetmindste ikke, Flora. (Griber hendes Haand. Hun vrider sin ud noget knipsk.)

William. (Hilsende Flora og James.) Er det Flora James's? Jeg har lært hende og lille Ben at gaa. (Afsides.) Men hvor er hendes elskværdige Frøken?

Lorden. Hør, mine Venner, I maa alle glæde mig med at fejre den gode Søns Hjemkomst med mig her til Middag i Hotellet. (Tegn paa erkjendtlig Overraskelse.)

William. Vi takke, ædle Lord; men først . . De seer der er adskilligt at gjøre.

Kitty. Ja, Barn, først hjem med Os, saadan som det er, og saa ved vor gode Lairds Bord som i gamle Dage.

Gl. John. Men skal det smage os, Herre, saa . . .

Lorden Nu, Ven John, frem med det!

Gl. John. Saa lad Forvalteren være borte.

Lorden. Forstaar sig . . Jeg kjender ham nu. (Efter kort Eftertanke.) Nej, nej, han skal komme, men i Forretninger . . for at faa sin Afsked. (De hilse og lave sig til at gaa. Flora synes ubestemt.)

Ben. (Gribende hendes Haand.) Nu, Flora . ?

Flora. Ja, Mylord, jeg maa. Mylady vil undskylde mig . . . min Far . .

Ben. Og Ben . . (Trækker hende med sig.)

Lorden. Gaa, gaa hvor dit Hjerte kalder Dig. (Til William, rystende hans Haand.) Snart tilbage, Herr Kaptejn; De vil træffe En, som længes efter at takke Dem for sit Liv.

William. (Forvirret.) Mylord . . jeg beder . . min dybeste Højagtelse for Deres elskværdige Niece. Jeg udbeder mig Tilladelse til at kunne bevidne hende den personlig. (Gaar med de Andre.)

Lorden. (Seende efter ham, idet han gaar ind.) O, det var en Mand for Lucy! Bare han var . . Visvas! Fordom! Han er ædel nok. Og er han ikke en Campbell og hendes Livs Frelser?

Tiende Scene.

Stue i Hotellet. Notariusen kommer ind med sin Hovedbog. Siden en Opvarter og Humphry.

Notarius. (Ærgerlig.) — Hm! Nabobberi! Stod deroppe, ventede atter — Mylord iler igjennem, siger med en Mine som en bengalsk Tiger: „Han holder sig i Nærheden til han bliver kaldet!“ Hm! dette Intervallum er som mellem Præst og Galge. Hvad skal man tage sig til? (Ringer. En Opvarter kommer.) Garçon! . . Courage havde jeg nær sagt . . Gin, Dreng, af den, du har for min Mund. (Opvarteren bringer det. Han drikker.) Hm! deri er Courage nok. Men Tordenluft, tror jeg, kvalmt Vejr, Blodet i Bevægelse. (Seer ud af Vinduet.) Ej, der sprænger jo Vennen af Huset forbi . . Garçon, efter den Herre! — standse lidt — god Ven — Affærer — trække Hesten ind. (Opvarteren gaar.) God at have i Baghaand, om noget skulde komme paa. Bedst at have Kapper paa, om end Solen skinner. Thi sandt at sige, jo mere det nærmer sig . . (Humphry kommer i Ridedragt.) Ærbødige Tjener! Nu?

Humphry. (Slaar sine Stövleskafter med Pidsken.) Fanden ivold!

Notarius. Tidsnok!

Humphry. Har Hastværk. Men jer Konsultation, Herre, førte ad Helvede til.

Notarius. Benegtede altsaa ikke *factum*?

Humphry. Saalænge det gik an — bevares!

Notarius. Bevares? saalænge det gik an? Liv og Død ligger paa Tungen, som man siger. Gaar altid an at benegte. *Probatum.* Men maa ske tørt, bestemt, urokkeligt. Ellers farligt, farligere end *factum.*

Humphry. Jaja. (Med Fortvivlelsens Gestus.) Hu, Sir, jeg kan blive rasende, naar jeg ret tænker paa den Benegtelse. Jeg havde ikke tænkt over den Affære eller at træffe Ejermanden nogensinde. Men nu? Tilstaaelse strax havde været meget bedre . . ja dersom det dumme Brev ikke havde været. Brevet, Brevet, ikke Pengene vare det værste.

Notarius. De pleje s'gu ogsaa altid være det bedste. Gjør som jeg i slige Tilfælde.

(Reciterende.)

„Naar Lykken viser Tænder
med maliciöse Griin,
en Ven, hvis Hjerte brænder
for alle, som han kjender,
en Ven med trofast Sind
er gammel engelsk Gin.“

(Drikker.)

Humphry. (Gjör ligesaa.) Det Raad var bedre.

Notarius. (Fortrolig.) Nu kan vi tale fornuftigt, Sir. Havde De da modtaget det i Vidners Nærvær og af Angjeldendes egen Haand, siden Benegtelsen glippede?

Humphry. Hverken det ene eller det andet. Skjønt der var Aftale, havde dog Omstændighederne drevet alle Andre bort.

Notarius. (Hænderne i Siden.) Er De rasende? Og De benegtede ikke stadigt? Hør, Sir, tænk lidt over det, om De ikke selv har løbet Panden imod Væggen.

Humphry. Sandt! sandt! (Slaaende sig for Panden.) O, jeg var rasende, rasende, som ikke benegtede, negtede, kun negtede.

Notarius. Der er det, Sir, der er det. Og vort Sprog har kraftige Benegtelser. Har det ikke? En liden gammel engelsk Ed, mener jeg, kunde ikke gjort større Skade end en Spiger til i en Væg.

Humphry. (Fortvivlet.) .. Ikke meer, Sir. Jeg kunde .. O jeg Rasende, jeg Rasende! ...

Notarius. Rolig, Sir. Hihihi! Ærlighed er en Juveel, men den, som bruger den, dør Fant, som man siger. Hihihi!

Humphry. Hvad? De leer? Og jeg kunde hænge mig.

Notarius. Seer Udvej nemlig, Udvej ligesom Dagslyset, naar man er krøben ind i Hulen Konnaught-a-Qvairn. Tag Dem en Gin, Sir.

Humphry. Skal aldrig benegte. (Drikker.)

Notarius. Forstaa mig — tvang man Dem? f. Ex. faldt der Ukvemsord?

Humphry. Ej — kom med Gin'en — i Mængdeviis.

Notarius. (Skjænker.) Med nogenledes Maade, Sir .. nogenledes til Humøret kommer i Orden.

Humphry. Der var Fanden ingen Maade. (Holder Haanden for Ansigtet.) Hu, naar jeg tænker derpaa! Ak, de skjønne Ejen-

domme, som kunde været mine . . et Grevskab isammen med mine egne . .

Notarius. Stille, Sir! Rolighed er Kanonen, som ligger i Jorden, men træffer urokkelig sit Maal i den Linje, hvori den ligger.

Humphry. . . Skjønt igrunden kunde det gaaet værre, om Modparten havde ladet en Advokat snuse i det.

Notarius. Seer De nemlig, Sir, man kan tage baade Nej og Ja tilbage. Og — Omstændighederne vel afvejede — ingen Vidner, aftvungen Tilstaaelse, Ukvemsord — ja Sir, der er Anledning til Proces, og jeg, Tobias Griffith, skal føre den, dersom De bare hos Mylord, som Ven af Huset, om noget skulde . . .

Humphry. Forbi, Sir, forbi!

Notarius. (Langtrukkent.) Ja saa? (Afsides.) Det forandrer Sagen. Skjønt, om det nu skulde briste med Mylord, og jeg kunde faa denne Herres Godser under Forvaltning . . Ej, jeg er i en forbandet Barokko.

Humphry. (Afsides.) Kunde jeg blot reenvaske mig for Lorden, saa kunde kanske endnu Alt komme i det gamle. Men dertil maa en Proces. Den lærde Herre har Ret.

Notarius. (Höjt.) Men forklar mig . . (En Opvarter kommer.) Nu, hvem Fanden kalder ham?

Opvarteren. Jeg syntes det ringede. Saa maa det have været hos Lorden, der skal have Gjester til Middag. (Gaar.)

Notarius. (Afsides.) Aha, den Gamle er ikke i saa slet Humør endda. Bare ikke Seneppen kommer efter Maden, som man siger.

Humphry. Men Processen, Sir; der er virkelig Adgang . .

Notarius. (Afsides.) Hihi! intet Under, at Mylord havde trabelt og satte et bistert Fjæs op imod mig og Hovedbogen. Alvorlige Ting til imorgen.

Humphry. . . Ikke for de 200 Pund; for dem bør jeg tabe; men jeg maa reenvaske mig for Mylord.

Notarius. (Afsides.) Jeg med. Skjønt nu staa Sagerne ypperligt. Han beder mig til Gjestebud . . maaske i Anledning af Gjensynet. Hihi! Det var det han meente med sit: „til han bliver kaldet.“ Gudskelov, at jeg endnu ikke har listet

flere Gin'er forlods i mig for Adstadighedens Skyld. Hihi! Tilfælde er saagodtsom Klogskab, som man siger.

Humphry. . . Og saa Revange, Sir, saasandt jeg er Sir Humphry Lowthes og en Gentleman, som blev erklæret for ikke at være nogen Gentleman.

Notarius. (Afsides.) . . Og naar saa den Gamle er bleven lidt pirumlirum — hvortil vi skulle gjore vort Bedste — og slentrer om efter Bordet, saa knibe vi Øjeblikket til en Generalkvittance — hihihi!

Humphry. (Gribende ham ved Armen.) Naa for Djevlen, Sir, mine Affærer . .

Notarius. Ja *mine.* Ej, Sir, skal De ikke til Middag hos Lord Campbell?

Humphry. Nej, Goddam! Det er forbi med Sligt.

Notarius. Aha, staar det saa? Men *Jeg* skal. Horer alt flere Trin ovenpaa. Faar nok i min Embedsdragt. Bliver stort og fornemt Selskab skal jeg sige. Har den herinde. Adieu, Sir! Rid forsigtig! Vil Du komme frem, saa far i Mag, som man siger. (Gaar ind i et Sideværelse.)

Humphry. Nej, som en Rasende; men ikke saa gal som *han* blev med eet. Til en anden Prokurator! Der er fleer af det Ukrud. (Skyller et Glas ned.) O rasende, rasende, at jeg ikke benegtede. (Styrter ud. Det ringer i Sideværelset. Opvarteren iler igjennem. Seer ud gjennem Vinduet.)

Opvarteren. (Skoggerleende.) Gudsdod hvor det gaar — som Jehu, den Nimsis Son, der foer rasende afsted.

(Gaar ind til Siden.)

Ellevte Scene.

Værelset ovenpaa. Lucy. Flora. Simpelt pyntede. Flora med en Hybenkrands i Haaret.

Lucy. — — Men Flora, det har Du sagt ham?

Flora. Ja, men han sagde mig forst, at han elskede Dem siden hiint Øjeblik, da De laa i hans Arme.

Lucy. (Forlegen, stammende.) Gjorde han? Flora, Du kan ikke skuffe mig, skjont din Letsindighed er forbausende.

Flora. O, Mylady . . bedste Lucy, skulde jeg bære Annandales Hybenkrands alene?

Lucy. Ja, hvad betyder den? Flora skulde . . ?

Flora. (Leende.) O nej, nej!

Lucy. Ja, Flora. Vær oprigtig mod mig.

Flora. Det vil jeg. Er han ikke langt smukkere nu, end med den side Hat og den stribede Tøjsfrak?

Lucy. Flora —

Flora. Eller er En, som interesserer os, smukkest saadan som vi se ham først?

Lucy. Flora, lad være! Jeg kunde blive vred paa Dig.

Flora. Nu, saa skal jeg bagtale ham. Han er dog ædlere end han er smuk, eller ialfald ikke smukkere, end han er ædel.

Lucy. Flora, Du er overmodig som Lykken.

Flora. Ja jeg vil betro Dem Noget. De saa Kaptejn Campbells yngste Broder, lille Ben, som De kaldte ham . . Men tys! det er hans Skridt — ikke Bens urolige og dandsende, men Kaptejnens, som kommer, forat hilse paa Dem.

Lucy. (Forvirret.) Flora, hjælp mig . . jeg kan ikke tage imod ham . . Undskyld mig . .

Flora. Gaar ikke an. Husk dengang han i Travankor . .

Lucy. Nu saa viis ham ind i Visitværelset. Der er kanske min Onkel. (Gaar ind til Siden.)

Flora. (Afsides.) Nejmen er han ikke.

(Flora löber til Dören og aabner den for William.)

Tolvte Scene.

Flora. William.

Flora. Herind William; men bi lidt! se her skal Du se! (Viser ham Tegningen i Lucys Mappe.) Seer Du det har Lucy gjort; først af Sympathi med din Hjemve; men siden har Du givet hende nok af Træk til et smukkere, som hun har tegnet i sit Hjerte. (William viser Overraskelse.) Nu, kjære William . . Lucy er alene. (Skyder ham let indad Dören.) Nej saa forknytte vare hver-

ken Ben eller jeg. Eller skulde hans ringere Fødsel volde nogen Hindring? Han er jo en Campbell, Kapitain, rig som en Nabob, og den Gamle er jo saa forgabet i ham, at han allerede har lavet sin Rejsebeskrivelse tilrette for ham.

Trettende Scene.

Flora. Lorden.

Lorden. (Idet han træder ind.) Er Kapitainen her?

Flora. (Afsides.) Nu skal jeg føle hans Adelsfordomme paa Tænderne, om de ere gamle.

Lorden. Er Kapitainen her, lille Flora? Kapitain Campbell?

Flora. Ah! William mener Mylord . .

Lorden. (Afsides.) Hvor hun er fortrolig! (Højt.) Ja, de Andre ere alt komne.

Flora. Han har forladt dem for at gjøre sin Opvartning hos Mylady. Hun ventede at træffe Dem i Visitværelset, Mylord.

Lorden. O nej, nej! Jeg har havt andet at gjøre. (Afsides.) Lad dem kun være alene. Kanske turde Taknemmeligheden gaa over til Kjærlighed, og hendes Skjønhed give ham Mod til at aabenbare det Indtryk, den engang gjorde. Gud give det!

Flora. Men jeg har ham snart igjen.

Lorden. Du? Nu, ja vi alle skulde jeg tro.

Flora. Ja, men jeg mest.

Lorden. Vil man høre!

Flora. O, er han ikke fortræffelig?

Lorden. Jovist, jovist!

Flora. Jeg mener i alle Henseender. Og smuk? Brunheden klæder ham usigeligt ligesom det Fremmedartede i Eventyret.

Lorden. (Afsides.) Saa for en Ulykke, tror jeg ikke Tøsen er slagen.

Flora. Han er . . (Gribende hans Haand.) O Mylord, De velsigner ham.

Lorden. (Vrister sin Haand ud.) Ja ja, for Lucys Skyld.

Flora. (Afsides.) Fortræffeligt! Han er iversyg som en ung Pige eller som jeg kunde være. (Höjt.) O Mylord, De vil ikke kunne negte ham noget.

Lorden. Nej nej, for Lucys Skyld.

Flora. Ja netop.

Lorden. (Afsides.) Ak, der er ikke mere nogen Tvivl. Nu, Himlens Vilje ske! (Omfavner Flora.) Nej, jeg vil velsigne ham ogsaa for din Skyld, gode Barn, som vovede dit Liv for Lucy. (Betragtende hende.) Jeg seer hvordan det er fat. Du bærer jo en Brudekrands, som de bruge den herjemme af vilde Roser.

Flora. Ja, Mylord, jeg er meget lykkelig —

Lorden. (Afsides.) Der røg et smukt Haab. Men jeg faar se til at faa de unge Folk i Nærheden, forat have en fornuftig Mand at læse min Rejsebeskrivelse for. Han er jo den bedste Helt deri. Stakkels Lucy, jeg tror nok hun kunde elske ham.

Flora. William er Kapitain og rig, Mylord! og jeg en fattig Arbejders Datter.

Lorden. Visvas!

Flora. (Afsides.) O den fortræffelige gamle Herre!

Lorden. (Farer med Haanden over Panden.) Men er det saa, saa har Visiten varet længe nok. (Aabner Dören til Visitværelset. Gaar ind med et Udraab. Flora bliver staaende ved den aabne Dör.)

Fjortende Scene.

Flora alene. Siden Lorden, William og Lucy. Senere John, Kitty, Ben, James, Notarius, Opvartere og Clansmænd.

Flora. . . Ah, Lucy grædende og smilende ved Williams Skulder . . . Og Mylord — o herligt! herligt! — slaar sine Arme om Gruppen . . Han lægger Lucys Haand i Williams . . De knæle, og Mylord velsigner dem . . De omfavne hinanden. Hun er hans Brud, hans Brud . . O Mylady, min Lucy! . . (Iler ind. Kommer strax tilbage med Lorden, William og Lucy. Lorden glad vimsende. De Sidste i en fortrolig Stilling. Flora sætter sin Krands paa Lucy.)

Der ere de vilde Roser fra Annandale, William. Tag den, Lucy. Jeg er din Brudepige, Lucy. Det haster slet ikke med Ben og mig. (Lucy omfavner Flora.)

Lorden. Det mener jeg med, du søde lille Skjelm — ja du veed nok — ; men siden vi nu har Notarius ved Haanden, var det Synd ikke at bruge ham. (Ringer. En Opvarter slaar Flöjdörene op. Man seer et festligt opdækket Bord. I Baggrunden gamle John, Kitty, James, og Ben, i pyntelige simple Landmandsdragter. Opvarteren.)

Lorden. (Til Opvarteren.) Kald Notariusen! (Opvarteren gaar. Lorden leder Lucy, halv omarmet af William, Forældrene imöde.) Gl. John, forstaar Du, vi blive hos hverandre?

Gl. John. (Sitrende.) Jaja — ikke mere som det har været . . ikke mere, men som det var.

Kitty. O brist ikke, mit Hjerte, af Glæde.

(De Gamle velsigne Parret)

Ben. (Har nærmet sig Flora. Seer at hun har mistet sin Krands.) Men, Flora, har jeg seet saadant?

Flora. (Hviskende.) Ben, jeg skylder hende alt. Men du maa lære mig at vise Taknemmeligheden selv, ikke blot saadanne Tegn. *Du* kan det, lille Ben.

Ben. (Klappende hendes Kind.) Søde Flora, giv mig dit Mod. Du gik jo i Døden for hende? Af mig faar Du intet uden en ny Krands. (Notarius træder bukkende og skrabende ind i Embedsdragt.)

Notarius. (Afsides.) . . Han maa være bleven gal af et Solstik der i Indien. Hvilket Selskab! Og for slige Tølpere lader han sætte Hotellet paa Ende? (Ydmygt bukkende for Lorden.) Ædle Lord, Deres troeste og ydmygste Tjener ønsker Dem i al Under . .

Lorden. (Barskt afbrydende.) Ti! (Gaar for sig selv eftertænkende. De Andre beskjeftige sig med sig selv indbyrdes. Notarius viser sig i höj Grad forknyt.) Mine Venner! Før vi sætte os til det gladeste Maaltid, saa tillad mig at afgjøre nogle Forretninger, der skulle indrette vort lykkelige Samliv (Barsk.) Notarius, herhid! (Notarius nærmer sig skjælvende.) Tobias Griffith, som skylder mig alt fra den Stund jeg tog ham op af disse Gader . . .

Notarius. (Hændervridende.) Ak, naadigste Herre, jeg er forloren . .

Lorden. Ja han er, for han er en uforbederlig Skurk.

Han hører jeg kjender ham, og han skal straffes . . (Notarius, fortvivlet, vil kaste sig ned.) Ti! Ikke et Ord! Han skal straffes paa en Maade, der er føleligst for et saadant Gemyt. Jeg skjænker ham hans Bedragerier imod mig. (Notariusens Ansigt opklares.) Men hør, Notarius, Han opsætter strax Ejendomsskjøder paa deres forhenhavende Forpagtninger for disse to gamle Forpagtere, som han uretfærdigen har drevet bort og forfulgt. Item for Hr. Benjamin Campbell, paa den Forpagtning, De selv har indehavt. Hovedbogen og Forvalterskabet afleveres til Hr. John Anderson Campbell. Item lovformelig Ægteskabskontrakt, som Parterne efter Maaltidet skulle udfylde, imellem denne Herre, Kapitain William John Campbell og Lady Lucy Campbell, saavelsom imellem Hr. Benjamin og Miss Flora Campbell. Og saa — lad os ikke se ham mere, hvis han ikke vil sees igjennem det samme Gitter, hvor han har holdt dette ædle unge Menneske.

Notarius. (Krybende.) Skal blive udrettet. God Vilje gjør lette Fødder, som man siger. Og —

Lorden. (Pegende paa Dören.) Hurtig!

Notarius. (Afsides idet han gaar.) Det var at blive „kaldet". Men den unge Herre dernedenfra har jo ogsaa Godser, som jeg kan bestyre? Jeg henter ham nok ind, dersom Gin er Gin. (Udaf en Sidedör. Det dækkede Bord skydes ind i det forreste Værelse af et Par Opvartere.)

Lorden. Nu, Venner . . vi skulle kun savne en Snes Campbeller i sine Tartaner herrundtom os og Sækkepiben og „*The Campbells are coming*".

Gl. John. Jeg har hørt den idag, og mit Hjerte frydedes. Her maa være Campbeller.

Lorden. (Vemodig.) Forat drage til Amerika fra sit Fædreland.

Gl. John. De ville hilse paa sin gamle Herre, om de ere her.

Lorden. Og vende tilbage med ham til sine Arner. Mine Venner . . . Campbeller alle . . (De omringe Bordet staaende.)

Chor.

William.

Hver Sorg er endt, hvert Savn er slukt.
Min Faders Dör sig op har lukt.

Ved Moders Hjerte
forsvinder hver Smerte.
Hvor ömt sig böje
de Elskte om mig!
En salig Fremtid i min Lucys Öje
smiilklar spejler sig.
Lykken kun herhjemme findes,
hvor vi, hvad vi drömte, mindes.
Barnet kunde ikke danne
Dröm saa södt som dette Sande,
Barnets Hu
:,: drömme ej hvad sandt er nu. :,:

Lucy.

Hans Sorg er endt, hans Savn er slukt.
Hans Faders Dör sig op har lukt.
Ved Moders Hjerte
forsvinder hans Smerte.
Til Brystet trykke
sin Broder han kan.
Dog mig han nævner — o hvor stolt! — sin Lykke;
evig min er Han.
Frelste han mig ej fra Döden?
hjalp sin Far og Mor i Nöden?
Elskte, kan du nok velsignes?
Ja, i Ömhed skal du lignes
af din Brud.
:,: Dig velsigne kan kun Gud. :,:

Kitty.

Hver Sorg er endt og slukt hvert Savn.
Jeg har min Förste i min Favn.
O, ved hans Hjerte
forsvinder min Smerte.
Hver gammel Klage
forsvinder i Ham.
Hvor John og jeg skal have muntre Dage
hos vor William!
Glemt det er hvor Hjertet blödte
ved dit Savn, min Förstefödte!
Nu jeg har Dig, er forsvundet
hvert et Savn, hvert Saar forvundet.
Taaren södt
:,: smager som da du blev födt. :,:

Gl. John og James.

For os, da vore Börn kom hjem,
kom Fryd og Lykke og med dem.
Vor gamle Herre
vil hos os nu være.
Vi fra hverandre
ej adskilles meer.
Til En for En gaar bort, vi sammen vandre;
kort imellem hver.
Bitre Dages Fure atter
ud til glade Smiil sig glatter.
O, men mildest Aftenröde,
om vor gamle Herre glöde!
i hans Sind
:,: straale Fred og Lykke ind! :,:

Flora.

Mig mere tung ej Sorgen sad
end Dug, der vugger paa et Blad.
Paa Öjenhaaret
hvor let den blev baaret!
Kun lyse Minder
mig Barndommen bar.
Var Ben ej gyldenhaaret, lys af Kinder?
Panden skjær og klar?
Alt om lille Ben sig drejed.
Tidt jeg önskte ham jeg ejed
som en liden Alf, der kunde
spöge rundt i Indiens Lunde.
Nu desværr'!
:,: maa jeg ta'e ham som han er. :,:

Lorden.

Det rörer sig i gamle Bryst.
Der er saa fuldt, der er saa lyst.
Det har forvundet
sin Kummer og fundet
saa friske Glæder.
Skjönt gammel og graa,
den Rest af Aar, jeg har igjen, blandt Eder
skal i Fryd hengaa.
William med sin Viv ved Siden
skal faa döje undertiden,
naar sig sene Aftner liste,
Rejsen ifra Först til Sidste.
Rejsen — ja!
:,: Först tilbords og saa herfra! :,:

(De sætte sig i parviis Orden tilbords. Fra Fjernet kommende nærmere höres Melodien: „The Campbells are coming", under hvilken endeel campbellske Clansmænd i Nationaldragt træde ind fra Baggrunden, ordnende sig i en Halvkreds. Notarius overrækker i en krybende Stilling Lorden Papirerne, som han deler ud under Fanfarer. Notariusen vinkes bort med en bydende Mine af Lorden, men slipper ikke ukunbbet ud imellem Clansmændene. Umiddelbart derpaa)

Slutningschor

af Clansmænd, John, James, Ben, Kitty og Flora.

Velkommen, gamle Herre, hjem!
Nu hviil i Ro imellem dem,
som Navn og Ære
af Campbeller bære,
de Höjlandsbaarne,
den Sagnenes Æt.
Vi hilse Dig fra de gamle Taarne,
dækt med Vedbend tæt.
Liv og Lyst did flytter atter
hjem med Campbells unge Datter.
Gammel Glædes Melodier
kun paa Bryllupsfesten bier,
som sin Lön
:,: skjænker den hjemkomne Sön. :,:

(Teppet falder under Fanfarer.)

Venetianerne,

eller

Venskab og Kjærlighed.

Drama i fem Akter.

Opført paa Kristiania offentlige Theater i Vinteren 1841.

De to smagfuldeste Mænd, jeg kjender,

Hr. Slotsintendant Linstow,

R. af kgl. s. V. O.

og min Fader

Provst Wergeland,

Gejst. M. af kgl. sv. N. O.

tilegnet.

Anmærkning.

Sujettet til dette Drama er taget af „Accera Philologica, das ist: Sieben Hundert auserlesene, nützliche, lustige und denckwürdige Historien und Discursen, aus den berühmtesten Griechischen und Lateinischen Scribenten zusammen getragen“, hvor man vil finde

Historie des Gisippi und Titi.

Die Academia zu Athen war für Alters die allerberühmteste der gantzen Welt, dahin aus allen Ecken und Enden sich versammelten alle, so Weissheit und Künste zu lernen gesinnet waren. Der Ursachen halber zog auch von Rom dahin ein sehr edler und fürnehmer Jüngling, Titus Quintus Fulvius, welcher, als er nicht lange zu Athen gewesen, bald mit einem Andern Jüngling hohes Geblüts und Reichtums, Gisippus geheissen, grosse vertrauliche Freundschafft machte. Diese beyde studierten mit einander, hielten sich allezeit zusammen, und war nur ein Hertz in zweyen Leibern. Es begab sich aber, dass Gisippus sich in die edle Jungfrau, Sophronia genannt, verliebete, und endlich sich auch mit derselben verlobete. Wie die Hochzeit bald solte angesetzet werden, führet Gisippus seinen Freund und Bruder den Titum mit sich zu der Braut. Da wird Titus zur Stund mit hefftiger Liebe gegen Sophroniam entzündet: Gehet nach Hause, wird mit einer gefährlichen Kranckheit befallen, und darff unterdessen keinem Menschen die Ursach seines Leidens klagen. Gisippus sich hertzlich bekümmernde um seinen treuen Titum, hielt mit Bitten so viel bey ihm an, dass er endlich allen Handel erzählt. Gisippus, ob er wohl seine Braut von Hertzen lieb hatte, so war ihm doch sein Freund viel lieber, vermahnet Titum, er solte getrost und gutes Muths seyn, er wolte ihm seine Braut gerne überlassen. Hierauf werden sie Raths, und beschlossen, dass, wann die Hochzeit mit Gisippo und Sophronia vollendet, so solte Titus an statt Gisippi zu der Sophronia auf den Abend hinein gehen, und ihr Ehemann werden, und solte Titus solches alle Abend thun: des Tages aber wolte sich Gisippus stellen als wäre er der Ehemann. Solches wird ins Werck gerichtet, bleibet auch dieser Betrug etliche Zeit verhehlet, und meynet Sophronia anders nicht, als dass sie des Gisippi Frau sey. Endlich wird Titus nach Rom berufen, da muste sich der Handel offenbaren. Also liess Titus den Rath von Athen und seiner Sophronia Freunde zusam-

men fordern, erzählet ihnen, welcher massen er der Sophroniæ Ehegatte worden. Sophronia verändert die Liebe gegen Gisippum in einen tödtlichen Hass: Die Athenienser aber verjagten Gisippum nackend und bloss ins Elend. Titus zog mit seiner Sophronia gen Rom, allda er bald Bürgermeister ward. Gisippus aus seinem Vaterland verwiesen, kömmt gen Rom, nach seinem ausgestandenen Elend, zeigete sich von ferne dem Tito, der ihn doch nicht kante. Daher er aus Zweiffelmuth sich in eine Höhle verstecket, verhoffend allda sein Leben zu enden. Indem er allda verborgen sitzet, kommen zu Nacht zween Räuber, welche einen Diebstahl begangen. Und wie sie sich nicht über das gestohlne Gut vertragen können, ersticht der eine, mit Nahmen Publius Ambustus, den andern. Des Morgens ward der Todte vor der Höhle gefunden, und nicht fern von dannen der Gisippus. Alsbald ward Gisippus als ein Thäter ergriffen, der es nicht leugnete, sondern bekennete, er hätte den Mord gethan, damit er desto eher vom Leben abkäme. Gisippus ward vorn Bürgermeister Marcum Varronem aufs Rathshaus geführet, und nach allen Umständen dieser That halber befraget. Unterdessen erkennet Titus unter den Rathsherrn sitzend, seinen getreuen Freund Gisippum; springet auf von der Stelle, schreyet überlaut: der arme Fremdling sey unschuldig, er habe den Todschlag begangen. Gisippus hingegen bat den Rath, sie solten solches nicht glauben, er wäre der rechte Thäter. Hierüber bestürtzte sich der Rath, wusste nicht, was diesen Wunderdingen zu thun wäre. Unterdessen war auch allda zugegen der rechte Mörder Publius Ambustus, welcher, von seinem eigenen Gewissen überzeuget, gutwillig für den Richter Varronem trat, und seine That mit allen Umständen glaubwürdig berichtete. Darauf, nicht allein Titus und Gisippus ledig erkannt, sondern auch der beyden getreuen Freunde halber dem Ambusto das Leben geschencket worden. Hierauf hat Titus dem Gisippo sein halbes Patrimonium mitgetheilet und verehret, und ihm seine eigene Schwester Fulviam verheyrathet.

Ein getreuer Freund gehet über alles, und mit diesem ist kein Gold, Silber, Ehre oder einig Ding zu vergleichen.

Personer:

Zani, Doge af Venedig, en Olding.

Giulio, hans Sön.

Cinthio, Giulios Frænde, af Navnet Zani.

Cenzia, Giulios Söster.

Carrara, Duca eller Herre af Padua.

Dame Carrara.

Cornelia, deres Datter.

Carlo, deres Sön.

Sekretæren ved Dieci eller de Timænds Raad i Venedig.

Mazoliero, Zeno, Annicelli, } Venetianske Halvsoldsofficierer.

Tre venetianske Borgere.

Nogle unge Adelsmænd af Familjen Carrara.

Retsbisiddere, Tjenere, Folk.

Handlingen foregaar i Slutningen af Middelalderen.

Förste Act.

Første Scene.

(Hal i Dogepalladset i Venedig. I Baggrunden en aaben Altandör. Maaneskinsaften. Cenzia med en Guitar paa Skjödet. Cinthio og Giulio i en fortrolig Stilling paa Divanen.)

Cenzia. — — Endnu engang, o ædle Fætter Cinthio,
fortæl hvorledes Giulio du frelste.
Hvergang Altanen *der* er aaben, aabnes
Indledningen til den Historie,
som, aldrig glemt, dog aldrig nok erindres.
Thi hist ifra Gelændret svimler Øjet
ned i Kanalens kvadersatte Grav,
hvori du sprang, og frelste Giulio af.
Cinthio. Det Barndomseventyr!
Cenzia. Jeg er hans Søster . . .
Cinthio. . . . Og jeg hans Ven.
Cenzia. Det holder jeg for mere.
Var jeg min Broder, var jeg din til Døden.
Giulio. (Afsides.) Lidt meer end Ven.
Cinthio. Det var ej mere gjort,
end uslest Stymper, fremmed Ubekjendt,
Dødsfiende, Tyrk og Jøde kunde kræve.
Cenzia. I disse dyrebare Perleord
Guds Engle ville din Bedrift indfatte. (Træder hen i Altandören.)
Men se! i dette sorte trange Dyb,
som aldrig Sol og Maane kunne naa,
var ikke Rum til Tanken om at komme
igjen derfra.
Cinthio. Men Rum nok til os Begge.
Den Hund, man kalder Fare, ligger foran
hver Ting af noget Værd. Og hvad har større,

end Giulios Liv for Cenzia og mig?

Cenzia. Se, liig en Slange, der slaar Bugt af Rædsel,
saa højt den kan sig buer Broen over,
og skyder ingen Piller ned i Dybet,
som ensomt, tyst . . .

O alle Helgner! O!
(Vakler tilbage ind i Hallen.)

Giulio. Hvad er det, Søster? Blev du svimmel?

Cinthio. Tys! (Et Guitarpræludium høres under Altanen. Giulio og Cinthio ile ud paa den.)

Cenzia. Ve! Hvad vil Cinthio tro?

Giulio. (Kommende leende tilbage med Cinthio.) O intet Andet?
En Serenade-Elsker . . .

Cenzia. (Afsides. Seende paa Cinthio.) O! Han leer.
Og Han *kan* lee! Og med en Fætters Latter,
der for et Fejlsting driller sin Kusine.
Det er utaaleligt!

Giulio. (Afsides.) Det ærgrer Cinthio.
Han leer, men tvungent. (Højt.) Søster, jeg bør vide . .

Cenzia. Det er Mazoliero. Det bør være
min Broder nok.

Giulio. Jeg kjender ej den Herre.

Cenzia. Sandsynligt nok; thi han er meer bekjendt
paa Lidos Strande end paa Markuspladsen.
Hans Klæders Farve er berygtet.
Han lever ikkun af sit Riddernavn,
og det tilhører kun hans Kaarde, ej
hans Ære eller Sæder eller Fødsel.
Han vandt det, som saa Mange, som det heder,
paa Cypern, eller rettere, jeg tror,
ved fælles Ridderslag blandt Kamerader
i en Kahyt lidt før man kom til Land,
og upaatalt paa Lidoen det gjælder.
Der kjende Fiskerpigerne nok bedst
Oprigtigheden af hans Serenader,
naar han om Aftenen i selve Staden
tør spille Kavaleer. Saaledes har
da ogsaa *jeg* min Plageaand og kun

den Trøst, at mig *alene* knapt han plager.
Kun naar vor Fader, Dogen, er i Raadet
— Gud veed hvorfra han altid veed det — da,
da er min Tour.

Cinthio. Den sidste, ved San Marco!

Giulio. Ja, hvis han synger slet.

Cenzia. (Afsides.) Han burde være
mig kjær, som skabte Cinthios skjønne Vrede
og dette skjønne Lyn i Øjekastet.

Mazoliero. (Nedenfor Altanen.)

Serenade.

1.

O söde Nat, du Gejst af yndig Dag,
jeg veed du muntres af Citharens Slag,
at du kun lytter, naar du dybest tier,
til Fromheds, Sorgs og Elskovs Melodier.

2.

Ej Stjernenattens Negerdronningpragt,
ej Dagens gyldenblaa Emalj slig Magt
har over Hjertet, som din Maanes Smilen,
saa from, som Helgenens i Dödsenshvilen.

Giulio. Noget rusten i Stemmen. Det kommer af den sure Viin paa Lidoen.

Mazoliero. (Nedenfor.)

3.

I slig en Nat, med Maaneglands saa reen,
at den til Marmor bleger hver en Steen,
og fængsler som med Sölverplader Voven,
og tvinger med et Flor til Tysthed Skoven . .

4.

I slig en Nat, da drömmer Armods Sön
sit Suk saa mægtigt som en Engels Bön;
hans Hytte rejser sig paa slanke Söjler;
til kjöligt Efev blive Fangens Böjler . .

5.

I slig en Nat er strengest Jomfrus Bryst
for Sukket aabent, aandet fjernt og tyst.

Det ind ad hendes Jalusier finder.
Indsuget det i hendes Barm forsvinder.

Giulio. (Griber Cenzias Guitar; fra Altandören.)

I slig en Nat er hver forelsket Nar
paa Benene med Maske og Guitar.
Den kjække Helt, som vover sig en Hoste!
Saameget bör ej falske Toner koste.

Cenzia. Utaaleligt! Befri mig fra hans Frækhed.
Cinthio. Ja strax. (Spænder Kaarden om sig.)
Giulio. Min Pligt det er.
Cinthio. Og *mig* en Lyst.

(De gaa.)

Cenzia. (Lidenskabelig.) En *Lyst?* O er der Ord saa sødt
som „Lyst?"
Det danner Elskovs blomsterstrøde Forhal;
og den, som trængte til det Inderste,
til denne seer vemodig dog tilbage.
Men om hans Lyst rev ham i Døden hen? —
hans raske Lyst, den jeg maa elske saa
og elske meer, om den ham gav en Vunde
(thi den i mine Øjne blev en Skjønplet,
et evigt Elskovssegl), om *den* ham dræbte?
om Lykkeridderen, hvis Grumhed glødet
er op af Asiens Sol, den Skurk, hvis Kaarde
er øvet til at træffe Terningøje,
om Han kun søgte Cinthios Hjerte? — o
var da Prindsessen, der lod Bejler slagte
Medbejler, mere grum end Jeg?
O Himmel!

(Lytter i Altandören.)

For heftig Cinthio er, for spotkold Giulio.
Hvor Cinthio saarer, Han paalægger Is,
saa Saaret endnu værre brænder. Frels!
De fegte . . . Atter Cinthio! . . . (Iler ud.)

Anden Scene.

(Udenfor Dogepalladset. *Cinthio* og *Mazoliero* træde fegtende frem fra Siden, fulgte af *Giulio*. Siden *Cenzia* paa Altanen. Man seer Marmorlöven ved den store Trappe udenfor Palladset, hvori de hemmelige Angivelser stikkes.)

Cinthio. Skurk! Maanen hyller til sit rene Øje
for slige falske Stød.
Giulio. Ja slip mig til!
Jeg, som saa til, nu kjender hans Maneer.
Cenzia. (Trædende frem paa Altanen.) Holdt, Cinthio! O, er Cenzia dig Intet?
O dumme Ridderlove! Hjælp ham, Giulio!
Om denne Djævel maa der To.
Cinthio. Nej aldrig.
Gaa ind! Gaa ind!
Cenzia. Du Grumme! O saa spar ham!
Spar ham for *min* Skyld, o Mazoliero!
Mazoliero. (Træder tilbage og slaar sin Kaarde ned.) Det vil jeg.
Denne Trolddom mig betvinger.
Cinthio. Hvad, Skurk! Paa denne Maade?
Mazoliero. Samme Magt,
som gjør Jer rasende, gjør mig forsonlig.
Giulio. Sligt Spil ej nytter Jer hos mig. Gaa Søster!
Nu er min Tour. Og, paa min Ære, Mand!
med Damens Broders Harme er forenet
en Zanis Lyst til Pøbelovermodet
at tugte ned igjen i sine Huller.
Mazoliero. Død og Fordærvelse, du Adelsyngel!
Afgrunden vaagner under dig ved dette.
Men jeg vil ikke rase, ej tillade
mit Raseri at skumme; jeg vil huske
hvor det retfærdigt er, og *saa* arbejde.
Cenzia. O vogter eder for hans fæle Bleghed!
Mit Liv paa, at han er en Albaneser,
en Corfiot, Illyrier eller Græker,
tifold Italiener i alt Ondt!
Mazoliero. Gid Stene faldt, ej slige Ord, Signora!
I gjør mig Uret.

Cinthio. O, selv dette var
formegen Ære.
Mazoliero. Det skal Du betale.
Se i mit Øje!
Cenzia. Vogt dig, Cinthio!
Vogt dig! Naar ledte Fiendskab efter Vaaben?
I egen Ild det gløder Duens Fjedre
til Pileodde, i en Haandevending
det koger Gift af himmelfaldne Dugg.
Giulio. Siig, vover I jer frem slig Maan'skinsdag
for at faa Luna bort med eders Bejlen?
Ved Himlen! det var ikke mere frækt
end jer Dumdristighed mod denne Dame,
mod Zanis Datter.
Cenzia. (Afsides.) Ve, hvor er det med mig?
Jeg for min Broder ejer ej den halve
Veltalenhed imod for Cinthio.
Mazoliero. Mod Zanis Datter? Fødselen er Knuden.
Haha! Og jeg, jeg har ej anden Adel
end at jeg heder et af Folkets Børn?
Mod Zanis Datter? Ha, mod Zanis Datter?
(Afs.) Det maa Jeg høre, Jeg, der holder Lunten
her i mit Hjerte tændt i evig Brand
til Minen, som just sprænge skal i Luften
Venezias Noblesse paa mit Vink.
O ve dig, arme Moder! Thi din Ringhed
din Søn vil koste Saligheden.
Giulio. Nu!
Raadslaar I med jer Fejghed?
Mazoliero. (Afs.) Sagde Hun
ej nys: ej Fiendskab efter Vaaben leder?
Cinthio. Et Svar!
Giulio. Raadslaar I endnu?
Mazoliero. (Afs.) Hvilken Tanke
opfylder ej min Sjel med Is og Flammer!
Ha, den er mægtig! Og Fortvivlelsen
mistvivler aldrig.
Giulio. Herre! Ej saalænge

raadslog jeg med min Byrd. Thi I blev adlet
— men blot for denne Tvekamp vel at mærke —
ved Cinthios Hidsighed og Sværdslag.

Mazoliero. (Afs.) Det,
jeg gyser for, maa ske! Min hele Bygning
maa falde, Samsons Søjletempel liig,
for disse Fiender at begrave.

Giulio. Nu!
Dø som en Hund da!

Cenzia. Lad ham heller løbe!
(Træder tilbage.)

Mazoliero. Hun med det samme Hovmod mig foragter.
Da — Død og Helved!
(Afs.) Ske da, Tanke, sikker
i al din Vildhed! Jeg vil lokke Disse
til mine Sammensvornes Mødested,
og saa angive alle i Sekunden.
(Til Giulio og Cinthio.)
Ved Daggry — thi nu kommer Dogen snart
fra Raadet, tung af Statens Sorgers Bly,
søvnbøjet, uden dog at kunne sove,
med nye Bunker Viisdom under Armen,
i Lune maaske til at jage jer
ind med sin Stok, at I jer ej forkjøle . .
Ved Daggry derfor, mens den Gamle sover,
vil jeg paa Lidoen i Sestos Have,
den allemandbekjendte Skipperværts,
som Kavaleer jer takke begge To
for denne Ære, som saa stor i tro.

Giulio. Ret! Bravo!

Cinthio. Ja vi møde.

Mazoliero. Begge To!
Først En jeg takke vil og saa den Anden;
først dig, først dig, saa ham og atter dig,
idet jeg borer Staalet i dit Liig.

Cenzia. (Trædende atter frem.) Hvad hviske I? Det skrækker mig end mere.
Kom op! I have hevnet nok min Ære.
(Giulio og Cinthio gaa ind.)

Tredie Scene.

Mazoliero. (Alene; tager sin Brevtaske frem.) Jeg kan jo — o priisværdige Venedig! —
dem ramme Alle med et Blyantstrog:
Ham, Broderen og Hende og den Gamle,
Plebejernes og Hærens Undertrykker?
Fyld da din Lampe, Maane! Lad den blusse
med dobbelt Styrke een Minut kun, til
jeg har udført den Plan, som gjennemfor mig
saa pludselig, af Hekate indblæst!
Gid dog jeg kunde frelse Annicelli
og — Zeno! ikke Fleer. Dog Ingen hader
Byrdstoltheden og Zani og Dieci,
Inkvisitionen og den gyldne Bog
med slig Oprigtighed som de; og derfor
de ville smile, naar de lænkes sammen
med Zanis Æt, hos Sesto grebne Alle
som Sammensvorne, og med dem indføres
for studsende Dieci og for Dogen,
der stirre maa sin Romerpligt imode.
Og naar de over Sukkebroen vandre
i Døden sammen, ville de tilgive
for Følgeskabets Skyld Mazoliero,
og finde rimeligt, at *Den* er borte,
hvis Vidnesbyrd om Zaniernes Uskyld
maaske udpines kunde. Heltemodigt
de ville sige: paa Mazolieros,
vor Høvdings, Bud vi svore jo at dø.
Vi dø; men han har jaget Skræk og Mistro
midt i Dieci, knust Dødsfiendens Hjerte,
gjort Frelsen engang for Venedig let,
det Maal, vor Høvding endnu fjernt forfølger!
(Skriver.)
Tak, Hekate! Jeg Nok har ved dit Lys
i denne korte Nota til Dieci.
Blodhundene forfølge mindre Spor.
Men vil du være meer end naadig, da
træd bag hiin Sky imens jeg søger Loven

og fodrer det Venezias Sindbilled
med nye Ofre. (Man hörer Aarepladsken.)
Tys! Det var et Puds
af Nattens Aander, som ej let forklares.
Der kommer Dogen . . . . (Skjuler sig bag en Pillar.)

Fjerde Scene.

(Dogen, understöttet af Sekretæren, stiger op paa Quaien med Fakkelfölge.)

Sekretæren. — — Jo, Eders Højhed, hvad der ytret blev
af Gradenigo i Diecis Midte
har nok sin Rigtighed . .

Dogen. Om Genua?

Sekretæren. Nej, om de mange Halvsoldskrigere
fra Cypern, som omkring i Staden drive
. . . i Staden ej, men heller rundt omkring den
i alle Forstadsstræder.

Dogen. Plag mig ikke!
Nu har jeg neppe Kræfter til at angre,
at ej til Cyperns Pest det hele Pak
blev overladt. I Fred det er en Byrde.
Vi maa en Krig for at faa det af Halsen.
Men Saadant til imorgen!

(Stiger ved Sekretærens Hjælp opad Trappen.)

Sekretæren. (Gjör Mine til at undersöge Lövesvælget.) Eders Højhed!
„*Memorie segrete*?“ Skal jeg ikke,
skjønt det er tidligt, undersøge Løven?

Dogen. Lad være for iaften.

Sekretæren. Gaar det an?

Dogen. (Afsides.) Ve mig! Til Sengen følger mig Diecis
Spion, belurende mit Støn i Drømme,
naar Marmorløven synes mig at lægge
sig over Hjertekulen. (Höjt.) Gjør jer Pligt!
Mig Trætheden betog.

Sekretæren. (Undersöger Lövens Svælg.) Jeg gratulerer.
Der Intet er, som skal betage Søvnen;

kun her en jammerlig Anmeldelse
om Stevnemode sat paa Lidoen
med Timand Gradenigos egen Hustru,
og nok en Lap om udtænkt Røveri
i denne Nat.
Dogen. Sligt truer ikke Staten.
Sekretæren. Og ellers er der intet.
Dogen. Gud ske Lov! (Gaar ind.)

Femte Scene.

Mazoliero. (Træder frem; stikker sin „Memorie" i Lövesvælget.) Men nu,
nu er der mere end du bærer.
Nu vil for Eftertiden denne Løve
sig lægge, som du sagde, paa dit Bryst
og knuge dig i Hjertekulen, Gamle.
Og nu til Padua for det første! Maanen
maa endnu lyse mig didover Bugten.
Farvel, Signora! Vil du i din Hovmod,
at Zanis Navn ej altfor snart skal dø,
da hold dig, til du graaner hen som Mo.
Tys! nu igjen? Hvad, om jeg bort ej slipper?
(Skjuler sig bag en Söjle.)

Sjette Scene.

(Zeno og Annicelli. Siden Mazoliero.)

Zeno. Tal dæmpet her! Her lytte Stenene.
Annicelli. Ja i Signorias Pallads; jeg veed det.
Men disse under Foden forekomme
mig som Tangenter, der for hvert et Trin
udtone Veraab over Tyranniet.
Men naar jeg seer mod Himlen, Gud skal vide,
da har jeg Lyst at synge i slig Nat,

meer skjøn end Dagen, som Hengangnes Aand
er fagrere end Liget, som den levned . .
slig Nat, da kun Italiens Guitarrer
og Nattergale alle burde vaage.
Men slagen af dit Alvor tier jeg.
Den Tale skal Forrædere ej høre.

Zeno. Læst i dit Blik, din Taushed dog udlægges
som Misfornøjelse. Det er Forraad.

Annicelli. (Seer over Quaieu.) Hist sove to Gondolierer. Vi
for tidligt er paafærde. Det er længe
til Morgengry.

Zeno. (Sukkende.) Ja for Venedig. Altid
var Zeno først paa Pletten dog, og du
med ham, min unge Brutus. (Pause.)
Ædle Sjel!
din Reenhed Himmelen vil dække og
bedække Sammensværgelsen med den.

Annicelli. Dog valgte Brødrene ej dig til Høvding;
men for sin Vildhed hiin fra Cypern komne
Schakal: Mazoliero.

Zeno. (Mörk.) Jeg tror ham ikke meer.

Annicelli. Mazoliero?
Er Han da bleven lystig? Thi jeg veed,
det vil du ikke taale i din dybe
oprigtig meente Kummer for Venedig.

Zeno. Ja lystig meer end Patriot bør være,
langt meer end lystig: over Ørene
forelsket . .

Annicelli. I?

Zeno. I Dogens egen Datter,
i Adelskabets Blomst — den Demokrat!

Annicelli. Hvo veed hans Hensigt?

Zeno. Elskovs Hensigt? Taabe,
kun een har Elskov som Patriotismen.
Du veed, at denne, for at være stærk,
maa elskes som en Kvinde, Kvinder hades?
I hele Verden ere disse To
de Eneste, som have kun een Hensigt.

mens alle andre Ting i mange deles.
Men Nord og Syd er ikke meer ueense
end hines Meed: paa Sig kun Elskov tænker,
mens Patrioten virker kun for Andre.
Derfor er intet saa urimeligt,
saa galt, ravruskende umuligt,
saa ligt bestukne Paris foran Venus,
saa bundløst, troløst, brustet, falskt som en
forelsket Patriot.

Annicelli. Hvo veed hans Hensigt?
Maaskee . . ?

Zeno. Du blegner.

Annicelli. Tanken var for fæl.

Zeno. For Mazoliero?

Annicelli. Ej din Sjel jeg fatter.
Med denne Afsky gav du ham din Stemme?

Zeno. Jeg har ærbødig Rædsel for ham, som
for Natten eller Adriaterhavet eller
for Øxen, som, bevæget af sin Arm,
kun hugger hvor den skal, men uden Tanke,
skjønt den maa engang blive Statens Frelser.
Jeg vilde, altfor blød og fuld af Skrupler,
kun gjøre halvgjort Arbejd, medens med
sin Ubarmhjertighed, der er liig Hjulets,
som lige koldt gaar over Børn og Stene,
Han vilde tjene Republiken bedre.
Men nu, da han er bleven Maan'skinsnar,
er Han for Sagen tabt.

Mazoliero. (Trædende frem. De Andre forskrækkes.)
Hvad, om jeg vunden
for den har Zanis Søn og Plejesøn.
Familjens stolte Højre og dens Venstre?
Vil du da tro mig? Jo, min Annicelli,
spil Øjet op! Det er Mazoliero
saa vist, som at Tyrannens egen Æt,
naar Dagen gryr, os møde vil hos Sesto.

Zeno. Tilgiv mig! Du er stor.

Mazoliero. Jeg bejled kun

til Zanis Datter, for at slæbe Slægten,
den Adlens Krone, ned til os i Støvet,
hvori vi grave paa den fælles Mine,
der nu alt snor sig under denne Borg.
Forstaa I?

Zeno. O, beundringsværdigt!

Mazoliero. Derfor
jeg knuser denne Kjærlighedsguitar.
Den alt sin Tjeneste udrettet har.

(Kaster Guitarren over Quaien.)

Annicelli. En Tjeneste den gjorde os endnu.
Den vakte i sit Fald Gondolieren,
som fører os til Sesto.

Zeno. Ja til Sesto.
Mig længes did, hvor mit Venezia
gjenfødes skal imellem Lidos Hytter.

Mazoliero. Jeg bier efter mine Proselytter.

Zeno. Farvel da! Om en Time . . .

(De skilles med Haandslag.)

Mazoliero. Om en Time!
Om sex jeg hører Paduas Taarne kime.
Farvel! I vare bedre Skjæbne værd.
Tag denne Tale ved jer Dødningsfærd!
Farvel, Venedig! Værd ej nogen bedre,
end Aaget under dine Adelsfædre.
Jeg elsker dig i Tanker som i Orde;
dog kunde jeg i Gruus din Storhed jorde,
for at i Dyngen Ingen skulde finde
den Perle, jeg for ringe var at vinde.
Den Egoism' er ogsaa Dydens Fejl,
der elsker kun sig Selv i Skjønheds Spejl.
Thi Skjønhed Dydens rette Udtryk er.
Derfor sig Selv den i den Elskte seer.
Og derfor jeg med Rette harmopgløddes;
thi det mit bedre Selv er, som forstødes.
Farvel, Signora! Kommer jeg tilbage,
da er det for at høre paa din Klage.
Een fandt du værd dig, En af Adlens Blommer.

Venedig i din Fader bli'r hans Dommer. (Pause.)
Hvad kommer Lovens Grusomhed mig ved?
Hvo standser Skjebnens Hjul, der gaar afsted?
Nu ej jeg frelser ham, om end jeg vilde.
Paa mig dit Veeraab du da ej forspilde.
Band Staten, band dit Fædreland, din Fader!
Det dræber ***ham,*** som jeg kun stille hader.
(Forsvinder bag Quaien.)

Syvende Scene.

Sekretæren. (Kommer ud paa Trappen i Natdragt.)

Det gik dog som jeg tænkte; thi naar kan
Venedigs Doge slumre meer end Løven,
hvis Øje ruller mens den sover dybest.
Og han gjør klogt; thi over ham de Timænd
med tyve Tigerøjne vaage. Derfor
tre Gange i Kvarteret vaagned han,
og vælted sig og stønned, og tilsidst
han bød mig at staa op og undersøge
hvad nye *memorie segrete* Loven
mon gjemme i sit skrækkelige Gab.
„Før kan jeg — sukked Oldingen — ej sove".
Hm! det bli'r vanskeligt, om der er Noget;
og er der ej, du drømmer om det Værste. (Undersöger Lövegabet.)
Der er! God rolig Nat da! Ja der er!
Og var jeg ikke vant dertil, jeg trak
da før kanske en Slange ud end dette. (Trækker et Papiir ud. Læser.)
Ha, hellige Jomfru! Vældige San Marco,
du vaager over din indviede Stad! (Læser höjt.)
„Dieci, sov ej Morgenstunden bort!
Da vaage Mænd paa Lidoen hos Sesto,
der ville gjøre Eder Søvnen lang.
Venedigs Æres Børn I ville træffe
i Lag med Pøblens Bærme . . Studser ej!
Thi kun saaledes redde de sig selv

i den dødsvorne Adel . . Om en Time!" —
Ha, om en Time! Da er hver Sekund
meer vigtig for Venedig end en Dødsdag . .
(Her ind. Der kommer hist og her Lys i Palladsets Vinduer.)

Ottende Scene.

(Giulio og Cinthio bemantlede komme fra Palladset.)

Giulio. Prægtigt, at man er saa tidligt paa Benene idag; har Papa Forretninger idag, saa har skam vi med.

Cinthio. Som maa være fuldgjorte før Dag. Men jeg først, thi han lader til at have meest Lyst paa mig.

Giulio. Han holder dig for sin Medbejler. (Afs.) Og Gud give det var saa! (Höjt.) Jeg vil imidlertid komme til at stampe af Utaalmodighed; thi jeg har dobbelt Lyst paa den Karl, nemlig ogsaa for den Haanhed, hvormed han omtalte Statsstyrelsen. Derfor levn mig noget af ham. Vi kunne ubevidst komme til at gjøre Staten en Tjeneste ved at faa en Forræders Hjerte paa Kaardespidsen istedetfor en blot og bar forlibt Nars.

Cinthio. Der er nok for os Begge. Den Djævel fegter med begge Hænder paa eengang.

Giulio. Ja i at fegte er han en Adelsmand; men oftere vil jeg ikke være saa nedladende.

Cinthio. Allons! Lad ingen see os. Hej, Gondolier der! Til Lidoen!

(De gaa ned ad Quaitrappen. Bud og Bevæbnede iie fra Dogepalladset til forskjellige Kanter.)

Niende Scene.

(Hallen i Dogepalladset. Dogen, fulgt af Sekretæren og Cenzia, træde ind ad hver sin Dör. Det er endnu halvmörkt i Hallen.)

Cenzia. (Kyssende sin Faders Haand.) God Morgen, Fa'r!
Dogen. En herlig for Venedig.

Lad Dagen strømme ind! Dens Lys idag
er Sejersglands. (Altandøren aabnes af Cenzia. Morgenbelysning og Lyd af en fjern dybttonende Klokke høres.)

Cenzia. Men hvad betyder dette?
San Marcos Klokker tone som til Brand.

Dogen. Den Ild er slukt alt.

Cenzia. Gid paa Eders Kind
ej Rødmen var saa slukt. Med Rædsel seer
jeg denne Askeblegbed. Ak, min Fader,
I dræber Eder . .

Sekretæren. For Venedig . .

Cenzia. Herre!
Venedig elsker jeg, men ej som *ham*.
Dets graa Blykupler langtifra erstatte
mig dette kjære gamle Hoved. Derfor,
hvis I ej tager op min Bøn for ilde,
lad mig alene mens jeg det velsigner.

Sekretæren. Med Glæde, hvis min Pligt . .

Dogen. (Smerteligt, til Cenzia.) Dieci, Barn,
har Omhu for din Fader.

Cenzia. Var der Nogen,
som skulde gjøre Opror, var det dig,
den store Doge.

Dogen. Døden gjør det for mig.

Sekretæren. Gid jeg var døv for Eders Ord, Signora!

Cenzia. Jeg blind for Eders Syn!

Sekretæren. De kaste Skygge
paa Eders Slægt.

Dogen. Den veed I nok er pletløs.
For Guds Skyld, Cenzia!

Cenzia. Jeg kaste Skygge
paa Zanis Æt? Om hele Verden svor
meenedersk mod den, blev dens Navn dog reent.
Paa Krim min Bedstefader og paa hver
sin Side Bosporus to Onkler ligge,
mens Snese Fættere rundt paa Morea
maa blege sine Been. Kun Cinthio
og Giulio, min Broder, har Venedig

til næste Felttog krediteret Livet.
Hvad vil Venedig meer?

Sekretæren. (Scende ud.) Venedig leve!
Nu har det sejret. Se, der gaar den første
Oprørerbande over Sukkebroen.

Cenzia. Ah! Branden var da alter i dets Hjerter,
ej i dets Huse?

Sekretæren. Se dog, Eders Højhed!
Thi Alderdom er langsynt.

Dogen. Annicelli
og Zeno seer jeg.

Cenzia. Tvende Ædle.

Sekretæren. Sort
anstrøgne staa de paa min Liste.

Dogen. Dernæst,
saavidt jeg seer for Vagtens Hellebarder,
en Række Halvsoldsofficerer. Derpaa . .
O hold mig, Datter! hold mig! O det sortner . . (Vakler.)

Sekretæren. (Scende ud.)
Hvad er det? Nu! isandhed dette Syn
forbauser mig, og *ham* med Ret forfærder.

Cenzia. Ak, stakkels Fader, vist han saa en Ven,
en Vens forførte Sønner.

Dogen. (Synkende omkuld.) Mine egne!

Cenzia. (Med Haanden for Öjnene, knælende.)
O Gud! Forlorne! Cinthio forloren . .

Sekretæren. Ej mere end Giulio og Eders Fader.
(Et fjernt Drön af igjenslagne Porte höres.)
Der luktes Haabets Porte bag dem.

Cenzia. Ve!
Venezias Barmhjertighed er Døden,
og Død er Naade mod dets Fængsler. Hjælp!
Hjælp! Hjælp! Min Fader dør . .

Sekretæren. Nej, han vil leve
for at bevise sine Sølvhaars Uskyld,
og overgaa i Storhed Romas Brutus,
naar selv han maa bestige Dommersædet.
(De føre Dogen ind og komme strax tilbage.)

Tiende Scene.

(Cenzia, ilende efter Sekretæren.)

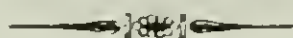
Cenzia. . . Det undslap Eder, at I kunde frelse.
Og nu jeg slipper ikke Eders Knæ . .
I skal mig slæbe med Jer i Dieci.
Der vil jeg sige hvad I selv har sagt,
at ikke Dogen, ikke Timændsraadet,
og ikke selve Storinkvisitionen
har Magt at frelse dem, men I alene.
Jeg fængsler Eders Fod med denne Kjæde,
min Moders Halsbaand, alle mine Perler,
med dette Diadem til I forbarmes.
(Löser sine Smykker af.)

Sekretæren. I *mig* fornærmer, *mig*, hvem Eders Smiil
var meer end al San Marcos Rigdom, *mig*,
som kunde frelse og som vilde frelse,
hvis I blot kunde skjænke mig et Smiil.
Cenzia. (Seer paa ham.) Jeg *vil*.
Sekretæren. I *kan* ej. Ak, hvor haard I var!
Mens mig, af Medynk med Jer Kval, undslap
et ubetænksomt Ord, I gjennembored
mit Hjerte med et Suk for Cinthio.
Paa ham I tænkte, mens I kyssede
Jer Faders zitrende halvdøde Læbe.
Ham kan jeg ikke frelse.
Cenzia. O, men *dem*.
I har Diecis Tiltro. I om Natten
gaar ud og ind i Fængslet. Vær højmodig!
Sekretæren. Lær mig at være det!
Cenzia. I er min eneste
Fortrolige; og ham, I veed jeg elsker,
jeg beder Eder om at landsforvise.
Sekretæren. For evigt?
Cenzia. Ja.
Sekretæren. Og I mig ikke hader.
Cenzia. Hans Frelser? O hvor jeg vil ham velsigne!
Sekretæren. Hvis I vil sværge, aldrig ham at se,

og Han Venedigs Bund ej at betræde,
undtagen for at betle sig en Grav,
da vil jeg frelse ham, og tro, at Tidens
Skilsmisse mig en sød Forhaabning gav.

Cenzin. Jeg sværger. Iil nu hen og tag hans Ed.
Den blir ham let: han ej min Ømhed veed. (Gaar.)

Sekretæren. Den Hjort, som Pilen ej i Lejet naar,
i Flugten den igjennem Hjertet faar. (Gaar.)

Anden Act.

Første Scene.

(Padua. Carraras Have. To Sidealleer. Cinthio og Giulio halvmaskerede. Siden Cornelia Carrara og hendes Moder.)

Giulio. — Den Helvedskurk, som lokked os i Snaren
blandt Oprørsmænd og Pøbelbærme!

Cinthio. Han
er ikke bedre, som os frelste ud.

Giulio. Det var et Eventyr.

Cinthio. Meest eventyrligt,
at Vi er fri og her i Padua.

Giulio. Hvor var det muligt andetsteds at aande,
landflygtige fra herlige Venedig?
Hvor andetsteds vel muligt?

Cinthio. Nej, end hvor
Cornelia aander?

Giulio. (Afsides.) Arme Søster Cenzia!

Cinthio. Jeg mener under disse skjønne Popler.

Giulio. Jeg med. Jeg derfor gaar her.

Cinthio. Ogsaa jeg.

Giulio. (Afsides.) Hvor gjerne han var kvit mig, og jeg ham
paa dette Sted, men *kun* paa dette Sted!

Cinthio. Jeg vil ej nævne meer det hulde Navn.
Thi, omtalt med Petrarks Veltalenhed,
det var at klæde Skjønheden i Pjalter.
Det smerter ogsaa dig.

Giulio. Aldeles ikke.
Nævn: „Fersken" for en Tørstig og han smiler.

Cinthio. Du er ej glad som før.

Giulio. Du heller ikke.

Cinthio. Er det ej Tiden, da du gaar i Bad?

Giulio. Er det ej Tiden, da du gaar i Kirke?
Cinthio. Du plejer mig at følge.
Giulio. Du mig med.
Cinthio. (Udbreder Armene.) O hvorfor ikke følges ad som forhen
i Dette med, som truer os at skille?
Giulio. (Omfavnende.) Min Cinthio! Ja til Skjebnen fælder Dom
ej mellem vore Hjerter, men vor Lykke.
Cinthio. Cornelia —? Tal du!
Giulio. (Afsides.) Ak arme Søster!
Han veed ej, hvad jeg ante strax, da Skurken,
Diecis falske Tjener, traadte ind
i Fængslet med sin Lampe og sin Nøgle,
at du af Kjærlighed ham frelste. Men
jeg tier, sætter eget Haab paa Spil,
men ej min Søsters Ære.
Cinthio. Hvor du mumler!
Giulio. Cornelias Navn.
Cinthio. Til Rosenkrandsen mumler
min Mund og Tanke det ugudeligt.
Giulio. (Afsides.) Min arme Søster!
Cinthio. Men lad Himlen dømme
fra hendes Læber. Ærligt Spil imellem
saa gode Venner! Endnu kan vi det.
Thi hun udmærker Ingen.
Giulio. Ej endnu.
Men første Lejlighed vil decidere.
Cinthio. Saa være det. Der er Hun!
(Cornelia og hendes Moder sees i Baggrunden af Midtalleen.)
Giulio. O, jeg skjælver.
Cinthio. Det maa du ej. Nu gjælder det.
Giulio. De se os,
og tale om os.
Cinthio. Knapt for første Gang.
Det har jeg mærket.
Giulio. Hid! Vælg *den* Allee,
vælg *denne*, om du vil; og lad det være

et Skjebnens Vink til hvem hun bøjer af.

Cinthio. Ja, vel! Din Haand! —

(De gaa opad hver sin Sideallee, medens Cornelia og hendes Moder spadsere ned mod Forgrunden i Midtalleen.)

Anden Scene.

(Dame Carrara, Cornelia, Cinthio og Giulio.)

Cornelia. De gjore Opsigt her
i Padua, de to Venetianere.

Dame Carrara. Ej Guld, mit Barn, er alt, som glimrer.

Cornelia. Men
er Een af Guld, saa er den anden med.
Saa ligne de hinanden.

Dame Carrara. Ja i Masker.
Thi Taft er Taft. Vogt dig!

Cornelia. Det vil jeg nok;
men jeg foragter andre Kvinders Daarskab,
at kalde Elskov Skam.

Dame Carrara. Ti! Slige Ord
er det desmeer.

Cornelia. Jeg saa et Øjeblik,
desværre kun eet Øjeblik igaar,
paa vor Banket dem begge umaskerte,
men kan nu ikke meer adskille dem,
om det end Saligheden gjaldt. Og reentud,
den Lighed i Opmærksomhed, de viste,
forvirred mig end meer, saa mine Svar
tilsidst jeg maatte stile til dem begge,
og ikke veed jeg hvem jeg vilde vælge,
om Begge vilde bejle. Ganske vist
det maatte blive Den, der først det gjorde.

Dame Carrara. Din Tale røber, at det ej har Hast.
Den er barnagtig meer end for din Alder.

Cornelia. Dog seer jeg himmelvid Forskjel imellem
de to Venetianere og vore

Hjemfødninger af Smaastads-Kavalerer
(kun svirende Studenter, raa Slagsbrødre)
som mellem Kampesteen og Perler, Moder.
Og det er vist de føre begge To
Venedigs Doges Navn.

Dame Carrara. Langt ude Frænder
formodentlig. Og om de vare mere,
da er den Storhed Nul og Intet siden
den sidste Sammensværgelse, som opfyldt
har Padua med Fordægtige, der komme
fra hver en Krog, som Frøer efter Regnen.
Selv Pateren, der har opslaaet sin Bolig
i Parkens øde Eneboerhytte,
man ymter om har været medindviklet.
Men bi, trods disse Herrers Maske, vil
jeg undersøge. (Til Giulio.)
Hør, Signor, et Ord!

(Cornelia vender imidlertid om, saa hun kommer Cinthio imöde i hans Buegang. Begge Partier spadsere op og ned i Samtale, og blive staaende i Forgrunden i Aabningen af hver sin Sideallee.)

Giulio. (Afsides.) Jeg alt har sagt; jeg frygter Cinthio med.
Ha, at jeg ej kan se igjennem Løvet!

Dame Carrara. Sørg ikke, ædle Zani! Eders Uskyld
Carrara selv vil bringe til Venedig.
Men selv med Eders Sorg er I velkommen,
saa tidt I vil, hos Os, hos den Cornelia,
jeg seer I søger med uroligt Øje,
og vil I, hos en Moder.

Giulio. (Kysser hendes Haand.) Maatte Gud
velsigne Eders Naade for det Ord!
Men I bør kjende Eders Søn.
(Afmaskerer sig et Öjeblik.)

Dame Carrara. Aha!
Det var jert Adelsbrev I der mig viste;
og jeg skal ærligt, uden for Cornelia,
bevare hvad jeg saa, indtil Venedig
gaar i sig selv og trygler Eder om,
at vise atter Eders Aasyn der.

(Gaar opad Alleen. Cornelia og Cinthio, der under en lidenskabelig Samtales Gestus have staaet noget tilbage i den anden Allee, nærme sig Forgrunden, ligesom for at undgaa dem.)

Cornelia. . . . Jeg tror dig. Sværg ej meer, skjønt dine Eder
er sødere i sin Vanhellighed
end Englenes Musik. Dog vilde de
ej været mere værd end Hvift i Luften,
om du ej havde viist mig, at din Mund
er ærlig som dit Øje og din Pande.

Cinthio. (Giver hende en Haarlok ved sin Daggert.) Tag dette Pant fra denne; men fra Læben
et Pant meer evigt, hvis du elsker mig,
end denne Ring.

(Kysser hende, og sætter en Ring paa hendes Finger.)

Cornelia. Lad Kysset gjælde til
i Aften hos din Landsmand Eremiten
her i vor Park, en Tjener af vort Huus;
men dette Pant til Døden gjælde!

(Giver ham en Haarlok.)

Dette
udover Døden, gjennem Evigheden!

(Giver ham en Ring. Giulio, der med Cornelias Moder er traadt om i Sidealleen, hvor Cornelia og Cinthio befinde sig, seer det og udstöder et dæmpet Skrig.)

Cinthio. O Giulio!

Cornelia. Din Ven, som saa du roste,
befinder sig ej vel.

Dame Carrara. (Raabende.) Cornelia!
her bør du være. Det var bedre Anstand.
Kom flux!

Cinthio. (Fattende Giulio i Armene.)
Her er min Plads. Se op! Vær frisk!
Her er jo Cinthio.

Giulio. Jeg saa en Slange
her i Alleen, og det skrækked mig
for Eders Skyld, Signora.

Cinthio. (Afsides.) Uh! den stak mig.

Giulio. Nu er jeg vel, dog svaller Blodet end,
saa jeg maa ønske denne Buegang
meer kjølig, kjølig som en Grav.

Cinthio. Din Spænding
forfærder mig . .

Giulio. O, den vil briste snart.

Dame Carrara. (Afsides til Cornelia.) . . Mig ej i mindste Maade. Det er kun
et Elskovsfeberanfald. Kom, mit Barn!
Dit Fravær, sidste Hviften af dit Slør,
forsvindende i Buegangens Drejning,
ophvifter Kjærlighedens Ild end mere;
og at den blusser højt, det skader ikke.
Thi steg end slige Flammer over Skyen,
de ville synke dog.

Cornelia. Da vil jeg tænke,
at smukke Blomster frem i Asken gro.

Dame Carrara. Ja Gravens Mose over Smertens Ro.
(Til Giulio.)
Signor, vi sees. (Gaar med Cornelia.)

Giulio. Ikke meer paa Jorden.

Tredie Scene.

(Giulio. Cinthio.)

Cinthio. (Gribende Giulios Haand.) Hvorledes er det Ven? Du blegner atter.

Giulio. Jeg blegner for mig selv; thi jeg opdager,
at jeg i Hjertet er en Skurk, som elsker
mig Selv, min Lykke højere end dig, —
en Synder, som til Gud først appellerte,
og nu da Han har dømt, hans Dom indstevner
for Helv'det her.
(Slaar sig for Brystet og brister i Graad.)

Cinthio. Jeg blues ved min Lykke.
Og den er knust af dine Taarers Vægt.
Gid Moderen til mig sig havde vendt,
og Datteren var dig imode sendt!

Giulio. Da — o hvad Glæde var der i min Lykke?
Da jamrede jo *du*, og i din Aare
min Sygdom zitred.

Cinthio. Sygdom?

Giulio. Hvorfor skulde
vel Sjælen have mere grove Nerver
end Legemet, og sygne ej som dette?
Nu veed jeg ej, om Begge ikke er det,
om Legemet ej ogsaa er indsygnet
for Selskabs og for Venskabs Skyld.

Cinthio. Kom, støt dig
paa mig! Her skal i Parkens Baggrund bo
en Eremit, en Læge for dem Begge.
Vi kalde ham —. (Gaar opad Buegangen og ud.)

Fjerde Scene.

(Det Indre af en Eremithytte. Mazoliero i Eremitdragt; retter paa en Munkekappe, der hænger over en Stol.)

Mazoliero. Saaledes maa du ikke hænge, du Arvegods! Det kunde gjøre mig bange, skjønt jeg er sikrere her i gamle Fader Martins Hytte og i hans Kutte og med hans afragede Skjæg limet til Kinden, end under Jorden. Det er som om han sad der, den Gamle, med Ryggen til mig, da jeg lagde Fingrene om hans Hals og hviskede til ham, at han endnu samme Dag skulde være i Paradiis. (Tager sig en Slurk af en Viinkande.) San Marco være lovet! Den Fordeel har jeg ogsaa som Munk, at jeg selv kan absolvere mine Synder — dersom Selvopholdelse er en Synd i disse Tider, og som om ikke de uskyldige Fugle gjøre det Samme, naar de kaste en Makker udaf Reden og gjøre sig det mageligt deri. (Tager en Slurk.) Og jeg erindrer dig ogsaa uden Bitterhed, gamle Collega, skjønt du begyndte med en Straffepræken over Verdens forvildede Børn, da jeg en Aftenstund bankede paa din, nu *min*, Dør, og bad om Natteleje og undfangede der Tanken om at forære dig Paradiset for denne Hytte og Helgenglorien for denne Kutte og dette Skjæg. Deri var det da jeg forekom især Damerne Carrara saa ærværdig, da jeg betroede dem den store Hemmelighed, at gamle Martin havde tiltraadt en Vandring, som kun skulde være bekjendt for Guds Øjne, der forfølge Or-

men i Stovet, til den hellige Grav, mens han havde betroet mig at holde Bønnerne for Huset Carrara og Lampen for den hellige Moder vedlige i hans Hytte. Gid det maatte gaa de Andre, som kanskee have reddet sig af Skibbrudet (paanær Zeno og de to forhadte Zanier, især *Han*, den stolte Cenzias Yndling) saa godt, at de kunne lee som jeg ad Diecis lange Fingre. Men det vil ikke længe vare, dersom de blive ved at gaa saa frie og franke om i Padua, som man siger om disse Halvmasker, der have viist sig paa Gaderne. Gud veed hvordan de kom væk; thi jeg hørte alt Venedigs Stormklokker før jeg ret havde klaret Kanalerne. Men skulde Han . . Det er umuligt. Nu! da har jeg denne eensomme Rolighed for at tænke i; og, sandt at sige, jeg har været Aarsag i Manges Ulykke ved den ene Tanke, hiin drengeagtige Medbejlers Opblæsthed indgav mig, om at kunne med et Blyantstrøg ramme Ham og Hende og Hendes Broder og Fader, der staar i Spidsen for Undertrykkelsen af Republikens lapreste Armee. Jeg vil derfor haabe . . (Det banker.) Om denne Banken vil jeg haabe, at det er mit smukke Skriftebarn Gartnerpigen . . (Aabner. Cornelia træder ind.) Ah, Signora selv! Eders Indgang være velsignet!

Femte Scene.

(Mazoliero. Cornelia. Siden Cinthio.)

Cornelia. (Knælende.) En Bøn, Ærværdige! Men ikke til
Madonna — thi min Sjel er nu for jordisk,
af Kjærlighedens første Fryd bestukken —
men en til Eder.

Mazoliero. Tal, min Herres Datter!

Cornelia. Tilgiv mig først, om I ej kan velsigne.
Det maaskee er en Synd, skjønt ej imod
Guds Bud, men lige efter.

Mazoliero. Ak, jeg veed det.
I elsker. Vogt Jer!

Cornelia. Derfor tyr jeg under

jert fromme Tag, hvor Lampen for Madonna
i evig Brand er holdt af viet Haand,
der endnu stedse folder sig i Bønnen,
som hellig Martin for Halvhundredaar
begyndte her og nu fortsætter selv
paa Havet, gjennem Ørken og paa Zion.
Yd her min unge Kjærlighed et Fristed
til noget Vist opklares, jeg ej veed.
Min Moder har desuden ladet falde
et Ord, som skrækker mig; thi hvilken Kvinde
kan elske meer end Een?

Mazoliero. Og denne er?

(Cinthio træder raskt ind halvmaskeret. Mozoliero rejser sig forfærdet.)

Cornelia. (Springende op, omfavnende Cinthio.)
Min Cinthio!

Mazoliero. (Afsides.) Ha! Jeg skulde, gjennem Masken,
dig navnløs kjendt paa mine Aarers Stormen.

Cinthio. Cornelia! Tilgiv, jeg dig forlader
i dette andet Møde, sødere
ved Mindet om det første, end selv det;
thi jeg forlod min Ven, til Hjertet syg,
for Trøst og Lindring til hans Seng at slæbe
med Eder, fromme Fader. Følg mig derfor,
og tal hans Sind tilro og dæmp hans Puls
med sunde Urtedrik.

Cornelia. (Afsides.) Mon jeg skal tro
min Moders Ord om Styrken af hans Elskov?
Da kjæmp med ham, min Cinthio, som Jacob
med Jehovah. Ak hvad kan overgaa
min Cinthios Kjærlighed? (Højt.)
Hør, hør min Elskte,
jeg tænkte, om det Hjerte slaar paa Jorden,
der mere elsker mig end dit.

Cinthio. Nej, Elskte!

Cornelia. Du kan ej lyve; thi hvor skulde Løgnen
vel skjule sig? I Øjet? Tordenskyen
da kunde blive dulgt paa klaren Himmel.
I Hjertet? O, det ligger jo i Øjet?

Cinthio. Dog tænker nu jeg paa min Ven af Pligt;
men mægter ej at skilles fra dig før
du, fromme Olding, har vor Pagt velsignet. (De knæle ned)

Mazoliero. (Gaaende til Madonnabilledet; knæler ned derfor.)
Det vil jeg. (Afsides mumlende.) Ved min Hevn, nej Intet heller!
Gid Cenzia blot saa det! Men i Mangel
heraf skal trofast Pergament oprulle
den hele Troløshed for hendes Øjne.
Dog er ej dette nok. Skjønt knapt jeg tror,
mit Ønske stort udretter, dog jeg kalder
al Helveds Ve nedover dette Hoved.
(Höjt, læggende Hænderne paa deres Hoveder.)
Staar op! Jeg bedet har for eder Begge.
Velsignelsen vil Gud — Han være lovet! —
for mine Ord i Gjerninger udlægge.
Amen!

Cinthio og Cornelia. (Rejsende sig.) Amen!

Mazoliero. Følg mig til din Ven.

Cornelia. Iaften her vi sees da igjen.
Her under dette lave Mosetag
vor Pagt indviet er med Guds Behag. (De gaa.)

Sjette Scene.

(Værelse. Giulio paa Sygelejet, fantaserende. Siden Mazoliero som Munk og Cinthio.)

Giulio. . . . Fornærmer Du min Søster, den ædle Cenzia? Se saa, Skurk! Der har du Kaarden igjennem Livet. Men, Gud hjælpe mig, det er jo Cinthios Ansigt og ikke Mazolieros? Ak! jeg har stukket min Vens Hjerte igjennem, og endda rækker han mig Haanden. Ha, hvad er det for en Ring? Cornelias, Cornelias! Saa dø da nok engang for den stakkels Cenzias Skyld, hvis Kjærlighed du ikke har forstaaet! Ak, nu er der en Ring af Blod paa min Finger, Cinthios Blod, ikke Mazolieros, Cinthios Blod . . . Hjælp! Hjælp! Jeg vælter mig i Cinthios Blod . . . (Mazoliero og Cinthio komme sagte ind.)

Cinthio. Tys! Sagte! Ak, Feberen er stegen.

Giulio. (Hviskende.) Cornelia! Cornelia! Gud velsigne dig! Det var smukt af dig, at du kom.

Cinthio. (Skydende Mazoliero frem ved Sengen.) Tal ham tilrette med Guds Ord og Eders egen Viisdom, og giv ham strax af Eders Phiole.

Giulio. (Seende forvildet op.) Hvem er du? Mazoliero? Jeg seer dit Skjæg er falskt. Ah! Nu forstaar jeg det: du er den gode Cornelia, der kommer fra den fortræffelige Moder. Men hvortil denne Forklædning? thi hun er mig ret god og ønsker . . Aha, jeg veed det nok. . . Men nu seer jeg det. O! o! o! (Synker tilbage.)

Mazoliero. (Afsides.)

Jeg ante rigtig, skjønt jeg ej begriber
hvorledes her han fantaserer og
ej i Venedigs smeltende Blykamre.
Men denne Kjærlighed maa dæmpes ned
for Cenzias Skyld. Cornelia maa vorde
Medbejlerens. (Til Cinthio.)
Søn, lad mig ene med ham!

Cinthio. (Gaaende.) Gud, send den Ro, som flyr min Seng, til hans!

Mazoliero. (Til Giulio.) Varmt har jeg bedet for din Frelse, Søn!
Og Himmelen vil sende dig sin Styrke,
som Jorden dig sin Hjælp i denne Drik. (Giver ham af Phiolen.)

Giulio. Jeg har en Feber. Det er intet Andet.
Men Tak, du gode Olding, for din Drik.
Den svalede mit Blod; men takke meest
jeg maa din Bøn, fordi jeg nu kan tænke.

Mazoliero. Tænk paa din Ven da! Undersøg, om du
er egenkjærlig eller svag, erindre
hvad han dig var, og brug Kanalens Strøm,
hvori han styrted sig for dig at frelse,
til disse Udydsluer at udslukke!

Giulio. (Forbauset.) Hvo er du, Gamle? Kan du see i Hjertet,
hvis ej min Læbe Noget har forraadt?

Mazoliero. Hvis jeg er skarpsynt, er jeg det ved Bønnen.

Giulio. Bed for mig, at jeg ej gjør Cinthio Uret.
Det var et forudaftalt Lykkespil:
hvem Skjebnen først af Os imødeførte
den Hulde, hvem min Mund ej meer har Ret
at nævne, skulde bejle angerløs.
Og dog jeg vilde, for en Tredies Skyld,
hvis rene Jomfrunavn ej al Venedigs
Tortur mig skulde tvinge over Læben.

Mazoliero. En Søster maa det være.

Giulio. Tys! For Guds Skyld!
I mig forfærder.

Mazoliero. Øret skjærpes ogsaa
ved ivrig Bøn, og Navnet klinger for mig
som . . . .

Giulio. Vær barmhjertig! Dræb ej hendes Ære!
Lad Navnet hvile klangløst, pletfrit paa
jer rene Læbe! I til Løn skal vide,
at hun ham elsker, *ham*, min Barndomsven,
men uden at han veed det eller aner,
endskjønt hun frelste ham, som Englen Paulus.
Døm da, hvad Broderen og Vennen lider.

Mazoliero. (Afsides.) Hvor lædsker han min Sjel med hendes Kvide! (Höjt.)
I Himlen er en Brudgom, som forskyder
ej knuste Jomfruhjerter. Hun til ham
som Jesu Brud maa knælende sig vende.

Giulio. Ak, arme Søster, skulde saa du ende:
dit fagre Liv i Kloster indestængt?

Mazoliero. Dit Ord er Synd, min Søn, om ikkun tænkt.

Giulio. Ve mig! Gid jeg var død! Giv mig en Drik
af stærke Urter, som du kjender, Fader,
af skummel Bulme, døsige Valmue,
Natskygge, fuld af sorte Øgleblod,
at denne Kval kan ende.

Mazoliero. Ti, Ugudelige!
Der er en Drik, som lædske vil dit Hjerte
og dæmpe ned dets Storm som Oljen Vandet.
(Giver ham en Drik.)

Sov vel! Jeg gaar at bede for din Sjel.
I Nat jeg vaager her hos dig. Farvel!
(Gaar hen imod Dören, lister sig tilbage.)
Han sover alt. Papaveren har blandet
sit dorske Blod med hans. Saa skal du slumre
til Intet mere hindrer Cinthio
fra, i Uvidenhed elskovsberust,
at faa den stolte Cenzias Hjerte knust. (Gaar, men möder Cinthio.)

Mazoliero. End ej hos eders Brud? og alt det mulmer,
saa Parkens Poppeltoppe synes Tinder
af sænket Taage, medens under dem
der er en Nat saa sort og tæt som Klippen,
hvem Alfefolket gjennemvandrer.

Cinthio. Venskab
og Kjærligheden kjæmpe om mit Væsen,
min Tid, Beslutning, Tanke og min Handling.

Mazoliero. Cornelia nok fordre vil det Hele;
og dog, naar det kan deles mellem To,
(Afsides) — Nu slipper jeg en Slange i hans Eden —
(Höjt.) hvi negter I en Tredie da en Brok,
som har det ældste Krav og vel det tyngste:
Taknemlighedens?

Cinthio. Ja det ejer *Han*,
som slumrer der — giv Gud, i Glemsel eller
i bedre Drømme end ham Livet mødte!

Mazoliero. Tal ej om Ømhed meer for Eders Ven:
ej een, men tvende Dolke har I boret
ind i hans Hjerte. Viid, ej Iversyge
har knust Ham, men hans Kummer for en Søster,
hvis Kjærlighed I skylder Eders Liv.

Cinthio. (Slaaende sig for Panden.) O Cenzia, hørte du hvor i min Sjel
jeg dig velsigner!

Mazoliero. Sligt kan maaske kildre
en Bedstemoder.

Cinthio. Jeg var blind som Skjebnen.

Mazoliero. Betænk nu — dog ej ved Cornelias Hjerte —
hvor meget skjønnere dit Venskabsforhold

til Giulio var bleven, om du elskte
hans Søster og hans Elskte ej som *nu*. (Gaar.)

Cinthio. O hvilke Torne saar du i mit Hjerte!
(Træder til Giulio.)
Hvor ligner han i Slummeren sin Søster,
den Helgen, som jeg evig vil tilbede.
Ak, Eremiten talte sandt — gid aldrig
jeg havde seet Cornelia! men nu
er Po og Rhin og Tiber ej meer skilte
ved Alper ad, end vore Livsensstrømme.
Venedig mig forstødte; — anende
ej Grusomhed i Skjebnens Leeg, tog jeg,
som Bredden Blomstret, drevet ind af Strømmen,
den Fryd mig Padua skjænkte til Erstatning.
Og denne er saa sød, at for Venedig,
for Cenzia jeg ikke kan den bytte;
men kun for een, een Ting, kun een, i Verden:
for Giulios Liv. Dog maatte jeg da dø.

Giulio. (I Sövne.) Kun eengang!

Cinthio. Tys!

Giulio. Kun eengang!

Cinthio. (Böjende sig over ham.) Tør jeg kysse
ham vaagen? o hvor fuldt hans Pulse slaa!
Den Søvn er ej naturlig.

Giulio. O, kun eengang!
Bed for mig, gode Munk, bed Cinthio for mig!
Kun eengang, for at tage evig Afsked.
Kun ved et Haandtryk, ved et Haandtryk kun!
Mon han vil negte det, da bed ham ej
for Venskabs Skyld, fordi vi Blod har blandet,
men bed for Guds Barmhjertigheders Skyld,
for Jesu Blods Skyld. Negter han det da,
saa vil jeg dø for ikke ham at hade.

Cinthio. (Med Taarer.) Han negter ej; thi Cinthio dig elsker.
O underfulde Virkning! Flux han smiler,
og Graaden samler sig i Smilehullet.
Nu tør jeg vække dig med dette Kys!
(Kysser ham paa Panden.)

Giulio. Cornelia! (Vaagnende.) O Cinthio tilgiv mig!
Jeg hørte . . . O nu er det bedre med mig.
Dog er jeg endnu altfor febermat.
Det er den lumre Sumpluft her paa Sletten,
der kvæler Brystet, vant til frisken Blæst
ifra Dalmatiens Alper over Havet.

Cinthio. Min Giulio, Cenzias Broder, kan du tro
din Ven saa slet? Du har mit Ord! Tag Afsked,
naar du faar Kræfter, med Cornelia.

Giulio. Det er da ingen Drøm? Det var din Stemme,
ej Blodets Sur i Øret, som det sagde.
Du andengang mig skjænker Livet. Se
hvad Tryllemagt dit Ord har!

(Springer op.)

Jeg er frisk.

Cinthio. Du raser.

Giulio. O! jeg kan Rialto løfte,
og knuge Marmorløven til den brøler
sin Løgn af Brystet. O min Cinthio,
min ædle Ven! min Sjel, mit Liv! mit Alt!

(Omfavner ham.)

Føl Pulsen, om du tvivler.

Cinthio. Stærk, men rolig.
Forunderligt!

Giulio. Du angrer det?

Cinthio. Hvor ringe
er Prisen for din Sundhed! Thi dit Liv
er værd Cornelia selv. Se der er Ringen,
der hendes Haarlok! Det vil give dig
til Mere Adgang end til Haandtryk blot.
Kys hende! Ja et Kys! Men — *kun til Afsked!*

Giulio. Det bringer jeg dig reent fra hendes Mund.
For mig alene jeg beholder kun
det sidste Fingertryks Elektriskhed.
Farvel, min Ven! *Det* trækker mig afsted,
skjønt, sluppen, hendes søde Fingerspidse
vil støde mig i Helved ned tilvisse.

(Gaar halvmaskeret og i Domino.)

Syvende Scene.

(Cinthio. Siden Mazoliero.)

Cinthio. (Kaster sig paa en Stol.) Mig ængstes saa. Maaske
jeg gjorde galt;
maaske jeg ofred Venskabet formeget;
maaske Cornelia er saa meget Kvinde
at egen Søster hun ej vilde skjænke
et Kys i natligt Enrum af sin Elsker:
maaske . . o var jeg værdig da en Ven,
hvis ej en Lidenskab, der ham fortærer,
jeg vilde mætte med saa Lidet? Dog
kanske . . bort fæle Hvirvelord, som presser
den kolde Sved af Panden. Tys! kanske
han angrer det? Thi Daarskab er det dog,
et Vovespil. Men naar er Elskov klog?
Mazoliero. (Kommer med Lanterne.)

Ottende Scene.

(Mazoliero og Cinthio.)

Mazoliero. Hvad! Oppe alt? Signor, I er ulydig.
(Seer Cinthio, sætter forskrækket Lanternen til hans Ansigt.)
San Marco! Eder!
Cinthio. Rigtigt, som I seer.
Mazoliero. Og Eders Maske, Kappe og Figur
og Eders Fodtrin mødte jeg i Parken
nærved min Bolig, som af Ædelmod
og Godhed for min Herres fromme Datter,
jeg overlod Jer til et Uskyldsmøde
imens jeg vaaged her?
Cinthio. Ærværdige!
Jer kan jeg sige det. Min Ven tillod jeg
at tage Afsked, hyllet i mit Navn,
med min Cornelia, som han tilbeder.
Saaledes blev han frisk.

Mazoliero. Mig gjør det syg.
Min Herres Barn . . .
Cinthio. Imorgen er han rejst.
Da vil Cornelia jeg Alt fortælle . . .
Kanske . . .
Mazoliero. Nej, det tilhører mig. (Afs.) Saaledes
skal Cenzias Elsker ikke blive fri,
men falde for Carraras Raseri. (Gaar.)
Cinthio. Mig ængstes saa. Hvor mon han ilte hen?
Han møder Giulio kommende igjen. (Gaar.)

Niende Scene.

(Eremithytten. En Lampe brænder dunkelt foran Madonnabilledet i Baggrunden. Cornelia. Giulio.)

Giulio. (Trykkende hendes Haand, hviskende.) . . . Farvel!
Cornelia. O neppe er det end Velkommen!
Af ond Samvittighed du ogsaa hvisked
det stygge Ord uhørligt, elskte Cinthio.
Giulio. O kald mig Giulio.
Cornelia. Ej for Alt i Verden!
Jo for dig Selv. Thi *var* du Cinthio blot
— skjønt dette Navn er bleven kjær Musik —
du kunde hede Lucifer. Nej, nej!
Jeg kan ej vænne mig fra „Cinthio".
Giulio. Af Venskab har vi byttet Navne. Dog
vi ere Eet i Elskov for dig.
Cornelia. Vogt dig!
Elsk ej din Ven for højt! Jeg kunde let
da blive iversyg.
Giulio. O elsk ham du
meer trofast, ømt end jeg!
Cornelia. Nej, siden du
er banlyst (som et Bud har meldt min Fader)
fordi Diecis Sekretær dig hader
for Dogens Datters Skyld — jeg elsker dig

saameget mere, som ham mindre, Cinthio.
Du er forviist — det er en Grund mig mere,
skjønt svagest Grund — imens din Ven er hjemkaldt,
fordi han er nu denne Dames Broder
og Slægtens Hoved siden gamle Dogen
tog brat sin Død . .

Giulio. (Skjuler sit Ansigt.) Sin Død!

Cornelia. . . Af Skræk i sidste
Tumult, fordi hans Navn var medindviklet.
Det ryster dig? Sørg kun, som for en Onkel.

Giulio. Som for en Fader.

Cornelia. Det skal Giulio.

Giulio. En Niddingsdaad ham dræbte. O forhadte
Venedig, aldrig meer jeg dig vil se!

Cornelia. Ret, elskte Cinthio eller Giulio,
bliv Paduaner, tag en Borgers Ret,
triin umaskeret i min Faders Hal,
og vind min Moder ved Oprigtighed,
skjønt denne halvt tilsnegne Kjærlighed,
af Natten og af Stedets Ensomhed,
ja af din Maske selv, besidder en,
jeg veed ej hvilken, navnløs fremmed Sødhed.

Giulio. (Række hende Haanden.) Farvel! Jeg maa . . .

Cornelia. O, Munken slumrer vist
ved Lejet, hvor han skulde vaage nu.
Frygt ej for ham! Han er af mig afhængig.
Kun udenfor bredøret Ranke lytter
fra Taget ludende; men den er taus.

Giulio. For sidste Gang . .

Cornelia. Saa kold? og dog du skjælver,
og Taarer trille under Masken frem;
din Stemme zitrer og din Læbe — o
hvad Storm bevæger saa dens Rosenblade? (Kysser ham.)

Giulio. (Kyssende hende fyrig.) Gid Jorden slugte mig i denne
Stund!
Afgrunden har ej Skræk for slig Berusning,
hensmelter Mulmet, bitter Kummer sødmer,
Erindringen af denne Honning døves.

(Afs.) Dog redelig jeg Cinthio skal bringe
hvert eet af disse Kys, saavidt min Svimmel
har kunnet tælle dem. (Fakkellys sees udenfor.)

Cornelia. (Trækkende Giulio mod Baggrunden.)
Frels dig! Jeg hører
min Moders Røst. (Blæser ud Alterlampen.)
Madonna mig tilgive!
Jeg skal udsone det ved nye Kjerter
for hendes Billede i Kathedralen . .

Tiende Scene.

(De Forrige. Carrara, Dame Carrara og Carlo, anförte af Mazoliero med en Fakkel, træde ind.)

Carrara. Umuligt! Her i dette Mørke!

Dame Carrara. Saa du
da ej, før Lyset sluktes, gjennem Vindvet,
hvor ømt Profilerne paa Væggen mødtes?

Mazoliero. Lad Tingen tale selv. Dens Sprog er stærkt.

Carlo. Men Ve dig, Ve dig, tusindgange Ve dig,
forløbne Munk, belyver du min Søster!

Mazoliero. (Löfter Fakkelen over Cornelia og Giulio, som har stillet sig fremst.) Se selv! Det er ej *ham*, I mener.

Carlo. Er det
ej Cinthio, hvem Hun sin Ømhed gav,
da bør de Begge dø.

Giulio. Din Søsters Uskyld
vil du da finde i mit Hjerte skreven.

Cornelia. Og Cinthios i mit. Ak, det er grumt
af Eder, Moder, at I ham forfølger
af blind Forkjærlighed for Cinthios Ven.

Mazoliero. Jeg sværger Eder, at I er bedragen
af denne Cinthio. Han har solgt jert Kys,
jert Favntag og jer Ære. Han, I gav det,
er ikke Cinthio.

Carlo. Masken af, Signor! (River Masken

af Giulio. Cornelia udstöder et Forfærdelsesskrig; Moderen et Glædesskrig.)
Ah, Giulio! — Det Venskab gaar for vidt!
Dame Carrara. Vær rolig Mand! Vær rolig, vilde Carlo!
Her . . . men forklar, Signor!
Carlo. Det mig tilhører,
at æske sligt, og det skal blive æsket.
Cornelia. Mit Krav er nærmere. Ve ham, jeg elskte!
Saa søndret Fnug ej bliver denne Haarlok,
(Sönderriver Cinthios Haarlok.)
saa snelt hans Ring forsvinder ej i Mulmet,
(Kaster Cinthios Ring ud.)
som søndret, knust, bortkastet er hver Rest
af Kjærlighed til *ham*, der saa mig krænkte.
Dame Carrara. Dog gjorde Denne det af Kjærlighed;
men Cinthio af Kulde. Derfor had ham;
men ikke Giulio, som kun har taget,
hvad Venskab ham har budt og du har givet.
Cornelia. (Afsides.) Af Had til Cinthio kunde jeg ham elske.
Carrara. Søn af min gamle Ven, hvi gik du ikke
den aabne Vej til mig, din Faders Ven?
Og nu, da du er hjemkaldt — fy, Signor!
Du vilde liste med dig for Rialto,
det Rygtets Torv, den Verdens Sladderbørs,
min Datters Ære.
Giulio. Ved min Faders Minde,
et Haandtryk kun, Levvel for Evigheden.
Dama Carrara. Og saadan Ømhed blive upaaskjønnet!
Da burde Solens Lys ej kunne trænge
igjennem Skyen, tusindaarigt Dryp
igjennem Sandsteen ej.
Carlo. Venetianer!
Din Ven er dødsens for dit Ord.
Cornelia. (Griber Carlos Haand.) Ret, Broder!
Da vil jeg ikke blues længer. Kun
hans Blod kan to mit Kys af dennes Læber.
Mig gav han til sin Ven som en Slavinde!
men knapt han skjænkte ham til mig igjen.
Dame Carrara. Familjens Ære fordrer det; og Padua

har tyve Ynglinge af Navn Carrara,
i Raadet fem.

Carrara. Og Jeg, jeg har jo Magten?
Dog gjør mig Tingen ondt for Navnets Skyld.

Giulio. Bed for ham, ædleste Cornelia!

Cornelia. Var jeg da Kvinde, hvis slig Ringeagt
for Venskabs Skyld jeg taalte?

Giulio. Vidste du,
hvor højt jeg elsker dig, hvor ham jeg elsker,
da gjorde du det gjerne.

Dame Carrara. Vist, min Datter,
ej vilde Denne her dig saa opofret.
Jeg mærked strax, hvem dig oprigtigst elsked.
Angr', at mit Raad du fulgte ej.

Cornelia. Jeg angrer.
Jeg angrer det, jeg angrer det af Hjertet.

Dame Carrara. Da alt kan blive godt, da har Madonna
laant ægte Kjærlighed sin tyste Celle,
og fort i Mulm de rette Hjerter sammen.

Mazoliero. (Afsides.) Tilsidst vel Cinthios med Cenzias?
Nej, det maa Carlo's Hidsighed forhindre,
som striden Flod, der overskjærer Vejen.
Ja, kom selv Skjæbnens Hjul, det maatte standses.

Carlo. (Til sin Søster.) Giv ham din Haand, hvem du i
Løn har kysset.
Han har tilstaaet, at sværmersk Lidenskab
har drevet ham til dette Vovespil.
Da skal Carraras Sværd, den lange Række,
hiin Usling spare for min Svogers Skyld.
Der er ej anden Udvej.

Mazoliero. Er den Ærens?

Carlo. Netop!

Mazoliero. Betænk Jer!

Carrara. Nej, ved Himlen! Nej,
kun *saa!* Din Ven du frelser. Hun er tabt
for ham for evigt.

Dame Carrara. Ja, saa maa det være

Cornelia. (Afsides.) Det var en Hevn! . .

Giulio. O Cinthio, min Ven!

Dame Carrara. (Til Giulio.) Hvi dvæler du?
Du har for mig besvoret
med Graad din Omhed for Cornelia.

Giulio. Som Rosentornen fæster sig i hvad,
der iler nok saa snelt forbi, saa fæsted
det første Øjeblik min Sjel til hende.

Carlo. Tab da af Ædelmod din Ven og Hende,
og ovenpaa dit Liv; thi, ved min Ære,
den Mund til Taushed bringes skal, som kan
fortælle, at min Søsters den har kysset,
og dog er fri og ej med Eed belagt.

Giulio. Cornelia, forstaa min Kamp!

Cornelia. Jeg gjør det,
og agter Eder derfor, som jeg maatte
foragte *mig*, om der var Tvivl hos *mig*.

Giulio. (Afsides.) Det er, tør hænde, Himlens egen Vilje
for Cenzias stille Suks Skyld, og maaskee
jeg redder Cinthio fra Forfølgelse,
om jeg mit Hjerte følger. O! jeg veed ej,
om dette eller Sorgen for ham har
den stærkeste Nødvendighed. (Knæler.) Signora,
giv mig den Haand, jeg stjal mig til at trykke!
Lad Læben, som min elskovssyge Sjel
paastemplede sin vilde Sorgs Farvel,
forkynde mig min himmelfaldne Lykke!

Cornelia. (Rejser ham op.) Du fik for meget. Nu har
jeg forlidt
for dig, som giver mig saa gode Prøver
paa Styrken af din Elskov.

Dame Carrara. Den maa vinde,
som er den stærkeste.

Carlo. (Til Giulio.) Der er min Haand!

Carrara. Og min paa eders Hoveder. Nu Pater,
læg Eders til!

Mazoliero. Jeg folder dem i Bøn. (Mumlende.)
Forbandet være denne Tingens Gang!

Nu enten Cenzia i Kloster eller
i Graven Cinthio!

Dame Carrara. Og der maa skyndes
med Bryllup; thi vor Svigerson er hjemkaldt.

Carrara. Derom har Paduas Duca faaet Budskab.

Dame Carrara. Derfor — imorgen ved Hojmessetid.
Vor Svigerson har Hastværk.

Carrara. Ja, min Son,
du kaldet er, i Folge af din Plads
i Adlens gyldne Bog, iilsomt tilbage.
To Officerer blandt de Sammensvorne,
Zeno og Annicelli, har besvoret
paa Pinebænken eders Uskyld, og
hvad *det* ej virked, virket har en Mand,
man ikke gjerne nævner, thi han staar
Dieci noget nær, en dygtig Mand,
der, som man veed, har stor Indflydelse,
og snart, som Chef for Statens Politi,
fik eders Tilflugt sporet op.

Giulio. Men Cinthio?

Cornelia. Nævn ej hans Navn!

Carrara. Mandatet ej ham nævner.

Giulio. (Afsides.) Hjemkommen jeg ham til mit Hjerte stevner.

(Carrara, Dame Carrara, Giulio og Cornelia gaa. Mazoliero vinker Carlo at blive.)

Ellevte Scene.

(Mazoliero. Carlo Carrara.)

Mazoliero. Styr eders Sind!

Carlo. Ja til den rette Hevn.
Til *da* en Ring af Taalmod om mit Hjerte.

Mazoliero. Betænk, at Cinthio har hvilet ved
jer Sosters kydske Hjerte . .

Carlo. Dod og Helved!

Mazoliero. Betænk, han veed hvor mange Slag det slaar,
af Elskov krystet!

Carlo. Ha, han er forloren!

Mazoliero. Betænk, hans Læbe hvilet har paa hendes,
og kun han laante ud den til en Ven.

Carlo Gjør mig ej mere rasende.

Mazoliero. Betænk,
din Søsters rene Skabning paa hans Skjød
har efter hans sig formet, som Vedbenden
sig efter Poplen.

Carlo. Vogt dig, hule Munk!
Jeg kunde tage, hvis du blinder mig
med slige Farver, dine egne Ord
for Skurkens Gjerning. Tir mig ikke mere!

Mazoliero. Betænk, for Venskabs Skyld opofred han
din hulde Søster! Skaan ham derfor! . .

Carlo. Derfor?
Derfor han burde tifold dø, afpiint
med Livet, og dets Smerter gjenindtryllet.
Opofrede? Det siger du saa koldt?
Opofred? Hvem? En Bondepige? Eller
en af hans Lidoskjøger? Død og Helved!
Forband mig, hvis jeg ikke tager Hevn
meer grum og seen, end tog jeg ham aflive.
Dig vil for Stands og Aars Skyld jeg tilgive.

Mazoliero. Mit Raad er spildt . . .

Carlo. (Styrter ud.)

Mazoliero. . . . Men i en frugtbar Revne.
Kun frygter jeg, at Vreden ej kan hevne.
Der maa Beregning til og Kulde — da
gaar Alting vel den sikre Haand ifra.
Thi Verden, Guds Natur, et Værksted er
fra Smedens Dødsfald aabent for Enhver,
som smede kan . . Og, hvi, naar jeg det lærte,
da ej en Nagle for min Fiendes Hjerte?
Er det ej vakkert eller strengen Ret,
til Prikke det dog ligner Mennesket.

Tredie Act.

Første Scene.

(Hos de to Venetianere. Lampen udbrændt. Morgenen lyser ind. Cinthio i en nedböjet Stilling ved Bordet. Siden Carlo og bevæbnede Frænder.)

Cinthio. Hvad skrev jeg? Afkald paa Cornelia?
Nej, ikke selv for Giulios Venskab. Det
var slet og ikke ædelmodigt; — kun
en Rablen i de lange Nattetimer.
Dog kan Farvellet staa, som Brevet ender:
de korte Ord: „du seer mig aldrig mere!"
og Navnet „Cinthio". (River en Deel af Brevet.)
Ja Navnet „Cinthio",
i Taarer til en Taage badet ud.
Maaske kan mit Farvel behøves; ja,
hvi tror jeg ej min Angst? Den burde drevet
mig allerede Mile bort fra Staden.
Og hvis jeg nu gjør Giulio en Uret?
Maaske ham Febren tog igjen paa Vejen,
og kasted marmorkold af Sved og Dug
ham bag en fugtig Busk? Tys! Vist han kommer . .
(Aabner Vinduet. Fodtrin höres.)
Ak, Morgenstjernen hersker allerede,
og stakkels Giulio . .
(Carlo Carrara styrter ind med et Par bevæbnede Frænder.)

Carlo. Saa grib ham! knebl ham!
(Fölgesvendene gjöre saa, kneblende ham med en Staalmaske.)
Men knebl ej Øret, saa han ej kan høre,
at *Dette* er Begyndelsen til Giulios
Formæling med Cornelia Carrara.

Hold strammere, I Mænd! Betving hans Krampe! . .
Ja det er som du hørte; men du skal
taus som et Liig, selv være Bryllupsvidne;
og saa skal Verden, men ej Padua
og ej Venedig, ej en Plet paa Jorden,
hvor en Carrara aander, være Vidne
til en Elendighed, som ej vil blidne,
for den i ukjendt Vraa afløses med
Fortærelsens og Glemslens raadne Fred.
(De gaa med Cinthio. Giulio kommer strax efter sagte ind.)

Anden Scene.

(Giulio. Siden en af de unge Carraraer.)

Giulio. (Holdende sig ved Dören.) Hvis jeg ej saa ham førend,
forend — — var jeg
en Tyv, meer lumpen end en Morder. Tys!
Han slumrer vist; men vækkes maa til Flugt,
skjønt selv i den Velgjerning der er Synd,
Forræderi, ormstukken Egennytte.
Den Redelige slumrer. Anelsers
og Drømmes Skyggespil af de Ulykker,
som just passere, præge sig ej paa
slig Reenheds Alabast. Gud være lovet,
om Cinthio i denne Nat har sovet,
om nærsynt Tusmulms blege Øje, lagt
nær til hans Aasyn, *der* har fundet Fred,
som Nattelynet gjennem Vindvet seer,
at Barnets Smiil af Tordnen ej forstyrres,
der ruller hele Timer over Hov'det!
Ja gid! . . Ve mig, er Troen da en Løgn,
at jeg, da Tingen ikke kunde ændres,
har frelst hans Liv? . . Ja! gid han meer ej vaagned!
Gid Dagen han ej saa, som kold vil pege
paa hans Ulykke i min Syndermine!
Men hellere end disse Ord, hvori

der er et Brodermord, gid jeg maa synke
igjennem Marmorgulvet for hans Fødder!
Jeg taaler ej hans Blik — jeg føler det —
hans Godtroblik, hvormed han mig vil hilse.
Det blotte Minde om hans Ansigtstræk
meer end Megærens fylder mig med Skræk.

(Finder Levningen af Cinthios Brev.)

Ak, sande Adelsind, naar nøjes du
med enkelt ædel Handling? Underrettet
om Alt, hans Sjel, af Offeret ej mættet,
har villet skaane mig for at bese
med saligt Øjekast hans Hjerteve.
O ned i Jorden vilde det sig bore;
nu skal det flyve om for dig at spore.
Nu, da den bitreste Sekund er over,
og naar den sødeste er runden ned,
at se dig Blik mod Blik jeg engang vover,
ja kanske dig at minde om vor Ed,
at Døden kun, men ingen Skjebnes Grille,
saa mægtig skulde være, os at skille.
Du er ej død; thi ellers stille stod
i samme Stund mit Hjertes raske Blod.
Dets Stemme har du fulgt; jeg følger dig,
og finder dig for Cenzia og mig.

(Vil gaa. En af de unge Carraraer kommer.)

Den unge Carrara. Ah! Bravo, Svoger! Det er langt paa Dagen.
Snart er med Messens eders Time slagen.
Man aldrig paa en Brudgom vente maa.

Giulio. (Afsides.) Jeg gaar. Jeg frelser Cinthio kun *saa.*

(Gaa Arm i Arm.)

Tredie Scene.

(Carraras Hal. I Baggrunden sees Indgangen til Kapellet. Paa den höjre Side Carlo Carrara med flere af sine Fættere med Cinthio med Staalmasken og tilhyllet i Kappen imellem sig. Senere Duca Carrara med Giulio fra den ene Side, Dame Carrara med Cornelia fra den anden Side i Bryllupsoptog. Mazoliero imellem Carraraerne.)

En Carrara. Det kunde være nok, at han seer Alteret, Carlo. Han er dog en Zani ligesaavel som Brudgommen.

Carlo. *Du* maa ingen Carrara være.

En Carrara. Det maa du kjende ligesaa godt, som jeg din Hidsighed.

Carlo. Hidsighed? Og han lever endnu?

En anden Carrara. Det burde han ikke. Min Kusine . .

Carlo. Det er ogsaa kun paa hendes Forbøn. Hun vil selv give ham nogle Ord til Afsked, og jeg med som Vogter af Carraras Ære.

De övrige Carraraer. Det ere vi Alle.

Carlo. Derfor Taushed, ved vor fælles Ære! Ti ogsaa du, Munk!

Mazoliero. Jeg følger ham som en Skygge. Mit fromme Kald byder mig at forekomme de Ulykker, som maatte følge af, om han nogensinde viste sig hvor en Carrara aander.

Carlo. Det er i Padua, og fra imorgen af i Venedig. Thi min Svoger er hjemkaldt. Den Gamle er død, og den gyldne Bog kalder ham for Familjens Skyld. Tys! Se hvor min Moder kror sig!

(Dame Carrara leder Cornelia ind fra Höjre, hvorved hun kommer Cinthio nær, idet hun gaar imellem sine Frænder. Carrara leder Giulio ind fra Venstre op mod Kapellet.)

Cornelia. (Til Cinthio.) Jeg vilde sige dig, at jeg dig hader,
hvis Had kan taale Medynk i sit Øje
og Minen ej forraadte, at jeg sørger.
Dog vil jeg bede Carlo om dit Liv
og dig om Flugt, om Flugt, hvis du vil leve.

(Gaar noget frem.)

Dame Carrara. (Gaaende forbi.) Og jeg? Jeg har ej Ord . . .
Min Vrede fik
du i dit Ansigt, var det umaskert.
Nu, se hvad *du* har tabt! Jeg tror du gjør det,
hvis det er Graad og ikke Falskheds Skum,

som triller fra dig under Masken. Nu,
det gjør mig blod forskam . . Forbedr dig, Stakkel!

(Fölger Cornelia.)

Cornelia. (Til Moderen.) Græd han? . .

(Gaar til Kapellet.)

Carlo. Hold ham, Munk! Det lader som han ikke taaler Synet af sin lykkelige Ven. Kom, Fættere!

(Carraraerne gaa op til Kapellet, hvor Formælingen under höjtidelig Musik gaar for sig, mens Cinthio synker besvimet hen i Mazolieros Arme.)

Mazoliero. Nu ønsker jeg, at du maa leve længe
med saadan Kval og for slig Kval. Og naar
du træt deraf kun længes efter Døden,
og viser i Venedig dig — thi Padua
maa være dig forhadt nok —, da, som Skygge,
der springer op af Jorden, er jeg *der*
imellem dig og Døden, for at jage
paany dig ud i vilde Verden, bort
fra Døden og fra Cenzia, som venter
dig tro, med Barmen fuld af Livsenslykke.
Naar din Elendighed og Længsel hende
har tæret ud, saa I jer ej gjenkjende
undtagen med gjensidig Rædsel, *da*
I skulle vide, at den hele Smerte
ej kom fra Himlen, som I tro, men fra
en saaret Orms, Mazolieros, Hjerte.

(Brudefölget gaar tilbage og ind til Venstre, hvorfra höres Musik. Duca Carrara fölger siden med Carlo og Carraraerne.)

Carlo. (Til Cinthio.) Vaagn op, forhadte Zani! Hør din Dom!

Carrara. En Flygtning fra Venedig hid du kom,
forvovne Fremmede, at søge Lý
i Paduas gjæstfri Stad. Det blev ej negtet.
Men nu, da du, til Tak for Gjæstevenskab,
for Borgernavn, som blev dig tilbudt, har
dets bedste Slægt, hvis Omhed gav endmere,
fornærmet dybt og blodigt: gjennem mig
forstøder Padua dig med tyvegange
saa tung Banlysning som Venedig sendte
bag Flygtningen.

Carlo. Det er udtolket: Ve dig!
Du dødsens er, om her og hvorsomhelst
Cornelia aander, du dit Aasyn viser.
Da svoret har Carraras Æt din Død.

Carraraerne. Ja hver af os, som om Cornelia
ej var hver Enkelts Frænke, men hans Søster.

Carrara. Saa være det! Og for dit Navns Skyld, at
det, hun nu deler, ikke skal beskjæmmes,
hvor Livet du vil friste rundt i Verden,
du flux af Stadens Port i Betlerdragt
skal stødes ud til Jammer og Foragt,
saa, naar du siger, du en Zani heder,
Enhver med Tryghed paa dit Vanvid vedder.

(Carlo og Mazoliero med Cinthio ud. Carrara og Fætterne gaa til Venstre.)

Fjerde Scene.

(Giulio og Cornelia komme ind i Hallen fra Festværelserne. Siden Carrara og Dame Carrara.)

Giulio. Jeg har mig altid tænkt, at Saligheden
var tankefuld. Dens Engle ere Tanker.
Det maa ej smerte dig, Cornelia.

Cornelia. Kun tænk ej meer paa *ham.*

Giulio. Men hvo kan rykke
sit hele Liv medeet af Mindet ud?
og deri var der ingen Dag af Hans,
som ej meer inderlig var medindflettet
end ene Vedbendranke i den anden.

Cornelia. Dog gulner en, løsreven fra sin Rod.

Giulio. Jeg gjerne boede
med ham i skythisk Telt paa iset Slette,
Italiens Sol med matte Stjerner bytted.
I vore Øjnes Fryd de vilde spejles
og suge Glands af dem.

Cornelia. Giv mig hans Minde
i Brudegave, Elskte, og jeg vilde

i denne Demantring indtrylle det
og kysse den . .

Giulio. (Rask.) Forsonende?

Cornelia. Javist!
(Afsides.) Og kaste den i Brenta.

Giulio. (Omfavnende.) Jeg er salig:
Du har tilgivet ham. Nu du opfylder
som Gud min Himmel ene, og jeg glemmer,
at Fyrsten for dens Engle er forsvunden.

Cornelia. (Afsides.) Han faldt.

(Carrara og Dame Carrara komme.)

Carrara. Kom ind!

Dame Carrara. Man venter Jer i Dandsen.

Giulio. Nu kan jeg dandse. Kom, min hulde Brud!
(Raab udenfor.)
Men hvilke Skrig!

Carrara. Det Folket er, som jubler.

Giulio. Det synes mig . . .

Carrara. Lidt Vildhed er iblandt.

Dame Carrara. Ja jeg skal sige Jer, det er . . .

Carrara. (Trækker hende tilside.) Ti stille!
Han vil ej taale, at hans Ven saa haanfuldt
af Byen drives. Carlo har for hidsig
til Priis ham givet for den vilde Sværm.
(Til Giulio.)
Se ikke ud! Blot Pøblen jager bort
en Betler udigjennem Byens Port.

Giulio. Jeg seer en sønderreven Skulder rage
af Sværmen frem, der bærer højt paa Stænger
hans Kappes Pjalter. Stakkel! Han har Ære.
Han holder Hænderne for Ansigtet.
Den Scene smerter mig.
(Til en Tjener, som gaar igjennem.)
Il! Kjøb for Dette
den Stakkel fri dernede, og ham selv
du trykke denne Scudo i hans Haand.

Tjeneren. Det vil hans Smerte læge, naar jeg siger,
at Gaven fra den høje Brudgom kom.

(Gaar. De Andre ind, under Musik fra Værelserne til Venstre.)

Femte Scene.

(Venedig. Zanis Hal. Cenzia i Sörgedragt.)

Cenzia. Man siger Hyttens Ensomhed er sød;
Jeg veed, jeg veed, Palladsets er det ikke.
Maaske, da ensomt hen mit Liv skal rinde
af Tvang og ej af Valg, er Klostrets bedre.
Det Valg jeg har dog; og er der et andet?
Min Fader død, min Broder snart indpiint
i Statsmaskineriet som de Andre,
som de, et Hjul, der gaar kun for sig selv
og, egoistiskt døvt, sig selv kun hører;
og Cinthio, og Cinthio, Idealet,
meer død for mig end begge disse To,
hvis Munken . . . ja, hvi skal jeg ham ej tro?

(Tager et Brev frem af Barmen.)

„Cornelia Carrara?" O afskyeligt,
at jeg kan hade Den, som han kan elske!
Og taabeligt, at jeg kan undres over,
at Den han elsker, han forlængst beundred
og tit lovpriste som et Undersyn
fra den Tid han i Padua studerte,
den Tid, der gled, men ikke kunde glemmes!
Og meer end taabeligt og afskyværd,
ej at begribe, hvi han stødte just
paa hende først — har Padua flere Undre? —
og hvi hun elskte ham — min egen Synd jo? —
og at jeg angrer næsten — nej ved Himlen! —
at jeg befried ham og ej betinged
mig Verden for ham, Padua undtagen.
Saa vil jeg rykke hvertet Nag af Hjertet

og jage Haab og Minder af mit Sind.
(Plukker Brevet langsomt isönder og kaster Stykkerne ud over Altanen.)
Ak! nu igjen min Plager! min Formynder
og Bejler under denne Maske! Og
han veed ej, hans Nærværelse nedriver
alt hvad min Smerte over Cinthios Tab
opbygger i hans Fravær til hans Fordeel.
Skjønt denne Slange . . . O!

Sjette Scene.

(Cenzia. Sekretæren.)

Sekretæren. Signora, tag
nu Afsked med den hadede Formynder,
thi Eders Broder kommer end idag;
og tillad mig som Bejler mere yndet
at nærme mig, thi Han, I veed nok selv,
vil ikke komme, aldrig vil hans Fod
Venedigs Bund betræde.
Cenzia. Den Uskyldige!
Sekretæren. Saa finde ej de Timænd.
Cenzia. Var min Broder
meer skyldfri da end Han?
Sekretæren. Men Statens Fædre
har villet eders Faders Minde hædre,
og slet de sorged kun for Staten, om
de Zanis Slægts Repræsentant forstodte,
en Slægt imellem dem, der skal regjere
havherskende Venedig.
Cenzia. Halvblindt Øje
maa se, at disse stolte Adelslægter
regjere ej Venedig, men regjeres
af disse Ti, hvem Een igjen regjerer.
Og denne Ene . . .
Sekretæren. Nu! Var *Denne* mig,
skjønt *jeg* kun fører Pennen for Dieci,

saa deel med mig Venedigs Herredømme!
Dog gid I var fornøjd med dette her!
(Peger paa Hjertet.)
I det Venedig hersker I alene.

Cenzia. (Adspredt.) Er der et underjordiskt et endnu?

Sekretæren. ***Der*** brydes ingen Eder. Har jeg ikke
holdt Løftet om at frelse min Medbejler?
I kræved meer ej *da*. ***Da*** Alt I loved;
thi mindste Skin af Haab var da mig Alt.
Og siden eders Faders Død har jeg,
som eders, af Dieci kaarne, Værge,
med Tvang forbudt mit Hjerte Bejlerord
til nu, da eders Broder . . .

Cenzia. Han bestemme!

Sekretæren. Et Smiil I gav mig for at frelse Cinthio,
og siden intet. Nu, saa vant til lidt,
jeg holder eders Ord for nok et Skridt.

Cenzia. (Seende ud fra Altandören.) Man lander. Ve dig, Cinthio
er ej med.

Sekretæren. Nej, ve ham, om han *var!*

Cenzia. Med ham opdragen,
jeg ængstes for ham i den vide Verden.
Men bar du ham, Kanal, det vilde være
som om din Bølge strømmed i min Puls.

Sekretæren. For ham jeg sørge skal.

Cenzia. Tak, min Formynder!

Sekretæren. Nu meer ej; men som Bejler en Begynder.

Syvende Scene.

(De Forrige. Giulio förer Cornelia ind. Carlo Carrara.)

Cenzia. (Om Broderens Hals.) O Giulio, har du Cinthio forladt?

Giulio. (præsenterende Cornelia.) Min Brud, min Viv!

Cenzia. (Omfavnende Cornelia.) Din Viv? O da min
Søster!
Men svar mig, har du Cinthio forladt?

Giulio. (Undvigende.) Cornelia Carrara!

Cenzia. (Tumlende tilbage.) Hvad! Carrara?
Cornelia? O var det kun den Rette!
Hvor Rygtet kan forvexle!

Cornelia. Søde Søster,
er jeg dig meer ej kjær?

Cenzia. O tusindfold!
Jeg kan ej tvivle; een Cornelia
besidder kun en saadan Skjønhed. Den
har mærket dig, om Tyve hedte saa.

Carlo. (Afsides.) Og hedte Tusind i Venedig Cenzia,
kun *denne* Cenzia vilde Verden kjende.

Cornelia. Min Mund dig kalder Cenzia; mit Hjerte
af Kjærlighed til Giulio, Giulietta.

Cenzia. Ah! Nu forstaar jeg: Een af hine Tyve,
Een kun af To, om Flere ikke gives,
var Cinthios Cornelia?

(Giulio og Cornelia iagttage en mörk Taushed.)

Saa tause?
O Giulio, Cinthio var din Fosterbroder,
og Intet veed du om ham?

Giulio. (Bortvendt.) Cinthio lever.

Cenzia. Hvorledes? hvor? (Giulio tier.)
Din Taushed . . .

Giulio. Den er Tanken
paa Cinthio . . .

Cenzia. Og *hans* Cornelia
er ogsaa Paduanerinde?

Cornelia. Var det;
nu Venetianerinde.

Carlo. (Afsides.) Herifra!
Jeg bliver ellers troløs, Padua,
min hidtil ene Elskte!

Giulio. (Förende Cornelia til Altandören.) Ja, min Viv,
se her dit Fædreland af Alabaster!
Med det for Øje og med dig i Favn
jeg ejer begge: Padua og Venedig.

Cenzia. (Grundende.) Han lever; men hvorledes var det
Andet?
Jeg tror, at han er fri, at Rygtet har
forvexlet dem. Det er ej første Gang. (Vil gaa.)

Sekretæren. Han lever. Kanske; thi man veed ej hvor.
Har I for mig da ej et Blik, et Ord?

Cenzia. (I Dören.) Jo dette Blik, og dette Ord: „Farvel!"
Sig Tingen har forandret, ej min Sjel!
(Gaar.)

Sekretæren. Det Blik, det Blik — ha Cenzia, jeg til
en Dolk for Cinthios Hjerte hærde vil.

Carlo Carrara. (Tagende ham under Armen.) Jeg fatter Vreden,
som dit Sind opheder.
Viis mig Rialto: Jeg har Trøst for Eder.
(Afsides.) Gid blot saasandt I begge To forgik!
Da begge Eders Haab i Arv jeg fik. (Gaa.)

Ottende Scene.

(Landevej i en öde, ensformig Egn. Cinthio i en Betlers Udvortes. Seer medtagen ud. Siden Mazoliero.)

Cinthio. (Betragtende en Mynt.) Den sendte Giulio, min Foster-
broder,
paa Bryllupsdagen med min egen Brud.
Derfor har ingen Hunger den aftvungen.
Jeg betled før; jeg betled, ja jeg betled,
nigange stødt tilbage, jagt fra Porte
af Bondehunde, for den ene Gang
jeg fik det Brød, som Hunden havde levnet.
Med Røvere, med Stav mod Sværde kjæmped
jeg for min Skat, mit Minde om min Ven,
min Mynt, min Bibel, i hvis Skrivt jeg læser
om Alts Forfængelighed og mine Fejl.
Den første er, at ej jeg kjendte Kvinden,
den anden, at jeg elskte saa min Ven,
den tredie, at jeg elsker ham endnu

saa højt, at ved min Død jeg ej har villet
hans Bryllupsfryd forstyrre, og den fjerde
og femte, sjette, syvende og flere
er Synderne jeg har mod ham begaaet,
hvergang jeg tænkte, at han veed min Skjæbne.
Han tror mig vist i lystige Verona,
Vicenza eller Florenz, søgende
Adspredelse i nye Amouretter
til Sagen jevnes hjemme ved hans Gjenkomst.
Gid han saa troede, skjønt det kun er sandt
for saa vidt her er Vejen til Verona.
Hvi did? Hvad skal jeg der? Hvi *ikke* did,
saa som jeg følesløs og uden Vilje
mig lader drive af hiin mørke Skygge,
hiin Munk, som stedse følger mig i Afstand?

(Seer tilbage.)

Ja se! jeg vidste det. Han altid spærrer
Tilbagevejen, gjennende mig frem.
Naar jeg om Morgenen staar op bag Laden,
og ryster Halmen af min revne Kappe,
da springer han i Skovens Udkant, som
af yderst Træbul frem; er der ej Skov,
da kommer han fra Jorden — *nok* han *er* der.
Og kaster jeg mig ned om Aftnen, er
han vel i Skyggen svunden; men han *er* der.
Jeg vil ej taale det; var han en Aand
af Helveds Værste, tvertigjennem ham
jeg gik dog til Venedig for at dø —
først for at se, om Giulio kjender mig,
saa for at dø.

(Vender raskt om. Mazoliero træder frem som Vandremunk fra Baggrunden.)

Mazoliero. Hvorhen?

Cinthio. Hvorhen jeg vil.

Mazoliero. Hist seer I Taarnene alt af Verona.
Gonzaga ligger der; han Folk behøver.
Der er din Nød forbi, min Søn, og — hvorfor
ej sige det —? din Straf. Carraras Hevn
ej naar dig i hans Lejr.

Cinthio. Jeg søger den.
Jeg vil ej længer slæbe om mit Liv.
Dog Selv ej spilde det, ej det forsvare.
Afvejen! Derfor vil jeg til Venedig.
Hjemad! Jeg hviler *da* meest naar jeg gaar.
Hvert Fodslag er et glad Farvel til Verden,
En Forudhilsen til det elskte Hjem.
Mazoliero. Der venter Død og Grav.
Cinthio. Jeg søger dem.
Mazoliero. Jeg vover Livet selv for dig at følge.
Carraras Ed og Vrede end er til.
Før Cenzia seer ham, jeg dem vække vil.
(Gaar efter ham.)

Fjerde Act.

Første Scene.

(Samme Skueplads som i förste Akts 2den Scene. Folk. Deriblandt Mazoliero som Munk, Cinthio i Betlerdragt, Zeno og Annicelli. Giulio, med en Pergamentsrolle i Haanden, og Sekretæren trine ud paa Lövetrappen.)

Folket. Viva Zani! Viva Giulio Zani!

Nogle Stemmer. Ned med Timands-Sekretæren!

Andre Stemmer. Vogt dig, Zani, for Diecis Sekretær!
Viva Zani!

Giulio. Viva Venezia!

Folket. Viva Venezia! Viva Zani!

Sekretæren. Ja vogt jer, unge Zani: men for Folket!
Træk jer tilbage med Foragt en Stund,
saa bliver Jublen taus, fortrydelig,
og I faar Ord for hvad I har at sige.

(De trække sig tilbage.)

En Borger. Gud velsigne ham, hvor han ligner sin salig Fader, saa ung han er. Han burde være Doge, og blir det nok ogsaa.

Cinthio. (Afsides.) Han ej gjenkjendte mig, endskjønt
hans Øje
igjennemmønstred hele Folkemassen.
Velkommen nu Carraras Dolk!

Anden Borger. (Skydende Cinthio tilside.)
Afvejen, Karl! Jeg tror ordentlig han vil vise sig.

Cinthio. (Afsides.) O Gud, o Gud! o hvad har jeg
da syndet,
at Han ej kjendte mig? Tregange dvælte
hans Øje paa mig. Kummer saa jeg deri,
men ej Gjenkjendelse. Nu Død, velkommen!

Anden Borger. Nej hør paa ham! Jo bi til det, uforskammede Knegt! Du skal nok see, Hr. Overdommeren, en Zani, kjender slige Karle uden igjennem Akterne.

Tredie Borger. Saavidt bør ikke Friheden gaa, Jacopo, at slige Betlere tør trænge sig indimellem respektable Borgere. Saadan Frihed kan gjælde i Padua, hvor Alt staar paa Ende, og Den, der er meest laset, har meest at sige.

Anden Borger. Slige Karle bør presses til Flaaden. (Til Cinthio.) Flyt sig endnu lidt! (For sig selv.) En stout Karl med alt det.

Förste Borger. Hvorfor skal I da fornærme ham, Mester? Han seer ærlig og reenfærdig ud med al sin Fattigdom. Er det Frihed? Eller staar I kanske i den gyldne Rolle? Jer Fa'r gjorde det ikke.

Anden Borger. *Cospetto di Bacco!* Bi lidt! Den Skose skal I angre. (Giulio træder frem med Sekretæren.)

Stemmer. Tys! Stille!

Giulio. (Aabnende Rullen. Med höj Röst.)

I St. Marci Navn Venetianere!
Hvor lykkelig jeg priser mig, hvor takker
jeg ej Hans Højhed Dogens og Diecis,
de vise Statens Fædres, Naade, at
min første Embedshandling er Forkynden
af Amnesti for hver tilforn Anklaget
i hiin Mazolieros Sammensværgelse,
kun denne Selv undtagen, hvor han findes.
Kun to af denne Nidings Medforbundne
har Lovens Sværd i Statens Værge levnet:
— I, Ridder Zeno der og Annicelli.
Thi være det for Alle vitterligt,
at Frihed og Benaadning skjænkes eder
af det højmodige Venezia.
Men Nogle til det faste Land undveg.
Blandt dem var Een, der ingen Naade faar,
men kun sin Uskylds Ret: min Frænde Cinthio.
Thi vorde denne Amnesti forkyndt
Venedig og derfra Italiens Stæder,
den Skyldfri som en Statens Afbigt og

den Skyldige, ihvor han er, som *Naade!*

(Gaar ind med Sekretæren.)

Folket. Viva Zani! Viva Dieci! Viva Venezia!

Cinthio. (Afsides.) Jeg vil ej melde mig, men ukjendt dø, naar *Han* ej kjender mig. O *det* er Døden!

(Antager en bedrövet hensjunken Stilling medens Folket adspreder sig.)

Förste Borger. (Klapper Cinthio paa Skulderen.)
I studerer nok paa Natteleje, Kammerat! Kom, jeg har en Plads for Jer i min Kjælderhals.

Mazoliero. (Trængende sig frem.) Men ingen for mig, en fattig Munk! Du skal ikke tage Brødet fra Børnene og kaste det for Hundene.

Förste Borger. Jo, ærværdige Fader! vil I tage tiltakke i en anden Krog. Hvor der er Hjerterum, veed I — —

Cinthio. (Afsides.) Min Plageaand! Nu vil jeg ej ham fly, men elske ham som Dødens visse Forbud. (De gaa.)

Anden Borger. Se saa, der kom en hellig Fader imellem, saa der blev intet af Gaaseplukningen den Gang. (Gaar.)

Zeno. Forbausende!

Annicelli. Jeg neppe tør det tænke.

Zeno. Vi tænke da det Samme.

Annicelli. *Ham* det var,
Forræderen.

Zeno. Jeg hørte det paa Stemmen,
og siden saa jeg det trods hans Forklædning.

Annicelli. Kom lad os følge denne Ulv paa Sporet!

(De gaa.)

Anden Scene.

(Hal i Palladset Zani. Cornelia, Cenzia.)

Cornelia. . . Endda, om Sporet er forsvundet . .

Cenzia. Ganske,
som Flodens, der i Sandet dør, ja ganske.

Cornelia. Saa priis ham lykkelig, at hid han kom ej, hvor Carlo svoret har ham Døden.

Cenzia. Carlo?
Her ej regjeres som i Padua,
hvor Tyranni med Folkets Vildhed vexler.
Min Broder kan beskytte ham, og vil det.

Cornelia. Jeg frygter min.

Cenzia. Har du tilgivet Cinthio,
saa tving din Broder.

Cornelia. Kunde du tilgive,
skjønt du er blødere end jeg, min Cenzia,
om Cinthio elsked dig — o, hvor du rødmer! —
men elsked dig dog lidt nok til at skjænke
en Ven sit Stevnemøde? (Cenzia tier.)
Tænk dig da,
at Alt du gav ham, skyldfri Ømhed kunde,
at du . .

Cenzia. O ti! Jeg tænker paa hans Jammer,
paa dine Frænders Hevn, paa hans Forsvinden
paa Vejen ved Verona nær det Sted,
hvor vilden Etsch igjennemskjærer den.

Cornelia. Frygt derfor ej; en gammel Munk har fulgt ham,
for kjærlig ham at gjenne fra min Slægt,
hvis Harme, engang vakt, jeg ej kan styre.
Jeg tror Gonzagas Hær, ej Etsch, har slugt ham.

Cenzia. Han kom ej did. Han sporløs er forsvunden.

Cornelia. Velan! *Der* ogsaa er Carrara'er.

Cenzia. Dem og sin Død jeg veed han frygter ikke;
og var der tusind, skulde jeg ham hevne.
Det er for Giulios Skyld han er forsvunden
og lider Alt, om han ej alt er død.

Cornelia. *Da* tror jeg, at jeg elskte ham paany.

Cenzia. O, Hjerter til at elske har vi Begge.
Lad ham da hede død og gjenopstaa,
en Søster i sin fordums Elskte faa!

Cornelia. Jeg vil min Broder om Forsoning bede.

Cenzia. Tror du min Taare dæmpe vil hans Vrede?
(Gaa, men glemme sine Slör.)

Tredie Scene.

(Carlo. Mazoliero som Munk.)

Carlo. Herind! Fortæl Cornelia . . Aha,
hun er her ikke? Vel! Men, Mand, dit Skjæg
er voxet noget stærkt i disse Dage.

Mazoliero. Jeg har opfyldt min Pligt, Jer underrettet
om Cinthios Nærværelse. Nu, Herre,
nu vender jeg tilbage, da han er . .

Carlo. . . I *min* Haand.

Mazoliero. Og i Guds.

Carlo. Smukt sagt af Eder.
Men det er udlagt: i Retfærdighedens.
Dog kan jeg spare mig, ifald jeg vilde,
og ikke havde et naturligt Fortrin.
Her nemlig er en Mand, en dristig Bejler
til Zanis Søster, dristig, som om Djævlen
til Engel bejled, Broderens Collega,
og han vil takke dig. Bi derfor her!
Hver Dag mod Aftnen han tilstede er,
saavist som Taarnet hid sin Skygge vender,
saa punktlig paa sin Plads som Møllens Øg.
Dog du tilgive, Fader, denne Spøg!
Jeg glemte, at du Elskov ikke kjender. (Iler ud.)

Fjerde Scene.

(Mazoliero alene.)

Mazoliero. (Griber det af Cenzia glemte Slør.)
Du fejler, Dreng! Hvi gjør mig ellers *dette*,
og ej *hiint*, Slør saa blød og varm om Hjertet?
hvi finder jeg, saa kold fornuftig ellers,
vanvittig Glæde i at kysse det,
i stirrende dets Traade at forfølge,
mens dette *der* er mig saa ligegyldigt
som Edderkoppens Spindelvæv i Krogen?

Og hvorfor river jeg det ej isønder,
men kryster det til Hjertet, som om det
var Skyen, nedsendt af Barmhjertigheden,
hvorpaa endnu jeg kunde himmelfare?
Jeg stjæler det; det dække skal min Kval.
(Stikker Slöret til sig.)
Naar jeg er død, det findes skal paa Brystet
med sveden Plet, hvor Hjertet det bedækked.
Jeg ikke elske! Ve mig at jeg kunde!
Othellos Lidenskab, som mættet Slange,
var sløv mod min, der stedse hungret har
og i sin Rasen Alt tilsidst fortæret.
Jeg var en tapper, hædret Officeer,
min Fødsels Ringhed dækket af min Kaarde,
en Folkets Yndling, med Bocconios,
Tribunens, blodbedækkede Erindring,
der ej forfærded mig, i ædel Kamp
om for Venedig være en Rienzi.
Jeg havde Venner, ædle som en Zeno,
som Annicelli sværmerske, hengivne;
og Livet nød jeg, uden Rigdom vel,
men sorgløst, muntert, som en Officeer,
der venter bedre Tider, og ej negtes
Kredit paa Kaarden til den næste Krig.
Da saa jeg Cenzia — og Alt hengav jeg.
Alt, Alt! Den brave Krigsmand blev en Nar,
og Frihedsmanden, Vennen en Forræder.
Med vanlig Kjækhed paa Rialto talte
jeg Dogens Datter til, og Folket tyded
det som et Træk af ægte Lighedssind.
Jeg borged mig en lidt anstændig Kappe —
det leed ej Folket — spilled Kavaleer,
men var, med al den Huulhed, dødsforelsket,
saa for et Smiil af Damen, jeg forfulgte
med Serenader hvergang Maanen straalte,
jeg gjerne skulde see Venedig synke,
Lagunens Mudder suge ned San Marco.
Saa elsked *jeg*, og blues nu og angrer —

ej at jeg hevned mig og vil fuldbyrde,
men at jeg legte saa med Elskovs Slange.
Min Smerte, da jeg blev med Haan forstødt
som en Plebejer, lærte mig hvor dybt
den Ømheds Glød var sjunken i mit Hjerte,
og for at slukke den, det gamle Had
mod Republikkens Optimater, lod
sin gjemte Givt jeg ose i mit Blod.
Forgjæves Kjærligheden Givten taalte.
Jeg med Foragt min egen Ringhed maalte.
Saa elsked *jeg*. Nu har jeg kun den Trøst
at gjenne Cinthio fra hendes Bryst.
Carraras Dolk ham over Issen hænger.
Saa til Gonzagas Hær! Da Munk ej længer!
Da Sværd ihaand og Terningspil ilomme!
Dog knapt den gamle Lystighed vil komme;
ej heller gamle Tiders Sværmeri.
Mazolieros Liv er alt forbi.

Femte Scene.

(Carlo Carrara og Sekretæren komme. Mazoliero.)

Sekretæren. (Seer forbauset paa Mazoliero.) Han *der*?
Carlo. En trofast Tjener af vort Huus.
Sekretæren. Han *der?*
Carlo. Javist!
Mazoliero. (Afsides.) Farvel Gonzaga nu!
Sekretæren. Jeg kjender ham.
(Til Mazoliero.)
Du veed hvad *det* betyder.
Mazoliero. (Rolig.) Jeg hørte det idag. Det lød ej fuldt
saa godt som for . . .
Sekretæren. Ti kun! Jeg vidste alt
du var i Staden. Seer du denne Skrivt?
Mazoliero. Det Zeno skrev. Nu! *Han* har Ret dertil.
Sekretæren. Du veed, at du er dødsens.

Mazoliero. Jeg det veed.

Carlo. Vor Munk! I dristig er mod Os og Kirken.

Sekretæren. Kast Munken væk! Jeg byder.

Mazoliero. (Aftager sin Kutte og sit Skjæg.)

Carlo. Ved San Marco!
Det Skifte lider jeg. Slig Karl vi trænge.
En Krigsmand paa sin Hals.

Mazoliero. Jeg gjorde Bod
og gik derfor fordækt.

Sekretæren. Mazoliero!
Paa een Betingelse du kun kan frelses —
thi jeg erindrer du var kjæk paa Cypern,
og skriver Resten paa dit slette Selskab
og paa en oplagt Krigers Ørkesløshed —
Paa een Betingelse dit Liv kan reddes:
Paa een: Du gaa maa i Diecis Tjeneste.

Mazoliero. Da kan jeg lægge Sværdet, gribe Dolken.

Sekretæren. Kun sjelden; men naar det nødvendiggjøres,
naar det befales, da —! Blind Lydighed
fra øverst og til nederst er, det veed du,
Venedigs Storheds Støtte, Statens Hjul.

Mazoliero. Engang det mig oprørte.

Sekretæren. Tys! hør hid!
(Tager ham afsides.)
Den Flygtning, skjønt benaadet af Venedig,
og Green af Zanis Huus, du har angivet,
at være her i usselt Stræde skjult,
maa dø i denne Nat. Carrara vil det.

Mazoliero. Er det de Timænds Vilje?

Sekretæren. Det er *min.*
Du kjender mig.

Mazoliero. Jo jo!

Sekretæren. Og veed dit Valg?

Mazoliero. (Afsides.) Nu kan det ske, ske sikkert, uden Ansvar.
Dog gid jeg stak med samme Stød jer Begge.
Slig Nidings Drab var Vellyst kun at bære,
og himmelsk Anbefaling.

Sekretæren. Saa til Cypern,
hvis ej du heller vil til Candia.
Mazoliero. (Afsides.) Saa i Galgen,
hvis ej jeg heller vil til Havsensbund. (De gaa.)
Carlo. Jeg vil ej være ærlig, om den Dommer
mig ej, ved Hjælp af Munken, forekommer.
Dog veed jeg hvor Han er. Med Sværd mod Sværd
han svare mig! Det er meer ærlig Færd.
(Vil gaa; mödes af Cornelia og Cenzia.)

Sjette Scene.

(Carlo Carrara. Cornelia. Cenzia.)

Cornelia. Min Broder! Cinthio er forsvunden.
Cenzia. Død;
jeg aner det. Og Gud tilgive Eder!
Carlo. Tilgiver Du, da tør ej Gud det negte.
Er Cinthio svunden, var det egen Vilje,
endskjønt Carraras Magt fordrev ham først.
Men er han død, da hevned et Tilfælde
og ikke jeg, ej Pligt og Ret, min Søster!
Jeg det beklager.
Cornelia. Hvad ham end er hændt,
tilgiver *jeg* ham.
Carlo. Du?
Cornelia. For Cenzias Skyld
og for hans Lidelser.
Carlo. Den første Grund
har mere Vægt. Og havde jeg ej svoret,
dog sidste Gnist af Vrede maatte slukkes
af disse skjønne Taarer. Men jeg svor.
Cenzia. Og jeg tør sværge, at du ej er ond.
Carlo. For ej min Ed at bryde, vil jeg ile
flux til Gonzaga.
Cenzia. (Opmærksom.) O! Hvorledes? Tal!
Cornelia. Er Cinthio levende, da er han der.

Cenzia. Lad Carlo tale! Gode Carlo, Carlo!
min Broder Carlo, tal!

Carlo. (Blød.) O hulde Cenzia!
de søde Ord og endnu meer dit Blik,
som fatter dem i himmelsk blaa Emalj,
betvinger mig. Nej, Cinthio er her.

Cenzia. Gud og San Marco!

Carlo. . . Men maaske hans Sjel
ej længere end til inat engang.
Men hvor han er, veed Sekretæren bedre.

Cenzia. Da truer Fare ham! Hvor er han, Carlo?
Og hvor er Sekretæren denne Aften?
Hans Navn mig som en Viper stak. Hvor er han?
Mig ængstes saa . . O hvor er Cinthio?
O siig det, Carlo; og din Løn vil blive,
at du vil elske ham.

Carlo. Den Løn var liden.

Cenzia. Da er vel Himlens Kjærlighed en større.

Carlo. Ja, Cenzia, jeg kalder dig min Himmel.

Cenzia. Husk Sekretæren! husk!

Carlo. Mig stak det ogsaa.
Velsign min Tanke, Cenzia. Det haster.
Han er i Fare . .

(Kaster Kappen om sig og iler ud.)

Cenzia. Iil! Ej Satan raster,
naar Mennesket vil ondt. Men jeg vil knæle
og bede Gud, at han vil Naaden dele
imellem dig og Cinthio. O alt
er Naaden ned i din Forsoning dalt.

(Cenzia og Cornelia gaa ind.)

Syvende Scene.

(Uanseelig Gade. Nat, oplyst af et Madonnabilledes Lampe nede i Gaden. I Forgrunden en aaben Nedgang som til en Kjælderbals. Förste Borger kommer op derfra med Lögt, fulgt af Cinthio.)

Borgeren. Nu har du seet Lejligheden. Ussel, Gud bedre os! Men var ikke Pateren kommen, skulde du faaet det bedre.

Cinthio. (Slöv, stirrende.) Pateren?

Borgeren. Javist, Pateren. Hørte du ikke?

Cinthio. Pateren?

Borgeren. Ja, og det en Franciskaner til. Det er en Velsignelse til i Huset, foruden Teresa, min Datter, saa jeg mener du kan sove roligt i Krogen dernede paa Halmen for i Nats Skyld. Pateren faar faa Teresas Kammer, naar han engang slutter sin Andagt i San Marco. Godnat!

Cinthio. (Slipper ikke hans Haand.) Bi lidt!

Borgeren. Hvad gaar af dig, Kammerad? Tror jeg ikke du græder? (Holder Lanternen til.) Ej, frisk Mod! Du seer ud til at være kommen af Folk. Eller du hører vel til en opløst Skuespillertrop, kan jeg tro. Det kan nok rette sig til Karnevalet. Jeg skal tage en Billet til mig og Teresa.

Cinthio. Jeg vilde blot takke dig. Ædle Mand! Du *er* det.

Borgeren. Ej Lapperi! Kom I op imorgen tidlig til Teresa før I gaar videre. Hun har nok lidt til Jer. Godnat! Gud være med Jer! (Gaar ind i sit Huus.)

Cinthio. Selv fattig, tror han ej, at Fattigdom
kan tænke paa Barmhjertighed at øve,
somom den Dyd var stolte Rigdoms Særret.
Hvor galt! Dog godt, at han ej bedre veed.
Med Uskylds Ynde farver det hans Godhed.
Han ej mig kjendte mere end hiin Jøde
var kjendt i Ørknen af Samaritanen.
Dog rakte flux han Haand. Gud ham det lønne!
Men Giulio, min Fosterbroder — o
Han ej mig kjendte. Gud ham det tilgive!
Det Stød var haardest. Gud ham det tilgive!
Madonna vinker hist med milden Straale.
Der vil jeg bede Gud tilgive Giulio
— for Andet ej, end at ej *Han* mig kjendte.
Og, hvis det ikke Herren er at friste,
gid saa mit Liv i denne Nat jeg miste!

(Gaar til Madonnabilledet, hvor han knæler.)

Ottende Scene.

(Carlo Carrara kommer tilhyllet.)

Carlo. Her skal det være — sagde Skurken — her
i dette Hul. Blot jeg for seent ej kommer.

(Seende sig om.)

En Bedende? Bed da, at jeg ej, før
jeg har udført det, angre maa mit Forsæt,
at frelse hendes Yndling, jeg tilbeder.
Bed, at der endnu dog maa være Tid,
at Sekretærens frygtelige Bud
før mig ej stegen er i denne Hule!
Og bed, besværgende hver Himlens Helgen,
at Cenzia, hvis Bøn har gjort mig blød,
medeet forsonlig, som et Barn i Sind,
blødhjertet blive maa igjen for min! (Stiger ned.)

Niende Scene.

(Mazoliero kommer med en Lanterne paa Brystet. Cinthio knælende i Baggrunden.)

Mazoliero. (Lytter i Nedgangen.) Det rører sig dernede. Rask,
Mazoliero!

(Drager en Dolk.)

Det er den samme Zani, som dig haante,
og, var han end din Ven, det er jo Ham,
som Cenzia elsker? Rask, Mazoliero!
Lad hende sørge med dig!

(Stiger ned. Pause. Man hörer et Dödsskrig. Mazoliero styrter forfærdet op.)

Helvedes Aander!
Hvad Syn I viste mig? Det er umuligt!

(Blæser Lanternen ud og flygter.)

Cinthio. (Rejser sig fra Bönnen og kommer frem.) Jeg er bered. Men
da mit Hjerte er
for ungdomsstærkt til af sin Kval at briste,
gid Dolken sig til det isøvne liste! (Stiger ned.)

Femte Act.

Förste Scene.

(Retshal. Morgen. Folk. Imellem det de tre Borgere. Mazoliero i Baggrunden. Zeno og Annicelli.)

Anden Borger. (Til Förste.) Der seer I hvad der kom af jer taabelige Christenkjærlighed. Hvem vil nu kjøbe Urter i jer Blodkjelder?

Förste Borger. Ak ja, ja! Hvem skulde have troet det om det unge Menneske?

Tredie Borger. Om en Betler, en Lazaron? Jo han skulde være for god dertil?

Anden Borger. Og det en Adelsmand, som saa ynkeligen er myrdet!

Tredie Borger. Ja, og det en fornem Fremmed, som man siger. Kanskee en Gesandt. Venedig har havt Krig for mindre.

Anden Borger. Hørte I det, Nabo? Pas jer, at I ikke faar en Rem af Huden. Jeg vil ikke give en Lire for jer Kjelderbevilling.

Tredie Borger. Ikke en Bajoccho. Men hvad siger jeres lille Guldstykke Teresa til alt dette? Nu kan hun skyde en hvid Pind efter at blive en af Venedigs tolv Brude til næste Kyndelsmisse.

Förste Borger. Aa, tal ikke til mig — ikke derom, ikke om nogen Ting. Det løber rundt for mig naar jeg tænker paa det. Jeg har nok med at bande for mig selv det utaknemlige Skarn, som saaledes skulde takke mig for min Godhed og gjøre mit Huus til en Bykrønike.

Anden Borger. Tys! Herr Overdommeren! Nu begynder Historien skal I høre.

Anden Scene.

(Giulio, Sekretæren og Bisiddere komme og indtage sine Sæder bag Skranken. Siden Cinthio.)

Sekretæren. (Til Giulio.) Det er en Bagatel: en Betler dræbt
af anden Betler.
Giulio. Ikke ganske saa.
Den Dræbte være skal en Adelsmand.
Hans Diamantring lyste gjennem Mørket.
Saaledes fandt man ham i Kjelderkrogen,
men paa hans Bryst en Betler slumrende.
Sekretæren. Fortræffeligt!
Giulio. Hvi saa?
Sekretæren. At Gjerningsmanden,
den Lazaron (det ligner denne Race)
af Viin sandsynligviis betynget, blev
paa Stedet funden før han fik forstukket
i Pøblen sig, som Øglen i sit Mudder.
Vor Stad maa renses.
Giulio. Deri har I Ret.
Det er oprørende! Det vilde Dyr,
blodmætte, sløve Krokodil, der kunde
sin Slummer tage paa sit Offers Bryst!
Sekretæren. Des kortere Proces!
Giulio. (Rejser sig.) Venetianere!
— jeg siger det med Rædsel og med Sorg —
et Mord inat er skeet i Kvarteret;
men se! med Solen har Retfærdigheden
oplukket Øjet. Fører frem den Døde,
og Morderen dernæst!
Sekretæren. Den Sag er klar.
Alting anklager ham. (Afs.) Ha, Mazoliero,
jeg vil dig spare for din Lykkes Skyld.
Med dig maa Himlen være eller Helved.
(Seende henmod Mazoliero.)
Dog blegner han. Ha, hvad betyder dette,
at *Han* kan blegne? (En Liigbaare føres ind.)

Giulio. Se nu til! Dæk af!

Mazoliero. (Trængende sig frem. Afsides.)
Ja jeg vil see, om ej Lanternen loj.

Liget afdækkes. Giulio falder med et Skrig tilbage i Stolen. Mazoliero farer sammen og bemærker, at han iagttages af Zeno og Annicelli. Sekretærens Stilling og Miner udtrykker ligeledes Forfærdelse.)

Mazoliero. (Afsides.) Fordomt! Mit Blus saa sandt. Mig Djævelens
Veninde, Natten, spillet har et Puds.
Mig lykkes intet meer, selv ej det Onde,
som ellers lykkes Mennesket saa godt.

Sekretæren. (Fattende sig.) Ej Under, at sligt Rædselssyn mig slog,
at Dommeren i Stolen sank tilbage,
at dæmpet Skrig undslap hiin gamle Pater.
Thi dette Mord — o Navnet ej tør nævnes —
bedække vil Venezia med Skjændsel,
og Padua med Sorg. (Afs.) Ha, at jeg vidste! . .
(Höjt.) Vor arme Dommer! Dolken har ham rammet.

Giulio. (Rejsende sig.) Dybt! dybt! Den Dræbte er min Svoger Carlo,
sit Paduas Stolthed, dette Blod min Vivs.
Saa er det — o! Men hjemme vil jeg sørge:
Familjesorgen hører til mit Huus.
Her Retten gaa! Hvor ere Vidnerne?

En Bisidder. Hiin gamle Munk og denne Borgermand.
(Peger paa Mazoliero og förste Borger.)

Giulio. Og den Anklagede?

Cinthio. (Trædende frem af Mængden i Baggrunden, i Lænker; med oplöftet Aasyn.) Er jeg!

Giulio. (Synkende tilbage; med Hænderne for Öjnene.) O Gud!
Tal end engang; men ikke slige Ord.
Tal end engang, ej for dig at forsvare;
men tal engang, at jeg kan høre ret,
at du er Cinthio og ingen Anden,
at du er Cinthio, du Jammersyn!

Cinthio. Jeg er Carraras Morder.

Giulio. (Med dyb Stemme uden at see op.) Du? Han lyver.
Ved Alt hvad der er helligt, Folk, han lyver!
Cinthio. Jeg funden blodig blev ved Liget.
Giulio. (Styrtende ned og omfavnende Cinthio.)
Cinthio!
Min ædle Cinthio! Nej, jeg ej mig skuffer.
Dig Flugt kan fjerne; men Elendighed
og Løgn ej skjule for mig. Cinthio!
O dine Taarer blotte Træk for Træk! . .
Sekretæren. (Afsides.) *Det* Cinthio Zani? Helved! Nu
bered dig
paa Fald, Mazoliero, som om Jorden
sig aabned under dig. Dog vil jeg friste
at frelse dig; thi Ofret for dit Fejlstød
at elske Cenzia begyndte.
Cinthio. Giulio!
Du kjender mig igjen? Jeg dør med Glæde;
men gjør din Pligt!
Giulio. Ja, dette er den første:
Tag Lænken af den Fangne.
Sekretæren. Han anklager
sig selv; og disse Vidner . . .
Cinthio. Vitterligt
det er for Munken, at den Dræbte var
min Avindsmand. Jeg traf ham, stak ham ned,
ham slæbte som et Rovdyr i min Hule.
Giulio. Skriv Intet ned af denne Vanvidstale.
Sekretæren. (Koldt.) Det staar der alt.
Giulio. Ak, Cinthio, du vil dø;
Du *vil.* O! Jeg forstaar . .
Cinthio. Nu er jeg salig.
Ængst dig ej, Giulio. Jeg har besluttet . . .
Giulio. Jeg med. Tag Lænken flux af denne Ædle!
End er jeg Dommer; men fra denne Stund
er her min Plads i Lænkerne, han bar.
(Lænkerne tages af Cinthio.)
(Til Sekretæren.)
Tag Dommersædet ind. Jeg mig anklager

som Morder, Jeg! Jeg, Giulio Zani, lod
hiin Dræbte dræbe og i Kjæld'ren styrte,
fordi min Fosterbroder og min Frænde
tildøde han forfulgte.

Sekretæren. Hvor utroligt!
(Koldt.) Sin Gang maa Retten have.

Cinthio. Giulio,
du raser. Folk og Dømmere, han raser.
Elendighed mig gjorde til slig Synder,
at Tanken jeg undfanged til det Mord.

Giulio. Mig gjorde Venskab til en Morder.

Cinthio. Mig
det bitre Fiendskab. Hvad er rimeligst?

Zeno. (Læggende Haand paa Mazoliero.)
At ingen Zani øved det; men Denne!

Sekretæren. (Springende op.) Hvad Vanvidstale! Ak, Blykamrets Hede
har gjort den stakkels Zeno rasende.

Zeno. Ja næsten. Dog jeg kan, retvise Raad,
opløse Striden mellem disse Ædle
af Byrd og Sind, som dø vil for hinanden.

Mazoliero. Det Haandtag, Zeno, kjender jeg igjen.
Det har en Skjebnes Fasthed.

Zeno. Niding, dog
dets gamle Kraft har Tommeskruen knust.

Sekretæren. Den Sag indvikler sig. Vogt dig — en Munk,
en hellig Mand og en ærværdig Olding!
Sig Folket korser.

Zeno. Han er ingen Munk,
og endnu mindre noget af det andet.
Og var han end ej Morderen, saa er han
meer fredløs; thi han er Mazoliero,
Forræderen! (Forbauselse.)

Anden Borger. (Puffer til Förste.) Ej! har I huset ham også, vil jeg ikke staa ved jer Side.

Tredie Borger. Jeg ikke heller. Det er Livsfare. Det var ham, som førte Sesto paa Lidoen i slig Ulykke. Kom Jacopo! (De flytte sig væk.)

Förste Borger. Gud bedre mig! Gud bedre mig! Jeg vil blive hængt som Sesto, der heller ikke vidste om nogen Ting.

Giulio. Tal, Officerer!

Zeno. Han fulgte denne Arme
derhen hvor en barmhjertig Borger aabned
et Skjulsted for hans Jammer Natten over.

Förste Borger. I Seng var Munken ej, men Denne der
laa slumrende ved Ligets Bryst imorges,
uskyldig som et Barn — jeg sværger det.

Mazoliero. (Afkaster sin Forklædning.) Du var bekjendt imellem os tilforn,
for din Sandtalenhed, du Brutus-Zeno.
Men tal nu, Segretario! Vil du,
at *Jeg* skal tale?

Sekretæren. Før den Fredløse
til Galgen!

Mazoliero. *Der*, med Dødens Vægt og Sandhed,
med Strikken om min Hals, Venedig høre,
at dette Mord var i din Tjeneste
mit Prøvestykke, at det ikke lyktes;
thi Cinthio Zanis Hjerte var det Maal,
du satte, Dommer!

(Föres bort. Murren imellem Folket, der stedse tiltager.)

Giulio. (Stigende op til Sædet.) Ve dig! Ve! Dit Aasyn
bekræfter det er saa. Det staar der skrevet
paa dine Kinders gule Pergament.
Fængsl ham!

Sekretæren. Et Medlem af Dieci?

Giulio. Ja!
Kom, Cinthio!

Förste Borger. De Smaa man hænger op,
og la'r de Store gaa.

Anden Borger. Skal *Vi* det taale!

Giulio. Kun fængsl ham!

Anden Borger. Dertil har Vi ikke Tid.
Thi Blodet koger. Ville I som jeg?

Giulio. Ve ham! Thi Folket raser.

Förste Borger. Ja, kom an!

Mod Cinthio Zanis Bryst, min høje Gjæsts?
Uhyre!
Tredie Borger. Her maa Folket øve Retfærd.
Ned med den Skurk! Mazolieros Øje
maa, før det brister, skue ham ved Siden.
(Folkemassen river Sekretæren bort under Raabene: „Ned med ham! Leve Zanierne!“)

Tredie Scene.

(Giulio. Cinthio. Zeno og Annicelli.)

Zeno. Hør disse Skrig med Andagt, Annicelli.
Guds Røst det er; *vox populi vox Dei.*
Annicelli. Venedig leve!
Zeno. Leve Republiken!
Dens Hjerteslag er denne Følelse
af Sædlighed og dennes Kraft og Ret
til Dom og Straf, — til, som i dette Opløbs
henbruste Larm, at lade Domsbasunen,
den vrede Dyds Forbandelser, gjenlyde.
(De gaa.)

Giulio. Naar Politiken, som sit kolde Hjerte
opvarmer kun ved Marmorstøtters Bleghed,
og har ej andet Smiil end Rynkers Flugt,
ej varmere Begejstring end et Haandtryk,
saa nær forene kan to ædle Sjele:
da, Cinthio, naar kunne *vi* adskilles,
hvis Hjerter banked af det samme Blod,
hvis Dage flode ved hinandens Side
til de nedhvirvledes i samme Dyb
af Lidenskab — du Cinthio, for at lide
for mig lyksalig i din Sorg at vide?
Jeg mægter kun dit Offers Værd at fatte.
Jeg kjender Intet, som det kan erstatte.
Mit hele Liv ej værd er en Sekund
af denne Sorg, der zitrer om din Mund.

Cinthio. Den zitrer; thi den nævnede sit Savn,
men stille hen for sig, som tidt jeg gjorde,
naar Minderne jeg komme lod tilorde.
Bevar det, Giulio! (Hvisker.)

Giulio. Himmel! Cenzias Navn! (De gaa.)

Fjerde Scene.

(Hallen i Zanis Pallads. Cornelia og Cenzia i Sörgedragt.)

Cenzia. Tilgiv mig, Søster; mellem mine Taarer
for Carlo Glædens flød for Cinthio.
Du er forsont. O se ham!

Cornelia. (Seende udigjennem Altandören.) Seer jeg ikke
hist paa Kanalen stakkels Carlos Følge
til Padua, og det med Rolighed?
Thi se, just der, hvor Rækken af Gondoler
nu dreje om, jo begge Skurke svæve
i Luften ovenover. Jeg er rolig.
Thi han er hevnet.

Cenzia. Ogsaa du, Cornelia.
Thi Cinthio har lidt.

Cornelia. Hvor haard jeg er,
som siger, at jeg derfor er forsonet.
Det er meer haardt, end om jeg ogsaa meente,
at Hevnen har min Sorg for Carlo dæmpet.
Du burde sørge meer end jeg, hans Søster.
Thi dig han elskede.

Cenzia. Men haded Cinthio.

Cornelia. Han ofred dig sit Had. Han døde da
han vilde frelse ham. Han var forsonet.

Cenzia. Da er han det med Gud.

Cornelia. Jeg føler det.
Det er somom jeg hørte ham at hviske
her i mit Øre gode Ord for Cinthio.
Det ej behøves. Sorg gjør Soning let,
og al Forsoning letter atter Sorgen.

Jeg vil ham see og trykke til mit Hjerte:
han elsker Giulio højt, og du . . .
Cenzia. (Bedende.) Cornelia!
Cornelia. Hvi skjælver du?
Cenzia. Han kommer . . .
Cornelia. Jeg er stærk;
thi jeg fuldbyrde vil mit Soningsværk.
Begyndt i Hjertet, skjønt i Daad det ender,
naar Cinthio faar sin Brud af mine Hænder.
(Cinthio og Giulio komme i prægtig Sörgedragt.)

Femte Scene.

(De Forrige. Cinthio og Giulio.)

Cinthio. (Her til Cenzia; knælende.) Min Frelserinde . . .
Cornelia. Meer end det: din Brud,
hvis falskt jeg ikke tolker Sandhed ud.
Dit Hjerte kjender Giulio; jeg ***Hendes.***
Og Kjærligheden bedst i Noden kjendes.
Cinthio og *Cenzia.* Cornelia! . . .
Cornelia. Naar disse Ord har tonet,
da veed du, at Cornelia er forsonet.
Cinthio. (Bedende.) Min Cenzia! . .
Cornelia. Du bør hans Ømhed tro.
Han har ej fleer end *denne* Giulio.
Men hvis han havde nok En kjær som Denne,
jeg sikrer ikke for hvad kunde hænde.
Thi hænder det, at Elskov gaar for vidt,
det hænder og med Venskab, skjønt ej tidt.
Med Skræk det Sagn hver Paduas Jomfru kjender
om disse to venetianske Venner.
Cenzia. (Givende Cinthio Haanden.) Hvis denne Haand har nogen
Magt dertil,
dem endnu meer jeg sammenbinde vil.
Cornelia. Ej triumferer Kjærlighed forinden
sin Elskers bedste *Ven* er Elskerinden.

Cenzia. Vær Cinthio da hos Giulio! Jeg *da*
beholder ham alene.

Cornelia. (Omfavnende Giulio.) Gjerne, ja!
En bedre Plads jeg veed ej næst min egen
i Giulios Sjel; men end er *min* ej vegen.
Thi Venskab, det paastaar jeg end engang
bør vige Kjærligheden første Rang.

Cenzia. Hvad om af Venskabs Ædelmod vi lærte,
at *det* er Kjærlighedens sande Hjerte?
Det aner mig, jeg tror, at hist af den
kun bliver dette Evige igjen.

(Teppet falder under en fortrolig Grupering.)

Søkadetterne iland.

Lystspil med Sang

i tre Akter.

Personer:

Jagert, dansk-norsk Fregatkaptejn.
Frederik, hans Sön, } Sökadetter.
Edvard, }
Frants, }
Johan Falster, Maanedslöjtnant, forhen Koffardikaptejn.
Christence, hans Forlovede.
Sofie Falster, hans Söster.
Gabriel Jeremias Falster, hans Onkel, Traktör.
Christiane, Traktörens Huusholderske.
Peter, Baadsmand.
En Retsbetjent.
Flere Retsbetjente. — Sösoldater. — Matroser.

Scenen er i en By paa Norges Vestkyst. Tiden mod Slutningen af sidste Krig med England.

Anm. Jagert er 40 Aar, Johan Falster 35, Christence 30, Sofie 18, Gabriel Falster 45 og Christiane 40 Aar.

Förste Act.

Første Scene.

(Gade. Tilhöjre Jeremias Falsters Huus, betegnet ved Karafler, Kridpiber o. s. v. i Vinduerne ved Dören. De tre Kadetter komme syngende og trallende nedad Gaden.)

De tre Kadetter.

Sang.

Iland, iland i Norges Land!
da lystig alle Mand!
Som jaget Fugl paa Træets Kvist
har Sökadetten stakket Frist.
Thi Baadsmandspiben hviner snart:
ombord han maa da i en Fart,
ja i en Pokkers Fart.

Saa lad os da afsted, afsted!
og tage Alting med!
Kaptejn, saalænge da Farvel! (Lette paa Huerne.)
At Hast vi har, Du veed nok selv.
Thi Baadsmandspiben hviner snart,
om Glasset endnu staar der spart,
ombord os i en Fart.

Frederik. Ja, lad staa til, Gutter!

Edvard. Vel nok, Kammerad! Men hvad tænke I Følgen vil blive af, at vi saaledes uden videre have listet os iland?

Frederik. Følgen? Ja det er sandt. Den første tænker jeg vil bli' en lystig Aften, som vi længe have trængt til.

Edvard. Ja men den anden og tredie?

Frederik. Pyt!

Frants. Du har godt ved at snakke, som har Kaptejnen til Papa. Det er ligesaagodt som at have Paven til Fætter.

Frederik. (Griber Begges Hænder.) Et Ord, Kammerader! Ansvaret paa mig! Det har jeg jo lovet jer for Følgets Skyld. Jeg har jo overtalt jer, og jeg skal nok spyle Dækket bagefter.

Edvard. Men, men — det er dog en Helvedes forvoven Streg nu da . . .

Frants. Ja nu da Fienden ventes i Udkik og en Affære kan forestaa. Det kan — nu falder det mig klarere ind, efter at det er gjort — ja det kan blive os til evig Skam.

Frederik. Den kan vi ved første Lejlighed — kanske imorgen — vaske af os i engelsk Blod. Naar vi da bedække os med Ære, er den lille Fejl i Kursen forglemt. Derfor munter nu, Gutter! Men oprigtigt talt, saa *maatte* jeg iland. Her er en liden Dame i Farvandet . .

Frants. Aha!

Edvard. Det gjelder.

Frederik. . . En allerkjæreste liden Pige, der trækker, kan I tro.

Edvard. Som vi sa': først dig iland, og os med dig.

Frederik. Til Løn skal I faa se min lille Sofie og en Flaske Viin ovenpaa. Det er et Bekjendtskab — ja meer end det — siden vi sidst laa her; og siig mig nu, I betænksomme, vakre unge Mennesker, om jeg vel under slige Omstændigheder kunde som Kavaleer undlade at gribe Lejligheden ved Haarene? Maatte jeg ikke vove Alt for at se min Kjæreste — thi, mellem os, det er hun — endnu en Gang, som let kan blive den sidste?

Edvard og *Frants.* Jo vist, jo vist!

Frederik. Saa lad os leve i Aften! Imorgen er det uvist.

Edvard. For letter dog vel ikke Fregatten?

Frants. Gudsdød, skulde den lette i Aften!

Frederik. Ej! nej! Kanonbaadene række Pokker ikke frem, og derpaa beror det. Kaptejnen skal have sine Efterretninger om Engelskmanden med dem.

Edvard. Kaptejnen . . Holloj! Se agter ud!

Frants. Der kommer han — den Onde tordne mig — oppe i Gaden.

Frederik. Lyslevende. Gutter! Fald af!

Edvard. Alle Klude til!

Frants. Lænds nedover her! (De ile ind i et Stræde tilvenstre; Kaptejnen og Peter Baadsmand komme nedover Gaden; men dreje af til höjre.)

Anden Scene.

(Christence i Sörgedragt, og Sofie kommer ud fra Falsters. De ere itrukne som til at gaa ud.)

Christence. — — Nej, kjære Sofie, mod Samvittighedens Grunde maa Følelsen tie med sine. Og her handler jeg efter begge. I sex Aar har jeg ikke havt den allerringeste Efterretning, der kunde vække Tvivl om den første sorgelige, saa nu mit Haab er aldeles ude. Din Broder, min elskelige Johan, er borte. Og at han anede, hvad der vilde ske — at vor Afsked vilde blive evig for denne Verden — o, at jeg ikke i Smertens Øjeblik begreb det, da han ved sin Udfart testamenterede mig sit hele Tilgodehavende hos Priseretten! Jeg har nu faaet Opgjøret, der lyder paa 6000 Daler: men som Gud bevare mig fra at beholde. De høre Dig, hans forladte eneste Søster, til; de ere din retmæssige Arvedeel.

Sofie. (Bedrövet og ömt.) Christence! . Min Broders Vilje . . .

Christence. Mit Barn, lad os ile med at faa denne Sag nu strax i Rigtighed. Derfor har jeg jo forladt Kjøbenhavn, og søgt dig op her hos din Onkel, før jeg tager over til mine Slægtninge i Vestindien, hvor jeg ikke vil trænge.

Duet.

Christence.

I mit Bryst,
hvor lyst
var mit Haab i Ungdoms Dage!
Men det svandt
som Tant;
Savnets Saar er kun tilbage.
Alt forgaar,
kun mit Saar
til Graven vil ledsage.

Dödens Stund
af min Mund
först vil kysse bort min Klage.

Sofie.

I mit Bryst,
hvor lyst
er mit Haab i Ungdoms Dage!
Ej det svandt
som Tant.
Jeg en Ed af det vil tage.
Alt forgaar
ogsaa Saar,
som Hjertet har tilbage.
Bedre Tid
kommer blid,
kysser bort i Smiil din Klage.

(De begynde Sangen igjen, men *Christence* afbryder den strax med:) Tys! lad os ile. Der ere de igjen.

Sofie. Hvem, bedste Christence?

Christence. De støjende Søkadetter, jeg saa fra Vinduet. Muntre Søfolk minde mig om Johan. Derfor, kom!

Sofie. O, Søkadetter? (Afsides.) Mon Frederik skulde .? (Höjt.) Bi, Christence! søde Christence, lad mig se!

Christence. Nej kom, Barn, kom!

(Gaa ind ad Strædet tilhöjre.)

Tredie Scene.

(Sökadetterne komme frem igjen af Strædet tilvenstre.)

Frants. Ingen Krydsere mere i Farvandet.

Edvard. De fik os nok ikke i Kikkerten.

Frederik. Men jeg fik min Sofie i min.

Frants. Og jeg en Flaske med Seddel og Lak paa i et Vindu. Se her bare! (Peger paa Falsters Huus.)

Frederik. Ja netop der. Ind nu, Gutter, at faa Noget at leve af.

Sang.

Frants.

Jeg veed et Huus . .

Frederik.

Jeg kjender det . .

Edvard.

Gesvindt kun ind i det!

Frants.

Der paa Kredit man lever flot;
thi Verten er en Patriot.

Alle Tre.

Gesvindt! thi Piben hviner snart,
om Glasset endnu staar der spart,
ombord os i en Fart.

Frants. (Idet de ville gaa ind.) Der er de gal' i mig, igjen.
Edvard. Herind! herind!
Frederik. Just netop. (Smutte ind til Falsters.)

Fjerde Scene.

(Kaptejn Jagert. Johan Falster i civil Dragt. Peter Baadsmand.)

Kaptejnen — — Saa dem? Jo min Sjel saa jeg dem, de Helvedes Kroppe! Men tror Frederik, fordi han er Kaptejnens Søn, at han . . Nu da skal jeg min Salighed tyde ham Artiklerne.

Johan Falster. Ombord vare de dog, da vi gik iland.

Kaptejnen. Det saa jeg med. De stode ved Rælingen med Hovederne sammen. Men nu ere mine Øjne iland. Hvad griner han ad, Baadsmand?

Peter. Ha, jeg tænker som saa, Hr. Kaptejn: der er Luvart og der er Læ.

Kaptejnen. Der hører du, Falster. De Karnaljer ere entrede nedad den ene Side, mens vi gik i Giggen paa den anden. Men hvor Fanden ere de blevne af?

Peter. Jeg tænker som saa, Hr. Kaptejn: Øjne har jeg

som den bedste Dollands Dag- og Natkikkert. Her omtrent gik de overslag, og plat rumskjøds nedad dette Stræde.

(Viser tilvenstre.)

Kaptejnen. Efter dem, Baadsmand! Hal dem ind og bring dem op! Men hold dig stot, Peter! midt i Gaden for Kjelderhalsenes Skyld.

Peter. (Tagende til Hatten.) Stot skal være, Hr. Kaptejn. (Drivende af.) Holloj! Tænker som saa: nu fange vi Maager og Terner med Hænderne.

Kaptejnen. (Gribende Johan Falsters Haand.) Lad den Fugl flyve! Jeg vil ikke bryde mig om de Drenge, blot jeg kan beholde dig ombord. Du seer, jeg behøver Officerer der; og saalænge maa du blive der, til jeg kan faa dig vel ned til Danmark, hvor din trofaste Kjæreste idetmindste levede for ikke mange Uger siden.

Johan Falster. Nu har jeg Efterretning om, at min Christence er taget derfra — sandsynligviis med en Konvoj til Vestindien, hvor hun har Paarørende. Der agter jeg at opsøge hende.

Kaptejnen. Ret, min Ven! Men nu bliver du for det Første hos mig. Kommandøen gjør i saadanne Tider ingen Vanskelighed med Patentet. Og saa ud til ham derude ved Skjærene! Det vil friske lidt paa Prisonkuløren.

Johan Falster. Aarelang Længsel har samme Farve, Jagert; men friskes neppe uden ved eet Middel.

Kaptejnen. Vi ville forsøge, om ikke Kanonrøgen . .

Johan Falster. Det er Graat i Graat.

Kaptejnen. Men, for Fanden, disse Krabater . . Og det netop i et saadant Øjeblik! Er du kjendt i denne By, Falster?

Johan Falster. Ikke det mindste.

Kaptejnen. Jeg heller ikke, siden jeg var lidet iland, da vi laa her sidst. Men jeg stoler paa Peter, og lad os saa gaa og faa dit Patent i Orden. (Gaa.)

Femte Scene.

(Sal hos Falster. Man hörer det banker. Da Ingen er tilstede, stikker endelig Jermias Falster sit Hoved indad Dören. Han bærer Paryk med Pidsk, en gammeldags brunagtig Kjole, en opkiltret Serviet om Livet, og har en stor Blomsterbuket i Haanden.)

Jeremias Falster. Hvad? Jomfru Christence ikke tilstede? Og jeg gjør mig til Nar med at banke, jeg som er Herre i mit Huus? Nu ja, saa er s'gu nok de sex Tusind tilstede; og det er nu vel dem, du gaar efter, Gabriel Jeremias. Hvem der kunde faa see det Dokument. (Banker paa en Komode.) Her ligger det velsignede Papir bestemt, og derfor faar jeg vel sætte Buketten her (Sætter den i et Glas paa Komoden), for at den kan melde, at jeg dog har været her for at faa Svar, som forlangt, paa mit velstilede Frierbrev. Jo jo, *sex* tusinde Rigsdaler i gode Penge ere s'gu nok værdt at fri til, skulde Jeremias Falster mene.

Sang.

Folk maa sige, hvad de vil,
Jeg siger: Penge, Penge!
Lægge blot en Skilling til
gjör mig munter længe.
Alle sig bukke for Manden med Grunker,
modig og æret paa Gaden han strunker,
klapper sin Mave, og sukker et Ak
over alskens Tiggerpak.

Men at Jomfruen er gaaen ud uden først at svare paa mit Brev? Dog hvem veed, om der ikke ligger et Svar her i den øverste Skuffe med Skriveindretningen i? Hun sad her ista, da jeg kikkede igjennem Noglehullet; og hvem der nu bare . . Jo jo, den gaar (Aabner Skuffen.) Aha! Ej! ej! En Pakke Kjærlighedsbreve, gule af Ælde og brustne af Gjennemlæsning, ombundne med et sort Silkebaand! Men mit er ikke deriblandt. Nej ikke Spor af det. Saa gid jeg kunde bruge dette Gods til Fidibusser, hvortil der ikke gaar saalidet Papir baade paa Billarden og i Harmoniens Klubværelse! Men maaske i et af de andre Gjemmer? At søge Svar paa sit eget Brev er dog vel intet Uærligt for en ærlig Mand, skulde Jeremias Falster mene . . .

(Söger i Gjemmerne. Christiane med en Stövekost standser forbauset i Dören.)

Sjette Scene.

(Jeremias Falster. Christiane.)

Christiane. Naa du min Himmel og udstrakte Befæstning! Hvad maa jeg ikke see i denne inderlig fordærvede Verden? Jeremias! Jeremias!

Jeremias Falster. (Slaaende Skuffen i og vendende sig om med Hænderne i Siden.) Nu, hvad saa? Er jeg ikke Herre i mit eget Huus? Maa jeg ikke see mig om i mit eget Huus? Kjender du ikke Jeremias? . .

Christiane. Aajo partu! Men saa du vil tage mig saa? Paa den Fod? O du Erke-Karnali, som snuser om i vildfremmede Jomfruers inderlig fortrolige Gjemmer. Jeg vilde bare ønske, at den kjøbenhavnske Mammesæle var kommen selv og ikke jeg, inderlig troskyldige Pigebarn, og havde grebet dig i din rare Gjerning.

Jeremias Falster. (Forlegen.) Søde Christiane-Mor, seer du, det var . . seer du . .

Christiane. Aa ja jeg seer nok hvad det er: Utroskab, inderlig himmelraabende Utroskab! Maaskee hverken meer eller mindre, end et formeentlig forlovet Rannevaus?

Jeremias Falster. Ja seer du, netop som, seer du . . . saa kom du strax til, Christiane-Mor, saa fabrikol, som man siger.

Christiane. Strax til? Jo du har gaaet strax til! Jeremias, betydelige Afskum! se paa mig! Tor du see paa mig, see mig i Øjnene? Har du ikke lovet mig, hvad du veed? Har jeg ikke dine græsseligste Lofter, ja Eder og Forbandelser over det inderligste Ægteskabsbaand? Hvad? har jeg ikke? Svar mig nu pertentlig og partu!

Jeremias Falster. Naa naa! det er blot Løbedagene, Christiane, blot Løbedagene.

Christiane. Løbedagene? Rigtigt! himmelraabende rigtigt! Du vil løbe fra mig i disse Dage, siden den kjøbenhavnske Mammesæle kom herop, som en inderlig troløs Kjæreste. Hører du det, Jeremias?

Jeremias Falster. Jeg mener, Løbedagene ere ikke ude endnu imellem os To; men saa kommer Honoreringen. (Afsides.)

Eller Protesten. (Höjt.) Men vær nu snil igjen, Christiane-Mor, skal vi have vor Frantsfuus igjen iaften.

Christiane. Saa? Endelig engang siden den kjøbenhavnske formeentlige Mammesæle, eller hvad hun er, kom her i Huset. Siden har du rigtig været saa rar, Jeremias, saa inderlig rar. Ikke fuser du og ikke — noksagt; snart brister jeg, og da veed jeg nok, hvad jeg gjør. Jeg er ikke saa indpaa. Jeg veed nok, hvad jeg har.

Jeremias Falster. (Afsides.) Nu skal jeg nok faa hende blid, naar hun taler om, hvad hun har paa Kistebunden. (Höjt.) Guds Velsignelse, Christiane, maa blive i Huset. Var det ikke Ellevehundrede?

Christiane. Jo skulde jeg tro og lidt til; baade Dit og Dat.

Jeremias Falster. Ja, hvad jeg har sagt det staar . .

Christiane. Torde jeg bare fæste nogen inderlig fast Tro til dig, du formeentlig kjære Skarn. Men, nej! ikke saalænge denne kjøbenhavnske Mammesæle eller Dikkedare, eller hvad hun er, gaar her ud og ind. For en halv Time siden hedte det; „Sofie, er du færdig? Sofie, glem ikke Parasollen? Christiane, hvor ere mine Handsker?“ Sofie mig der, og Christiane mig her, som om det var til en heel Rejse, og nu ere de her alt igjen, skulde jeg tro.

Jeremias Falster. (Ivrig.) Gesvindt da, saa alt kan være probert og net til de komme.

Christiane. Ja med Følge skulde jeg tro. Tvi!

Jeremias Falster. Med Følge?

Christiane. Ikke med mindre end tre inderlige Søofficierer, skulde jeg tro.

Jeremias Falster. Ej, ej! Noget at fortjene . . Gesvindt da.

Christiane. Ja, de begyndte himmelraabende højt, skulde jeg tro.

Jeremias Falster. Og saa gi'r du dig til her, Christiane? Dog kanskee de ville spise her paa Salen; og støv derfor op lidt her. Bare jeg selv er prober nok. Se efter lidt. (Vendende Ryggen til.)

Christiane. Jeremias, Jeremias! Er det nu for denne kjøbenhavnske Mammesæle?

Jeremias Falster. For Følgets Skyld. Hvem kan vide . . Bare gesvindt!

Christiane. Ja det skal du faa mig til at tro, du pertentlige Hykler! Nej, nej! skulde jeg børste dig, skulde det være med denne.

(Viser Kosten frem idet Falster gaar, og begynder at feje; men holder strax op.)

Syvende Scene.

Christiane. (Alene.) Uf! at feje og stadse op for Slige! slige fremmede Mammesæler, der kommer herop ligesom andre Krager, som om vi ikke havde nok med os selv i denne Krigens Tid! Nej, vil man barestens see! En Blomsterbokætte, stor som en Sopelime, har den gamle Abekat sat her paa Mammesælens Komode. Sikke inderlige Kunster! (Kaster Buketten ud af Vinduet.) Men jeg behover nok ogsaa Kunster for at holde ham fast saa inderlig glat han er. Det er ikke længer som i gamle Dage, det skjønner jeg nok partu. Men bi lidt, skal du faa see Indsiden af det gamle Skind, som han kaldte mig, da han kom saa inderlig fyrig hjem fra Harmonien; og saa ud af Huset baade med Jomfru Sisken og Jomfru Lisken, Jomfru her og Jomfru der! Og det partu ligesom jeg fejer denne Papperlok. — — (Hun tager en Papirslimmel op.) Ej! ej! det er jo Jermiasses egen formeentlige Haand! og — o du Himmel! Stumpen af et inderlig ordentligt Frierbrev. (Læser.) „Alt siden — Jomfruens gode Egenskaber — dele Formue og Hjerte — passelig og christsommelig Alder — derfor vover at haabe — dybeste Kjærlighed — ikke vente paa Svar, men endnu i denne velsignede Dag — dydzirede Jomfru Christ — —“. Jomfru Christ — men ikke et Bogstav mere. Men det kunde jo inderlig gjerne være til mig; altsaa Christ—iane. Eller — o du tilbørlige Uhyre! — til Mammesælen; altsaa Christ—ence. Og saa bliver der da heller Intet af denne Gang.

Sang.

Lad mig nu see! lad mig nu see! Först en Kandidat.
Han stjal et Kys, mit förste Kys, löb saa med den Skat.

Saa Skræddermesteren, Styrmanden, Inspektören.
Saa Lieutenanten med Flere, og nu tilsidst Traktören.
Fra Aar og Aar til Aar
bedraget af dem Alle,
jeg mig kun Döden spaar,
og lader Haabet falde.
Sidste Frier rækker snart mig ud sin Knokkelhaand,
og fængsler mig med sine Baand — ulöselige Baand!
Det gyser i min Sjel,
saa tidt jeg derpaa tænker.
Kom heller, Gabriel,
med Hymens tyngste Lænker!
Denne Angest i min Sjel
du volder, Gabriel.

Saa er mig spaa'd: gift eller död, og i dette Aar.
Saa er mig spaa'd af en Madam, som sin Kunst forstaar.
Om ingen trofast Mand — o Skjæbne! blev mig givet,
skal jeg Uskyldige da derfor miste Livet?
Om ikke gift i Aar,
bli' Dödsens för det næste,
med fjorten Hjertesaar,
og hvad jeg har tilbedste?
Gabriel, o frels da mig, og lad mig ikke faa
skumle Grav til Brudeseng om end med Roser paa!
Det gyser i min Sjel,
saa tidt jeg derpaa tænker.
Kom heller, Gabriel,
med Hymens tyngste Lænker!
Tag den Angst af min Sjel,
o grumme Gabriel!
Frels mig! frels mig! frels mig! frels mig!

(Her ud.)

Ottende Scene.

Jeremias Falster. (Kommer ind.) Naa, Gudskelov, at de Herrer kom tilbords, saa Rennevuet kan foregaa her i al Rolighed; og Gudskelov, at den gamle Plageaand finder större Fornøjelse i at glo paa de tre lystige Fættere, end i at lure paa mig. Men, hvor Pokkeren har hun gjort af mine dejlige Blomster, som nu skulde tale for mig, om min egen Tunge

kommer istaa? At hun er jaloux, veed jeg nok; men at hun skulde vove at smide dem ud, som hun ganske vist har gjort? Gabriel Jeremias! det maa have en Ende med det Herskab, ellers bliver du ikke længer Herre i dit Huus. Hun maa selv smides ud, saasnart Tingen er paa det Rene med Jomfru Christence. Og dermed har det vel ingen Nød, siden hun selv har stevnet mig hid. Det er afgjort . . .

(Christence kommer.)

Niende Scene.

(Jeremias Falster. Christence.)

Christence. Ja det er afgjort, Hr. Falster.

Jeremias Falster. Det kunde jeg begribe, kjæreste Jomfru. Saamegen Kjærlighed kunde ikke blive ubesvaret. Men dette velsignede Svar paa mit ømme Frierbrev maa jeg høre paa mine Knæ; thi mine Been, med Tugt at melde, skjælve under mig. (Knæler.)

Christence. Rejs dem. Det sømmer sig ikke for en Mand i deres Alder. Og behag at see!

(Rækker ham et Dokument.)

Jeremias Falster. (Tagende Brillerne frem.) Aha! deres skriftlige Svar, dyrebareste Jomfru? Det holder jeg med. Saa har man Noget at holde sig til . .

Christence. Ogsaa det: mit skriftlige Svar. Idetmindste vil dette Papir gjøre videre Svar overflødigt. Det var min Beslutning, og nu er det afgjort.

Jeremias Falster. Afgjort? Ja afgjort er det, at min kjære Brodersøn Johan forlængst er død og borte, men at Gabriel Jeremias Falster derimod er ganske levende, og sidder i gode Kaar, at han netop er Mand for den Saliges saaatsige efterladte Enke eller Jomfru-Enke, at han netop er bleven saa godt som ti Aar yngre af den reneste og pureste Kjærlighed til dem, dydzirede Jomfru.

Christence. Men behag dog at see. Det vil, haaber jeg, spare Dem for videre Knælen.

Jeremias Falster, (Sætter Brillerne paa.) Hva — hvad seer

jeg? Sex Tusind — ja saameget vidste jeg der var — sex Tusind — transporteret til Deres — (Seer med opskudte Briller paa hende.) Er Jomfruen rasende? — om Forladelse! — til Sofie, til Søsteren af den Eventyrer og Vagabond, min Brodersøn, man maa saa sige, hvad man vil . .

Christence. Herre, fornærm ikke en ædel Mand i hans Grav. Det var min Pligt, en Pligt ogsaa imod ham.

Jeremias Falster. Visvas! Pligt! Dumhed! Galskab! Men der seer man, hvor meget Fruentimmerne trænge til en fornuftig Mand til at styre dem i deres Daarskaber. Men nu betakker jeg mig; for seer Jomfruen, enhver Ting har idetmindste to Sider at sees fra. Men om Jomfruen nu, ligesom jeg ogsaa faar noget Andet at tænke paa, vilde tænke paa . . . efter hvad der er passeret, seer De . .

Christence. Ogsaa det er afgjort, Hr. Falster. Der er tænkt paa et andet Opholdssted.

Jeremias Falster. Ja paa — havde jeg nær sagt — Fanden ivold!

Christence. Tjenerinde. (Gaar.)

Tiende Scene.

Jeremias Falster. (Alene.) Tjenerinde? Hahaha! Dumhedens, Stolthedens, Tiggefærdighedens, Dydens, Pligtens, og inderlig gammelt Jomfruskabs Tjenerinde! Det er til at blive rasende over: Sex tusind Daler i gode Penge kastede bort som hule Nødder. Jeg har aldrig hørt Magen. Kunde nu ikke den anden lille Taske have boet hos os, og gjort Nytte for sig? Ogsaa den prægtige Lejlighed til at blive Christiane kvit, for den Jomfru synes skam at have Been i Næsen. Ak, mit Huus kunde være bleven som et Duerede. Men nu maa jeg dog være glad ved, at jeg fik Øjnene op; thi der kunde jeg være kommen net til, om hun havde taget mine søde Ord for god Fisk, tiet stille med sin dumme Streg, og slaaet til; da er dog det gamle Huustrold bedre med sine elleve Hundrede og derover. Eller — o Gabriel, Gabriel Jeremias! hvor

er du henne med din Eftertanke? Det er jo soleklart, at jeg har at holde mig til de sex Tusind, til den Haand, hvori de nu befinde sig. Og Sofie er jo af Familjen, og har nydt Godt i mit Huus som et fattigt Barn, saa jeg skulde tro, jeg er nærmest. Og i hvilket straalende Lys vil jeg ikke staa, dersom jeg frier, medens hun tror, hun ikke er rigere end sin Synaal. Men da maa jeg bitterdød skynde mig. Bare ikke den Helvedes Christiane . . .

(Idet han vender sig, stöder han lige paa Christiane, som imidlertid er kommen ind.)

Ellevte Scene.

(Jeremias F. Christiane.)

Sang.

Christiane. (Med Hænderne i Siden.)
Staar du her og bagtaler mig?

Jeremias F. (Forvirret.)
Jeg tale bag — bagtale dig?

Christiane.
Jeg hörte nok dit grove Sprog.

Jeremias F.
Det var jo kun en Monolog.

Christiane.
Hvad er en Monolog?
Kan jeg paa Sligt bli' klog?

Jeremias F.
Det er at snakke Noget
hen for sig selv, hen for sig selv.

Christiane.
Ej! Altsaa Væv i Taaget?
Inderlig vel, inderlig vel!

Jeremias F.
Hvad jeg har sagt, jeg bryder ej.
Tillad mig nu at gaa min Vej!

Christiane.
Mit christne Navn det banded du.
Mit Haar sig rejse maa endnu.
Gabriel! var det peent?
Har jeg vel Sligt fortjent?

Jeremias F.
Det skal du ikke endse;
har mig fortalt, har mig fortalt.
Jeg vilde sagt: Christence.
Se det var Alt! Var det saa galt?

Ja ret denne Helvedes Christence, som er kommen her, og ligger ind paa mig.

Christiane. Naar du taler saa, vil jeg partu tro, at jeg denne Gang gjør dig tilbørlig Uret. Men hvem meente du da med denne? (Viser ham Papirlappen.)

Jeremias F. Tys! lad see! (Afsides.) Saasandt jeg lever en Rest af mit eget Brev til Jomfru . . .

Christiane. Hvorfor saa inderlig Tys, Gabriel Jeremias? Nej, siig kun partu, hvem du har meent med dette C—h—r—i-s—t— Christ? Men vær nu betydelig oprigtig.

Jeremias F. (Kjelen.) Hvem skulde jeg mene med dette Udkast uden dig Christiane? (Afsides.) Se mig til den Mamsel! Hun har brugt mit Brev til at krølle sit Haar med.

Christiane. Se paa mig! Er det pertentlig og partu sagt?

Jeremias F. Det er jo skrevet desmere. (Kysser hende.) Naa, vil du nu tro mig.

Christiane. Ja nu er jeg som et Solskin igjen. Og du var tro, Jeremias; og der er altsaa ikke Noget imellem Dig og denne snerpede Mammesæle?

Jeremias F. Ikke saa meget som saa (Stryger Haand over Haand.) Nej saa min Sjel og Salighed! Nu svor Jeremias . .

Christiane. Det var ligesom en Steen, der lettedes fra mit Bryst, og jeg vil holde af denne inderlige Lap Papir, som af et afbrækket Dukatstykke. Men hvorfor vilde du partu skrive mig til i en saa gammel Sag mellem os, Jeremias, da du dog hver Dag kan tale med mig saa inderlig fortrolig? Hvad svarer du mig paa det, Guldet mit?

Jeremias F. Jo seer du, har du ikke hørt Tale om Kjærlighedens Fantasier, Christiane? Jeg tænkte mig dig nemlig Pokker i Vold langt borte, og hvorledes jeg da vilde expektorere mig; men saa har Mammesellen faaet fat paa Udkastet, og gjort Papillotter deraf.

Christiane. En inderlig græsselig Fornærmelse mod os,

Jeremias! Papperlokker af dit Brev til mig? af *mit* Brev? Hun saa dog mit klare christelige Navn og din betydelige Omhed, og havde ikke mere inderlig Delikatæse end som saa — Men nu, skal hun endnu blive i Huset?

Jeremias F. Vist ikke, nej; det er afgjort, som hun — nej, vilde jeg sige, som du siger. Men lad mig nu være alene; jeg har noget Vigtigt at tænke paa.

Christiane. Kan jeg forlade dig nu saa partu, da du har været saa græsselig inderlig som du i lang Tid ikke har været, Jeremiassen min?

Jeremias F. Du maa. Pas paa de tre Kadetter dernede, at de ikke absentere sig uden Klarering, seer du.

Christiane. Der er blot To af dem nede paa Billarden; den Tredie, en inderlig vakker liden Søofficeer, er fulgt herind i Sideværelset med Mammesælen og Jomfru Sofie.

Jeremias F. Slip mig, siger jeg, og gaa! Det er desperat.

Christiane. Ih, Gud inderlig bevare mig, hvilken græsselig Ivrighed der kom over dig nu? Og med slig Hast?

Jeremias F. Du burde med have Hast. Du hører jo det banker i Billardstuen, som om Fanden var løs. Staar du ikke paa mit Bedste, Christiane, saa . . .

Christiane. Nu hører jeg det. Det er disse hersens Fyrer, som vel ville have mere partu.

Jeremias F. Saa gaa bare, saa gaa! (Förer hende til Dören.)

Christiane. Skal jeg lade dem faa paa Kredit disse hersens . . .

Jeremias F. Aa ja, bare gaa!

Christiane. (Venligt nikkende i Dören.) Farvel da saalænge, Gabriel-Jeremiassen min! Men er du ikke bange for mig nede imellem disse inderlige Fyrer?

Jeremias F. Det var noget at være ræd for. Aa nej! Men hør (Det banker nedenunder.) Husets Kredit gaar tilgrunde.

Christiane. (Hende ud.) Strax! strax!

Tolvte Scene.

Jeremias Falster. (Alene.) Se saa! en Søkadet inde hos Sofie? Det er just Folk for Piger i hendes Alder og af hendes Gemyt, saa jeg nok maa skynde mig. Og Sligt tillader denne adstadige Pertentlighed, Jomfru Christence? Jo man kan nok se den kjøbenhavnske Opdragelse, skulde jeg tro. Men om Forladelse, om der nu kom en liden Kjelke ivejen? Og Sofie har endnu ikke været ulydig, og foruden at jeg er Herre i mit Huus, seer jeg nu vel ikke saa ilde ud endda. (Spejlende sig.) Ungdommelig vel ikke; men de brune malicieske Øjne har jeg dog beholdt, og fyrigt slaar mit Hjerte, som om det skulde slaa et Slag for hver Daler af de sex Tusind i Minutet.

Sang.

Lidt skimmelhaaret
gjör ingen Skade.
God Frugt bli'r baaret
af blege Blade.
Det leder heller
de Skjönnes Tanke
paa disse Blanke
der i min Kjelder.
Man veed, naa'r Andre
kun bære Uld,
kan jeg forandre
hvert Haar til Guld.

I Rynker dybe,
der om min Næse
som Orme krybe,
kan man jo læse,
skjönt lidt figurligt,
blot Gjeldsbeviser,
og dem man priser
da höjst naturligt.
Tidt Navnetrækket
paa sligt Papir
har Elskov vækket
hos Kjönnets Ziir.

I Plydses Buxer
og i min Brune
blandt Gadefuxer

jeg gjör Fortune.
Thi Jeremias
kan i sin Fikke
det Secum stikke,
som mangled Bias:
en Pung, skjönt skiden
og gjort af Skind;
men Amor i den
er kröben ind.

Blot Christence ikke allerede har sagt hende, hvor riig hun er bleven. Thi der er ingen Bejler som Ædelmodighed, og ædelmodigt maa det dog vist synes af mig at tage det forladte Barn, for noget andet er hun dog ikke. Altsaa, Jeremias! Frisk Courage! (Banker paa Dören.) Sofie! lille Sofie!

Trettende Scene.

Jeremias Falster. Sofie. (Kommer fra Sideværelset.)

Sofie. (I Dören.) Strax! Frederik! strax!

Jeremias Falster. (Blid.) Hvad er det for en Frederik, søde Barn?

Sofie. O! en Bekjendt. Christence og jeg have Selskab derinde, og han foretrækker vort endog for sine Kammeraders. De spille Billard nedenunder.

Jeremias F. Du har Selskab siger du? Dog er du saa alene i Verden. Nu! kom kuns nærmere til din kjære Onkel, mit Barn. Jeg har noget Vigtigt at tale med dig om — om din Fremtid seer du . . .

Sofie. Onkel! Jeg frygter det bliver for langvarigt. Frederik har Hastværk.

Jeremias F. Fanden ivold med den Frederik! Hør, Barn! —

Sofie. Det var smukt sagt, Onkel.

Jeremias F. Nu nu, ikke saa ilde meent af din gode Onkel. Seer Du, Barn, du er nu kommen til mig ligesom Ruth til sin Slægtning Boas, og ligesom han den retskafne brave Mand . . . Nu, Barn, du seer paa mig med saa store Øjne? Ja se du kun! se paa mine! se de ikke paa dig med den pureste Ømhed?

Sofie. Slip mig, Onkel! Frederik bliver utaalmodig.

Jeremias F. Seer du, du er en fattig Pige, en meget fattig, saavidt jeg veed; og forladt er du, dersom du ikke havde mig. Men jeg har for os Begge.

Sang.

Du kjender nok den röde Skjænk,
hvor Sölvet paraderer;
og hvert Guds skabte Aar — betænk! —
sig Rækkerne forflerer.
I Kisten, som i Gangen staar,
der ligger mangt et Dynevaar.
Deri sig blind af Lyst, om hun fik Lov at kige,
kan vel se, kan vel se saamangen Pige.

Og Kassen med de stærke Baand —
oho! du skulde kjende.
Der bor Aladdins Kjæmpeaand,
hvis Magt har ingen Ende.
Ej gives Ting paa viden Jord,
som han ej skaffer paa et Ord.
Thi Mammon er den Gud, som over Alting byder,
selv ofte over Mænds og Kvinders Dyder.

Sofie.

Dog gives der en oprörsk Ting,
den er — en Piges Hjerte.

Jeremias Falster.

Visvas! Kun af romanske Sving
du slige Griller lærte.
Sofie vær dog ingen Nar! Fornuften hör!

Sofie.

Det er jo netop, hvad jeg gjör — — —

(Afbrydes af Frederik, som fra Sidedören af raaber: „Sofie kom dog", hvorpaa hun iler ind.)

Jeremias F. (Ilende efter, men maa standse ved den lukkede Dör.) Hvad? Nej det er for grovt. Er jeg ikke Herre i mit eget Huus? Er jeg ikke Herre i mit eget Huus? Nu du Naadsens, hvor de støje der nedenunder! Ja bi mine Herrer! Og bi du! (Truende mod Dören.) Jeremias Falster skal vide at handle, hvor sex Tusind i gode Penge staa paa Spil.

(Iler ud af Dören i Baggrunden.)

Anden Act.

Første Scene.

(Samme Scene. Jeremias Falster kommende först indad Dören i Baggrunden. Strax bag ham Frants og Edvard, noget overgivne. Kort efter Frederik og Sofie. Siden Christiane.)

Jeremias F. Nej, dernede var det reent galt. Men nu! skal der nu gastereres her? Ja vær saa god, mine Herrer! vær saa god, skjønt Lokalet er dyrt, for det er kun for „Harmonien“ og Honoratiores, skal jeg sige . . .

Frants. Holloj, Frederik? Er du her forstukket, saa kom frem. Holloj! Var det ikke her, Hr. Vært? Aha!

(Frederik kommer ind fra Sideværelset med Sofie.)

Frederik. Mine Venner! Min Sofie!

Jeremias F. ***Min***? Vil man bare høre!

Frederik. Paa en ypperlig Ankerplads, som I se.

Jeremias F. (Afsides.) Gid du laa paa Havsens Bund, du! Han er den fineste, men den værste af dem alle Tre. Drikker mindst; men . . (Til Sofie.) Sofie! mars ind med dig!

Frederik. Hvad er det for en Tone, Manneke? Nej, ikke paa den Boug.

Jeremias F. Reent ud! Ikke Huus over Hovedet mere her! Skjønner I det? Jeg er Herren i mit Huus.

(Sökadetterne skoggerlee.)

Edvard. Ja saa, Mand! I vil ikke huse os? Ikke os, der ere Landets Venner, medens I huser et vakkert Kløverblad af dets værste Fiender?

Frants. Ja veed I vel, at I som en Ikkepatriot, eller rettere som en Landsforræder, burde arresteres i jert eget Huus?

Edvard. Kattes.

Frants. Kjølhales.

Edvard. Hænges i Raanokken.

Jeremias F. Ih, Gud bevare mig! Jeg? Jeg Jeremias Falster. Sektionschef for Kystværnet? Jeg?

Frants. Jo vi kjende jer Tænkemaade. Opdagede vi ikke baade Nelson, Home, Popham og Hyde Parker paa jer Væg, men hverken Kongen, eller Tordenskjold, eller Jessen, eller Steen Bille, medens vi gik omkring og gloede paa Kobberstykkerne, før vi rigtig begyndte at puffe.

Jeremias F. Hvad? Puffe?

Edvard. Ja jeg skal sige jer, Nelson døde for en Champagneprop.

Jeremias F. Au, au! min næsteneste Flaske. Men den skal blive dyr, kunne I tro, for den var gjemt til et vist Tilfælde, skal jeg sige.

Edvard. Og Hyde Parker faldt ved et vist Tilfælde.

Frants. Sir Popham med.

Frederik. Behag at sætte paa Regning!

Jeremias F. Skal saa gjøre, skal saa gjøre. Men der seer du, hvordan de ere, Sofie: Rasebasser af værste Sort. Gjør derfor nu som din kjære Onkel vil: gaa paa dit Værelse, Barn, og lad mig styre med dem alene.

Sofie. O, Onkel! jeg er slet ikke bange for dem. Frederik — han der — kjender jeg, og de Andre ere hans Venner.

Jeremias F. Venner? Frederik? Hvad er det for Tale, Barn? Jeg vil nødig være dig imod, kjæreste lille Sofie; men ved den øverste Gud skulle de Krabater betale mig al denne Ærgrelse, som næsten lader mig faa et Tilfælde; eller ogsaa strax afsted.

Frants. Om en Stund ja. Men nu faa vi jo Fortæringen op her. Der er et Glas Champagne til dig og din Veninde, Frederik!

Edvard. Og her maa vi netop være. Nedenunder er ikke sikkert længer. Peter Baadsmand kom nyssens laverende opad Gaden, og blev staaende udenfor og glo paa de røde og hvide Karafler i Vinduet.

Frants. Han blev vist forlibt i dem, fordi de bære Flaggets Farver.

Edvard. For deres egen Skyld, Frants . .

Frants. Gudsdød! da er der at frygte for, at han ikke

staar sig, men klemmer ind. Derfor Døren til, saasnart Fæstningen er provianteret.

(Christiane viser sig i Dören med en Oppakning paa en Presenteerbakke.)

Edvard. Der er Madamen! (Karesserende.) Velkommen elskværdigste Madam!

Christiane. Hører du det, Jeremias? Her kan du lære. (Sætter fra sig.)

Edvard. Hun har saamen været os en Moder dernede med Beefsteg, Porter og Portviin m. m.

Christiane. (Afsides.) Den inderlige Fyr, det er partu den artigste og sødeste af dem. (Til Falster.) Ja, Beefsteg, Porter og Portviin, og saa, Gud hjælpe mig, den ene med Sølvhatten, som Herrerne selv havde hentet, mens jeg var heroppe.

Jeremias F. Se! det kommer af at du stod her og plagede mig med dit Slidder og Sladder. Jeg kunde blive rasende. (Vil tage Sofie fra Frederik.) Men Sofie da! Saa gaa dog ind kjæreste lille Sofie da!

Frederik. Om Forladelse! Jomfru Sofie maa være vor Værtinde. Sofie — om vi nu ikke sees mere i dette Liv? Husk, vi skulle ud imod Engelskmanden, maaske inden Aften.

Jeremias F. Da synes mig Herrerne kunde have Hastværk.

Frants. Javist have vi Hastværk med Kalaset. Gesvindt! Dæk op! (Tager Laaget af.)

Jeremias F. (Holdende Hænderne over Bordet.) Ikke i mit Huus! Saasandt . . . Ikke en Bid! ikke en Draabe!

Sofie. (Trækkende Falster bort fra Bordet.) Onkel, de skulle jo ud imod Engelskmanden, og kanske inden Aften? Og vi ere gammel kjendte, den Kadet der, og jeg . . .

Jeremias F. Den Kadet? Oho, gammel kjendte? Ja jeg mærker det. For Størrelsens Skyld kunde han gjerne være Løjtnant. Nej, I Herrer, skulle I ud mod Engelskmanden, saa er her Ærens Port. (Peger paa Dören.)

Edvard. Saa sidder den paa Kjærlighedens Tempel.

Christiane. (Afsides.) Inderlig dejlig sagt. Og saa saa han saa partu paa mig.

Jeremias F. Det skal blive meldt. Saa sandt jeg heder Jeremias Falster, det skal blive meldt.

Frants. Melder I det ombord, kan I komme med paa

Krydstoget og i Ilden; for faar man Vejr af Engelskmanden, bier man s'gu ikke med at sætte Folk iland.

Edvard. Ja skynd jer, Far. Fregatten skal lette.

Jeremias F. Og saa sidde I her?

Frederik. Det er vor Sag. Jeres er det at gjøre os Opholdet behageligt.

Christiane. Herre du min Gud og udstrakte Befæstning! vær dog ikke saa betydelig urimelig, Jeremias. Lad dog de inderlige unge Mennesker faa more sig lidt. Betænk det kan være deres formeentlige sidste Livsens Øjeblikke, og at disse nu saa græsselig levende Fyre imorgen kunne være betydelig døde. Ak! *jeg* skulde være Kone i Huset! —

(Tager til Forklædet.)

Jeremias F. Ti, naragtige Kvinde, siger jeg! Ti! I Fandens Skind og Been, ti!

Edvard. Tak, elskværdigste Madam! . .

Frants. Ja Gud velsigne Jeres Mund, Mutter.

Edvard. Eller Jomfru, om jeg skulde tage fejl . .

Christiane. (Nejende.) Der traf de det paa en Prik, inderlige Skjelm, som De er.

Sang.

Edvard og Frants.

Og Gud velsigne hu' gamle Mor
som gaar paa Gulvet og suller.
Hun ta'r ifra os det tomme Glas
og skjænker i os det fulde.

Alle Tre.

De röde Roser og de Öjne blaa,
de smukke Piger holder jeg udaf,
helst naar jeg faar den, jeg vil ha',
saa er det Moro at leve.

Frederik.

Og Gud velsigne den fagre Mö,
som önsker godt for Havets Sönner.
For hende stige fra vilden Sö
til Himmelen saa varme Bönner.

Alle Tre.

De röde Roser o. s. v.

Frederik. Sofies Skaal!

Frants og Edvard. Jomfru Sofie leve!

Frants. (Til Jeremias Falster.) Nu, Fatter? Er han ikke med? (Peger paa et Glas.)

Jeremias F. (Griber Glasset.) Jovist! jovist! *den* Skaal maa jeg vel sagtens drikke. *Den* kan jeg nok ikke undlade. Men det er ogsaa den eneste. Ja det er det.

Edvard. (Idet han drikker, med et Sideblik til Christiane.) End Madamens? Jomfru! (Nikker til hende.) Om Forladelse! Kan blive. (Skaalen drikkes. Hurra og Haandklap.)

Christiane. (Til Sofie.) Ak, Sofie, jeg er saa tilborlig rørt. Og har du seet Mage til saa inderlige unge Mennesker? Men, hvad heder da han, som saa partu og galant proponerte min Skaal?

Sofie. Edvard, tror jeg.

Christiane. Et formeentlig romansk Navn. Og saa har han saadanne inderlige Øjne til mig. Og saa du saa, hvor inderlig han karesserte mig? Han er dog den inderlig dejligste af dem alle Tre — et Ansigt partu som Melk og Blod. Og saa vil den Grobian der have dem ud, og kanske bare for det, af den pureste Jalusi.

Sofie. Ganske rigtig; men ikke til Edvard, men til Frederik, for jeg skal sige Dem Noget i Fortrolighed, Jomfru Christiane, som kanske angaar Dem ligesaameget som mig. Tænk Onkel har formelig friet til mig nu for faa Minuter siden. Derfor er han saa gal. *Derfor!*

Christiane. *Derfor* vil han have dem ud? Saa? *Derfor?* O du min Himmel og udstrakte Befæstning! *Derfor!*

Sofie. Nej, sæt Dem imod det. De har saadan Air og Anseelse imod ham, og jeg skal være paa deres Parti.

Christiane. (Truende mod Jeremias Falster.) O du inderlig himmelraabende Skarn! Nej; nu skal de blive, om det saa var hele Besætningen.

Jeremias F. (Rasende.) For syvende og sidste Gang: vil De pakke dem med det Gode? Ud! siger jeg.

Christiane. (Stampende med Foden.) Bliv! siger jeg.

Jeremias F. (Forbauset.) Christiane! ?

Christiane. (Pegende paa Frederik og Sofie.) Se engang paa *de*

To. Er det ikke et vakkert Par, du gamle formeentlige Troskab? Tvi!

Frants. (Til sine Kammerader.) Det er godt at see, at Kjellingen er Højstkommanderende paa dette Dæk.

Edvard. Saa veed vi, hvem vi have at lystre. Skulle vi vel gaa, elskværdigste Madame eller Jomfru . . Om Forladelse! jeg beder . .

Christiane. Ikke saalænge der er Liv i mig, min inderlige Herre.

Jeremias F. Gjør mig ikke rasende! . Gaa deres Vej! gaa Fanden ivold, siger jeg.

Christiane. Og jeg siger: Nej! Nej! (Knepser for ham.)

Sofie. Og jeg siger ogsaa: Nej! Nej!

Sökadetterne. (Rejsende sig.) Og Vi sige ogsaa: Nej! Nej! Nej!

Jeremias F. Hele Huset har rejst sig imod mig. Alt er i Oprør. Jeg maa raabe om Hjælp. Her maa bruges Magten, saasandt jeg heder Gabriel Jeremias Falster, og er Herre i mit Huus! (Kadetterne skoggerlee.)

Frants. (Haandterende Champagneflasken.) Magten? Nej se her først, hvorledes vi bruge Magten paa denne hersens Fyr!

(Proppen farer Falster i Hovedet.)

Jeremias F. Au! au! Men bi lidt! Der er vel Lov og Ret paa Vestlandet med . . . (Iler ud.)

Anden Scene.

(Sökadetterne. Christiane og Sofie.)

Edvard. Det var et Grundskud for den gamle Kaper. Ikke sandt elskværdigste . . ?

Christiane. Jo min inderlige Hr. Søofficeer. Men gjør dem nu alle betydelig tilgode, og slaa dem ned hos os partu.

Frants. Vist! En Stund. Nu kunne vi først pleje os i vor Magelighed, da den Grinebider af en Vært endelig er fejet ud.

Frederik. Ja kom, Sofie! Her er din Plads. Kredents for mine Venner. (De sætte sig atter.)

Frants. (Med Glas i Haand.) Men om vi nu erindrede Fregatten?

Edvard. Javel. Nu kunne vi ikke negte, at vi have glemt hende noget; kanske vel længe.

(Der falder et Kanonskud.)

Frants. (Springende op med sine Kammerader.) Gudsdød! Der erindrede hun os.

Christiane. (Ladende sig falde i Edvards Arme.) og

Sofie. (Faldende i Frederiks.) Engelskmanden!

Frederik. Nej! Nej!

Edvard. Kom til dem selv, elskværdigste Byrde!

Christiane. Er Slaget begyndt? Kom ikke Kuglen græsselig indaf Vinduet som i Lyngoer? Jeg syntes partu den rullede paa Gulvet, syntes jeg.

Sofie. O, Frederik, jeg er saa hjertelig angst. Mon Fienden virkelig skulde være kommen lige ind i Havnen?

Frederik. Langtfra, søde Sofie. Det var et Skud fra vor egen Fregat.

Edvard. Den raabte paa os med sin svare Baadsmandsrøst.

Frants. Dog endnu et paa Faldrebet! (Drikker.)

Frederik. Sofie, reentud: Fregatten skal lette. Endnu to Skud, og vi ere forlorne, om vi ikke ere komne ombord.

Sofie. Hvad siger du, Frederik? Hvad er det du siger? Du gjør mig ganske angest.

Frants. Afsted! Afsted, Gutter! Endnu kunne vi slippe for at miste Livet.

Sofie og Christiane. Livet!

Frederik. Ja, min Bedste, vi have ikke et Miuut at spilde. Det betyder, at der er Mandskab iland, og det gjelder bestemt os. Med det tredie er vort Liv forspildt, som Desertører i Orlogstid. Lev da vel!

(Omfavner Sofie til Afsked.)

Frants. (Tager i Frederik.) Kast dig nu løs engang, Kammerad!

Edvard. (Tager i Frederik.) Ja nu afsted! (Til Christiane.) Farvel Elskværdigste!

Christiane. Nej, bliv, inderlige Søkadet! Gaa dog ikke saaledes partu lige lux i Gabet paa Engelskmanden.

Edvard. Det maa skee. Adieu til en anden Gang.

Christiane. En anden Gang er saamen en inderlig Skjelm . .

Edvard. Siig ikke det. Farvel!

Frants og Frederik. Farvel! Farvel!

Sang.

Frederik. Franst. Edvard.

Lystig iland og glad ombord!
Kjække vi slaaes for Fædrenejord.
Naar vi derude Sejer vinde,
venter derhjemme Bölgens Sön
Modets og Ærens södeste Lön.
I hans Laurkrands elskende Kvinde
Kjærligheds Roser glad vil binde.
Synge vi Ankret da op! — Hurra!
Hejse vi Flaget i Top! — Hurra!
Afskedsskaal hver Sögut tömme
for sit Land og for sin Mö!
Hurra! Hurra!

(De gaa, men stoppes i Dören af Jeremias Falster med to Retsbetjente.)

Tredie Scene.

(De Forrige. Jeremias Falster. To Retsbetjente.)

Jeremias F. (Tager Frederik i Brystet.) Stop, Kammerad! Nu tænker jeg Piben skal faa en anden Lyd.

Frederik. Hvad? Vover De? Væk med de smudsige Hænder af Uniformen! Nu vilde vi just gaa paa en skikkelig Maade.

Jeremias F. Se, se! Ville I just nu gaa paa en skikkelig Maade? Paa Døren skulle I — det er vist og sandt, for jeg er Herre i mit eget Huus,— men ikke just paa en skikkelig Maade.

Frants. Afvejen, Manne! Det er ikke Spøg mere.

Jeremias F. Nej, Jeremias Falster spøger s'gu heller ikke. (Til Retsbetjenterne.) Hold Øje med dem, Godtfolk!

Frederik. For Satan! Hørte De ikke Skuddet?

Jeremias F. Rager ikke mig. Men her er nok andre Ugler i Mosen, siden I nu endelig fik saa travelt med at tofle af.

Frants. Ja lad os det, Gutter, ad korteste Vej.

(Kadetterne löbe til Vinduet. Falster löber efter og holder Frants i Kjoleskjödet, Sofie Frederik, og Christiane Edvard.)

Frederik. - (Pegende ud.) Tilbage! See I ham der?

Frants. Kaptejnen . !

Edvard. Han maa dog ikke see os entre nedover Væggen fra anden Etage.

Frants. Vi maa slaa os igjennem.

Frederik. Alt er som forhexet. Vore Dolke ligge i Billardstuen.

Jeremias F. (Til Retsbetjenterne.) Det er saa meget som I hore paa: De true os med Dolke, som rene Sorovere.

Christiane. Herre Jemini! Skulde det være slige Dolke, som jeg har læst om . .

Frederik. Hvad mene I om Næverne da, Kammerader?

Sang.

Frants.

Ja, frisk da, Gutter! Næven frem!
Den torde tör nok smage dem.

Kadetterne.
(Styrtende mod Falster og Betjenterne.)

I Kongens Navn, afvejen Trop!

Retsbetjenterne og Jeremias F.

I Rettens Navn vi sige: Stop!

Kadetterne.

Viis Tegnet, Politi!

Retsbetjenterne (Visende Tegnet.) og Jeremias F.

Der staar Justitia i.
I maa for hende sagtens
have Respekt, have Respekt.
Det Tegn er Kongemagtens.
Derfor Respekt, derfor Respekt!

Edvard. (Til Christiane.)

Frels os, elskværdigste Madam!

Christiane. (Afsides.)

Nu bry'r jeg mig ej meer om ham.
Han skal jo rejse bort paastand?
(Til Edvard.)
Nej, Herre, nej! Jeg ej det kan.

Jeg staar for Husets Stat;
Jeg har jo Dit og Dat
Dem maattet udlevere,
Alt paa Kredit, alt paa Kredit.
Skal de da gastere
gratis og frit, gratis og frit?

Jeremias F. Nej Fanden heller! Her er Regningen.
(Tager den frem.)

Frederik. (Slaar sig for Panden.) Fordømte Forglemmelse!

Jeremias F. Aha! Er det saa fat? Der er de andre Ugler i Mosen, som jeg sagde.

Frederik. (Til Frants og Edvard.) Min Tegnebog ligger igjen ombord. I Farten for at komme afsted, har jeg glemt den. (Kaster sin Pung paa Bordet.) Hr. Vært, tag den, og Regning for Resten til næste Gang, for her kommer jeg oftere.

Jeremias F. Nej Tak! Næste Gang er en Skjelm, som Christiane siger. Og der kan komme en Engelskmand imellem og kvittere. Herrerne kunde jo læse sig til nede i Billarden, at her ikke gives Kredit, og desuden har jo Kaptejnen i Ugesbladet averteret, at ingen maa betro Mandskabet Noget.

Sofie. Men han er jo Kaptejnens egen Søn, Onkel?

Jeremias F. Aa, der er saamen mange brave Folk, som have averteret det om sine egne. Men der seer du, Barn, hvad Fugle de ere: leve *bon*, vende op ned paa skikkelige Folks Huse, gaa paa Jagt efter Jomfruerne iland, og saa tøfle af uden videre . . Nej, nej, saasandt jeg er Gabriel Jeremias Falster. .!

Frederik. Det forholder sig virkelig saa: jeg er en Søn af Kaptejnen; og det maa vel være nok indtil videre for den Bagatel?

Jeremias F. Nej om I saa alle Tre våre Sønner til Admiral Tønder selv, komme I ikke af Huset før hver Døjt er betalt for Billarden, for Opdiskningen, for Vinen og Porteren, for Champagnen, for Skilderierne, for Rumsteringen i Harmoniens egne Værelser, for at vende op og ned paa Huset, Opvartning, Rettens Assistence med Mere, med Mere. Jeremias Falster er ikke den Mand, som vil tabe en Skillings Værd. Men lad os dog see, hvad her er. (Tömmer Pungen paa Bordet.) Jo

en vakker Bors, Kobber næsten Altsammen, Silderisp, to Sexpencer og en engelsk Shilling. Hahaha! Det er hele Stadsen. Nu maa Jeremias Falster lee, skjønt det forandrer Sagen fra en Udkastelses- til en Arrestforretning.

Sofie. Men kjære Onkel — det gjelder deres Liv.

Jeremias F. Hvad rager *det* mig. Min Formue, skulde jeg tro, maa være mig ligesaa kjær, som deres Liv er dem.

Sofie. Det gjelder deres Ære, bedste Onkel. Den er dem mere.

Jeremias F. Nej, nu slipper jeg ikke Taget. Gabriel Jeremias Falster er ingen Nar.

Sofie. Jeg kautionerer. Ja, Onkel, jeg kautionerer.

Jeremias F. (Afsides.) Gudsdød tror jeg ikke Tøsen alt er vidende om Mammesellens desperate Beslutning. Saa kommer du i et fordømt Lys, Jeremias.

Sofie. Eller jeg betaler, ja, Onkel, jeg kan betale. Bare et Ord til Christence . . .

Jeremias F. For din Skyld, Barn, gav jeg gjerne efter tusind, ja titusind Daler i gode Penge, det veed du; men her er det saa sin egen Sag. (Afsides.) Fanden og ikke Jeremias Falster betale sig selv af Højre i Venstre, som det maatte blive.

Sofie. Fy, Onkel! Sin egen Sag? Ja jeg forstaar det nok . . . (Et Skud falder. Sofie udstöder et Angstskrig.)

Edvard. Det andet!

Frederik. Forbi!

Frants. Skulle vi til det igjen, Gutter? Lad os lukke Øjnene for Justitiategnet, og saa bryde igjennem!

Förste Retsbetjent. (Visende Tegnet.) Betænk, at lægge Haand paa Retten, unge Mennesker. .!

Frederik. Den fordømte Justitia!

Jeremias F. Justitia! Hihihi! Ja hun har Klør, kunne I tro.

Frederik. Bered dig paa det Værste, Sofie. Vi ere vanærede, vi ere fortabte. Min Fader kan ikke undgaa at anvende Artiklerne. Mine stakkels Kammerader. .! Gaar det tredie Skud kan Intet frelse dem.

Sofie. (Til Frederik.) Saa er der ingen Tid at spilde. Far-

vel! Jeg vil liste mig ud og hurtig opsøge din Fader . .

Frederik. Det er det Eneste . .

Sofie. (Til Jeremias Falster.) Fæle, afskyelige Onkel! Jeg veed nok Grunden. Det er ikke Andet end Skinsyge, usel naragtig Skinsyge. Men hør det — den er grundet, ja den er grundet; jeg skal vise, at den er grundet.

Jeremias F. Barestens, lille Sofie, barestens du vilde love mig . .

Sofie. Ja, hvad jeg skal holde: min hele Foragt!

Frants. Skurk!

Jeremias F. Kaldte De, min Herre? (Idet han vender sig til Kadetterne, griber Sofie sin Hat og smutter ud.) Men Gudskelovogtak for den „Skurk", for nu kan jeg kalde jer saameget, jeg vil. (Til Retsbetjenterne.) Pas paa Døre og Vinduer!

Frants. Forstaar De ikke, at disse Minuter gjelde Alt for os?

Frederik. Om ikke Livet, saa Farvel Avancement! Farvel Flaade!

Edvard. Under Vandgangen komme vi mindst, medens Attakken varer.

Frants. Hvilken Skjændsel!

Frederik. Vor Stilling er fortvivlet. Mit sidste Haab staar til Sofie.

Frants. Man drøjer længst med det tredie Skud, saa der endnu kan komme Redning.

Edvard. (Til Christiane.) Det maatte da være fra Dem, Jomfru. Ak, Jomfru, der ligger et godt Hjerte i deres Øje.

Frants. Der ligger saamen et i hvert, og de synes at gjøre sig Umage for at faa hinanden at se.

Christiane. Det har partu Mange sagt, at der ligger noget Himmelraabende i mine Øjne . .

Frants. (Til Edvard.) For Gud! tror jeg ikke, hun gaar om paa den gamle Boug. Fast i hende Edvard! Et Varp!

(Edvard tager Christiane tilside.)

Jeremias F. (For sig selv.) Ja for en Skam, tror jeg ikke, hun indbilder sig, at Springfyren gjør Kur til hende. (Knepser med Fingrene.) Det var et Indfald, Gabriel Jeremias, som nok tør skille mig af med det Huuskors og skaffe mig behørig Hevn

for al deres Kaadhed, og Sofie ovenikjøbet med hendes sex Tusind. Ja hvem veed . .

Frederik. Hr. Falster, endnu engang . . .

Jeremias F. (For sig selv.) . . Kniven er dem paa Struben. Tør nok hænde, at de gaa ind derpaa. Og hvad gjør ikke Ungdommen af Letsindighed, og det i en saadan Allerhelvedes Knibe?

Frants. Det lader til han kommer til Fornuft.

Jeremias F. Ja minsandten er jeg kommen til Fornuft; det skulle I nok faa høre. (For sig selv.) Og sæt nu, at det traf Mosjøen der (Med et Blik paa Frederik.) — og det tør nok Gabriel Jeremias være Mand for at sørge for — saa var da *han* fortøjet, og Intet at frygte fra *den* Kant.

Frederik. (Visende Falster sit Uhr.) Vi have neppe et Kvarteer igjen, før det sidste Skud maa falde. Forlang hvad De vil; men for Guds Skyld lad disse Folk og os gaa.

Jeremias F. (Til Retsbetjenterne.) Er der flere af jer dernede?

Förste Retsbetjent. To til nede i Gangen.

Jeremias F. (Til Retsbetjenten.) Saa gaa I ogsaa derned; men lad Ingen slippe ud. Saa gjøre vi Sagen af heroppe i al Stilhed, vil jeg haabe. (Retsbetjenterne gaa.) Ikke sandt, mine Herrer: vi kunne gjøre Sagen af i al Stilhed?

Frederik. Vist, vist! Blot gesvindt!

Jeremias F. Og jeg kan forlange, hvad jeg vil? Var det ikke saa?

Frederik. Vist, vist! Blot gesvindt!

Jeremias F. Blot et Ord med Jomfruen der, saa skal Alt være klappet og klart. For der er nok Intet ivejen, skulde jeg tro. Christiane!

(Förer Christiane hviskende ind i Sideværelset.)

Frants. Nu, Gutter! nu eller aldrig!

(Kadetterne ile ud.)

Tredie Act.

Første Scene.

(Sökadetterne komme ind, fulgte af Jeremias Falster og 3 Retsbetjente.)

Jeremias F. Nej, nej! mig skal Ingen lumpe. Jeremias Falster har altid Noget i Baghaanden, og denne Gang, for en Fejls Skyld, var det nu et Par af disse gode Venner til. (Til Retsbetjenterne.) Det skulle I ikke have gjort for Intet.

Frederik. Hvad er det da, De forlanger af os? Siig frem! Vi ere villige til Alt. Blot Frihed!

Jeremias F. Aa, intet Umuligt, intet Ubehageligt engang ... en ret morsom Ting for unge lystige Fugle.

Frederik. Lad høre da!

Frants. Ja tal ud af Skjægget, for Satan!

Jeremias F. Hihihi! intet Andet, end at En af jer, hvem Lodden maatte træffe, skriftligen skal paa sin Ære forpligte sig til at gifte sig, saasnart han bliver Officeer . , .

Kadetterne. Aa gjerne! det er naturligt.

Frederik. Men med hvem da, om vi maa spørge?

Jeremias F. Med min Huusholderske — et saare agtværdigt Fruentimmer, skulde jeg tro . . (Kadetterne se paa hinanden og briste i Latter.) Naa, naa! Jeg synes just ikke jeres Stilling er til at le ad.

Frants. Nu kan du faa din elskværdige Madam, Edvard, pertentlig og partu.

Jeremias F. Den, som faar hende, er Skam ikke narret, for hun har saamen Adskilligt tilbedste. Og fra Jomfruens Side er der Intet ivejen, for jeg har pejlet Dybet, som man siger. Men det sværger jeg — saasandt jeg heder Gabriel Jeremias Falster, og er en reputeerlig Borgermand — paa anden Maade slippe I ikke herfra.

Frants. Rask Resolution da, Kammerader! En Udvej til en engelsk Kugle staar vel ogsaa den Uheldige aaben . .

Edvard. . . Og paa den ravgaleste Forbindelse kan der dog raades Bod; den kan idetmindste faa en Ende; men Intet kan oprette en Sømands tabte Ære . .

Frants. Altsaa bliver dog Ægteskabsloftet det mindste Onde. Vært! lad gaa for mit Vedkommende.

Edvard. For mit med; men han der (Pegende paa Frederik.) maa være fri, for han er bunden.

Jeremias F. (Heftig.) Paa ingen Maade. Nej! Lige for Alle og Ærlighed i Handel og Vandel, siger Jeremias Falster. Men sidst kan han kaste, sidst! Det er nok slemmest paa Skafottet eller under Galgen; men bedst i Brættet.

Frederik. Nej, Kammerader! Jeg harført eder i Ulykken, og jeg vedtager ogsaa; men paa den Betingelse, at vi slippe fri i det Tilfælde, at Jomfruen ikke vil have Nogen af os.

Jeremias F. Det gaar jeg ind paa. Jo tag hende der!

Frederik. Skulde virkelig et gammelt Menneske, et Fruentimmer, indlade sig paa slig Galskab.

Jeremias F. Som Ægteskab? Herren kjender nok ikke gamle Jomfruer, kan jeg mærke. De ere hedere end unge, skulde jeg tro. Først sagde hun til mit Propos: (Hærmende efter hende.) „Fy Gabriel Jeremias, at komme til mig med et saa inderlig delikat Spørgsmaal!“ men da jeg saa bad om rent Ja eller Nej paa, om Jomfruen vilde have en af de Herrer, læspede hun: „Jo saamen, Gabriel, formentlig inderlig og oprigtig, naar det var tilbørlig Alvor, og de meente det pertentlig og partu“. Altsaa vær kun rolig for det!

Frants. Hjertet op i Livet da, Kammerader! En af os forlover sig paa Kredit — det er Alt.

Frederik. O min Sofie!

Edvard. Min Frederikke i Arendal!

Frants. Min trondhjemske Marie! Men lad gaa. Jeg havde saa maaske ikke seet hende mere. Prægtige Løjer iland, det maa jeg sige.

Frederik. Skrækkelige!

Edvard. Altfor alvorlige!

Jeremias F. Alvorlige, det skulde jeg tro. Der er Vidner i Baghaanden, (Peger paa Retsbetjenterne.) og her er den edelige Forpligtelse. (Lægger et Papir frem.) Deres Navne, om jeg maa bede. De to Tabende blive til Vitterlighedsvidner ved et Pennestrøg . .

Frants. (Skrivende under.) Lad gaa, naar galt skal være. Jeg vil heller forskrive mig til Fandens Oldemor, end komme for seent til en Batalje.

Edvard. (Skrivende under.) Jeg med. Frederik! Frederik! Du blegner? Sveden staar dig paa Panden?

Frederik. (Skrivende under.) Det maa saa være! (Slænger Pennen.) O var dette bare i Fredstider, og ikke til Orlogs!

Jeremias F. (Stikker Papiret til sig.) Nu frisk, mine Herrer! Kort eller Terninger? Jeg mener Terninger, for dem bruge Soldaterne, naar det skal afgjøres, hvem der skal skydes. Hihihi! Saasandt jeg heder Gabriel Jeremias Falster, det vil blive det lystigste Spil, jeg har seet i mine Dage.

(Tager Terninger frem af Bordskuffen.)

Frants. Vil I være med, Vært?

Jeremias F. Nej Tak! Men bagefter skal jeg spendere en Flaske, for jeg er i et prægtigt Lune til at synge min Ungdoms Yndlingsvise, hvoraf I nok kjende Omkvædet:

(Synger.) „Pigebörn, Terninger, Kortspil og Viin
er Livets bedste Medicin."

Frants. (Ryster Terningerne.) Hu! den sidder mig alt i Halsen. Men Kurage, Kammerader! Tredie Skud kan gaa, og have vi sagt A, maa vi ogsaa sige B, altsaa højeste Øjne tager Skuden; Den, som vinder, taber?

Frederik, Edvard og Falster. Vel! vel! Kast!

Frants. (Kaster med bortvendt Ansigt.) *Jacta est alea*, som Cæsar sagde. Hvormange?

Falster og Edvard. Syv!

Frederik. (Griber Terningerne.) Nu jeg! . O, Sofie! Sofie!

Jeremias F. Nej han der først! (Afsides.) Fanden maatte stole paa andre end mine egne Terninger, som maa komme tilsidst.

Frederik. Nej jeg kan ikke! (Kaster Terningerne fra sig)

Jeremias F. (Afsides) For Gud vise de ikke Elleve. Hvad skal jeg nu gjøre? Nej om igjen skal han, for mine slaa

Sexer alle. (Höjt.) Om igjen! Det er ikke hans Tur. Jeremias Falster er en redelig Mand skulde jeg tro.

Edvard. O spar ham! Lad det være nok med, at Frants og jeg vove dette farlige Spil.

Frederik. Edvard! Nej! nej! Jeg kan og vil ikke undslaa mig, *jeg* som har fort jer i Ulykken. Idetmindste maa jeg dele Skjebne med eder, mine brave Venner.

Edvard. (Griber Terningerne.) Lad se! Jeg kan jo faa Sexer alle.

Jeremias F. (Afsides.) Ikke med dem der.

Edvard. Giv Agt! (Kaster.)

Falster, Frederik og Frants. Elleve!

Edvard. (Griber Frederiks Haand, med zitrende Stemme.) Du er reddet, haaber jeg. Jeg forer Bruden hjem.

Frants. Hvem Ulykken rammer, har Enhver af os vundet to Fostbrodrevenner indtil Doden.

Alle tre Kadetter. (Omfavnende.) Ja! ja!

Jeremias F. (Afsides.) Naar de kige hinanden i Brystet, slipper jeg at narre dem til Vinduet. (Bytter Terninger.)

Sang.

Kadetterne.

Hvad er for dyrt for den
trofaste Hjertensven?
Kjærlighed skjöd
ofte mod Himmelen
Flammer, som sank igjen;
evig som Ædelsteen
er Venskabs Glöd.

Kjærlighed, o forlad
med Selvopofren, hvad
Venskab forbröd!
Den er ej værd din Lyst,
som til en Skjebnedyst
ej for sin Ven sit Bryst
villig fremböd.

Jeremias F. Vakkert sagt, mine Herrer! overmaade vakkert sagt; men endnu vakrere gjort for to af de Herrers Vedkommende.

Frederik. Ankeret maa snart være oppe. Velan! Min

Haand skjælver, men ikke mit Hjerte. Det er som livløst; det tør ikke ønske. (Kaster.)

Falster, Frants og Edvard. Ha! Sexer alle!

(Tredie Skud falder.)

Frederik. (Tumlende tilbage.) For seent! for seent! Alting tabt! Ære og Kjærlighed!

Jeremias F. (Skrivende paa Papiret.) Se saa! nu figurere I To kun til Vitterlighed, og Han der — den Lykkelige — er Udstederen.

Sang.

Himlen har som den vil
selv styrt det Terningspil
tydeligt nok.
Jeg vil ærbödig ved
saadan en Lejlighed
lægge en Daler ned
i Kirkens Blok.

Frants. Hvad nytter os nu Jeres Narrestreger, Mand?

Jeremias F. Kommanderer jeg Fregatten? Det Skud faldt ellers fortræffeligt ind til Ære for Parret.

Edvard. Afsted! Kom Frederik!

Jeremias F. Intet er ivejen, om den Herre der ikke skulde finde det passende først at tage Afsked med sin Kjæreste. Men hun passer nok paa. Har hun ikke luret, vil jeg aldrig være ærlig. (Idet Kadetterne ville gaa, möde de Christiane latterlig stadset. Hun standser nejende i Dören.)

Anden Scene.

(De Forrige. Christiane.)

Christiane. Tjenerinde!

Jeremias F. (Afsides.) Hihihi! Funtus, sa' Fanden, han traf sin Mor paa Maskerade. (Höjt.) Gratulerer Jomfru! Alting er gaaet vakkert og redeligt til. De Herrer Friere have overladt Valget til Skjebnen, og den har kaaret ham der, som holder sig længst agter, til din formeentlige . . .

Christiane. . . Min inderlige Brudgom, vil I sige, I formeentlige Spottefugl, som ikke mener Noget med, at I gratulerer. Himlens Vilje ske! Jeg har altid havt saa inderlig tilovers for Soofficerer, skal jeg sige dem*, saa det ikke var saa forunderligt endda . .

Jeremias F. . . Om det endelig flaskede sig. Jo nu har det flasket sig. Den vakreste og rankeste Karl af dem, og Kaptejnens egen Søn . .

Christiane. (Til Frederik kjælent læspende.) Ja, naar du mener det saa inderligt og oprigtigt, sødeste Vennen min.

Edvard. (Til Frederik.) Fat dig, Bror! (Til Christiane.) Jomfru, De vil sikkert opgive deres Fordringer paa en Haand, som er bunden, naar de her har en fri.

Frants. Og her en med, saa nogenlunde fri.

Christiane. (Afsides.) Nej hør, hvor tilborlig de elske mig, De inderlige Fyre! (Højt.) Jeg veed sandelig ikke, hvad jeg skal sige, skal jeg sige Dem.

Jeremias F. (Giver hende Forskrivelsen.) Da siger denne det. Den kan ikke forandres.

Edvard. Jeg er nærmest. Jeg fik de Elleve.

Frederik. Nej, min Ven! Nej! Jeg beder . . Jomfru . .

Christiane. Befinder du dig ikke inderlig vel, Vennen min? Jeg har saadanne inderlig dejlige Kamferdraaber inde i min Dragkiste, og jeg blev ogsaa saa altereret, da Gabriel der kom med Budskabet, at jeg ikke kan sige det . .

Edvard. Jomfru! Min Vens Hjerte er ikke frit — det er Sagen. Men dersom nu jeg . . .

Jeremias F. Aldeles ikke! Paa ingen Maade, saasandt . .

Christiane. Hvad? Aldeles ikke? I inderlig vidløftige og betydelig uartige Grobian! hvad kommer det Jer ved, naar han mener det oprigtigt og partu? Og skulde jeg da skille Sofie fra hendes inderlige Kjæreste, naar jeg veed, hvilket himmelraabende Uhyre, der formeentlig lurer paa hende. Nej, Sofolk ere Alne af eet Stykke, og saa kan baade jeg og Sofie . . .

Tredie Scene.

(De Forrige. Sofie kommer styrtende ind.)

Sofie (Med Aanden i Halsen.) — — Glæde! Glæde! O Frederik! Glæde! Glæde! Det har ingen Fare. Det var ikke Andet end Signalskud til Kanonbaadene. Kaptejnen er endnu iland. Han sad og spillede Piket hos Enrulleringschefen. Jeg mødte Baadsmanden paa Gaden. „Strax, Jomfru, strax!" sagde han, og saa førte han mig til din Fa'r, og nu komme de her Allesammen. Fregatten letter ikke endnu paa to Timer, ja kanskee tre, sagde Baadsmanden.

Frants og Edvard. Hurra! Hurra!

Sofie. Men Frederik, hvad fejler dig? Hvorfor see I saa paa mig Allesammen — kun Frederik ikke? Hvad er passeret? Ingen kommer jo for seent.

Jeremias F. Ingen uden du, lille Sofie, til en vis Ting, skal jeg sige os.

Christiane. Ja, om Forladels', lille Jomfru, — Han er nu min med Gud og Æren; men græd ikke pertentlig, for det kan endnu blive betydelig godt, skal jeg sige dig.

Jeremias F. (Afsides.) Og Sofie *min* med de sex Tusind. (Til Sofie.) Kom, Barn, skal du høre Skjebnens underlige Bestemmelser, og see Himlens Fingerpeg.

(Taler afsides med hende.)

Sofie. (Med Taarer.) Aldrig! aldrig!

Christiane. Aldrig? Ak, du min Søde, det har jeg ogsaa sagt saamangen god Gang, med ligesaa formeentlige Taarer; men nu har Bladet inderlig vendt sig.

Sofie. (Med Taarer.) Frederik! Frederik! hvor kunde du?

Frederik. (Heftig bevæget.) Spørg mig ikke! stedse elskede Sofie . . . Jeg har heller villet være ulykkelig, end at handle slet, ikke at ville dele Følgerne af den Daarskab, jeg havde forledet mine Kammerader til. Skulde de alene bøde derfor? O! o! jeg kunde blive vanvittig . .

Sofie. (Aftörrende sin Graad.) Du skal ikke handle slet: ogsaa jeg vil heller være ulykkelig.

Christiane. Jeg siger dig dog jo, Pigebarn, græd ikke saa pertentlig. Det kan endnu blive betydelig godt.

Sofie. Ja, jeg haaber Kaptejnen vil komme og redde ham.

Frants. Aha! Han har nok havt en Robber igjen, kan jeg skjønne, og en Slump i Glasset.

Christiane. Saadanne Talemaader, Jomfru, ere inderlig upassende, skal jeg sige dem.

Jeremias. F. Og veed du hvad, lille Sofie? Kaptejnen, der er en hæderlig Enkemand, saavidt jeg veed, ligesom jeg, kan igrunden ikke blive saa ilde ved, at hans kjære Hr. Søn baade faar en Kone og en Moder.

Christiane. Hørte du det?

Frederik. (Til Jeremias Falster.) Foragtelige Menneske! I vil ikke vove at see min værdige Fader under Øjnene. (Til Sofie.) Det Sande er, at han vil blive rasende. Men at jeg deeltog i det ulykkelige Terningspil, og ikke vilde vinde Frihed paa mine Kammeraders Bekostning, haaber jeg, han bifalder.

Sofie. Saa veed jeg endnu et Raad. Christence vil hjælpe. (Iler ud tilvenstre.)

Edvard. Mig forekommer det, Frederik, som om vi havde reddet os selv ved at kaste en Broder overbord.

Frants. Rigtig! lige lux i Gabet paa Hajen. Men nu skulde jeg tro, vi have Praktika, saa vi kunne sejle Kaptejnen imøde, og tage vor Lusing.

Edvard. Holloj! vi have ham!

Fjerde Scene.

(De Forrige. Kaptejn Jagert og Peter Baadsmand.)

Kaptejnen. (Trædende raskt ind.) Ej, ej, Karle! saa træffer jeg jer her — (Seer sig om.) i et Værtshuus med Terninger paa Bordet, Opdækning og tømte Champagneflasker? Oho! Sligt kommer ikke til at vanke i underste Rum, eller paa Toppen af Stormasten, hvor jeg nu faar see at anvise jer Kvarteer. (Til Fredrik.) Og du, Dreng, har du glemt, at du ikke er Kaptejnens Søn, uden hjemme? Denne kaade Overtrædelse af al Disciplin maa straffes. Her maa statueres et Exempel.

Jeremias F. (Der hele Tiden har bukket og skrabet, ligesom Christiane nejet.) Hihihi! Bravo! Det var minsandten . . .

Kaptejnen. (Strengt.) Hvad behager? Bi til Turen kommer til Jer, Vært. I Ungdomsforførerer! . .

Christiane. (Nejende dybt.) Betydelig rigtig, Deres Højvelbaarenhed. Der hørte du dit rette Navn, Jeremias.

Kaptejnen. Peter!

Peter. Hr. Kaptejn!

Kaptejnen. Hvorfor Døden og Djævelen lagde du ikke ind her, og kaprede dem strax i dette Hul?

Peter. Hr. Kaptejnen maa tro, jeg forsømte ikke at ransage saa skjøn en Havn. Men saa stod der en liden Tøs i Døren med Hankerne i Siden, som en Galliondukke, og hun fik mig drejet af ved at forsikre mig, at der var ikke meer Søkadetter i Huset, end bag paa hendes lille hvide Haand. Jeg satte saa Kuurs til et andet Landingssted, hvor jeg fandt dem, sidst de vare iland, velfortøjede.

Kaptejnen. Dumrian! Ned til Giggen, og hent den nye Løjtnant op med nogle af Folkene!

Peter. Vel! Hr. Kaptejn! (Gaar.)

Kaptejnen. Som Arrestanter skulle I blive transporterede ombord, og jeg skal vise jer, Knegte, at jeg kan undvære jer i Attakken.

Frederik. Det vil være mig og mine Kammerader det Haardeste. Men den Straf staar ikke i Artiklerne.

Kaptejnen. Ti! Desertører fortjene ingen Tillid; og I ere ikke bedre; I burde sættes for en Krigsret, og det tør skee, ja minsandten det tør skee . - .

Jeremias F. (Afsides.) Den Mand er skam ikke at spøge med. Han er nok ombord, hvad Mærren derborte er her i Huset.

Kaptejnen. Og I, Vært — en graahærdet Mand — at holde sligt Huus for unge Mennesker, hvis Tid hører Kongen og Landet til; vogt Jer, at I ikke faar en Rem med af Huden!

Jeremias F. Velbaarne Hr. Kaptejn, jeg er en ærlig og reputeerlig Borgermand, og mit Huus er et hæderligt Huus, hvor baade Harmonien har Lokale, og Byfogden, Præsten og Enrulleringschefen sin Whist to Gange om Ugen. Langtfra ogsaa, at jeg har holdt paa de Herrer Kadetter, har jeg tvertimod, da de ikke kunde nøjes med Billarden, men — som

De selv seer — trængte sig lige ind i min egen Stue, hvor Harmonien kun har Lov at komme, bedet, tigget og truet dem til at gaa; men da de ikke vilde høre paa det Øre, saa jeg mig nødt til at hente disse Folk der.

Kaptejnen. Retsbetjente? . Gripomenusser? Isandhed en Ære for Uniformen! Men naar I havde slig Styrke, Vært, hvorfor ere de da endnu her?

Jeremias F. Det skal jeg have den Ære at sige Deres Velbaarenhed. Da de unge Herrer havde vendt op og ned paa Huset, levet flot og fortæret min sidste Champagneflaske, behagede det dem at ville tage afsted uden at kunne betale. Jeg har en ikke saa liden Regning paa dem, som jeg maaskee kan presentere Deres Velbaarenhed.

Kaptejnen. Herlige Historier! Men vær De kun rolig, hvad Regningen angaar. Bedre og Bedre!

Jeremias F. Det bedste er endnu tilbage, Deres Velbaarenhed — det Vigtigste, skulde jeg sige, eftersom her desuden er passeret Noget. Men tal nu De, Jomfru!

Christiane. (Som under de sidste Repliker har havt Noget at bestille foran Spejlet.) Nej, du inderlig grove Jeremias, som bliver dig selv bestandig liig. Du seer jeg har Andet at bestille. Og jeg inderlig uskyldige Pigebarn tale om en saa himmelraabende delikat Sag? Nej, Jeremias, nu er det forbi mellem os.

Frants. Vil *du* ikke rapportere, Frederik, saa vil jeg. Jeg beder om Forladelse, Hr. Kaptejn; men formedelst en fatal Forglemmelse under Hastværket med at pynte os til Landfarten, ere vi for det Første blevne fastholdte med Magt — med Justitiens at sige . . .

Kaptejnen. Ingen Undskyldning, Krabat! Jeg skal nok sørge for Justitsen, saa de Karle der kunne pille af.

(Retsbetjenterne gaa.)

Jeremias F. De unge Herrer ville ogsaa kun give en daarlig Forklaring, Deres Velbaarenhed. Men om Deres Velbaarenhed vil behage at træde ind her, skal jeg have den Ære at meddele Deres Velbaarenhed en Omstændighed, en vis Omstændighed, som . . som ret sætter Kronen paa Ungdommens Letsindighed, som angaar Deres Velbaarenhed paa det Allernærmeste, skal jeg sige . .

Kaptejnen. Det var som Fanden, mig?

Jeremias F. Og saa kunde vi kanskee med det samme gjøre op Regnskab, om det saa behager Deres Velbaarenhed ikke at være i min Gjeld.

Kaptejnen. Der traf han det; men skynd sig før Vagten kommer.

(Jeremias Falster og Kaptejnen træde ud til Höjre, og, saasnart Dören er i efter dem, Sofie og Christence ind fra Venstre.)

Femte Scene.

(Kadetterne. Sofie. Christence. Christiane.)

Sofie. (Hurtig.) Frederik! Frederik! fat Mod Din Fader skal ikke engang faa det at vide. Min Veninde vil hjælpe.

(Gaar tilside med Frederik.)

Christence. Gode Pige! det er jo ikke mig, men dig selv, som vil gjøre Opofrelsen. Men lad mig tale med Dem, Christiane. Seer De dette Papir?

Christiane. Ja partu! Et formentlig prægtigt Papir.

Christence. Skulle vi bytte?

Christiane. (Nölende.) Ne—i Tak. Penge er nok Penge, skal jeg sige dem; men det jeg mener, er noget Andet.

Christence. Men det er mange Penge. Min salig Trolovede skjænkede mig dem til Ejendom efter sin Død.

Christiane. Deres formeentlig salig Trolovede vil nok Jomfruen sige.

Christence. O desværre! Aar ere gangne og Budskaber ere komne; og at der er ingen Tvivl mere hos mig, som dog senest vilde opgive Haabet, om at han ikke længer befinder sig paa Jorden, vil De see af, at jeg allerede har disponeret over Testamentet saaledes, som jeg fandt at være Ret. Men nu vil hans Søster transportere det Hele til Dem, Jomfru Christiane, paa samme Vilkaar, nemlig om han ikke meer kommer tilbage, naar De vil afstaa fra Deres Pretension paa det unge Menneske, og ikke nævne et Ord derom til Kaptejnen.

Christiane. (Med et Sideblik til Frederik.) Men han er saa inderlig, saa —

Frants. (Til Christiane.) Men han er udsat for Kugler og Skraa, saa han imorgen kan være saa betydelig trakteret af Engelskmanden, at Jomfruen formeentlig vil pertentlig bede Gud bevare sig for denne inderlige Fyr partu.

Sofie. Og for den Fare er ikke Onkel udsat.

Christiane. Det er nu vistnok tilbørlig sandt.

Frants. Ham har Jomfruen ligesom i Dragkisten.

Christiane. (For sig selv.) Ja, med det Papir. Det er formeentlig baade vist og sandt i alle Maader. Og saa spiller jeg den gamle Pigejæger et Puds, som han partu har inderlig fortjent.

Edvard. (Til Frants og Sofie.) Hun lojer af. Jeg seer det.

Christence. (Til Christiane.) Sofies Onkel friede til mig, da jeg ejede dette Papir . .

Christiane. (Slaar Hænderne sammen.) Naa det formeentlige Uhyre! Altsaa skulde der staaet „Christence„ og ikke „Christiane“ paa den inderlig forlibte Seddel . .

Christence. Og saasnart han hørte, det var overdraget Sofie, kastede han sine Øjne paa hende. Altsaa er det nok i det Papir, Magneten stikker.

Christiane. Jo, jo, jeg kjender ham. Han vil nok blive hængende, naar jeg har det. Derom tvivles formeentlig ikke.

Frants. Og Bryllup kan der blive strax.

Edvard. Et vakkert Huus at være Kone i . .

Christiane. Men om nu dog den Døde græsselig kom igjen, og inderlig krævede sin Ejendom.

Christence. Se paa min Sorgedragt, at det kun er altfor vist . .

Frants. Og Bryllup kan der jo blive strax?

Edvard. Han kommer dog formeentlig ikke nedigjennem Taget.

Christiane. (Afsides.) Saa Han der, den inderlige romanske Fyr ogsaa opgiver mig, og skyder til partu? (Höjt.) Sex Tusind til min egen Spareskilling . . Lad see! . . .

Frederik. (Til Sofie.) Ædleste Pige! Nu først hører jeg dit Offer, men Egenkjærligheden skal ikke længer gjøre mig blind for, hvad jeg har at gjøre. Jeg tillader det ikke. Aldrig i Evighed kan jeg modtage det.

Sofie. (Bevæget.) O Frederik, du elsker mig ikke . . Du har aldrig elsket mig.

Frederik. Ve mig, at jeg altid skal bringe Skade og Ulykke over mine Venner! Men skulde jeg nu ogsaa tillade, at du, min Elskede, for min Daarskabs Skyld. . ? Aldrig vilde jeg kunne gjengjelde denne Ædelmodighed. Mit Liv, min Fremtid, min Formue — Alt er uvist. Heller da bide i det sure Æble . . .

Christiane. (Ivrig.) Suuræble? Pertenllige Herre! Bide i? Vil man bare høre! Nej! Jeg har inderlig betænkt mig. Jeg vil ikke have Herren for aldrig det: og saa maa Herren gjøre partu, hvad han behager. Kom med Papiret, Jomfru Christence! Vi spørge ikke Herren betydelig derom, for jeg tager imod det partu. (De vexle Papirerne.)

Frants. Hejsa Kammerad! Nu er du flot igjen, og kan styre did du vil.

(Frederik omfavner Sofie. De springe fra hinanden igjen, da Kaptejnen og Jeremias Falster komme ind.)

Sjette Scene.

(De Forrige. Kaptejnen og Jeremias Falster.)

Kaptejnen. (Lcende af Vrede.) . . Bedre og bedre! Den ene ravgale Historie ovenpaa den anden! Men noget mere desperat har jeg aldrig hørt i mine Dage.

(Gaar heftigt frem og tilbage.)

Sofie. (Til Frederik.) O Gud! Han veed Alt.

Frederik. (Til Sofie.) Ikke *Alt*; men han skal faa Alt at vide. Han maa det; og da vil ogsaa Han elske dig. (Til Kaptejnen.) Kjære Fa'r! denne Pige . . .

Kaptejnen. Hvad har du med hende at bestille? Der staar jo, om jeg ikke tager fejl, din Donna — der! (Peger paa Christiane.) Han har jo faaet nye Lænker paa, som jeg hører — noget rustne — men dog temmelig stærke.

Jeremias F. (Tagende Christiane ved Haanden.) Maa jeg have den Ære at præsentere Deres Velbaarenhed Deres tilkommende . .

Kaptejnen. Svigerdatter mener De. Aha! Saa det virkelig er den Dame? Nu, saa galt troede jeg rigtignok ikke det var.

Christiane. (For sig selv med et Hovedkast.) Somænd ere saamen formeentlig betydelig grove, og inderlig raae.

Kaptejnen. Og endnu kan jeg ikke tro den ravgale Historie, I fortalte mig, Vært, om at de tre Herrer skulde for de Skillingers Skyld, hun kan have skrabet sammen, lægge sig ud for det Fruentimmer der. Men skal jeg tro det, saa omfavn hende, Frederik! Strax siger jeg. Jeg befaler. Kys din Dulcinea! Nu!

Christiane. (Nejende.) Naar Deres Højvelbaarenhed befaler . . . men den formeentlige Historie er ude partu, skal jeg sige Dem.

Jeremias F. Primer Kvindfolket?

Kaptejnen. (Til Jeremias Falster.) Hvorledes, Manne? Har De villet have mig tilbedste?

Jeremias F. Gud bevare mig! Jeg? Ingen er saa perplex som jeg.

Frants. Han stod rigtignok paa, Hr. Kaptejn; men nu er han flot igjen.

Sofie. Han er fri, Hr. Kaptejn. Jomfruen der vil ikke have ham.

Christiane. (Knibsk.) Det er saamen ikke den Første.

Christence. (Giver Kaptejnen Forskrivningen.) Her er Beviset. Tænd Deres Pibe dermed.

Kaptejnen. (Seer i Papiret, leende.) O du gale Ungdom! Nej, jeg vil gjemme det mellem mine Kuriositeter.

Frederik. (Förende Sofie frem.) Denne ædle Pige har for min Befrielse ofret sin hele Formue, uagtet al Modstand fra min Side.

Kaptejnen. (Med et Blik paa Sofie.) Det var noget Andet den der, naar galt skal være. Kys mig, mit Barn! Men det skal blive dig erstattet, hvormeget du saa gav i Losepenge.

Frederik. Sex tusind Daler.

Kaptejnen. Sex Tusind!

Jeremias F. Sex Tusind! (Seer paa Christiane.) Aha! Har Du de sex Tusind i gode Penge, som jeg har jaget og friet efter, siden de kom i Huset. (Til Christiane.) Har *du* da Testa-

mentet eller Obligationen, eller hvad det velsignede Papir nu er, Christianemor?

Christiane. (Tagende Papiret frem.) Jo jeg har partu: Se her! Men kom nu til mig, sagde Vor Herre til gamle Anne.

Jeremias F. Det gjør jeg ogsaa. Til hvem skulde jeg komme, uden til dig? Kan du negte her i Hans Velbaarenheds og de Andres Nærværelse, at jeg har givet dig et Ægteskabsløfte for mange Aar siden, og at det alt var klappet og klart imellem os?

Christiane. Saa du gaar endelig i dig selv, Gabriel Jeremias, du inderlige Skjelm? Men svar mig først pertentlig og partu: er det for de sex tusind Dalers Skyld, du nu er saa inderlig, og vil bedrage mig, stakkels uskyldige Pigebarn?

Jeremias F. Brylluppet kan gjerne staa iaften, og med eller uden de sex Tusind, — det sværger jeg, og kræver Hans Velbaarenhed og Allesammen til Vidne paa. (Afsides.) De ere mig sikre nok nu, skulde jeg haabe. (Til Christence.) Men lad dog se det Papir for en Fejls Skyld.

(Faar det af Christiane, og beholder det i Haanden.)

Sang. (Duet.)

Christiane. (For sig selv.)

Ja til Madam var jeg skabt;
men jeg har maattet længe vente.
Dog hvad jeg har i Tiden tabt,
henter jeg ind med Rentes Rente.
Tömmen i Haand, med Skydsen seen
kjörer man over Stok og Steen.
(Til Jeremias Falster.)
Gabriel, Gabriel, bliv da min Mand,
og gjör mig söd min Ægtestand!

Jeremias F. (For sig selv.)

Glad er jeg just ej ved min Fangst,
Skjönt hun nu vejer flere Tusind,
Ikke saa fri jeg er for Angst,
at hun tör give mig en Lusing.
Jeg dog forvist som stædig Hest
sparke skal mod som jeg kan bedst.
(Til Christiane.)
Ja Christiane jeg bliver din Mand,
og gjör dig söd din Ægtestand.

Chor.

(Af Kaptejnen, Kadetterne, Sofie og Christence.)

Pagten er sluttet, Vi önske de To,
at de maa nyde hinanden i Ro.

(Gjensidige Komplimenter.)

Kaptejnen. Partiet er isandhed meget passende. Det var det Eneste, som duede af det Hele. Men Dod og al Ulykke, Vært, er det, som jeg begynder at lugte, at I har fort mig bag Lyset med Jeres Historie om, at mine Gutter af eget Paafund have kastet Lod om, hvem der skulde fore Jeres Brud hjem . .

Jeremias F. Jeg . . Deres Velbaarenhed? bag Lyset? Jeg, en reputeerlig, brav og agtet Borgermand? Jeg Gabriel Jeremias Falster.?

Kaptejnen. (Med Udraab.) Falster!

(Johan Falster træder ind i Löjtnantsuniform med Sösoldater og Matroser.)

Syvende Scene.

(De Forrige. Johan Falster. Sosoldater og Matroser.)

Kaptejnen. Heder De Falster? De skulde vel ikke . .? Kjender De *den* Mand? (Peger paa Johan Falster.)

Christence. Gud! Johan! Han lever!

(Iler i hans Arme. Jeremias Falster og Christiane tumle hver til sin Side.)

Johan Falster. Min Christence! O Lyksalighed at finde dig igjen!

Kaptejnen. Hvormange Faldne have vi?

Frants. Tre Faldne, Hr. Kaptejn, og tre Fanger. (Til Frederik og Edvard.) Jeg tror, Kammerader, at det Hele endnu vil faa en lystig Ende, og at vi slippe med Toppen.

Sofie. (Idet hun iler hen til Johan Falster, snapper hun Papiret ud af Gabriels Haand.) Kjære Johan! Ja er du Broder Johan, saa er dette dit. Men derom siden . . (Stikker ham Papiret i Brystet.)

Johan Falster. (Kjærtegnende.) Ogsaa *du* her, Sofie. Hvor smuk og stor du er bleven! Jeg træffer da Alt, hvad der er mig kjært i dette Huus. Nej! hvor smuk og stor!

Kaptejnen. . . Og god, min Ven Falster. Jeg har havt et Beviis derpaa, som jeg ikke skal glemme.

Frederik. Velsign hende da, min Fader! Velsign hende og mig. Vi elske hinanden til Døden!

Kaptejnen. Nu, nu! hvis jeg ellers Intet har derimod; og det siger jeg dig: ingen Forlovelse før Portdépeen!

Frederik. Den kan fortjenes imorgen eller endnu idag.

Frants og Edvard. Hurra! Hurra!

Jeremias F. Det var et skrækkeligt Tilfælde . . .

Kaptejnen. Hvilket? At I traf Jeres Broderson?

Jeremias F. Aa, aa! Nej — Johan! Gigten, Slagflod, din uventede Ankomst, alt Dettehersens slog mig saa . . .

Christiane. Og Papiret er nu formeentlig Nul og Niks. Nej, Jomfru Christence, jeg takker pertentlig, ikke paa den Maade, ikke paa den himmelraabende Maade!

Frants. Spil er Spil, Jomfru. Jomfruen skulde have strøget ind itide.

Christiane. (Grædende.) Gud inderlig hjælpe og trøste mig! Nu vil den inderlige Skjelm . . .

Kaptejnen. . . Vist ikke, Jomfru. Jeres Fæstemand kan ikke bryde. Han har krævet mig og Allesammen til Vidne paa sin Trolovelse med Jer, med eller uden dem, I veed . . .

Jeremias F. Vidner? Ja, seer du, hvad det betræffer . . . Vidner kunne være gode nok, naar man har Brug derfor; men der kan gives visse Tilfælde, hvor man kan lade dem vidne, saameget de ville, og endda gaa sin Vej frem . .

Kaptejnen. Aha, lægger han om paa den Boug? Saa skulle vi gaa til at undersøge den rette Sammenhæng med Jeres Fremfærd mod disse unge Mennesker, hvorledes det kunde gaa til, at min Søn . . .

Jeremias F. Om Forladels', at jeg afbryder Deres Velbaarenhed; men det er kun for at erklære, at jeg ikke vil afbryde med Jomfruen der. (Afsides.) Uf! Jeg mærker, man ikke kan undgaa sin Skjebne.

Christiane. Det var ærligt talt af dig, Jeremias; og saaledes Deres Højvelbaarenhed . .

Kaptejnen. Ja saaledes have vi da ikke, saavidt jeg seer, mindre end tre Par her. Først disse to Ærværdige, saa min

Ven og hans Trofaste, og endelig disse to Unge her. (Lægger Frederiks og Sofies Hænder sammen.) Ja lad mig se, at du fortjener Portdépeen imorgen eller endnu idag, om det skulde komme til Noget . . .

Frants og Edvard. Vi med, Hr. Kaptejn!

Kaptejnen. Sofie skal blive din Belønning, og dine Kammerader have vel ogsaa en lignende i Baghaanden, som de ønske sig.

Frants. Ikke saa frit.

Edvard. Tør hende, naar vi komme paa de Bredder.

Kaptejnen. Og du og dine Venner skulle da faa Lov at gaa iland, at sige paa den Betingelse ikke at begaa Daarskaber der.

Johan Falster. (Til Kaptejnen.) Umuligt, min Ven, for Sokadetter iland!

Slutnings-Sang.

Kaptejnen.

Ud nu, Gutter!
Ud paa Bölgen blaa!
Ud til Kamp og Ære
Sejer hjem at bære!
God er Vinden
rakt mod Fienden
vore Vimpler staa.

Johan, Frederik, Edvard og Frants.

Ordren fölge
vi paa Bölge:
ud i Orlogsdyst!
Men vort Hjerte higer
hjem igjen, I Piger,
naar vi bære
kan med Ære
Fred til Norges Kyst.

Sofie og Christence.

O vi vide,
at vor stride
Graad har ingen Glands —
mod den Ærens Stjerne
hist paa Bölgen fjerne,

Sönderreven
der er bleven
mangen Brudekrands.

Kaptejnen, Johan Falster og Kadetterne.

Tordenfulde
Skyer rulle
om Fregattens Dæk.
Blod skal Britten böde
for „Najadens“ Döde.
Tordenskjolder
Fiender holder
fjernt fra Landet væk.

Ud i Slaget
under Flaget
gaa vi som til Dands,
ud mod Engelskmanden,
jage ham fra Stranden,
langt fra Norges
Klippeborges
Hjem til Engellands.

Sofie og Christence.

Hör i Kampen
Gjennem Dampen
Ærens Tordenröst!
Men din Piges Stemme
heller ej du glemme,
som med Klage
staar tilbage
paa den öde Kyst.

Sejrens Ære
Eders være,
kjække Orlogsmænd!
Kvinden har ej Bedre,
end jer Daad at hædre.
Krandse flette,
til I sætte
Kursen hjem igjen.

Chor af Kaptejnen, Johan Falster, Kadetterne og Matroserne.

Ud i Slaget
under Flaget

til den gamle Dands!
Held for dem herhjemme,
som os ej forglemme!
    Norges Piger
    for hver Kriger
flette vil en Krands.

(Matroserne gaa svingende med Hattene langsomt ud. Christence og Sofie vifte med Torklæderne. Afskedtagen i Baggrunden, medens Jeremias Falster og Christiane, trædende frem i Forgrunden, synge hver til sin Side.)

Jeremias Falster.

    Gaar jeg ikke
    ogsaa i et Slag?
Er der mindre Fare,
kan det længer vare.
    Stik af Naale
    faar jeg taale
hver en Herrens Dag.

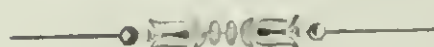
Christiane.

    Var det ikke
    inderligen vel,
at jeg slap den Anden,
og tog Borgermanden?
    De bli' Enker;
    men i Lænker
har jeg Gabriel.

Begge. (Vendende sig mod hinanden.)

    Vil du love
at bli' snil mod mig,
    ikke for balstyrig,
    ikke altfor fyrig,
    vil jeg vove
nu mit Liv med dig.

(Dækket falder.)

Fjeldstuen.

Skuespil med Sang

i tre Akter.

1845.

Personer:

Repp Lundastad, Kaxe.
Sigrid, hans Datter.
Thor Solaas, Bonde af jevne Kaar.
Kari, hans Hustru.
Helge, deres Sön.
Kapellanen.
Lensmanden.
Svennoug Thrandsen, Udvandrings-Agent.
Jep Jepstrup, Inkassator.
Bönder.
Sjöfolk.
Huldren.

Scenen — Thelemarken.

Förste Act.

En af Lövskov omgivet Plads. Tilhöjre en stor moset Steen.

Første Scene.

(Sommernats Tusmörke. Svennoug kommer ind i national Dragt (ɔ: klædt som en Thelemarking) med Skræppe og Vandringsstav. Slænger Skræppen bag Stenen. — En fjern Luurtone höres.)

Svennoug. (Alene.) — — Sjuh! Alt Folk oppe i Bygden? Det maa være mine Folk, mine Amerikafarere, som vække hinanden! Ja kom kun! Han Repp Lundastad har laant mig god Plads, saavidt jeg kan se, og fra denne Steen kan jeg tale just som Præsterne i Amerika og kaste Bøgerne udover hele Folkemængden. Det bider bedre, naar de faa Meningen paa *den* Maade, end naar man stikker hver Enkelt Bogen i Næven. (To hinanden svarende Lure höres.) Sjuh! Den ene var en Kvindfolke-Luur, — og her paa Lundastadejendele! Faar jeg Kvindfolket med mig, saa er det som naar der er kommen Vand under Leren, saa maa Alt glide med. Men hidtil har det rigtignok været det traaeste. Eller har han Repp sendt Budejen sin ud, for at retlede mig over Fjeldet fra Nabobygden og til Gaarden? Han var rigtignok saa hidsig paa mig i Indbydelsesbrevet, at han nok tog imod mig nu, saa tidligt paa Morgenen; men bedst er det vel, at jeg tager mig en liden Blund først her, saa han træffer mig paa Pletten.

(Han lægger sig bag Stenen paa höjre Side af den, med Skræppen under Hovedet.)

Anden Scene.

Huldren.

(Med Langelejk. Et svagt blaaagtigt Lys omgiver hende. Hun er høj og slank, i grønligt Gevant med et Sölvbælte og Sölvbaand i Haaret.)

Mel. Aagots Sang i Fjeld-Eventyret.

1.

Ve! Nu maa den svarte Död
jeg med Rædsel mindes.
Ödegaard i Dalens Skjöd
nu som den Gang findes.
Arnen ryger ikke meer.
Vandret ud er Folket der.

2.

Se det flygter nu som da
bort fra Fædres Grave,
söger ivrigt derifra
til de vilde Have.
Hvor den sidste Bölge dör,
hviler det. Det vil ej för.

3.

Længst fra gamle Fædreland
vildsom Skare stunder —
ja saa langt, at Mindet kan
gaa i Havet under,
ellers blev det nye Bröd
beskt — ja som den bitre Död.

4.

Bækken mere sorglös ej
synes frem at rinde,
end de Sværme, som sin Vej
juble frem iblinde.
Gamle Norge selv er glemt,
Sindet er saa bagvendt stemt.

5.

Ve dig, som ej Taare har
for din Hjembygds Kirke,
for den Haug, som Vuggen bar
under lyse Birke.
Du er syg. En Byld saa sort
tærer paa dit Hjerte fort.

6.

Der er Graad i Nödens Blik,
saa det let forblindes;
men ved en forgiftet Drik
dog de fleste vindes.
Gjennem Öret Slangers Brod
dryppe den i Folkets Blod.

7. (Mod Svennoug.)

Ve dig, Orm, hidoversendt,
Folkets Blod at tappe!
Did igjen, för du blir kjendt,
skyndsomt du dig rappe!
Nidding, som i Dalens Skjöd
bærer om den sorte Död!

(Lurene höres sagte, men ganske nær.)

Huldren. (Talende.)

Nu Fred over Stunden,
over Kjærligheds-Stevne i Lunden!
Men at du ej mægter meer end at gjette,
jeg dækker dit Syn med en Munkehætte.

(Hun lægger en Munkehætte-Stengel over Svennougs Ansigt og forsvinder.)

Tredie Scene.

(Morgen-Belysning. Helge og Sigrid ile i hinandens Arme.)

Helge. Trofaste! O, Gud signe dig! Efter det lange Aar lige om og kjærlig. Men Synd er det af mig, at jeg har kaldt dig. Ja, Synd! Synd!

Sigrid. Hvad skulde jeg tænkt om dig, hvis du ikke havde gjort det? Jeg vidste jo, du var hjemkommen fra Seminariet, ligesom jeg fra Moster i Byen.

Helge. Ak, Sigrid, for os er intet Haab. Igaar var min Ven og Lærer, Kapellanen hos din Far, og friede formelig for mig, med Anbud af at en ret god Fastskolelærer-Betjening stod mig aaben; men hans Svar var, at han ligesaa gjerne saa dig gift med Fattigvægteren som med en Skolelærer. Du var desuden lovet til Inkassator Jepstrup.

Sigrid. . . . Den berygtede Bygdeplage. Og sligt, tror

du, skulde gaa, Helge! Fol! Hjertet mit slaar ikke haardere nu, end før du fortalte mig dette; thi jeg selv har endnu ikke hørt et Ord om den Handel, skjønt Blodigelen rigtignok var sledsk og paatrængende nok, da han kom til Lundastad igaaraftes, for at være med ved denne Svennougs Møde med Amerikafarerne.

Helge. . . . Amerika? Sigrid, kunde du fly med mig til Amerika?

Sigrid. Spørg ikke saa! Ja, ja! Med dig — over Havet — og dybt ind i Havene af Urskov!

Svennoug. (Bag Stenen.) Ret saa! Ret saa! . . . Bare tag det Tunge væk over Panden min!

(Helge og Sigrid flygte. Hun glemmer sin Luur.)

Fjerde Scene.

(Repp. Jepstrup. Svennoug.)

Repp. Naa, vi er da de første paa Pletten; og saa bør være.

Svennoug. (Liggende bag Stenen.) Nej Repp Lundastad, det er du ikke. Bare tag væk det Tunge her over Øjnene. Jeg er ganske som fortumlet af de Minutters Søvn.

Repp. (Tagende Munkehætten væk af Svennougs Ansigt.) Ja, hvorfor lægger du dig i sligt giftigt Ukrud, Svennoug? Bedre havde det været at sove i en af Duunsengene paa Lundastad. Men velkommen skal du være.

Svennoug. (Som imidlertid har rejst sig og er kommen frem.) Tak! Tak! Jeg er først kommen over Aasen for en Stund siden, saa jeg vilde ikke forstyrre Gaardsfolket, skjønt jeg hørte nok paa Luren, der var Folk oppe før Gry.

Repp. Paa Luren?

Svennoug. Jaja! og skulde jeg fejle meget, om det ikke var fra den Luur, som stod der ved Stenen, og om den ikke blev blæst af det Kvindfolk, som var her paa Pletten før Jer. Underligt at baade hun og Karlen, hun snakte med om at rejse til Amerika, ere borte. Jeg vilde have talt med dem; for slige Ungfolk betaler Dickson & *company* i Albany dyrt.

Repp. (Med indædt Vrede.) Luren der, siger du? . . . Den der med de røde Baand? . . .

Svennoug. Saa tror jeg. See kunde jeg ikke, men kun høre.

Repp. Den Luur der! — Kom med den, Svennoug! (Svennoug rækker ham den, og Repp bryder den istykker under vild Latter.) Seer du, det er ingen Budeje, som har blæst i den Luur. Men før skal Lundastad brænde, end nogen Luur skal lyde fra dets Ejendele. Og Lundastads Ejendele blive store i disse Tider, Svennoug. Der er Gaarde at faa for godt Kjøb.

Jepstrup. Ja, det er sandt, Svigerfar. Vi kom fra det, om I eller jeg skulde slaa til os de to smaa Gaardparter her under Aasen. De gaa i Ræk med Lundastad-Ejendele.

Repp. Tænk ikke paa det. Det vil gaa af sig selv, og være Et om Et. Men skjønner I ikke af Luren, hvem der har været her før vi? Død og Helvede! Brug saa jer Pande!

Jepstrup. Jer Datter, Repp? — Skulde det —

Repp. Jagu skulde det, fordi det skulde saa være. Men saa sandt jeg er Repp Lundastad, kun for een Gang. Og hun var ikke alene, hører du. Han Helge Solaas har løbet efter hende, siden de bleve konfirmeerte sammen. Men brug nu Jer Pande, Maag,*) og sørg for ham, at han kunde komme i en Ulykke, saa skal jeg nok passe paa Jenta. I eet Aar til maa hun til Byen.

Jepstrup. Er *det* efter Aftale, Repp?

Repp. Nu ja — eller Bryllup strax.

Jepstrup. Da er hun sikrere, skulde jeg tro.

Repp. (Bittert leende.) Hahaha! Sigrid Reppsdatter Lundastad rømme til Amerika med den Fanten!

Svennoug. Ja, det var hun hidsig nok paa. Han Helge spurgte sig blot for; og jeg veed, han liker ikke Udvandringerne, men er mig overalt i Vejen.

Jepstrup. Men om nu hans Forældre bleve overtalte til at udvandre, og at tage Sønnen med?

Repp. (Glad.) Gud signe dig for det Indfald, Maag. Det er at bruge sin Pande. Ha ha! Helge i Amerika, Sigrid her.

---

*) Maag ɔ: Svigersön.

Der lyder ingen Luur imellem dem. Ja kunde *det* gaa? Svennoug, han Repp har Pengene.

Svennoug. Der skal Kunst til. Thor er nok god at faa til hvad det skal være; men han skryder jo altid af, at han finder sig saa vel paa Solaas, som giver ham netop Udkomme. Engang, han var paa en Kant, vilde han ikke bytte med store Lundastad. Stor Gaard, store Sorger, sagde han.

Repp. Kunde det lykkes, Svennoug! To Gule for din Umage.

Svennoug. Skal friste. Og Skaal paa det!

(Drikker af en Lommeflaske, og byder om.)

Jepstrup. Tak! Ikke for mig. Jeg har en saa daarlig Mave, at jeg er gaaen ind i Afholdenheds-Selskabet.

Repp. (Smager.) Rum? Havde du mere af den, kunde du trække hele Befolkningen efter dig. Men gjem den Slumpen til han Thor. Der tør den gjøre Nytte.

Svennoug. Du siger noget. Men, sjuh! er det Folket som kommer, eller tager det til at blæse i Birketoppene?

Repp. Det er Folket. Det knager og brager i Skogen, som om hele Lundastad-Buskapen brød sig frem.

Femte Scene.

(Pladsen fyldes med Bonderfolk af forskjelligt Kjøn og Alder. Mødre med Børn ved Brystet o. s. v. Mellem Almuen Thor Solaas, Helge, Capellanen. De Forrige.)

Svennoug. Naa, skal vi see Præsten her med.

Kapellanen. Jeg gad nok engang høre paa *din* Præken, Svennoug. Lad ogsaa *den* være Sandhedens.

Svennoug. Det skal du snart faa høre, Præst. (Han springer op paa Stenen.) Se, her er jeg igjen frisk og rask, gode Venner, saa Amerika ikke er saa lukt en Grav, som man lyver det paa. Og her staar jeg i den gamle Korttrøjen min og Knæbuxerne; men bi lidt, skal I see, hvordan en Bonde gaar klædt i Amerika. (Han springer ned, og gaar bag om nogle Træer i Skoven.)

Repp. Naa, Thor Solaas! Du ogsaa?

Thor. Jeg fulgte bare over med Præsten for Moro Skyld,

for at høre paa Præka hans Svennoug. Men jeg blir nok kvar paa Solaas, der er ikke Fare for det.

Svennoug. (Kommer frem og springer rask op paa Stenen igjen, i moderne blaa Dragt med blanke Knapper og en graa Hat. Forundringsraab modtager ham.) Saa gaar Almuesmand klædt i Amerika. Men til Dragten hører en Pung med slige smaa gule Sisiker og Sølvduer i. (Trækker en Pung frem og viser dem Guld- og Sölvmynter.) Seer I? Det rene, skjære Guld! Slig en kaldes en Souvereign, og er ligesom Specier hos os, og disse store Sølvdalere kaldes Dollars, men ere kun som Marker hos os, skjønt de ere jevngode med vore Sølvspecier — ja mange Gange bedre, for alt det der kan faaes for dem. Og en slig Dollar faar hvilken Karl det er for Dagen. Og saa Levemaaden? Det er Hvedebrød og Flæsk, — ja Hvedebrød af Hvede tre Gange saa stor som Ærter. Jord kan faaes frit paa det nærmeste — hele Herregaarde af Muld uden Bund. Det er noget andet end at grave i Stenene her hjemme. (Bifaldslyd.) Ingen Skatter og Love at mærke, — intet Pantefolk at see! (Bifaldslyd.) Men bedre vil I skjønne Alt af denne Bog, som skjænkes hvem der faar den. (Han kaster Böger ud af Skræppen. Almuen gramser efter dem, undtagen Thor og Helge, som sparke dem væk.) Jeg kan kun bekræfte hvad der staar i Bogen, og Svennoug Thrandsen kan I tro.

Kapellanen. Nej, nej! Dig skal de stakkars Folk ikke tro. Hele din Tale var Falskhed, og lagt an paa at forføre. Tror mig, Godtfolk: „Øst—Vest, hjemme bedst!"

Helge. Hører I? Hør paa Præsten!

Stemmer. Nej! Vi tro paa han Svennoug!

Andre Stemmer. Pas dig, Helge! Var du ikke i Følge med Præsten? (Et vildt Hurraskrig bryder lös.)

Kapellanen. Kom, Helge! Lad os forlade de Vanvittige! (Capellanen og Helge gaa.)

Repp. Bliv du her, Thor. Ingen skal gjøre dig noget.

Svennoug. Altsaa, Venner, læser nu Bogen; saa komme vi overeens om, hvem der vil rejse, og hvem der har det saa løst, at han kan rejse strax, for Skibslejlighed mangler ikke.

Stemmer. Til Auctions med Gaardene! Hej, Jepstrup, nu faar I Forretninger. (Jepstrup skjuler sig bag Repp.)

Stemmer. Til Auctions, og saa afsted til Amerika!

Chor. (Af Fjeld-Eventyret.)

Afsted over Hav!
Det er Sorgernes Grav.
I fjerneste Vesten
begrave vi Resten;
i Skogenes Skjöd
hvert Minde om Nöd.
Nyt Liv vi begynde.
Thi lad os skynde
os lugt herfra!
Her magert er Brödet,
men snehvidt og södet
det falder i Mund i Amerika.
Dybt Jorden er muldet,
og Sölvet og Guldet
i Simpelmands Pung som i Rigmandens leer.
Ja heller i Döden
end hjemme hos Nöden!
Men, Held os, nyt Liv i Amerika er!
Afsted! Afsted!

(Bondefolket afsted.)

Sjette Scene.

(Repp. Svennoug. Jepstrup. Thor.)

Svennoug. (Til Thor.) Saa du kaster slig Foragt paa Bogerne mine, Thor?

Thor. Ja, som Ormæg. Præsten er en oplyst Mand.

Svennoug. Det kan du tro han ogsaa er, som har skrevet Bogen . . . Men *den* tor smage bedre.

(Rækker ham Lærken.)

Thor. (Drikker.) Naa, sligt Brændeviin har jeg aldrig kjendt.

Svennoug. Det er i Amerika som simpelt hos os.

Thor. Jeg kan nok sagtens tage en af Bogerne dine, Svennoug. (Faar et Exemplar, som han beholder i Haanden.)

Repp. Lad mig ogsaa faa En, Svennoug, siden han Thor tager. (Svennoug giver ham og et Exemplar.)

Thor. I, Repp, I vil dog vel ikke gaa fra Lundastad, I?

Repp. Det kunde nok være. Der er større Lundastader i Amerika at faa.

Svennoug. Men en Slurk paa det, Thor, at du læser Bogen.

Thor. He — ja! (Drikker.)

Svennoug. Og du burde vel meest læse den her; for hjemme faar du vel ikke Lov for han Helge.

Thor. (Opbragt.) For Sønnen min? Hvem har Gaarden, Svennoug? Nej, endnu sidder Thor paa Solaas, og blir vel siddende. Jeg skal læse den midt for baade hans og Præstens Næse.

Repp. Nu taler I som en Mand, Thor. Men læs nu Bogen hernede i Lien for Jer selv, og kom saa til Lundastad til en liden Dokter, saa skal vi begge sige vor Mening om Bogen.

Svennoug. (Giver Thor Lærken.) Tag Slumpen, Thor. I vil ikke til Amerika, saa I aldrig faar smage Sligt mere.

Thor. Tak, som byder. Og Bogen skal blive læst, saa sandt jeg er Thor Solaas. Tro det, Svennoug.

(De skilles.)

Anden Act.

Første Scene.

(Stue hos Thor Solaas, uryddig, som paa en Flyttedag, ved en Mængde Huusgeraad, hvormed Kari er sysselsat.)

Kari.

Mel. Ifjor gjet'æ Gjejta.

1.

Farvel, gamle Rokken! Nu skal jeg dig miste!
Det bringer mit Hjerte i Barmen at briste.

2.

Nu skal vi ej mere om Kvellen ved Flammen,
du gamle Veninden min, smaasnakke sammen.

3.

Ak! alt hvad jeg seer, i mit Hjerte har Rödder.
Nu rykkes det ud, Er det rart, at det blöder?

4.

Dog veed jeg knap, hvad jeg af alt skulde vælge.
Jo, med mig helst slæbte jeg Vuggen til Helge.

5.

Men værst er med Dyrene. Smerte og Glæde
de föle som vi. Hvor Guldblomma vil græde!

6.

Og Bölingen, veed jeg, vil bröjte i Bakken,
naar Kari skal vandre med Posen paa Nakken.

Anden Scene.

Kari. Thor.

Thor. (Som kommer med tre Vandringsstave.) Snak, Kjærring, den skal Helge bære! Pengene har jeg i Lommen, og her er Stave til os alle Tre. Men græd ikke saa, kjære, snille Kari; men stel lidt til her i Stuen, for jeg venter Inkassatoren ind fra Besigtigelsen.

Kari. Ja, *han* er ogsaa af Forforerne! Men, Thor, jeg græder ikke saameget for mig selv . . .

Thor. Det bør du heller ikke; for du skal faa det godt paa dine gamle Dage. Ikke en Traad paa din Krop uden Silke, og hverken Slid eller Slæb, Kari . . .

Kari. Slid og Slæb var mig altid kjært her, og skal blive det overalt ved din Side, Thor. Men Helge! Den arme Helge! Det er for at faa *ham* væk . . .

Thor. Der komme de. Ti saalænge! Men tro du mig, Solaas er betalt.

Kari. (Rystende paa Hovedet.) Men Tilfredsheden? Hvad har du faaet for den? (Hun giver sig til at rydde et Bord.)

Tredie Scene.

Thor. Kari. Jepstrup.

Jepstrup. Alt er befunden efter Aftale, Thor. Bolingen er vakker, Hestene med.

Thor. Men husk, I har lovet, at Blakken og Borken aldrig maa skilles.

Jepstrup. Javist! Javist! Huusgeraadet tage vi paa en Slump. Og her er Pengene for det Hele.

(Han tæller Penge op paa Bordet.)

Thor. Det er reen Handel. Kom, kom, og se! Kari! Der er ti Røde, og der er ti Grønne, og saa ti Gule. Rigtig!

Kari. (Ved Arnen, törrende Öjet.) Nej, jeg vil ikke se *de* Penge.

Thor. Med dem hjælpe vi os godt frem, kan du tro.

Kari. Ja, til Graven.

Jepstrup. Se saa! Skjødet har jeg her med Paategning. Og saa ryddigt strax til Indflytning?

Thor. Vist, vist!

Jepstrup. I Aften kunde I faa godt Følge nedover til Byen.

Thor. Saa afsted! Naar det er, som der staar i Bogen, burde ikke en Mand blive længer i Norge.

Jepstrup. Og Helge med ombord?

Thor. Naturligviis! Han er min Alderdoms Støtte, og skal bli noget andet end Skolelærer eller Bonde i Norge. Men siig mig bare, er det Jer, Hr. Inkassator, eller er det Repp Lundastad, som er Kjøber?

Jepstrup. ***Mit*** Navn staar jo i Skjødet. Hvor kan I spørge saa?

Thor. Ja, men *endda* saa . . . Det viste sig jo, at det var Repp, som havde kjøbt Gaardparterne under Aasen, skjønt I tilslog Jer selv dem.

Kari. Kan du tvivle paa, at det er Repp, som har faaet dig fra Gaard og Grund?

Jepstrup. Nu burde I gjøre Jer færdig, Kone!

Kari. Og I med. Hører I *det*?

Jepstrup. Det var Synd at berøve Jer det sidste Kvarteers Tid, I har igjen. Derfor Farvel! Lykke paa Rejsen, Thor! (Sagte.) Husk paa Helge! Du veed, han er betalt.

Thor. Ja, ja! (Følger ham ud.)

Fjerde Scene.

(Kari. Thor, som kommer strax ind igjen.)

Kari. Skjønner du ikke, at det er Helge, Repp vil have bort, for at faa ham og Sigrid skilte ad for evigt?

Thor. Det har jeg nu ikke vidst noget om. Men vil ikke han Repp Lundastad, saa vil nu ikke han Thor Solaas heller.

Kari. Sligt faa kun Mødrene at vide; og jeg skulde nok laget det sammen, jeg. Men du — Thor ***Solaas***, siger du?

Nej — nu er du Thor Helgesen, og *jeg* er Kari-Ingenting. Gud hjælpe os!

Thor. Ja, Gud hjælpe og trøste mig! Gid det var opgjort igjen! (Törrer sine Öjne.)

Kari. Her paa Solaas er det nok Meningen, at Jepstrup og Sigrid Lundastad skal bo. Men det blir nu ikke noget af *det*, om *jeg* kjender Jenta ret.

Thor. (Slöv.) Saa hun er slig? Stakkars Helge!

Kari. Solaas, Bøling og alt blir vanrygtet, og *os* faar Gud hjælpe igjennem Verden.

Thor. Ja, ja! Gud hjælpe og trøste mig!

Kari. Det er nu for seent. Nu faar du være Mand, Thor.

Thor. Den Repp! Den Repp! O, nu seer jeg det! O! O! Kari! Nu seer jeg hele Pudset!

(Han viser sig utröstelig, og river sig i Haaret.)

Kari. Du kunde have gaaet hjemom, da de Forrædere havde faaet listet Bogen i dig, istedetfor at gaa til den fordømte Dokterering paa Lundastad.

Thor. Ak! Ja, ja! Men gid disse mine graa Haar falde paa dem som Orme! Gid! Gid! Gid! Ja, jeg skulde forbande dem, dersom jeg ikke vidste, det vilde bare more dem.

Kari. At Angeren vilde komme, det vidste jeg nok. Men saa braat . . .? Du har dog vel ikke faaet Penge for at tvinge Helge med?

Thor. (Nölende.) Kari, det er som Halsen min brænder nu, jeg skal sige det; men jeg fik 100 Daler atpaa, for det Løfte, at tage ham ombord med.

Kari. Fy! At sælge sin Søn?

Thor. Det er det, som nager mig. Da Jepstrup hviskede til mig de sidste Ord: „Husk paa, han er betalt“, da fik jeg Øjnene op. Og da jeg saa kom ud i Svalen, da sad Helge der, bleg som et Liig, og Præsten sad hos ham, og trykkede ham i Haanden, som om han alt berettede ham.

Kari. Stakkars Gut! Han er hjertesyg, jeg veed det nok! Men Kjærlighed var ikke længer hvad den altid har været, dersom han ikke med Tiden fik sin Sigrid, naar han bare fik være i Landet — ja, om saa Repp satte hende ind i et

Taarn, som gamle Dages Prindsesser. Han har hendes Løfte om aldrig at ægte nogen Anden, — og Jepstrup afskyr hun, som alle Mennesker gjør — den Bondeplage! Det er slige, som drive Folket af Landet. Gud forlade dem!

Thor. Raad mig, Kari! Let mig denne Steen af Hjertet med Gutten! For min Hjælps-Skyld behøver jeg ham ikke derover; men Løftet, Løftet! Og vi drak og haandtoges derpaa.

Kari. Det kan jeg tro; det er ligesom naar man handler Kreaturer. Men Raad? — Ja, raade nu, jeg er saa fortumlet og sorggiven? (Eftertænkende.) Det holder haardt nu, Thor. Bedre om jeg havde faaet raade før.

Thor. Ja, ja! Det var et sandt Ord! Men hjælp nu, Kari; for min Samvittighed kan ikke bære det.

Kari. Hvorledes lovte du?

Thor. Jeg lovte, at skaffe Helge ombord i Skibet.

Kari. Ikke til Amerika?

Thor. Nej, naar han først var ombord, saa . . .

Kari. Naa! Skaf Helge ombord i Skibet, saa er din Forpligtelse løst. Giv mig de hundrede Daler, og overlad saa Alt til mig.

Thor. Gid de hundrede Daler var i dem igjen!

Kari. Did skal de komme. Vær du angerløs i hvad der skeer, og ved friskt Mod, Thor! Husk bare paa, hvad du har lovet at gjøre af mig, Kari di eja.

Femte Scene.

(De Forrige. Helge og Capellanen.)

Helge. Jeg er færdig, kjære Fader!

Thor. Naa, ja, ja! Gud velsigne dig!

Kapellanen. Man hører alt Lyden af Sværmen, som vandrer ned igjennem Dalen.

Kari. Saa faar jeg ud at tage Farvel med Bølingen.

Thor. Og jeg med Børken og Blakken.

(De Gamle gaa ud.)

Kapellanen. . . . Min Ven, tro mig, du vil finde Ro i Bevidstheden om, at opfylde din Pligt mod dine Forældre.

Helge. Og du vil bede Sigrid bevare sin Tro et Aar endnu?

Kapellanen. Det skal jeg, — og hun vil svare, at hun bevarer den til Døden.

Helge. Jeg frygter det, jeg frygter det! Til Døden.

Kapellanen. *Haab* derpaa. Tænk om du engang kom tilbage. Norge har Afdale og Skoge, ligesom Amerika.

Helge. (Mumlende efter.) . . . Om jeg kom tilbage . . . Norge har Afdale og Skoge, ligesom Amerika . . .

(De Gamle komme tilbage grædende.)

Thor. I Guds Navn da! Kom, kom! Kom Søn! Følget er lige under Bakken.

Kapellanen. Ja i Guds Navn da! *Fred* være *med* Eder!

(De gribe Vandringsstavene, og gaa med langsomme Skridt og kastende sorgfulde Blikke omkring sig. Kari, i Døren, vender endnu engang tilbage og seer sig omkring.)

Sjette Scene.

(Repp og Jepstrup. Komme ind efter en Pause.)

Repp. En vakker Akkvisition, Maag! skjønt en Huusmandsstue mod Lundastad. Og se bare, hvor Lundastad-Bygningen tager sig ud herfra! Det bliver behageligt for Sigrid, naar der nu bliver stelt saa, at I kan bo her. (Han seer ud af Vinduet.) Ej, ej! Jeg seer ikke andet, end at de alle Tre pille nok saa vakkert afsted nedover Bakken.

Jepstrup. (Seende ud.) Hihihi! Jamen gjør de saa. Thor var altid en ærlig Mand.

Repp. Da blir han nok snart Fant i Amerika.

Jepstrup. Det kan I være vis paa.

Repp. Men Fanden maatte tro Gutten, siden sidste Luring, og ikke han Repp. Jeg rejser endnu i Kvel til Byen, for at høre ham vel ombord. Sigrid og du blir her saalænge.

Jepstrup. Bravo! (Hurra-Raab höres.) Men hør!

Repp. De Udvandrende raabe Hurra.

Jepstrup Godt, at de ere saa lystige!

Repp. Jeg faar mig vel et Hurra jeg med, naar jeg nu kommer forbi dem.

Jepstrup. Da vilde s'gu ikke *jeg* vove at kjøre forbi dem. Og hvordan det er, Svigerfar, saa var det nok bedst, jeg kom til Ro her paa Solaas jo før jo heller.

Repp. Strax, Maag, naar jeg kommer tilbage fra Byen med baade Snedkere og Malere. Da skal I kalde Solaas Vesle-Lundastad, og der kan I leve af hvad I har skrabet til Jer i nogle Aar, saa ere *de* Sager glemte. Er I ikke Formandskabets Ordfører inden tre Aar, vilde jeg ønske, at Kariolarmene mine maatte knækkes før jeg kom ned af Bakken.

(De gaa, Jepstrup gnidende sine Hænder og leende.)

Syvende Scene.

(Sigrid, efterfulgt af Jepstrup, kommer ind.)

Sigrid. Kalder I mig Dronning her paa Solaas eller Vesle-Lundastad — men som det nok ikke kommer til at hede i Jer Tid — saa lyd dog min Befaling, at lade mig alene. Jeg ventede ikke at see Jer her.

Jepstrup. Det kommer De nok til at vænne dem til, Jomfru. Men, Gudbevars! De har ingen lydigere Tjener end mig. (Gaaende.) Naar Katten er borte, dandse Musene paa Bordet.

Ottende Scene.

Sigrid. (Alene. Seende en Cithar henne i en Krog.) En Cithar? Ak, den har været hans? (Hun griber Citharen, og accompagnerer sig til følgende Sang.)

Mel. Af Fjeldeventyret: „Venlige Morgen".

1.

Her, hvor i Alt hvad jeg seer Han er til,
leve jeg vil
mellem de öde Vægge.
Her jeg plejer min Kjærlighed.

Her jeg daglig min Troskabs-Eed
vil til den Elskte aflægge.

2.

Her vil jeg vente til Haaret blir graat,
Rynker bli' slaat
ud som et Net over Kinden.
End den Trofaste komme tör.
Bort han for med den vilde Bör,
kommer da ogsaa med Vinden.

3.

Her ifra Vinduet daglig jeg veed
Flöjens Besked,
hvordan de Vinde glide.
Hver Gang lystige Vesten gaar,
Blomster fæster jeg i mit Haar,
vare selv Lokkerne hvide.

Og se der hans Moders Rok! Hun elskede ham saa, og jeg skal elske hendes Minde i hendes Rok. Hun maa have havt den kjær, for jeg kan altid mindes, hun sad ved den, den Gang jeg som Barn fik Lov at komme herover. (Hun raaber ud.) Jepstrup, vær saa god at komme ind.

Niende Scene.

(Sigrid. Jepstrup. Kommer ind.)

Sigrid. Hør, Herre! Den Cithar og den Rok der maa blive min. Og, saa tror jeg, der var to Kjør, den gamle Kone især holdt af. Dem tager jeg under min Beskyttelse.

Jepstrup. Vel nok, Jomfru. Men dersom Deres Far ikke lader de to gamle Skramler brænde, og Kjorene slagte, naar han mærker Lunten, saa vil jeg aldrig være Jep Jepstrup. (Snigende efter Sigrids Haand.) Men dersom De kunde vise mig et venligt Ansigt, Jomfru — blot een Gang imellem — ikke Dag ud og Dag ind dette sure, — saa skulde jeg nok see at gjøre hvad jeg kan.

Sigrid. Taknemmelig vil jeg være. Men frygt ogsaa for

Følgerne af en saadan Ondskab. Da havde min Far tabt sin Datter; thi da saa jeg, at det var Hjertet han vilde ramme.

Jepstrup. Naa, hvor Jomfruen har lært derinde i Byen at tale godt!

Sigrid. Har I gjort mig til Dronning her, saa lyd!

(Gaar.)

Jepstrup. Skal skee . . . i ydmygst Forventning . . . (Gnider sit Kjole-Ærme af Glæde.) Hihihi! Det er *pro arrha*, som Advokaterne sige.

(Gaar.)

Tiende Scene.

(Skuepladsen omvexler til en Söhavn. En Brygge. Emigranter opfylde Bryggen. Embarkeringen foregaar i en Chaluppe, som ligger tæt til Bryggen. Det er mörk Aften, saa at et Skib med norsk Flag kun skimtes ved en paa Gaffelen ophængt mat Lanterne. Repp med en Lygte, ved hvis Skin Thor, Kari og Helge ogsaa skimtes. Repp. Thor. Kari. Svennoug. Bönder og Matroser.)

Matros-Röst. Rap! Rap! Vinden er god!

Repp og *Svennoug.* Ja! Skynd Jer, godt Folk! Vinden er god!

Chor. (Af Fjeld-Eventyret.)

Sjöfolk i Chaluppen.

Afsted! Ja afsted!
Nu med Faldrebet ned!
Som Silden i Tönder,
vi stuve Jer, Bönder.
En Overgang blot
fra Tönde til Slot:
en hyggelig Rede
med Sviin saa fede
i Compagni.
Kan hænde en Slange
af alle de Mange
kan liste sig ind som i Skoven fri.
Det Hvedebröd hvide
i Halsen vil sidde.
I mindes Jer Lepsen med sorgfuldt Sind.
Gid blot, naar I, Bönder,
skar Skræpperne sönder,

I slap over Skibet en Nordostenvind.
Afsted! Afsted!

Bönder paa Bryggen.

Afsted! over Hav!
Det er Sorgernes Grav.
I fjerneste Vesten
begrave vi Resten:
i Skogenes Skjöd
hvert Minde om Nöd.
Nyt Liv vi begynde;
thi lad os skynde
os lugt herfra!
Her magert er Brödet,
men snehvidt og södet
det falder i Mund i Amerika.
Dybt Jorden er muldet,
og Sölvet og Guldet
i Simpelmands Pung som i Riigmandens leer.
Ja heller i Döden
end hjemme hos Nöden!
Men Held os! Nyt Liv i Amerika er.
Afsted! Afsted!

(Chaluppen fyldes med Emigranter, og skal stöde fra.)

Repp. (Skrigende.) Holdt der! Er Passageer Helge Solaas med?

Thor. (I Baaden.) Ja! Ja! Se selv!

(Repp lyser Helge, Thor og Kari i Ansigtet.)

Kari. Hør, Far, torde I lyse jer salig Kone i Ansigtet? Men nu, da I seer, at han Thor holder Ord, at faa jer Datters Kjæreste ombord — *ombord,* læg Mærke til det —, saa behøver I ingen Lygte mere.

(Kari slaar Repps Lygte istykker, saa den falder i Vandet, og det bliver næsten ganske mörkt. Under Ankerhivninger og anden Sjötummel falder Tæppet.)

Tredie Akt.

(I denne Akt bliver Scenen uforandret en Plan udenfor en Stue af svært Tömmer, beliggende i en Höjdal, hvor man har et langt Perspektiv med Alpetinder i Baggrunden; Lövskov paa Tilskuernes höjre Side, og paa den anden Side lige over for Stuen er en eller to mosbegroede Stene, saa store, at de kunne tjene til Sæde for Fire.)

Første Scene.

Helge. (Alene. Beskjæftiget med at pynte Indgangen til Stuen med Löv og Blomster.) Se der, Sigrids Navn i smaa Nyperoser og blaa Gentianer. Men at de ikke er her endnu? Det er allerede over Noon. Jeg faar retlede dem med Luren. (Han blæser og lytter.) Tys! Der er Folk nærmere end jeg troede: jeg hører Heste slippes i Vænget . . . Mit Hjerte banker, saa jeg ikke kan komme af Stedet . . . Det er dem! Det er dem!

(Her Capellanen og Sigrid imöde.)

Anden Scene.

(Helge. Capellanen. Sigrid. Helge og Sigrid ile hinanden imöde og omfavne hinanden tause.)

Helge. Og her, midt paa det vilde Fjeld, i denne usle Stue vil du leve med mig, Sigrid?

Sigrid. Har ikke du, Helge, opsøgt dette Sted for vor Lykke? Har ikke du bygget dette Tilflugtsted for vor Kjærlighed? Ak, se der mit Navn i Blommer over Døren! Men *dit* vil jeg flette ved Siden. Fortæl mig imidlertid, hvorledes dette er gaaen til. Præsten har først igaar ladet mig vide, at du i et heelt Aar har været i Landet, og at du ventede mig her.

(Sigrid sætter sig paa den mosbegroede Steen og arbejder paa at flette Helges Navn med Grønt og Blomster. Helge og Capellanen staa foran hende; Helge paa hendes höjre ɔ: læn-

gere frem paa Skuepladsen, og Capellanen paa hendes venstre Side; altsaa tættere ved Kulissen, der forestiller Buskads, der bedækker noget de der Siddende. Den, som kommer ind paa samme Side af Skuepladsen i Baggrunden, maa saaledes forst faa Öje paa Helge, uden strax at blive de Andre var. Sigrid vender sig noget imod Baggrunden, saa at hun, naar hun seer op, kan blive var, hvad der foregaar. De andre To vende Ryggen ganske til Baggrunden. Helge maa staa saa vidt fra Steenbænken, at Sigrid har Rum til at springe op bag hans Ryg.)

Helge. (Rystende Capellanens Haand.) O Sigrid, denne min Ven her, — ham skylde vi alt. Saasnart min gode Mor havde underrettet mig om, at det stod til mig selv at gjøre mig fri igjen, naar jeg efter Fars Løfte var kommen ombord, saa var jeg ogsaa fri. — „*Mand overbord*" hørte jeg nok man skreg i Mørket; men efter nogle Tag var jeg iland med de 100 Daler, Mor havde stukket til mig, til ved Lejlighed at løse Fars Ord ind med, om Nogen skulde have at klage.

Sigrid. Ha, du sprang i Sjøen, og svømte iland?

Helge. Ja, efter min Sigrid. Og saa tog jeg min Tilflugt til denne vor trofaste Ven i hans Logis i Byen. Han bifaldt min Plan at kjøbe en liden Flek her paa Hojfjeldet, men allerede paa Hardangers Grund, og der at bygge en Stue. — Det gik raskt fra Haanden — ja ofte troede jeg næsten at have havt overnaturlig Hjelp . . .

Kapellanen. Ej, Helge, Kjærligheden har Underkræfter selv.

Helge. Alt ifjor Høst var jeg færdig. Men jeg maatte først friste, hvordan en Vinter var at holde ud her, før jeg turde tænke paa at Sigrid skulde dele det med mig. Og, Gudskelov! Sneefogene gaa over os, saa her er ret luunt og godt. Heller ikke er der at frygte for Levemaaden, især siden jeg har faaet baade Mors Rødsi og Guldblomma til mig.

Sigrid. Nej! Nej!

Helge. Ja, det er nu just ikke saa rigtigt. Men hvad skal jeg gjøre? Paa et Jagtomdrev efter Reensdyr var jeg kommen Solaas-Sæteren noget nær. Kjørene kjendte mig igjen, og paa hele Hjemvejen var det mig ikke muligt at blive dem kvit. Tilbage torde jeg heller ikke lede dem, for ikke at blive røbet for Lundastadfolkene, som laa paa Sæteren.

Kapellanen. (Leende.) Aa ja, nu kan det da være det samme, nu da du kan betragte disse to Kjør som Sigrids Hjemgifte.

Sigrid. Det er lidet, Helge. Jeg er nu fattig som du. Men, se her! Sæt nu op dit Navn ved Siden af mit.

(Helge fæster det over Dören, og gaar saa tilbage til sin forrige Plads.)

Tredie Scene.

De Forrige. Repp, Jepstrup og Svennoug.

(I det Helge, Sigrid og Kapellanen betragte Udpyntningen paa Stuen, vise sig Repp, Jepstrup og Svennoug i Baggrunden paa samme Side, nemlig Tilskuernes Höjre, listende sig frem med Ængstelighed. Repp, som faar Öje paa Helge, gjör pludselig Tegn til de Andre at standse, og lægger saa sin Rifle an paa Helge.)

Sigrid. (Seer det, springer op skrigende.) Ah! Far min!

(Slaar Riflepiben saaledes tilside, at Skuddet forfejler Helge og slaar an i Stue-Væggen. Sigrid besvimer. Helge iler til, og tager hende i sine Arme.)

Kapellanen. (Gribende Repp i Brystet og rystende ham.) Ha! Fredlose Mand! Hvad vilde du gjort?

Repp. (Kold.) Skudt en bortloben Hund. Men I, Præst, I og mine Egne ere mig altid i Vejen. Pas Jer!

Kapellanen. Du truer, Fredlose?

Repp. Paa Fjeldet er den Fredlose Konge. — Saa I veed alt, at vi ere under Justitsens Tiltale for de usle Gaardhandeler, — og at Bygden nu er efter os?

Kapellanen. Repp, Repp! Hvad Jer angaar, ikke blot for Gaardhandelerne, men for mere fra gamle Dage. Jo jeg maatte nok vide det først, siden det var mig, som underrettede Jer om Faren.

Repp. Det var Jer, Præst?

Kapellanen. Min Onkel Amtmanden skrev mig til om Ordren til at sætte Jer fast med samt jert Kompagni; og saaledes kunde jeg, for Sigrids Skyld, give Jer et Nys, forend Lensmanden kom ivejen.

Repp. (Kastende Riflen.) Præst, I har lagt gloende Kul paa mit Hoved. Jeg vil ikke være den Hund, som bider den Haand, der giver den at æde. Tilgiv mig I først, og bed saa mit Barn at gjore det.

Kapellanen. Jeg — jeg tilgiver Eder, Repp, med at onske eders vilde Hjerte Fred.

Sigrid. Og jeg? O Fader! Af Hjertet!

Kapellanen. Men Helge, Repp?

Helge. Aa, gamle Repp har kun gjort et Hul over Døren til en ny Birkekvist. Men den maa han selv skjære.

Repp. (Skjærer en Birkekvist og rækker Helge.) Der, min Søn!

Helge. (Efter at have sat Kvisten i Hullet.) Lad det da nu være glemt, og giv mig din Haand, Svigerfader.

Repp. (Giver ham Haanden, og tørrer en Taare af sit Øje. Han peger paa Jepstrup, som hele Tiden viser Angst.) At den Usling der, som har flæbet hele Vejen, skal se Repp Lundastad græde!

Kapellanen. Aa, skam Jer ikke, Gamle, over at eders Hjertes Iisskorpe tør. Nu eller aldrig er I beredt til at velsigne eders Datter og hendes Brudgom. I og Jepstrup kunne være Bryllupsvidner i denne Stund, ifølge dette Kongens Brev. (Tager et Dokument frem.) Vi ventede paa et Par Vestmænd som Vidner; men de have nok slaaet Selskab med eders Forfølgere.

Jepstrup. (Ydmyg.) Til Tjeneste, Hr. Pastor. — Men (Lyttende.) syntes De ikke? . . .

Kapellanen. Jo — jeg hørte Skud; men det røbede, at Forfølgerne vist ere en halv Miil borte . . .

Repp. (Som har staaet og bidt paa sine Fingre.) Kom! Kom! I Guds Navn afsted! Pas paa her udenfor du Svennoug!

(Først Kapellanen, saa Brudeparret og saa Repp og Jepstrup vandre ind i Huset.)

Fjerde Scene.

Svennoug. (Alene. Tagende Repps Rifle op.) Istykker! Hvad skal vi nu gjøre for at holde Folket fra os? Kniven? Nu ja, andet har vi ikke, og den faar vi da bruge, skjønt Hjertet synes at være falden Repp ned i — Sjuh! Jogu trække de ind paa os, og reent besæt er Folket bleven siden gamle Thor Solaas kom saa afpillet tilbage fra Amerika. Store Ting, at Dickson & *company* i Albany slap ham saa vel hjem endda. Og nu faar jeg see til at faa Repp og Jepstrup derover. Principalerne kan nok bruge Repp til Slavefoged paa deres Plantage i Syden. Jepstrup sørger for sig selv; for inden et Aar er

han hængt eller sidder tredie og sidste Gang i et af Amerikas Bodsfængsler.

Femte Scene.

(Repp. Helge. Sigrid. Kapellanen komme bevægede ud af Stuen igjen. Sigrid har paa Hovedet en Brudekrone af Blomster.)

Kapellanen. Tak Gud, Repp, at I kunde velsigne som I gjorde.

Svennoug. Her er ikke sikkert længer.

Kapellanen. Længer end hid gaar nok ikke Lensmanden og Folket, især naar her bliver Bryllupslejk tilkvels.

Helge. Her er ogsaa Stiftsdele og vel det. Strax I kommer bag den hvide Nuten der, kan I ikke tage Fejl. I Hardanger er der engelske Fartojer, som let tage Jer over, og saa videre da til Amerika. Og her, Svigerfader, her er de hundrede Daler, Thor fik udenom Gaardhandelen, for at føre mig ombord, som han ogsaa gjorde. Men da I nok meente, at han skulde føre mig til Amerika, saa maa I have Pengene igjen efter en saadan Misforstaaelse.

Repp. (Tager dem. Sigrid gaar hastig ind i Stuen.) Tak! Tak! De komme tilpas, da jeg maatte flygte uden saameget som en Daler.

Kapellanen. Far da vel! Afsted nu!

Sigrid. (Som kommer ud igjen med en Ölkande, kredensende for sin Fader.) Efter ringe Lejlighed, gamle Far. Men Tak for dit Samtykke og din Velsignelse, og Lykke med dig paa Rejsen!

Repp. Den bliver lang — længer end til Amerika. Farvel! Farvel!

Svennoug og Jepstrup. Afsted! Afsted!

Sjette Scene.

Kapellanen. Helge. Sigrid. Lensmanden. Thor. Kari. Bönder.

(En Sværm bevæbnede Bönder vise sig, anförte af Lensmanden, der er en gammeldags Figur. Midt i Sværmen befinde sig Thor og Kari, samt to Hardangere, hvoraf den Ene har en Fele paa Ryggen. Alle de andre Bönder have Skræppe paa Ryggen. Thor og Kari hilse paa Helge, Sigrid og Kapellanen, og sætte sig saa paa den store Steen ligesom af Træthed. Helge og Sigrid sætte sig hos dem. De tales ved, og er derhos opmærksomme paa hvad Lensmanden og Bönderne foretage. Lensmanden rangerer nemlig sine Folk i en Kordon om Huset.)

Kapellanen. Men, Lensmand, hvad skal dette betyde?

Lensmanden. Det betyder, jeg opfylder min Pligt, Hr. Pastor. I Stuen der maa der være tre Rømningsmænd, men nu er den ogsaa saa godt belejret og kringsat, at ikke en Muus kan slippe væk.

Kapellanen. I fornærmer mig, Lensmand!

Lensmanden. Jeg veed nok, I har ikke Maskepi med *de* Folk; for I var dem altid meget imod. Men siig mig alligevel: *er* de ikke her? . . . Hej! fem Mand ind med Gevær at se efter . . .

Kapellanen. I Helge Solaas's Stue? Hvor skulde det være muligt, da han ingen bitrere Fiender havde?

Lensmanden. Hej! Fem Mand tilbage! Det er sandt! Men saa — (Brystende sig og kommanderende.) Retter Eder! Fremad! Marsch! (Han begynder at marschere med dragen Sabel, men Bönderne blive staaende.) Nu, det var som Fanden! Fremad, Karle!

Chor af Bönder.

Mel. af Elverhöj: Nu da Lensmanden bort vil drage.

1.

Holdt nu, Lensmand, her maa vi puste;
Aldrig vi saa en Eng saa blöd.
Her var det gjilt om Ölkanna fruste,
om vi os Hul paa Nisten bröd.

Lensmanden. Bryde Hul paa Nisten? Gjør I ikke det i hver Bakke, I Skrubvomme!

Chor af Bönderne.

2.

Ej I faar os nu meer af Flekken!
Lensmand, saa hör! Her Bryllup er!

Allemand slænger Skræppen og Sækken,
fyrer i Luften sit Gevær.

(Geværsalve.)

Lensmanden. Saa bliv, I Oprørere imod Øvrigheden! Men *jeg* forfølger min Pligt alligevel; hvilket jeg vil haabe, Hr. Pastoren gjør sin højvelbaarne Hr. Onkel Hr. Amtmanden opmærksom paa.

Kapellanen. Og hvor langt gaar da eders Pligt, Lensmand?

Lensmanden. Til Stiftsdelet; ikke et Skridt længer, Hr. Pastor.

Kapellanen. Da har I skrævet over jer Pligt. Der er intet andet Stiftsdele end Bækkene, og gaar I til den første den bedste, skal I se, hvor travlt den har med at komme ned i det dejlige Hardanger.

(Thor, Kari, Helge og Sigrid rejse sig.)

Sigrid og Helge. (Klappende Lensmanden paa Skuldrene.) Aa kjære, vene Lensmand, vi beer . . .

Lensmanden. Naa ja, er du Bruden, Sigrid Lundastad, min egen Guddatter, saa (Stikker Sabelen ind.) Pardon! Hører I? Pardon, uden Anmeldelse til højere Øvrighed!

Kari. Det var ret, Lensmand! Lad de Ulykkesfugle flyve! Og du, Vestmand, bær Ølankeren ind og løs saa Felen af Ryggen paa Kammeraten din!

(Hardangeren löser Violinen af, imedens Kari synger Fölgende:)

Mel. Længje venta Laurdagskvellen etc.

1.

Her paa höje Fjeldet, nærmest Himmelen,
her skal deres Bryllup stande.
Höje Fjeldenuten er da Brudesvend,
han med Sölverhjelm om Pande.
Her kan Dandsen paa et Blomsterteppe gaa:
vesle röde Fjeldtup, Enzianen blaa.
Gjenter skorter paa;
Huldra derfor maa
gjerne sig i Dandsen blande.

2.

Kari træder endnu Springedands paakar;
Thor har heller ikke glemt'en.

Brud og Brudgom ere saa de næste Par,
og det gjælde maa for Femten.
Var der ikke flere, blev det daarligt Bal.
Men histhenne dandser Huldren i sin Hal,
og i Luften blaa
svæve vene Smaa,
mange, mange fleer end femten.

(Latter blandt Bönderne. Bifaldslatter.)

En af Bönderne.

(I en syngende Tone af samme Melodi.)

Jadden er hun Kari Dronning lel som för.

(Bifaldslatter. Hardangeren stemmer sin Violin.)

En af Bönderne. (Raabende.) Stryg op Austagulen, Vestmand!

Mange Stemmer. (Raabende.) Ja, Austagulen! Austagulen!

Thor. Austagulen? Nej, Godtfolk! Dækeren i Austagulen! Austagulen er det, som river Thelemarkingen væk til Amerika.

Lensmanden. Ha—ha—ha!

Thor. Sæt Jer her, Lensmand, skal jeg fortælle Jer Sandheden, og Nyt fra Amerika.

Kari. (Tagende ham i Haanden.) Nej Thor. Vil du ikke dandse paa din Søns Bryllupsdag?

Ballet.

(Hardangeren spiller en fejende Springedands. Helge og Sigrid, Thor og Kari dandse. Kjögemesteren, noget burlesk kostumeret, kommer ud fra Stuen, trækkende Kokka (ɔ: Kokkepigen) ved Haanden. Hun er negligė klædt, aabenbar taget ligefra Kjökkenet af Mangel paa Damer til Ballet; hun har ikke faaet Tid til at lægge Tvaaren fra sig, men har den i sin Befippelse i Haanden. Det nytter ikke, at hun er undseelig og modstræbende; hun maa dandse Springedandsen med Tvaaren i Haanden med Kjögemesteren. Selskabet morer sig derved og leer.

Medens Ballet varer gaa de övrige Gjæster ind og ud af Stuen, muntre og smilende. En bærer Ölkanden om. En har Piben i Munden. En slaar Ild og tænder sin Pibe. Nogle tale sammen, Andre se paa Dandsen; og Nogle gjöre Grimacer og Gebærder dertil.

Efter Springedandsen spiller Hardangeren en Halling. Da træder först den anden Hardanger frem og dandser enkelt, derpaa tillige en Thelemarking, saa flere og flere, deels enkelte, deels parviis, indtil hele Pladsen er fuld, saa at man er i Vejen for hinanden. Da klapper Kari med Hænderne, og Dandsen ophörer.)

Kari. Nu faar det være nok, Godtfolk. Det tager alt paa at kveldes. Her er hverken Plads til at sno sig, eller Kvarteer i Huset uden for Brud og Brudgom. Derfor maa vi nu sige Dem Farvel og Godnat, og fare ned til Solaas til anden Dags Bryllup imorgen.

Mange Stemmer. Ja, Gud signe Dem, og Tak for i Kvel!

(Nu tager man Afsked fra Brudeparret og begynder saa at fortrække med Spillemanden i Spidsen. Men förend de gaa, synges efter Melodien: Kjöre Veed og kjöre Vand, fölgende:)

Een Stemme.

Saamangen Daare over Havet hen
drog ud til Nordamerika,
men kom og snart som en Fant igjen,
med ej en Skilling i Fikka*).
:,: Man rejse öst, og man rejse vest,
det norske Hjem er dog allerbedst.
Der med min Gud,
der med min Brud
vil jeg til Dödagen leve. :,:

Chor.

Man rejse öst og etc.

Een Stemme.

Og Gud velsigne mig Norges Land
med Fjeldes snetækte Rygge.
Der var jeg alt fra Barn van**)
at finde hjertelig Hygge.
:,: Rejs du i Õst eller rejs i Vest,
her hjemme er det dog allerbedst.
Hvor jeg er föd
der til min Död,
der vil jeg stadig bo og bygge! :,:

(Nu drage de bort, idet de repetere dette Alle. Helge og Sigrid, Haand i Haand, staa og se efter dem, hviftende med Törklæder, indtil de ikke se dem mere. Det bliver imidlertid Tusmörke.)

---

*) Fikka ɔ: Lommen.

**) Der var jeg allerede fra Barndommen vant.

Syvende Scene.

Helge. Sigrid. Huldra.

(Idet Helge og Sigrid vende sig, for at træde ind i deres Hytte, staar Huldren og stænger for dem med en Rosenkvist. Hun synger derpaa til sit Langspel fölgende Vers efter en norsk Melodi:)

1.

Saa ganger nu ind i Fred og Ro
til Elskovs Fred i den Hytte.
Og Gud vil signe Jer begge To,
og eders Bolig beskytte!
Og Huldra, hun vil staa Jer bi,
og age Skrubben i Skog og Li.
Fra denne min Dal
I aldrig maa flytte.

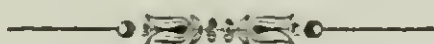
2.

Saamangen Kjærring, saamangen Mand
slap odelsarvede Borge,
og droge i Örslen*) til fremmede Land;
og da maatte Huldren sorge.
Hun græd og sukte: Gud hjælpe dem!
Men nu er Sanningen**) kommen frem.
Nu vende de hjem!
Held være med Norge!

(Det bliver under Sangen dunklere og dunklere. Tilsidst er det ganske mörkt, da Tæppet falder.)

*) i Örslen ɔ: i Ubesindighed.

**) Sanningen ɔ: Sandheden.

Anmærkninger.

Opium er trykt i Hielms „Almindeligt norsk Maanedsskrift", 2det Bind. Af Redaktörens Forord sees, at Stykket har været indsendt til Direktionen for det offentlige Theater, men ikke antaget til Opförelse, og at det er besörget trykt „ved en Mand, til hvis frie Disposition det af dets Forfatter var overladt". Den underlige Karakterliste, der findes vedföjet Fortegnelsen over Personerne i Skuespillet, er saaledes rimeligviis mindre skrevet med Hensyn til Læseren, end som et Vink til Skuespillerne.

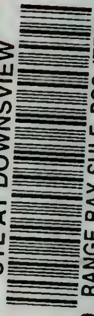
Campbellerne. Der ligger en virkelig Begivenhed til Grund for de Træk af sönlig Kjærlighed, som i anden Akt tillægges William og Ben. Den er fortalt i et Brev fra den skotske By Lanark i Schultz's Tidender, Kjöbenhavn 1786. (W.)

Det förste Melodram (Pag. 236) er et virkelig hinduisk Digt, som Schlegel for dets Skjönheds Skyld har oversat ordret paa Tydsk. Af samme Grund er det overfört i nærværende Stykke. Det tilhörer dets indiske Kolorit i förste Akt ligesom de to förste skotske Folkesange af R. Burns og to Vers af den tredie i Begyndelsen af anden Akt ere baade indtagne for deres indre Værds og Nationalitets Skyld og for det karakteristiske, de ved denne meddele Stykkets Scener i Skotland. (W.)

Sökadetterne iland er udkommet efter W's Död (1848.) Naar Stykket er skrevet har Udg. ikke kunnet faa oplyst; men der er al Grund til at tro, at det tilhörer en senere Periode af Digterens Liv.

Fjeldstuen er ligeledes udkommet i 1848 under Titel: „Fjeldstuen, Skuespil med Sang i tre Akter. Henrik Wergelands sidste Værk, skrevet faa Dage för hans Död." — Efter det oprindelige Manuskript ender Stykket med Sangen: „Her paa höje Fjeldet" o. s. v. (3die Akt, 6te Scene), efter hvilken „Hardangerfelen spiller en Springedands, Thor og Kari först og dernæst Brudeparret, Præsten og Lensmanden, og saa de Andre marschere ind i Stuen. Spillemanden gaar sidst ind, Gnidningen af en rasende Halling med Trampen og Tilbehör begynder inde i Stuen, og under den falder Teppet". — Faa Dage för sin Död besluttede Digteren at

udarbejde Slutningsscenen noget omstændeligere. Da han ikke længer selv kunde före Pennen, dikterede han sin Hustru et Udkast, efter hvilket Digterens Fader, der besörgede Stykket trykt, har arrangeret Slutningen, fra ovennævnte Sang. — Ogsaa i andre Henseender er den nævnte Udgave afvigende fra W's Manuskript, idet der paa flere Steder er Adskilligt forandret og tilföjet af Udgiveren. Nærværende Aftryk er efter W's Manuskript, med Undtagelse af Slutningslinjen af 5te Vers i Sangen „Ve! nu maa den svarte Död o. s. v. (1ste Akt, 2den Scene). Denne findes ikke i Manuskriptet, og er saaledes sandsynligviis tilföjet af W's Fader.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 06 25 05 010 7